

අනුරාධපුරයේ

ශ්‍රී

**ABHIDHAMMA
PITAKA**

ព្រះ
ក្រែតបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រយោគាសាខ្មែរ
អនុប្បបិដក
កថាវត្ថុ បឋមភាគ
៨៤

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុភមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃគណៈធម្មយុត្តិកកិច្ចការ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

ABHIDHAMMAPIṬAKA

KATHĀVATTHU

PATHAMABHĀGA

84

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជវង្សាធិបតី បួរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជ នៃគណៈបច្ចុប្បន្និកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំម្ល៉ោះម្ល៉ាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្ណាល័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធធម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាភិយ្យភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធម៌ ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

အိတ်အိတ်

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជាតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្ធិកម្រាបពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

អភិធម្មបិដក

កថាវត្ថុ បឋមភាគ

៨៤

ព. ស. ២៥០៨

អភិធម្មបិដកេ

កថាវត្ថុ បឋមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បុគ្គលកថា

[១] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 នាតិ^(១) ។ អាមន្តា ។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ
 តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរម-
 ដ្ឋេនាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាណាហិ និក្ក-
 ហំ ហាញិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 តេន វត វេ វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ
 តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 នាតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ
 យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ

១ ឱ. ម. សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ សព្វត្ថ ទិស្សតិយេវ ។ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ ឯត្ថ សច្ចិកដ្ឋោតិ មាយាមរិចិអាទយោ វិយ អភូតាការេន អគ្គហោតព្វោ ភូតដ្ឋោតិ អដ្ឋកថា ។

អភិធម្មបិដក

កថាវត្ថុ បឋមភាគ

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

បុគ្គលកថា

[១] (សកវាទី សួរថា) បុគ្គល គេដឹងបានដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ (បរវាទី ឆ្លើយថា) អើ ។ (សកវាទី សួរថា) បុគ្គលណា មានអត្តដ៏ពិត មានអត្តដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបានដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ (បរវាទី ឆ្លើយថា) អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ (សកវាទី ពោលថា) អ្នកចូរដឹងនូវកំហុសចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គលណា មានអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបានដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គួរពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលណា មានអត្តដ៏ពិត មានអត្តដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ

អភិធម្មបិដកេ កថាវគ្គ

ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា នោ ចេ បន
 វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គ-
 លោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ នោ វត វេ^(១)
 វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ
 យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ យោ សច្ចិក-
 ដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា ។

អនុលោមបញ្ជាក់ ។

[២] បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។
 អាមន្តា ។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ
 បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។ ន
 ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាតាហិ បដិកម្មំ ហញ្ចិ
 បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន តេន វត វេ

១ ឱ. ម. នោ ច វត វេតិ សព្វត្ថ ទិស្សតិ យេវ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស
 ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត
 មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត
 និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកក៏មិនគួរពោលថា បុគ្គល
 គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរ
 នោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គួរពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល គេ
 ដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល
 ណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះគេ
 ដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។

ចប់ អនុលោមបញ្ចកៈ ។

[២] បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិតនិងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។
 អើ ។ បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ
 បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបានដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវអំពើផ្ទុយចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេមិន
 ដឹងបានដោយអត្ថដ៏ពិតនិងអត្ថដ៏ឧត្តមទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ

បុគ្គលកថា

វត្តព្វេ យោ សច្ចិកកដ្ឋា បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ
 នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ យំ តត្ថ វេទសិ
 វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោន
 នោ ច វត្តព្វេ យោ សច្ចិកកដ្ឋា បរមដ្ឋោ តតោ សោ
 បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ មិច្ឆា នោ
 ចេ បន វត្តព្វេ យោ សច្ចិកកដ្ឋា បរមដ្ឋោ តតោ
 សោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ
 នោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋោនាតិ យំ តត្ថ វេទសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គ-
 លោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោន នោ ច វត្តព្វេ
 យោ សច្ចិកកដ្ឋា បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ
 នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ មិច្ឆា ។

បដិកម្មចតុក្កំ ។

បុគ្គលកថា

អ្នកគួរពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម
 ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង
 អត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យ
 ណា គួរពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត
 និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត
 មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថ
 ដ៏ពិតនិងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិន
 បើ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម
 ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិតនិងអត្ថដ៏
 ឧត្តមដូច្នោះទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកក៏មិនគួរពោលថា បុគ្គលគេ
 មិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិតនិងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរ
 នោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគួរពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល
 គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិតនិងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគួរពោលថា
 បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល
 នោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិតនិងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះជា
 ពាក្យខុស ។

ចប់ បដិកម្មចតុក្កៈ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៣] តូញោ បន មញ្ញសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ
 នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ យោ
 សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ នូប-
 លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ តេន ត្នំ^(១) តត្ថ ហេ-
 តាយ បដិញ្ញាយ ហេវំ បដិជានន្តំ ហេវំ និក្ខហេ-
 តព្វេ អថ តំ និក្ខណ្ណាម សុនិក្ខហិតោវ ហោសិ
 ហញ្ចិ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន
 វត វេ វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ
 សោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ
 តត្ថ វេនសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរ-
 មដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា នោ ច បន វត្តព្វេ យោ

១ ឱ. ម. សព្វត្ថ តវាតិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣] ប្រសិនបើ អ្នកសម្គាល់ថា អ្នកគួរពោលថា បុគ្គលគេ មិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល នោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ព្រោះ ហេតុនោះ កាលអ្នកប្តេជ្ញាយ៉ាងនេះ ដោយពាក្យប្តេជ្ញានេះ ក្នុងចំណែក នៃពាក្យថា គេមិនដឹងនោះ^(១) ត្រូវយើងសង្កត់សង្កិន យ៉ាងនេះឯង កាលបើ យើងសង្កត់សង្កិនអ្នក អ្នកឈ្មោះថា យើងសង្កត់សង្កិនត្រឹម ត្រូវហើយ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ ឧត្តម ម្ចាស់អ្នកដ៏ពិត ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល ណា មានអត្ថដ៏ចម្រើន មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេ មិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គួរពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល គេមិនដឹង បាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល ណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យ ខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលណា

១ ក្នុងចំណែកនៃពាក្យថា គេមិនដឹង ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ អដ្ឋកថា ។

បុគ្គលកថា

សច្ចិកដ្ឋា បរមដ្ឋា តតោ សោ បុគ្គលោ នូប-
 លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ ណោ វត វេ វត្តព្វ
 បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ យំ តត្ថ
 វេសិ វត្តព្វ ខោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋោន ណោ ច វត្តព្វ យោ សច្ចិកដ្ឋា បរមដ្ឋា
 តតោ សោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោ-
 នាតិ ឥទំ តេ មិច្ឆា ។

និគ្គហចតុក្កំ ។

[៤] ឯសេ ចេ ទុដ្ឋិក្កហិតេ ហោវេវ តត្ថ
 ទក្ខ វត្តព្វ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋប-
 រមដ្ឋោន ណោ ច វត្តព្វ យោ សច្ចិកដ្ឋា បរមដ្ឋា
 តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ

បុគ្គលកថា

មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន
 ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកក៏មិនគួរ
 ពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ
 បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គួរពោលតែពាក្យ
 នោះថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នក
 មិនគួរពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះ
 ហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
 ដូច្នោះទេ ព្រោះពាក្យរបស់អ្នកនេះ ជាពាក្យខុស ។

ចប់ និគ្គហចតុក្កៈ ។

[២] បើវាទៈរបស់អ្នកនុ៎ះ យើងសង្កត់សង្កិនបានដោយលំបាក
 អ្នកចូរឃើញក្នុងពាក្យសង្កត់សង្កិនយើងនោះ យ៉ាងនេះថា អ្នកគួរពោល
 ថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគួរ
 ពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ
 បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះឡើយ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ឆោ ច មយំ តយា តត្ថ ហោតាយ បដិញ្ញាយ
 ហោរំ បដិដានន្តា ហោរំ និក្ខហោតញ្ចា អថ មំ
 និក្ខណ្ណាសិ ធុន្និក្ខហិតារ^(១) ហោម ហញ្ចិ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ
 យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វេនសិ
 វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេន ឆោ ច វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ
 តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា ឆោ ច បន វត្តព្វេ យោ សច្ចិ-
 កដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ឆោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វេនសិ
 វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន

១ ឱ. ម. សព្វត្ថ ចសទ្ធោ ទិស្សតិយេវ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

តែយើង កាលប្តេជ្ញា យ៉ាងនេះ ដោយពាក្យប្តេជ្ញានេះ ក្នុងពាក្យថា អើ ក្នុងអនុលោមបញ្ចកៈនោះ អ្នកមិនត្រូវសង្កត់សង្កិន យ៉ាងនេះទេ កាលបើ អ្នកសង្កត់សង្កិនយើង យើងឈ្មោះថា អ្នកសង្កត់សង្កិន មិន ត្រឹមត្រូវឡើយ ប្រសិនបើ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និង អត្តដ៏ឧត្តម ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល ណា មានអត្តដ៏ពិត មានអត្តដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេ ដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរ នោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គួរពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេ ដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលណា មានអត្តដ៏ពិត មានអត្តដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល នោះ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ព្រោះជា ពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលណា មានអត្តដ៏ពិត មានអត្តដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេ ដឹងបានដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នក ក៏មិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបានដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគួរ ពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម

បុគ្គលកថា

នោ ច វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ
 សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ
 ឥទំ តេ មិច្ឆា ។

ឧបនយនចតុក្កំ ។

[៥] ន ហេវំ និក្ខហោតព្វេ តេន ហិ យំ និក្ខ-
 ណ្ណាសិ ហត្ថិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេន តេន វត វ វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរ-
 មដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋោនាតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ
 យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ មិច្ឆា នោ ច
 បន វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ
 សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ

បុគ្គលកថា

តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម
ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏
ឧត្តម ដូច្នោះទេ ព្រោះពាក្យរបស់អ្នកនេះ ជាពាក្យខុស ។

ចប់ ឧបនយនចតុក្កៈ ។

[៥] ខ្ញុំមិនត្រូវអ្នកសង្កត់សង្កិន យ៉ាងនេះទេ ព្រោះហេតុនោះ
អ្នកសង្កត់សង្កិនខ្ញុំថា ប្រសិនបើ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត
និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដោយហេតុណា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ហេតុនោះ អ្នក
គប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះ
ហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោល
តែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម
ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏
ឧត្តម ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បី
ពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុ
នោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

នោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វេនេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ណោ ច វត្តព្វេ យោ
 សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ឥទំ តេ មិច្ឆា តេន ហិ
 យេ កតេ និក្ខហោ សេ និក្ខហោ ទុក្ខដេ សុកតេ
 បដិកម្មេ សុកតា បដិចាទនាតិ ។

និក្ខមចតុក្កំ ។

បឋមោ និក្ខហោ ។

[៦] បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។
 អាមន្តា ។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ
 បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ ន ហេវ
 វត្តព្វេ ។ អាជាណាហិ និក្ខហំ ហញ្ចិ បុគ្គលោ នូបល-
 ព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ យោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយ
អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោល
នូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយ
អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មាន
អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹង
បាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ដ្បិតពាក្យរបស់អ្នកនេះ
ជាពាក្យខុស ព្រោះហេតុនោះ សេចក្តីសង្កត់សង្កិនណា ដែលអ្នកធ្វើ
ហើយ សេចក្តីសង្កត់សង្កិននោះ គឺអ្នកធ្វើមិនត្រឹមត្រូវទេ អំពើផ្ទុយ
ខ្ញុំធ្វើល្អហើយ ការញ៉ាំងរបៀបពាក្យឲ្យសម្រេច ខ្ញុំបានធ្វើល្អហើយ ។

ចប់ និគ្គមចតុក្កៈ ។

ចប់ និគ្គហៈ ទី ១ ។

[៦] បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។
អើ ។ បុគ្គលណា មានអត្តដ៏ពិត មានអត្តដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ
បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។
អ្នកមិនត្រូវពោល យ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹង នូវកំហុសចុះ
ប្រសិនបើ បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមទេ
ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គលណា

បុគ្គលកថា

សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ នូប-
 លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វ
 ខោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោន ណា
 ច វត្តព្វ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ
 បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ មិច្ឆា
 ណា ចេ បន វត្តព្វ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ
 តតោ សោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោ-
 នាតិ ណា វត វេ វត្តព្វ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិក-
 ដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វ ខោ បុគ្គ-
 លោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោន ណា ច វត្តព្វ
 យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ
 នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ មិច្ឆា ។

បច្ចនីកបញ្ចកំ ។

បុគ្គលកថា

មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹង
បាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ
អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន
ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា
មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិន
ដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស
មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត
មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថ
ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា
បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តា
ពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា
បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បី
ពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ
បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ
ព្រោះជាពាក្យខុស ។

ចប់ បច្ចុនីកបញ្ចកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៧] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 ណតិ ។ អាមន្តា ។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ
 តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 ណតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាណហិ បដិកម្មំ
 ហញិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន
 វត វេ វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ
 បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ យំ តត្ថ
 វេទសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ
 តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 ណតិ មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ
 បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ នោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ យំ តត្ថ វេទសិ វត្តព្វេ ខោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៧] បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។
 អើ ។ បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល
 នោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវអំពើផ្ទុយចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេដឹង
 បាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុ
 នោះ អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម
 ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ
 ដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា
 គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង
 អត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មាន
 អត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថ
 ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិន
 បើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម
 ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ
 ដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកក៏មិនគប្បីពោលថា បុគ្គល
 គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យ
 ទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះ ថា

បុគ្គលកថា

បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ឆោ ច
 វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ
 បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា ។

បដិកម្មចតុក្កំ ។

[៨] ត្វព្វោ បន មញ្ញាសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ឆោ ច វត្តព្វេ យោ
 សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ តេន ត្វំ តត្ត ហោតាយ
 បដិញ្ញាយ ហេវំ បដិដានន្តំ ហេវំ និក្ខហោតព្វេ
 អថ តំ និក្ខណ្ណាម សុនិក្ខហិតោវ ហោសិ ហាព្វំ
 បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត
 វេ វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ
 សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ
 យំ តត្ត វេនេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ

បុគ្គលកថា

បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគួរពោលថា
បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ
គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។

ចប់ បដិកម្មចតុក្កៈ ។

[៨] ប្រសិនបើ អ្នកសម្គាល់ថា អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គល
គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោល
ថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ
បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះ
ហេតុនោះ កាលអ្នកប្តេជ្ញាយ៉ាងនេះ ដោយពាក្យប្តេជ្ញានេះ ក្នុងចំណែក
នៃពាក្យថា គេមិនដឹងនោះ ត្រូវយើងសង្កត់សង្កិន យ៉ាងនេះឯង
កាលបើយើងសង្កត់សង្កិនអ្នក អ្នកឈ្មោះថា យើងសង្កត់សង្កិនត្រឹមត្រូវ
ហើយ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គលណា
មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹង
បាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ
អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្ថុព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ
 បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្ថុព្វេ យោ សច្ចិ-
 កដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ នោ វត វេ វត្ថុព្វេ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត វេសិ
 វត្ថុព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 នោ ច វត្ថុព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ
 សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ
 ឥទំ តេ មិច្ឆា ។

និគ្គហចតុក្កំ ។

[៧] ឯសេ ចេ ទុដ្ឋិត្តហិតេ ហោវមេវ តត ទក្ខ
 វត្ថុព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា
 មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹង
 បាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស
 មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត
 មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយ
 អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកក៏មិនគប្បីពោល
 ថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តា
 ពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា
 បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោល
 ថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ
 បុគ្គលនោះ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះ
 ពាក្យរបស់អ្នកនេះ ជាពាក្យខុស ។

ចប់ និគ្គហេចតុក្កៈ ។

[៧] បើវាទៈរបស់អ្នកនុ៎ះ យើងសង្កត់សង្កិនបានដោយលំបាក
 អ្នកចូរឃើញ ក្នុងពាក្យសង្កត់សង្កិន របស់យើងនោះ យ៉ាងនេះចុះថា
 អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម

បុគ្គលកថា

ដោ ច វត្តព្វេ យោ សច្ចិកកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ
 សោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ ដោ
 ច មយំ តយា តត្ថ ហោតាយ បដិញ្ញាយ ហេវំ
 បដិជានន្តា ហេវំ និក្ខហោតព្វា អថ មំ និក្ខណ្ណាសិ
 ទុន្និក្ខហិតាវ ហោម ហាញ្ចិ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោន តេន វត វេ វត្តព្វេ យោ សច្ចិ-
 កកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ
 បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោន ដោ ច
 វត្តព្វេ យោ សច្ចិកកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ
 បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ មិច្ឆា
 ដោ ចេ បន វត្តព្វេ យោ សច្ចិកកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ
 តតោ សោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋោនាតិ

បុគ្គលកថា

តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ តែយើងកាលប្តេជ្ញាយ៉ាងនេះ ដោយពាក្យប្តេជ្ញានេះ ក្នុងពាក្យថា អើ ក្នុងអនុលោមបញ្ចកៈនោះ អ្នកមិនត្រូវសង្កត់សង្កិន យ៉ាងនេះទេ កាលបើអ្នកសង្កត់សង្កិនយើង យើងឈ្មោះថា អ្នកសង្កត់សង្កិន មិនត្រឹមត្រូវឡើយ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

នោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ជូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វេនេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ
 ជូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ យោ
 សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ជូបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ឥទំ តេ មិច្ឆា ។

ឧបនយនចតុក្កំ ។

[១០] ន ហេវំ និក្ខហោតព្វេ តេន ហិ យំ
 និក្ខណ្ណាសិ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ជូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ យោ សច្ចិកដ្ឋោ
 បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ជូបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វេនេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ
 ជូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ យោ
 សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ជូបលព្ពតិ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយ
អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោល
នូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយ
អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មាន
អត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹង
បាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះពាក្យរបស់អ្នកនេះ
ជាពាក្យខុស ។

ចប់ ឧបនយនចតុក្កៈ ។

[១០] ខ្ញុំមិនត្រូវសង្កត់សង្កិនយ៉ាងនេះទេ ព្រោះហេតុនោះ
អ្នកសង្កត់សង្កិនខ្ញុំថា ប្រសិនបើ បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏
ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដោយហេតុណា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ហេតុនោះ
អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះ
ហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បី
ពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏
ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថ
ដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយ

បុគ្គលកថា

សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វ
 យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ
 នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ នោ វត វេ
 វត្តព្វ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ
 យំ តត វេសិ វត្តព្វ ខោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វ យោ សច្ចិក-
 ដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ឥទំ តេ មិច្ឆា តេន ហិ
 យេ កតេ និក្ខហោ សេ និក្ខហោ ទុក្ខដេ សុកតេ
 បដិកម្មេ សុកតា បដិចាទនាតិ ។

និក្ខមចតុក្កំ ។

ទុតិយោ និក្ខហោ ។

[១១] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

បុគ្គលកថា

អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិន
 បើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម
 ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង
 អត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល
 គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យ
 ទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល
 គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា
 បុគ្គលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល
 នោះ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះ
 ពាក្យរបស់អ្នកនេះ ជាពាក្យខុស ព្រោះហេតុនោះ សេចក្តីសង្កត់សង្កិន
 ណា ដែលអ្នកធ្វើហើយ សេចក្តីសង្កត់សង្កិននោះ គឺអ្នកធ្វើមិនត្រឹម
 ត្រូវទេ អំពើផ្ទុយ ខ្ញុំធ្វើល្អហើយ ការញ៉ាំងរបៀបពាក្យឲ្យសម្រេច ខ្ញុំ
 បានធ្វើល្អហើយ ។

ចប់ និក្ខមចតុក្កៈ ។

ចប់ និក្ខហៈទី ២ ។

[១១] បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អាមន្តា ។ សព្វត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាជាហិ
និក្ខហំ ហព្វិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរម-
ដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ សព្វត្ថ បុគ្គលោ ឧប-
លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ
ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ
ច វត្តព្វេ សព្វត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
បរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ សព្វត្ថ
បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ នោ វត
វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ
យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ សព្វត្ថ បុគ្គលោ
ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា ។ បេ ។

តតិយោ និក្ខហោ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អើ ។ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងទីទាំង
 ពួងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុស
 ចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ម្នាល
 អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹងបាន
 ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងទីទាំងពួងដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យ
 ទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា
 បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងទីទាំងពួងដូច្នោះទេ
 ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងទីទាំងពួងដូច្នោះទេ ម្នាល
 អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
 និងអត្តដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យ
 ណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
 និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ត
 ដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងទីទាំងពួងដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

ចប់និគ្គហៈ ទី ៣ ។

បុគ្គលកថា

[១២] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 ណតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អា-
 ជានាហិ និក្កហំ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ សព្វទា បុគ្គ-
 លោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ យំ តត្ថ
 វទេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ
 សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ
 នោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គ-
 លោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ
 សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ
 មិច្ឆា ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១២] បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។
 អើ ។ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងកាល
 ទាំងពួងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុសចុះ
 ប្រសិនបើ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ម្ចាស់អ្នក
 ដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយ
 អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងកាលទាំងពួងដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរ
 នោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹង
 បាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល
 គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងកាលទាំងពួងដូច្នោះទេ
 ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល
 គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងកាលទាំងពួងដូច្នោះទេ
 ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយ
 អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោល
 នូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយ
 អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹងបាន
 ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងកាលទាំងពួងដូច្នោះទេ ព្រោះជា
 ពាក្យខុស ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវគ្គ

[១៣] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 ណាតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជា-
 ណាហិ និក្កហំ ហព្វិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ សព្វេសុ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណាតិ យំ តត្ថ វេនេសិ
 វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 ណោ ច វត្តព្វេ សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេណាតិ មិច្ឆា ណោ ច បន វត្តព្វេ សព្វេសុ
 បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណាតិ ណោ
 វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេណាតិ យំ តត្ថ វេនេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ណោ ច វត្តព្វេ សព្វេសុ
 បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណាតិ មិច្ឆា
 ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១៣] បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។
 អើ ។ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងធម៌ទាំង
 ពួងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុសចុះ
 ប្រសិនបើ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ម្នាលអ្នក
 ដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយ
 អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងធម៌ទាំងពួងដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំង
 ពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា
 បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងធម៌ទាំងពួងដូច្នោះ
 ទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោល
 ថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងធម៌ទាំងពួង
 ដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹងបាន
 ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នក
 ពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន
 ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹង
 បាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងធម៌ទាំងពួងទេ ព្រោះជាពាក្យ
 ខុស ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១៤] បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 ណតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វត្ថ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ ។ ន ហេវ វត្ថព្វេ ។ អា-
 ជានាហិ និក្ខហំ ហព្វិ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្ថព្វេ សព្វត្ថ បុគ្គលោ
 នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ យំ តត្ថ វទេសិ
 វត្ថព្វេ ខោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 ណោ ច វត្ថព្វេ សព្វត្ថ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ មិច្ឆា ណោ ចេ បន វត្ថព្វេ សព្វត្ថ
 បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ ណោ វត
 វេ វត្ថព្វេ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ
 យំ តត្ថ វទេសិ វត្ថព្វេ ខោ បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ណោ ច វត្ថព្វេ សព្វត្ថ បុគ្គលោ
 នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ មិច្ឆា ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១២] បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។
 អើ ។ បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងទី
 ទាំងពួងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុស
 ចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
 ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិន
 ដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងទីទាំងពួងដូច្នោះដែរ បណ្តា
 ពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា
 បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បី
 ពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងទី
 ទាំងពួងដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បី
 ពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងទី
 ទាំងពួងដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល
 គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំង
 ពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល
 គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា
 បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះទេ ព្រោះជា
 ពាក្យខុស ។ លេ ។

[១៥] បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 នាតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វនា បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាតា-
 ហិ និក្កហំ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរម-
 ដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ សព្វនា បុគ្គលោ ទូប-
 លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ
 ខោ បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ
 ច វត្តព្វេ សព្វនា បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ សព្វនា
 បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ នោ វត
 វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ
 យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ សព្វនា បុគ្គលោ
 ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា ។ មេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១៥] បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។
 អើ ។ បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុង
 កាលទាំងពួងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវ
 កំហុសចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏
 ឧត្តម ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គល
 គេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងកាលទាំងពួងដូច្នោះ
 ដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោល
 តែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្ត
 ដ៏ឧត្តម ក្នុងកាលទាំងពួងទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិន
 បើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និង
 អត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងកាលទាំងពួងដូច្នោះទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិន
 គប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បី
 ពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏
 ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
 និងអត្តដ៏ឧត្តម ក្នុងកាលទាំងពួងដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១៦] បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 នាតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វេសុ បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អា-
 ជាណាហិ និក្កហំ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ សព្វេសុ បុគ្គ-
 លោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ
 វទេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ សព្វេសុ បុគ្គលោ ទូប-
 លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា នោ ចេ បន
 វត្តព្វេ សព្វេសុ បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេនាតិ នោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ
 បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ
 សព្វេសុ បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ
 មិច្ឆា ។ បេ ។

អដ្ឋកនិក្កហោ ។

បុគ្គលកថា

[១៦] បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ឬ ។ អើ ។ បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងធម៌ទាំងពួងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹង នូវកំហុសចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង អត្ថដ៏ឧត្តម ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងធម៌ទាំង ពួងដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បី ពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង អត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថ ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងធម៌ទាំងពួងដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយ អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងធម៌ទាំងពួងដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ ដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង អត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថ ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ក្នុងធម៌ទាំងពួងដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

ចប់ អដ្ឋកថា: ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[១៧] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមត្តា ។
 អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។
 អាជាតាហិ និក្កហំ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 តេន វត វេ វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ
 យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ
 មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ
 បុគ្គលោតិ នោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ
 បុគ្គលោតិ មិច្ឆា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១៧] បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 ទាំងរូបគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។
 រូបដទៃ បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរ
 ដឹងនូវកំហុសចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និង
 អត្តដ៏ឧត្តម ទាំងរូបគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ម្នាល
 អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គល
 ដទៃ ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា
 គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្ត
 ដ៏ឧត្តម ទាំងរូបគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នក
 មិនគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យ
 ខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គល
 ដទៃ ដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹង
 បាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងរូបគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏
 ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោល
 នូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយ
 អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងរូបគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្ត
 ដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះ
 ជាពាក្យខុស ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១៨] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 វេទនា ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ មេ ។
 សញ្ញា ច ឧបលព្ពតិ ។ មេ ។ សង្ខារា ច ឧ-
 បលព្ពតិ ។ មេ ។ វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ
 បុគ្គលោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាតាហិ និក្ខហំ
 ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន វិញ្ញា-
 ណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ
 វត្តព្វេ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ តត្ថ
 វេទសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេន វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 នោ ច វត្តព្វេ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ
 មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ
 បុគ្គលោតិ នោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វេទសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ

បុគ្គលកថា

[១៨] បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
 ទាំងវេទនាគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ បេ ។
 ទាំងសញ្ញាគេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសង្ខារគេដឹងបាន ។ បេ ។
 ទាំងវិញ្ញាណគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។
 វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នក
 ចូរដឹងនូវកំហុសចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត
 និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងវិញ្ញាណគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏
 ឧត្តម ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា វិញ្ញាណ
 ដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវ
 ពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថ
 ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងវិញ្ញាណគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ
 ដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះ
 ទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា
 វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គលដទៃ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គល
 គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងវិញ្ញាណគេដឹងបាន
 ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ
 អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន វិញ្ញាណញ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន នោ ច វត្ថព្វេ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ
អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា ។ បេ ។

[១៩] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន
ចក្កាយតនញ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។
សោតាយតនញ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ឃាណាយតនញ
ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ជិវ្ហាយតនញ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
កាយាយតនញ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ រូបាយតនញ
ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ សន្ទាយតនញ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
កន្ទាយតនញ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ វសាយតនញ
ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ដោជ្ជញាយតនញ ឧបលព្ពតិ
។ បេ ។ មនាយតនញ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ធម្មា-
យតនញ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[២០] ចក្កុណតុ ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជ-
បរមដ្ឋេន ។ បេ ។ សោតណតុ ច ឧបលព្ពតិ
។ បេ ។ ឃានណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្ត
ដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គលដទៃ
ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

[១៩] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំង
ចក្ខុយានៈគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ បេ ។ ទាំង
សោតាយានៈគេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងឃានាយានៈគេដឹងបាន ។ បេ ។
ទាំងជិវ្ហាយានៈ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងកាយាយានៈ គេដឹងបាន
។ បេ ។ ទាំងរូបាយានៈ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសទ្ធាយានៈ គេ
ដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងគន្ធាយានៈគេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងវសា-
យានៈគេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងផោដ្ឋញ្ញាយានៈគេដឹងបាន ។ បេ ។
ទាំងមនាយានៈគេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងធម្មាយានៈគេដឹងបាន ដោយ
អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ បេ ។

[២០] ចក្ខុធាតុគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ បេ ។
ទាំងសោតធាតុគេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងឃានធាតុគេដឹងបាន ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

ជិវ្ហាណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ កាយណតុ ច ឧប-
 លព្ពតិ ។ បេ ។ រូបណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ សទ្ទ-
 ណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ កន្ធុណតុ ច ឧបលព្ពតិ
 ។ បេ ។ រសណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ដោដ្ឋព្វណតុ ច
 ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ចក្កវិញ្ញាណណតុ ច ឧបលព្ពតិ
 ។ បេ ។ សោតវិញ្ញាណណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
 ឃានវិញ្ញាណណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ជិវ្ហវិញ្ញា-
 ណណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណណតុ
 ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ មនោណតុ ច ឧបលព្ពតិ
 ។ បេ ។ មនោវិញ្ញាណណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
 ធម្មណតុ ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[២០] ចក្កុទ្ធិយព្វ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរ-
 មដ្ឋេន ។ បេ ។ សោតិទ្ធិយព្វ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
 ឃានិទ្ធិយព្វ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ជិវ្ហិទ្ធិយព្វ ឧ-
 បលព្ពតិ ។ បេ ។ កាយិទ្ធិយព្វ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
 មនិទ្ធិយព្វ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ដិវិទិទ្ធិយព្វ
 ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ឥត្តិទ្ធិយព្វ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

ទាំងជិវ្ហាធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងកាយធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។
 ទាំងរូបធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសទ្ធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។
 ទាំងគន្ធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងរសធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។
 ទាំងផោដ្ឋព្វធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងចក្កវិញ្ញាណធាតុ គេដឹងបាន
 ។ បេ ។ ទាំងសោតវិញ្ញាណធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងឃាន-
 វិញ្ញាណធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ គេដឹងបាន
 ។ បេ ។ ទាំងកាយវិញ្ញាណធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងមនោធាតុ
 គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងមនោវិញ្ញាណធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។
 ទាំងធម្មធាតុ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ។ បេ ។
 [២១] ចក្កន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 ឬ ។ បេ ។ ទាំងសោតិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងឃានិន្ទ្រិយ
 គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងជិវ្ហិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំង
 កាយិន្ទ្រិយគេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងមនិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។
 ទាំងជីវិតិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងឥត្តិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។

បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ សុខិទ្ធិយញ្ច
 ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ទុក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
 សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ទោមន-
 ស្សិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច
 ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
 វិយិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ សតិទ្ធិយញ្ច ឧ-
 បលព្ពតិ ។ បេ ។ សមាធិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
 បញ្ញិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ អនញ្ញតញ្ញស្សា-
 មីតិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ អញ្ញិទ្ធិយញ្ច ឧ-
 បលព្ពតិ ។ បេ ។ អញ្ញាតារិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមត្តា ។ អញ្ញំ អញ្ញាតា-
 រិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។
 អាជាតាហិ និក្ខហំ ហញ្ញំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញាតារិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ អញ្ញំ អញ្ញា-
 តារិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ តត្ថ វទេសិ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ទាំងបុរិសិទ្ធិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសុខិទ្ធិយ គេដឹងបាន
 ។ បេ ។ ទាំងទុក្ខិទ្ធិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសោមនស្សិទ្ធិយ
 គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងទោមនស្សិទ្ធិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំង
 ឧបេក្ខិទ្ធិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសទ្ធិទ្ធិយ គេដឹងបាន
 ។ បេ ។ ទាំងវិរិយិទ្ធិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសតិទ្ធិយ
 គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសមាធិទ្ធិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។
 ទាំងបញ្ញិទ្ធិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្ធិយ
 គេដឹងបាន បេ ។ ទាំងអញ្ញិទ្ធិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងអញ្ញា-
 តារិទ្ធិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ អើ ។
 អញ្ញាតារិទ្ធិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។
 អ្នកចូរដឹងនូវកំហុសចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត
 និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតារិទ្ធិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង
 អត្ថដ៏ឧត្តម ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា
 អញ្ញាតារិទ្ធិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ

បុគ្គលកថា

វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 អញ្ញាតាវិទ្ធិយព្វា ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 នោ ច វត្តព្វេ អញ្ញំ អញ្ញាតាវិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ
 មិច្ឆា នោ ច បន វត្តព្វេ អញ្ញំ អញ្ញាតាវិទ្ធិយំ
 អញ្ញោ បុគ្គលោតិ នោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញាតាវិទ្ធិយព្វា ឧ-
 បលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វេនសិ
 វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 អញ្ញាតាវិទ្ធិយព្វា ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ
 ច វត្តព្វេ អញ្ញំ អញ្ញាតាវិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ
 មិច្ឆា ។ បេ ។

[២២] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 នាតិ ។ អាមន្តា ។ វត្តំ ភកវតា អតិ បុគ្គលោ
 អត្តហិតាយ បដិបន្នោ រូបព្វា ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋប-
 រមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ-
 តិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាជាហិ បដិកម្មំ ហាញិ

បុគ្គលកថា

អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតាវិន្ធិយ គេដឹងបាន ដោយ អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតា- វិន្ធិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតាវិន្ធិយដទៃ បុគ្គលដទៃទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយ អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតាវិន្ធិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថ ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោល នូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយ អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតាវិន្ធិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថ ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតាវិន្ធិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

[២២] បុគ្គល គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ឬ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ ដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ រូបដទៃ បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរ ពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវអំពើផ្ទុយចុះ ប្រសិនបើ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ
 រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត
 វេ វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ តត្ថ
 វេសិ វត្តព្វេ ខោ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ
 អត្តហិតាយ បដិបន្នោ រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋប-
 រមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ
 មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គ-
 លោតិ នោ វត វេ វត្តព្វេ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ
 អត្តហិតាយ បដិបន្នោ រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិក-
 ដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ វុត្តំ
 ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ រូបញ្ច
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ អញ្ញំ
 រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា ។ បេ ។ បុគ្គលោ
 នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។
 វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន
 ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
 ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះដែរ
 បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យ
 នោះថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ខ្លួន ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែ
 អ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជា
 ពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គល
 ដទៃ ដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងរូប
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យ
 ទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា ព្រះ
 មានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំង
 រូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោល
 ថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។
 បុគ្គល គេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។
 ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន

បុគ្គលកថា

វេទនា ច ឧបលព្ពតិ ។ មេ ។ សញ្ញា ច ឧបលព្ពតិ
 ។ មេ ។ សង្ខារ ច ឧបលព្ពតិ ។ មេ ។ វិញ្ញាណញ្ច
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញ
 វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។
 អាជានាហិ បដិកម្មំ ហញ្ចិ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ
 បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ វិញ្ញាណញ្ច ឧប-
 លព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ អញ្ញ
 វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ
 វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ
 វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន នោ ច
 វត្តព្វេ អញ្ញ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា នោ
 ចេ បន វត្តព្វេ អញ្ញ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ នោ
 វត វេ វត្តព្វេ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្ត-
 ហិតាយ បដិបន្នោ វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជ-
 បរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ វុត្តំ ភកវតា

បុគ្គលកថា

ទាំងវេទនា គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសញ្ញា គេដឹងបាន ។ បេ ។
 ទាំងសង្ខារទាំងឡាយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន
 ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ។ អើ ។ វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គល
 ដទៃ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវអំពើផ្ទុយចុះ
 ប្រសិនបើ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ខ្លួន ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា វិញ្ញាណដទៃ
 បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យ
 ណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គល
 ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយ
 អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គល
 ដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បី
 ពោលថា វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
 អ្នកមិនគប្បីពោលថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
 និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវ
 ពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អត្ថិ បុគ្គលោ អត្ថហិតាយ បដិបន្នោ វិញ្ញាណញ្ច
ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្ថព្វ
អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា ។ បេ ។

[២៣] បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
នាតិ ។ អាមន្តា ។ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្ថ-
ហិតាយ បដិបន្នោ ចក្ខាយតនញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ បេ ។ សោតាយតនញ្ច ឧបលព្ពតិ
។ បេ ។ ធម្មាយតនញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរម-
ដ្ឋេន ។ បេ ។

[២៤] ចក្កុណាតុ ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
មដ្ឋេន ។ បេ ។ កាយណាតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
រូបណាតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ដោដ្ឋព្វណាតុ ច
ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ចក្កុវិញ្ញាណណាតុ ច ឧបលព្ពតិ
។ បេ ។ មនោវិញ្ញាណណាតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
ធម្មណាតុ ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន
ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា វិញ្ញាណ
ដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

[២៣] បុគ្គលគេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
ឬ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បី
ប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងចក្ខុយតនៈ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និង
អត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ បេ ។ ទាំងសោតាយតនៈ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំង
ធម្មាយតនៈ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ បេ ។

[២៤] ចក្ខុធាតុ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
ឬ ។ បេ ។ ទាំងកាយធាតុគេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងរូបធាតុ គេ-
ដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងផោដ្ឋព្វធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងចក្ខុ-
វិញ្ញាណធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងមនោវិញ្ញាណធាតុ គេដឹងបាន
។ បេ ។ ទាំងធម្មធាតុ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
ឬ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[២៥] ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
មដ្ឋេន ។ បេ ។ សោតិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ បេ ។ អញ្ញាតារិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ បេ ។ បុគ្គលោ ជូបលព្ពតិ
សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ វុត្តំ ភកវតា
អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ អញ្ញាតារិទ្ធិ-
យញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។
អញ្ញំ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហេវ
វត្តព្វេ ។ អាជាណាហិ បដិកម្មំ ហញ្ចំ វុត្តំ ភកវតា
អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ អញ្ញាតារិទ្ធិ-
យញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ
វត្តព្វេ អញ្ញំ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ
តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ
អត្តហិតាយ បដិបន្នោ អញ្ញាតារិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ អញ្ញំ អញ្ញាតា-
រិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា នោ ថេ បន វត្តព្វេ

បុគ្គលកថា

[២៥] ចក្ខុន្រ្ទិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
 ឬ ។ លេ ។ ទាំងសោតិទ្រ្ទិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ
 ដ៏ឧត្តមឬ ។ លេ ។ ទាំងអញ្ញាតារិទ្ធរិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត
 និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ លេ ។ បុគ្គល គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត
 និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មាន
 បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងអញ្ញាតារិទ្ធរិយ គេដឹងបាន
 ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ អញ្ញាតារិទ្ធរិយដទៃ
 បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវអំពើ
 ផ្ទុយចុះ ប្រសិនបើ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងអញ្ញាតារិទ្ធរិយ គេដឹងបាន ដោយ
 អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នក
 គប្បីពោលថា អញ្ញាតារិទ្ធរិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះដែរ បណ្តា
 ពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះ
 ថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ខ្លួន ទាំងអញ្ញាតារិទ្ធរិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
 តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតារិទ្ធរិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ
 ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អញ្ញំ អញ្ញាតាវិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ដោ វត វេ
 វត្តព្វេ វត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ
 បដិបន្នោ អញ្ញាតាវិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋោតិ យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ វត្តំ ភកវតា
 អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ អញ្ញាតាវិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ដោ ច វត្តព្វេ
 អញ្ញំ អញ្ញាតាវិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា ។ បេ ។

សុទ្ធិកសំសន្ននា ។

[២៦] រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 វេទនា ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ
 អញ្ញោ វេទនាតិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋោតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គ-
 លោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាតាហិ និក្ខហំ
 ហញ្ចិ រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន វេទនា
 ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ
 វេទនា បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយដទៃ បុគ្គលដទៃទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បី
 ពោលថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ខ្លួន ទាំងអញ្ញាតាវិន្រ្ទិយ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និង
 អត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យ
 ណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មាន
 បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងអញ្ញាតាវិន្រ្ទិយ គេដឹងបាន
 ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតា-
 វិន្រ្ទិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

ចប់ សុទ្ធិកសំសន្ននា ។

[២៦] រូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំង
 វេទនា គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ វេទនា
 ដទៃឬ ។ អើ ។ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏
 ឧត្តម ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។
 រូបដទៃ បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នក
 ចូរដឹងនូវកំហុសចុះ ប្រសិនបើ រូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និង
 អត្តដ៏ឧត្តម ទាំងវេទនា គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែ
 រូបដទៃ វេទនាដទៃ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម

បុគ្គលកថា

រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ
 វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ តត្ថ វេទសិ
 វត្តព្វេ ខោ រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 វេទនា ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ
 អញ្ញោ វេទនា បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ
 ច វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា នោ
 ចេ បន វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ នោ
 វត វេ វត្តព្វេ រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 វេទនា ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ
 អញ្ញោ វេទនា បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ
 តត្ថ វេទសិ វត្តព្វេ ខោ រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេន វេទនា ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន

បុគ្គលកថា

ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ម្នាលអ្នកដ៏
 ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គល
 ដទៃ ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា
 គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា រូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ
 ដ៏ឧត្តម ទាំងវេទនាគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែ
 រូបដទៃ វេទនាដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏
 ឧត្តម ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិន
 គប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស
 មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃទេ
 ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា រូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថ
 ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងវេទនា គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង
 អត្ថដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ វេទនាដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏
 ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏
 ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា
 គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា រូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ
 ដ៏ឧត្តម ទាំងវេទនា គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនា បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 នោ ច វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា
 ។ បេ ។

[២៧] រូបំ ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន សញ្ញា
 ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ សដ្ឋិកា ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។
 វិញ្ញាណញ្ច ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ
 អញ្ញំ វិញ្ញាណន្តិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ ឧប-
 លត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលត្តតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ
 បុគ្គលោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាតាហិ
 និក្ខមំ ហញ្ចំ រូបំ ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 វិញ្ញាណញ្ច ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ
 អញ្ញំ វិញ្ញាណំ បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន
 វត វេ វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ តត្ថ
 វេសិ វត្តព្វេ ខោ រូបំ ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

តែរូបដទៃ វេទនាដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោល ថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

[២៧] រូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំង សញ្ញា គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសង្ខារ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំង វិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ វិញ្ញាណដទៃឬ ។ អើ ។ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និង អត្តដ៏ឧត្តម ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ រូបដទៃ បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុសចុះ ប្រសិនបើ រូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្ត ដ៏ឧត្តម ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ម្នាលអ្នក ដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោល តែពាក្យនោះថា រូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម

បុគ្គលកថា

វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ
 រូបំ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 ដោ ច វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា
 ដោ ចេ បន វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ដោ
 វត រេ វត្តព្វេ រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ
 អញ្ញំ វិញ្ញាណំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋប-
 រមដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ
 តត្ថ វេទសិ វត្តព្វេ ខោ រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេន វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 អញ្ញំ រូបំ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិក-
 ដ្ឋបរមដ្ឋេន រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ដោ
 ច វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ
 វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងរូប
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា
 រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ
 អ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
 អ្នកមិនគប្បីពោលថា រូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ
 វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តា
 ពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា
 រូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងវិញ្ញាណ គេ
 ដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ វិញ្ញាណដទៃ
 បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងរូប គេដឹងបាន
 ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបដទៃ
 បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២៨] វេទនា ឧបលត្តតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន
 សញ្ញា ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ សង្ខារា ច ឧប-
 លត្តតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណញ្ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។
 រូបញ្ច ឧបលត្តតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[២៩] សញ្ញា ឧបលត្តតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន
 សង្ខារា ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណញ្ច ឧប-
 លត្តតិ ។ បេ ។ រូបញ្ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ វេទនា
 ច ឧបលត្តតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៣០] សង្ខារា ឧបលត្តតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន
 វិញ្ញាណញ្ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ រូបញ្ច ឧបលត្តតិ
 ។ បេ ។ វេទនា ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ សញ្ញា
 ច ឧបលត្តតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៣១] វិញ្ញាណំ ឧបលត្តតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន
 រូបញ្ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ វេទនា ច ឧបលត្តតិ
 ។ បេ ។ សញ្ញា ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ សង្ខារា ច
 ឧបលត្តតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញំ
 សង្ខារតិ ។ អាមត្តា ។ បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២៨] វេទនា គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
ទាំងសញ្ញា គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសង្ខារ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំង
វិញ្ញាណ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
និងអត្តដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[២៩] សញ្ញា គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
ទាំងសង្ខារ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ។ បេ ។
ទាំងរូប គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងវេទនា គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
និងអត្តដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[៣០] សង្ខារ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងរូប គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំង
វេទនា គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសញ្ញា គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
និងអត្តដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[៣១] វិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
ទាំងរូប គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងវេទនា គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំង
សញ្ញា គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសង្ខារ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និង
អត្តដ៏ឧត្តម តែវិញ្ញាណដទៃ សង្ខារដទៃ ។ អើ ។ បុគ្គលគេដឹងបាន

បុគ្គលកថា

សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន វិញ្ញាណញ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជប-
 រមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ-
 តិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាជាហិ និក្កហំ ហញ្ចិ
 វិញ្ញាណំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន សដ្ឋារា ច
 ឧបលព្ពន្តិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ
 សដ្ឋារា បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន
 វិញ្ញាណញ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន តេន វត
 វេ វត្តព្វេ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ
 តត្ថ វនេសិ វត្តព្វេ ខោ វិញ្ញាណំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កជ្ជបរមដ្ឋេន សដ្ឋារា ច ឧបលព្ពន្តិ សច្ចិកជ្ជបរម-
 ដ្ឋេន អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ សដ្ឋារា បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន វិញ្ញាណញ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ
 អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ អញ្ញំ
 វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ នោ វត វេ វត្តព្វេ
 វិញ្ញាណំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន សដ្ឋារា ច
 ឧបលព្ពន្តិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន អញ្ញំ វិញ្ញាណំ

បុគ្គលកថា

ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយ
អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ អើ ។ វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គល
ដទៃ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុសចុះ
ប្រសិនបើ វិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ទាំងសង្ខារ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែវិញ្ញាណ
ដទៃ សង្ខារដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ម្ចាស់អ្នកដ៏
ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គល
ដទៃ ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា
គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា វិញ្ញាណគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង
អត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងសង្ខារ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
តែវិញ្ញាណដទៃ សង្ខារដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត
និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ
ដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គលដទៃដូច្នោះ
ទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោល
ថា វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិន
គប្បីពោលថា វិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ទាំងសង្ខារ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែវិញ្ញាណដទៃ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អញ្ញេ សង្ខារា បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន
 វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ យំ
 តត្ថ វេទសិ វត្តព្វេ ខោ វិញ្ញាណំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កជ្ជបរមដ្ឋេន សង្ខារា ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរម-
 ដ្ឋេន អញ្ញេ វិញ្ញាណំ អញ្ញេ សង្ខារា បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជ-
 បរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ អញ្ញេ វិញ្ញាណំ អញ្ញេ
 បុគ្គលោតិ មិច្ឆា ។ បេ ។

[៣២] ចក្ខាយតនំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរម-
 ដ្ឋេន សោតាយតនញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ធម្មាយ-
 តនញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៣៣] សោតាយតនំ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ធម្មាយ-
 តនំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ចក្ខាយត-
 នញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ មនាយតនញ្ច ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

សង្ខារដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ
 បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យ
 នោះថា វិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំង
 សង្ខារ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែវិញ្ញាណដទៃ
 សង្ខារដទៃ បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំង
 វិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បី
 ពោលថា វិញ្ញាណដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យ
 ខុស ។ បេ ។

[៣២] ចក្ខាយតនៈ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏
 ឧត្តម ទាំងសោតាយតនៈ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងធម្មាយតនៈ
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[៣៣] សោតាយតនៈ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងចក្ខាយតនៈ គេដឹង
 បាន ។ បេ ។ ទាំងមនាយតនៈ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និង
 អត្តដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[៣៤] ចក្កុណតុ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន
សោតណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ធម្មណតុ ច ឧប-
លព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៣៥] សោតណតុ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ធម្មណតុ
ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ចក្កុណតុ ច ឧបលព្ព-
តិ ។ បេ ។ មនោវិញ្ញាណណតុ ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៣៦] ចក្កុទ្ធិយំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរ-
មដ្ឋេន សោតិទ្ធិយំ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ អញ្ញាតា-
វិទ្ធិយព្វ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៣៧] សោតិទ្ធិយំ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ អញ្ញា-
តាវិទ្ធិយំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ចក្កុទ្ធិ-
យព្វ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ អញ្ញិទ្ធិយព្វ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន អញ្ញំ អញ្ញាតាវិទ្ធិយំ អញ្ញំ អញ្ញា-
ទ្ធិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិក-
ជ្ជបរមដ្ឋេន អញ្ញាតាវិទ្ធិយព្វ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជ-
បរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ អញ្ញាតាវិទ្ធិយំ

បុគ្គលកថា

[៣៤] ចក្ខុធាតុ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ទាំងសោតធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងធម្មធាតុ គេដឹងបាន
ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[៣៥] សោតធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ធម្មធាតុ គេដឹងបាន
ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងចក្ខុធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំង
មនោវិញ្ញាណធាតុ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[៣៦] ចក្ខុន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ទាំងសោតិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងអញ្ញាតារិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន
ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[៣៧] សោតិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ អញ្ញាតារិន្ទ្រិយ
គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងចក្ខុន្ទ្រិយ គេដឹង
បាន ។ បេ ។ ទាំងអញ្ញិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង
អត្ថដ៏ឧត្តម តែអញ្ញាតារិន្ទ្រិយដទៃ អញ្ញិន្ទ្រិយដទៃ ។ អើ ។ បុគ្គល
គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតារិន្ទ្រិយ គេដឹង
បាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ អើ ។ អញ្ញាតារិន្ទ្រិយដទៃ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ អាជាធាហិ
និត្តហំ ហញ្ចិ អញ្ញោតារិទ្ធិយំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
បរមដ្ឋេន អញ្ញិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរម-
ដ្ឋេន អញ្ញំ អញ្ញោតារិទ្ធិយំ អញ្ញំ អញ្ញិទ្ធិយំ បុគ្គលោ
ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញោតារិទ្ធិយញ្ច
ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្ថុព្វេ
អញ្ញំ អញ្ញោតារិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ តត្ថ
វទេសិ វត្ថុព្វេ ខោ អញ្ញោតារិទ្ធិយំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
បរមដ្ឋេន អញ្ញំ អញ្ញោតារិទ្ធិយំ អញ្ញំ អញ្ញិទ្ធិយំ
បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញោតា-
រិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ណោ ច
វត្ថុព្វេ អញ្ញំ អញ្ញោតារិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា
ណោ ចេ បន វត្ថុព្វេ អញ្ញំ អញ្ញោតារិទ្ធិយំ អញ្ញោ
បុគ្គលោតិ ណោ វត វេ វត្ថុព្វេ អញ្ញោតារិទ្ធិយំ ឧប-
លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុស
 ចុះ ប្រសិនបើ អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្ត
 ដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតាវិន្រ្ទិយ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 តែអញ្ញាតាវិន្រ្ទិយដទៃ អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ត
 ដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតាវិន្រ្ទិយ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
 និងអត្តដ៏ឧត្តម ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា
 អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ
 អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយ
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតាវិន្រ្ទិយ គេដឹង
 បាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយដទៃ អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយ
 ដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញា-
 តាវិន្រ្ទិយ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បី
 ពោលថា អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស
 មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយដទៃ បុគ្គល
 ដទៃ ដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយ
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតាវិន្រ្ទិយ គេដឹងបាន

បុគ្គលកថា

សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន អញ្ញំ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ អញ្ញំ អញ្ញិទ្ធិ-
 យំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន អញ្ញាតា-
 រិទ្ធិយព្ភា ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ
 វេទសិ វត្ថព្វេ ខោ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កជ្ជបរមដ្ឋេន អញ្ញិទ្ធិយព្ភា ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរ-
 មដ្ឋេន អញ្ញំ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ អញ្ញំ អញ្ញិទ្ធិយំ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន អញ្ញាតារិទ្ធិយព្ភា ឧប-
 លព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ឆោ ច វត្ថព្វេ អញ្ញំ
 អញ្ញាតារិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា ។ បេ ។

[៣៨] រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន វេទនា
 ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ
 វេទនាតិ ។ អាមន្តា ។ វត្ថំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ
 អត្តហិតាយ បដិបន្នោ រូបព្ភា ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ
 បុគ្គលោតិ ។ ន ហោវំ វត្ថព្វេ ។ អាជាតាហិ បដិកម្មំ
 ហព្ភា រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន វេទនា ច
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ វេទនា

បុគ្គលកថា

ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអញ្ញាតារិទ្ធិយដទៃ អញ្ញាត្រិយដទៃ
 បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតារិទ្ធិយ
 គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យ
 ទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា អញ្ញា-
 តារិទ្ធិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាត្រិយ
 គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអញ្ញាតារិទ្ធិយដទៃ
 អញ្ញាត្រិយដទៃ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
 ទាំងអញ្ញាតារិទ្ធិយ គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
 តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតារិទ្ធិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ
 ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

[៣៨] រូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងវេទនា
 គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ វេទនាដទៃឬ ។
 អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន
 ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ រូបដទៃ
 បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវអំពើ
 ផ្ទុយចុះ ប្រសិនបើ រូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំង
 វេទនា គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ វេទនាដទៃ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

វត្ថុ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ
 រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ
 វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ តត្ថ វេសិ
 វត្តព្វេ ខោ រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន វេនា
 ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ
 វេនា វត្ថុ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ
 បដិបន្នោ រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ
 ច វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា នោ
 ចេ បន វត្តព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ នោ
 វត វេ វត្តព្វេ រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន វេនា
 ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ
 វេនា វត្ថុ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ
 បដិបន្នោ រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ
 យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ រូបំ ឧបលព្ពតិ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន
 ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
 ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះដែរ
 បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យ
 នោះថា រូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងវេទនា
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ វេទនាដទៃ
 ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន
 ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បី
 ពោលថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយ
 ទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះ
 ទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា រូប គេដឹងបាន ដោយ
 អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងវេទនា គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និង
 អត្តដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ វេទនាដទៃ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មាន
 បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយ
 អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នក
 ពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា រូប គេដឹងបាន

បុគ្គលកថា

សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន វេទនា ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជ-
 បរមដ្ឋេន អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនា វត្ថំ ភកវតា អត្ថិ
 បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន នោ ច វត្ថុព្វេ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា
 បុគ្គលោតិ មិច្ឆា ។ បេ ។

[៣៩] រូបំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន សញ្ញា
 ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ សង្ខារា ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។
 វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៤០] វេទនា ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន
 សញ្ញា ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ សង្ខារា ច ឧបលព្ពតិ
 ។ បេ ។ វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ រូបញ្ច ឧប-
 លព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៤១] សញ្ញា ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន
 សង្ខារា ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណញ្ច ឧប-
 លព្ពតិ ។ បេ ។ រូបញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ វេទនា
 ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងវេទនា គេដឹងបាន ដោយអត្ថ
ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែរូបដទៃ វេទនាដទៃ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងរូប គេដឹងបាន
ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបដទៃ
បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

[៣៩] រូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ទាំងសញ្ញា គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសង្ខារ គេដឹងបាន ។ បេ ។
ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[៤០] វេទនា គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ទាំងសញ្ញា គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសង្ខារ គេដឹងបាន ។ បេ ។
ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងរូប គេដឹងបាន ដោយអត្ថ
ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[៤១] សញ្ញា គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំង
សង្ខារ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំង
រូប គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងវេទនា គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត
និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៤២] សង្ខារា ឧបលត្តន្តិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 វិញ្ញាណញ្ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ រូបញ្ច ឧបលត្តតិ
 ។ បេ ។ វេទនា ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ សញ្ញា ច
 ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៤៣] វិញ្ញាណំ ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 រូបញ្ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ វេទនា ច ឧបលត្តតិ
 ។ បេ ។ សញ្ញា ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ សង្ខារ
 ច ឧបលត្តន្តិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៤៤] ចក្ខាយតនំ ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរម-
 ដ្ឋេន សោតាយតនញ្ច ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ ធម្មាយ-
 តនញ្ច ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៤៥] សោតាយតនំ ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ ធម្មា-
 យតនំ ឧបលត្តតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ចក្ខាយតនញ្ច
 ឧបលត្តតិ ។ បេ ។ មនាយតនញ្ច ឧបលត្តតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២២] សង្ខារ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
ទាំងវិញ្ញាណ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងរូប គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំង
វេទនា គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសញ្ញា គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏
ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[២៣] វិញ្ញាណ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
ទាំងរូប គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងវេទនា គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំង
សញ្ញា គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងសង្ខារ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
និងអត្តដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[២៤] ចក្ខាយតនៈ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
ទាំងសោតាយតនៈ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងធម្មាយតនៈ គេដឹងបាន
ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[២៥] សោតាយតនៈ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ គេដឹង
បាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ទាំងចក្ខាយតនៈ គេដឹងបាន ។ បេ ។
ទាំងមនាយតនៈ គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[៤៦] ចក្កុណតុ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 សោតណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ ធម្មណតុ ច
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៤៧] សោតណតុ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរម-
 ដ្ឋេន ។ បេ ។ ធម្មណតុ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 ចក្កុណតុ ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ មនោវិញ្ញាណណតុ
 ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៤៨] ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរម-
 ដ្ឋេន សោតិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ អញ្ញាតា-
 វិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ។ បេ ។

[៤៩] សោតិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ អញ្ញាតា-
 វិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច
 ឧបលព្ពតិ ។ បេ ។ អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ អាមន្តា ។ វុត្តំ ភកវតា អត្តិ បុគ្គលោ អត្តហិ-
 តាយ បដិបន្នោ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ

បុគ្គលកថា

[៤៦] ចក្ខុធាតុ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងសោតធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងធម្មធាតុ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[៤៧] សោតធាតុ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ បេ ។ ធម្មធាតុ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំង ចក្ខុធាតុ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងមនោវិញ្ញាណធាតុ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[៤៨] ចក្ខុទ្រិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងសោតិទ្រិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងអញ្ញាតាវិទ្រិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ បេ ។

[៤៩] សោតិទ្រិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ អញ្ញាតាវិទ្រិយ គេ ដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងចក្ខុទ្រិយ គេដឹងបាន ។ បេ ។ ទាំងអញ្ញិទ្រិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម អញ្ញាតាវិទ្រិយដទៃ អញ្ញិទ្រិយដទៃ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងអញ្ញាតាវិទ្រិយ គេ ដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ អើ ។ អញ្ញាតាវិទ្រិយដទៃ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ អាជាណាហិ
 បដិកម្មំ ហញ្ញំ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋ-
 បរមដ្ឋេន អញ្ញិទ្ធិយព្ពា ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរម-
 ដ្ឋេន អញ្ញំ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ អញ្ញំ អញ្ញិទ្ធិយំ វត្ថុ
 ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ អញ្ញា-
 តារិទ្ធិយព្ពា ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត
 វេ វត្ថុព្វេ អញ្ញំ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ
 យំ តត្ថ វេនសិ វត្ថុព្វេ ខោ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ ឧប-
 លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញិទ្ធិយព្ពា ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ អញ្ញំ អញ្ញិ-
 ទ្ធិយំ វត្ថុ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិ-
 បន្នោ អញ្ញាតារិទ្ធិយព្ពា ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរម-
 ដ្ឋេន នោ ច វត្ថុព្វេ អញ្ញំ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ អញ្ញោ
 បុគ្គលោតិ មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្ថុព្វេ អញ្ញំ អញ្ញាតា-
 រិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ នោ វត វេ វត្ថុព្វេ អញ្ញា-
 តារិទ្ធិយំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញិទ្ធិយព្ពា
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវអំពើ
ផ្ទុយចុះ ប្រសិនបើ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង
អត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏
ឧត្តម តែអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយដទៃ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយដទៃ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា
មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន
ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នក
គប្បីពោលថា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយដទៃ បុគ្គលដទៃដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំង
ពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែពាក្យនោះថា អញ្ញាតា-
វិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ គេដឹង
បាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយដទៃ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ
ដទៃ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍
ខ្លួន ទាំងអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះ
ជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតា-
វិន្ទ្រិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា
អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ទាំងអញ្ញា-
តាវិន្ទ្រិយគេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយដទៃ

បុគ្គលកថា

អញ្ញំ អញ្ញិទ្ធិយំ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្ត-
 ហិតាយ បដិបន្នោ អញ្ញាតារិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ
 អញ្ញាតារិទ្ធិយំ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញិ-
 ទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន អញ្ញំ អញ្ញាតា-
 រិទ្ធិយំ អញ្ញំ អញ្ញិទ្ធិយំ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ
 អត្តហិតាយ បដិបន្នោ អញ្ញាតារិទ្ធិយញ្ច ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ អញ្ញំ អញ្ញាតា-
 រិទ្ធិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា ។ បេ ។

ឱបម្មសំសន្នំ ។

[៥០] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ
 ។ អាមន្តា ។ រូបំ បុគ្គលោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។
 អាជាណហិ និក្កហំ ហញ្ញិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ រូបំ បុគ្គលោតិ
 យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ រូបំ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា

បុគ្គលកថា

អញ្ញាទ្រិយដទៃ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំងអញ្ញាតាវិទ្ធិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង
 អត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា
 គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា អញ្ញាតាវិទ្ធិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏
 ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអញ្ញាតាវិទ្ធិយដទៃ អញ្ញាទ្រិយដទៃ ព្រះមាន
 ព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ទាំង
 អញ្ញាតាវិទ្ធិយ គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិន
 គប្បីពោលថា អញ្ញាតាវិទ្ធិយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជា
 ពាក្យខុស ។ បេ ។

ចប់ ឱបម្មសំសន្ធនៈ ។

[៥០] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។
 អើ ។ បុគ្គល គឺរូបឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរ
 ដឹងនូវកំហុសចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង
 អត្ថដ៏ឧត្តម ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា
 បុគ្គល គឺរូប ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា
 គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ
 ដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល គឺរូប ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ណោ ចេ បន វត្តព្វេ រូបំ បុគ្គលោតិ ណោ វត វេ
 វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ
 យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ណោ ច វត្តព្វេ រូបំ បុគ្គលោតិ
 មិច្ឆា ។ មេ ។

[៥១] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនា-
 តិ ។ អាមន្តា ។ រូបស្មី បុគ្គលោ ។ មេ ។ អញ្ញត្រ
 រូបា បុគ្គលោ ។ មេ ។ បុគ្គលស្មី រូបន្តិ ។ ន ហេវ
 វត្តព្វេ ។ អាជាតាហិ និក្ខហំ ហព្វំ បុគ្គលោ ឧប-
 លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គ-
 លស្មី រូបន្តិ យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន ណោ ច វត្តព្វេ បុគ្គ-
 លស្មី រូបន្តិ មិច្ឆា ណោ ចេ បន វត្តព្វេ បុគ្គលស្មី
 រូបន្តិ ណោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល គឺរូប ដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ត ដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោល នូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយ អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល គឺរូប ដូច្នោះ ទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

[៥១] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ បុគ្គលមានក្នុងរូប ។ បេ ។ បុគ្គលវៀរចាករូប ។ បេ ។ រូប មានក្នុងបុគ្គលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវ កំហុសចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ ឧត្តម ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា រូបមាន ក្នុងបុគ្គល ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបមាន ក្នុងបុគ្គលដូច្នោះទេ ព្រោះជា ពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបមាន ក្នុង បុគ្គលដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន

បុគ្គលកថា

សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វេទសិ វត្តព្វេ ខោ
បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន ឆោ ច
វត្តព្វេ បុគ្គលស្មី រូបន្តិ មិច្ឆា ។ បេ ។

[៥២] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេ-
នាតិ ។ អាមន្តា ។ វេទនា បុគ្គលោ ។ បេ ។ វេទនាយ
បុគ្គលោ ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ វេទនាយ បុគ្គលោ ។ បេ ។
បុគ្គលស្មី វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា បុគ្គលោ ។ បេ ។
សញ្ញាយ បុគ្គលោ ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ សញ្ញាយ
បុគ្គលោ ។ បេ ។ បុគ្គលស្មី សញ្ញា ។ បេ ។ សង្ខារ
បុគ្គលោ ។ បេ ។ សង្ខារេសុ បុគ្គលោ ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ
សង្ខារេហិ បុគ្គលោ ។ បេ ។ បុគ្គលស្មី សង្ខារ
។ បេ ។ វិញ្ញាណំ បុគ្គលោ ។ បេ ។ វិញ្ញាណស្មី
បុគ្គលោ ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ វិញ្ញាណា បុគ្គលោ ។ បេ ។
បុគ្គលស្មី វិញ្ញាណានិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាតាហិ
និក្ខហំ ហាព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរម-
ដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលស្មី វិញ្ញាណានិ
យំ តត្ថ វេទសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ

បុគ្គលកថា

ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នក
ពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល គេដឹងបាន
ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា រូបមាន ក្នុង
បុគ្គល ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

[៥២] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។
អើ ។ បុគ្គលគឺវេទនា ។ បេ ។ បុគ្គលមាន ក្នុងវេទនា ។ បេ ។
បុគ្គលវៀរចាកវេទនា ។ បេ ។ វេទនាមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ បេ ។ បុគ្គល
គឺសញ្ញា ។ បេ ។ បុគ្គលមាន ក្នុងសញ្ញា ។ បេ ។ បុគ្គលវៀរចាក
សញ្ញា ។ បេ ។ សញ្ញាមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ បេ ។ បុគ្គលគឺសង្ខារ
ទាំងឡាយ ។ បេ ។ បុគ្គលមាន ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។ បុគ្គល
វៀរចាកសង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។ សង្ខារទាំងឡាយមាន ក្នុងបុគ្គល
ឬ ។ បេ ។ បុគ្គលគឺវិញ្ញាណ ។ បេ ។ បុគ្គលមាន ក្នុងវិញ្ញាណ ។ បេ ។
បុគ្គលវៀរចាកវិញ្ញាណ ។ បេ ។ វិញ្ញាណមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ អ្នកមិនគួរ
និយាយយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុសចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គល គេ
ដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុ
នោះ អ្នកគប្បីពោលថា វិញ្ញាណមាន ក្នុងបុគ្គលដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យ
ទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន នោច វត្តព្វេ បុគ្គលស្មី វិញ្ញាណានិ
 មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ បុគ្គលស្មី វិញ្ញាណានិ
 នោ វត វេ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជ-
 បរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វនេសិ វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ បុគ្គ-
 លស្មី វិញ្ញាណានិ មិច្ឆា ។ បេ ។

[៥៣] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនា-
 តិ ។ អាមន្តា ។ ចក្ខាយតនំ បុគ្គលោ ។ បេ ។ ចក្ខា-
 យតនស្មី បុគ្គលោ ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ ចក្ខាយតនា
 បុគ្គលោ ។ បេ ។ បុគ្គលស្មី ចក្ខាយតនំ ។ បេ ។
 ធម្មាយតនំ បុគ្គលោ ។ បេ ។ ធម្មាយតនស្មី បុគ្គលោ
 ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ ធម្មាយតនា បុគ្គលោ ។ បេ ។
 បុគ្គលស្មី ធម្មាយតនំ ។ បេ ។

[៥៤] ចក្ខុធាតុ បុគ្គលោ ។ បេ ។ ចក្ខុធាតុយា
 បុគ្គលោ ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ ចក្ខុធាតុយា បុគ្គលោ
 ។ បេ ។ បុគ្គលស្មី ចក្ខុធាតុ ។ បេ ។ ធម្មធាតុ បុគ្គលោ
 ។ បេ ។ ធម្មធាតុយា បុគ្គលោ ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ ធម្ម-
 ធាតុយា បុគ្គលោ ។ បេ ។ បុគ្គលស្មី ធម្មធាតុ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា វិញ្ញាណមាន ក្នុងបុគ្គលដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិន បើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា វិញ្ញាណមាន ក្នុងបុគ្គលដូច្នោះទេ ម្ចាស់អ្នក ដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និង អត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ ដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា វិញ្ញាណមាន ក្នុងបុគ្គល ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

[៥៣] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ឬ ។ អើ ។ បុគ្គលគឺចក្ខុយតនៈ ។ បេ ។ បុគ្គលមាន ក្នុងចក្ខុយ- តនៈ ។ បេ ។ បុគ្គលរៀរចាកចក្ខុយតនៈ ។ បេ ។ ចក្ខុយតនៈមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ បេ ។ បុគ្គលគឺធម្មាយតនៈ ។ បេ ។ បុគ្គលមាន ក្នុង ធម្មាយតនៈ ។ បេ ។ បុគ្គលរៀរចាកធម្មាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយ- តនៈមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ បេ ។

[៥៤] បុគ្គលគឺចក្ខុធាតុ ។ បេ ។ បុគ្គលមាន ក្នុងចក្ខុធាតុ ។ បេ ។ បុគ្គលរៀរចាកចក្ខុធាតុ ។ បេ ។ ចក្ខុធាតុមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ បេ ។ បុគ្គលគឺធម្មធាតុ ។ បេ ។ បុគ្គលមាន ក្នុងធម្មធាតុ ។ បេ ។ បុគ្គលរៀរចាកធម្មធាតុ ។ បេ ។ ធម្មធាតុមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[៥៥] ចក្កុទ្ធិយំ បុគ្គលោ ។ មេ ។ ចក្កុទ្ធិ-
 យស្មី បុគ្គលោ ។ មេ ។ អញ្ញត្រ ចក្កុទ្ធិយា
 បុគ្គលោ ។ មេ ។ បុគ្គលស្មី ចក្កុទ្ធិយំ ។ មេ ។
 អញ្ញាតារិទ្ធិយំ បុគ្គលោ ។ មេ ។ អញ្ញាតារិទ្ធិយស្មី
 បុគ្គលោ ។ មេ ។ អញ្ញត្រ អញ្ញាតារិទ្ធិយា បុគ្គលោ
 ។ មេ ។ បុគ្គលស្មី អញ្ញាតារិទ្ធិយន្តិ ។ ន ហោរ
 វត្តព្វេ ។ អាជាណហិ និក្ខហំ ហព្វំ បុគ្គលោ ឧប-
 លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គ-
 លស្មី អញ្ញាតារិទ្ធិយន្តិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ
 បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន នោ ច វត្តព្វេ
 បុគ្គលស្មី អញ្ញាតារិទ្ធិយន្តិ មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ
 បុគ្គលស្មី អញ្ញាតារិទ្ធិយន្តិ នោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គ-
 លោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ យំ តត្ថ វទេសិ
 វត្តព្វេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន
 នោ ច វត្តព្វេ បុគ្គលស្មី អញ្ញាតារិទ្ធិយន្តិ មិច្ឆា ។ មេ ។

បុគ្គលកថា

[៥៥] បុគ្គលគឺចក្ខុន្រ្ទិយ ។ បេ ។ បុគ្គលមានក្នុងចក្ខុន្រ្ទិយ
 ។ បេ ។ បុគ្គលរៀរចាកចក្ខុន្រ្ទិយ ។ បេ ។ ចក្ខុន្រ្ទិយមានក្នុងបុគ្គល
 ឬ ។ បេ ។ បុគ្គលគឺអញ្ញាតារិទ្ធិយ ។ បេ ។ បុគ្គលមានក្នុងអញ្ញា-
 តារិទ្ធិយ ។ បេ ។ បុគ្គលរៀរចាកអញ្ញាតារិទ្ធិយ ។ បេ ។ អញ្ញា-
 តារិទ្ធិយ មានក្នុងបុគ្គលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ អ្នកចូរដឹង
 នូវកំហុសចុះ ប្រសិនបើ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្ត
 ដ៏ឧត្តម ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា អញ្ញា-
 តារិទ្ធិយ មានក្នុងបុគ្គលដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោល
 នូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយ
 អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតារិទ្ធិយ មាន
 ក្នុងបុគ្គលដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិន
 គប្បីពោលថា អញ្ញាតារិទ្ធិយ មានក្នុងបុគ្គលដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
 អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បី
 ពោលតែពាក្យនោះថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏
 ឧត្តម តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតារិទ្ធិយ មាន ក្នុងបុគ្គលដូច្នោះទេ
 ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៥៦] បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។
អាមន្តា ។ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ
បដិបន្នោតិ^(១) ។ អាមន្តា ។ រូបំ បុគ្គលោតិ ។
ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អាជាណាហិ បដិកម្មំ ហញ្ចិ វុត្តំ
ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ តេន
វត វេ វត្តព្វេ រូបំ បុគ្គលោតិ យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ
ខោ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ
នោ ច វត្តព្វេ រូបំ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា នោ ច បន
វត្តព្វេ រូបំ បុគ្គលោតិ នោ វត វេ វត្តព្វេ វុត្តំ ភក-
វតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោតិ យំ តត្ថ
វេសិ វត្តព្វេ ខោ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ
អត្តហិតាយ បដិបន្នោ នោ ច វត្តព្វេ រូបំ បុគ្គលោតិ
មច្ឆា ។ បេ ។

១ ឱ. ឥមេ បាហិ សព្វត្ថ យេកុយ្យេន ន ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៥៦] បុគ្គល គេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 ឬ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ខ្លួនឬ ។ អើ ។ បុគ្គល គឺរូបឬ ។ អ្នកមិនគប្បី
 ពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវអំពើផ្ទុយចុះ ប្រសិនបើ ព្រះមានព្រះ
 ភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ម្នាលអ្នកដ៏
 ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា បុគ្គលគឺរូប ដូច្នោះដែរ
 បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែ
 ពាក្យនោះថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ខ្លួន តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល គឺរូប ដូច្នោះទេ ព្រោះ
 ជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គលគឺរូប
 ដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា ព្រះមានព្រះភាគ
 ត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ដូច្នោះដែរ
 បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យ
 នោះថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ខ្លួន តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា បុគ្គល គឺរូប ដូច្នោះទេ ព្រោះជា
 ពាក្យខុស ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[៥៧] បុគ្គលោ ធូបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេ-
 ណតិ ។ អាមន្តា ។ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ
 អត្តហិតាយ បដិបន្នោតិ ។ អាមន្តា ។ រូបស្មី
 បុគ្គលោ ។ មេ ។ អញ្ញត្រិ រូចា បុគ្គលោ ។ មេ ។
 បុគ្គលស្មី រូបំ ។ មេ ។ វេទនា បុគ្គលោ ។ មេ ។
 វេទនាយ បុគ្គលោ ។ មេ ។ អញ្ញត្រិ វេទនាយ បុគ្គលោ
 ។ មេ ។ បុគ្គលស្មី វេទនា ។ មេ ។ សញ្ញា បុគ្គលោ
 ។ មេ ។ សញ្ញាយ បុគ្គលោ ។ មេ ។ អញ្ញត្រិ សញ្ញាយ
 បុគ្គលោ ។ មេ ។ បុគ្គលស្មី សញ្ញា ។ មេ ។ សង្ខារ
 បុគ្គលោ ។ មេ ។ សង្ខារេសុ បុគ្គលោ ។ មេ ។
 អញ្ញត្រិ សង្ខារេហិ បុគ្គលោ ។ មេ ។ បុគ្គលស្មី
 សង្ខារ ។ មេ ។ វិញ្ញាណំ បុគ្គលោ ។ មេ ។ វិញ្ញា-
 ណស្មី បុគ្គលោ ។ មេ ។ អញ្ញត្រិ វិញ្ញាណា បុគ្គលោ
 ។ មេ ។ បុគ្គលស្មី វិញ្ញាណានិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។
 អាជាតហិ បដិកម្មំ ហព្វិ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ
 អត្តហិតាយ បដិបន្នោ តេន វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលស្មី
 វិញ្ញាណានិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ វុត្តំ ភកវតា

បុគ្គលកថា

[៥៧] បុគ្គល គេមិនដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
 ឬ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ខ្លួនឬ ។ អើ ។ បុគ្គលមាន ក្នុងរូប ។ បេ ។ បុគ្គល
 វៀរចាករូប ។ បេ ។ រូបមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ បេ ។ បុគ្គលគឺវេទនា
 ។ បេ ។ បុគ្គលមាន ក្នុងវេទនា ។ បេ ។ បុគ្គលវៀរចាកវេទនា ។ បេ ។
 វេទនាមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ បេ ។ បុគ្គលគឺសញ្ញា ។ បេ ។ បុគ្គល
 មាន ក្នុងសញ្ញា ។ បេ ។ បុគ្គលវៀរចាកសញ្ញា ។ បេ ។ សញ្ញា
 មាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ បេ ។ បុគ្គលគឺសង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។ បុគ្គល
 មាន ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។ បុគ្គលវៀរចាកសង្ខារទាំងឡាយ
 ។ បេ ។ សង្ខារទាំងឡាយ មានក្នុងបុគ្គលឬ ។ បេ ។ បុគ្គលគឺ
 វិញ្ញាណ ។ បេ ។ បុគ្គលមាន ក្នុងវិញ្ញាណ ។ បេ ។ បុគ្គល
 វៀរចាកវិញ្ញាណ ។ បេ ។ វិញ្ញាណមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ អ្នក
 មិនគប្បីពោលយ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹង នូវអំពើផ្ទុយចុះ ប្រសិន
 បើ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ខ្លួន ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា វិញ្ញាណ
 មាន ក្នុងបុគ្គល ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោល
 នូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ដោ ច វត្ថព្វ
 បុគ្គលស្មី វិញ្ញាណានិ មិច្ឆា ដោ ចេ បន វត្ថព្វ
 បុគ្គលស្មី វិញ្ញាណានិ ដោ វត វេ វត្ថព្វ វត្ថំ ភកវតា
 អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោតិ យំ តត្ថ
 វទេសិ វត្ថព្វ ខោ វត្ថំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ
 អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ដោ ច វត្ថព្វ បុគ្គលស្មី
 វិញ្ញាណានិ មិច្ឆា ។ បេ ។

[៥៨] បុគ្គលោ ទូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 នាតិ ។ អាមន្តា ។ វត្ថំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ
 អត្តហិតាយ បដិបន្នោតិ ។ អាមន្តា ។ ចក្ខាយ-
 តនំ បុគ្គលោ ។ បេ ។ ចក្ខាយតនស្មី បុគ្គលោ
 ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ ចក្ខាយតនា បុគ្គលោ ។ បេ ។
 បុគ្គលស្មី ចក្ខាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ បុគ្គ-
 លោ ។ បេ ។ ធម្មាយតនស្មី បុគ្គលោ ។ បេ ។
 អញ្ញត្រិ ធម្មាយតនា បុគ្គលោ ។ បេ ។ បុគ្គលស្មី
 ធម្មាយតនំ ។ បេ ។ ចក្ខុធាតុ បុគ្គលោ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា
 វិញ្ញាណ មានក្នុងបុគ្គល ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិន
 បើ អ្នកមិនគប្បីពោលថា វិញ្ញាណមាន ក្នុងបុគ្គល ដូច្នោះទេ ម្ចាស់អ្នក
 ដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគប្បីពោលថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គល
 ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ
 អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា ព្រះមានព្រះភាគ
 ត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន តែអ្នកមិនគប្បី
 ពោលថា វិញ្ញាណមាន ក្នុងបុគ្គល ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស
 ។ លេ ។

[៥៨] បុគ្គល គេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។
 អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ខ្លួនឬ ។ អើ ។ បុគ្គលគឺចក្ខុយតនៈ ។ លេ ។ បុគ្គលមាន
 ក្នុងចក្ខុយតនៈ ។ លេ ។ បុគ្គលរៀរចាកចក្ខុយតនៈ ។ លេ ។
 ចក្ខុយតនៈមានក្នុងបុគ្គលឬ ។ លេ ។ បុគ្គលគឺធម្មាយតនៈ ។ លេ ។
 បុគ្គលមានក្នុងធម្មាយតនៈ ។ លេ ។ បុគ្គលរៀរចាកធម្មាយតនៈ ។ លេ ។
 ធម្មាយតនៈមានក្នុងបុគ្គលឬ ។ លេ ។ បុគ្គលគឺចក្ខុជាតុ ។ លេ ។

បុគ្គលកថា

ចក្កុជាតុយា បុគ្គលោ ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ ចក្កុជាតុ-
 យា បុគ្គលោ ។ បេ ។ បុគ្គលស្មី ចក្កុជាតុ ។ បេ ។
 ធម្មជាតុ បុគ្គលោ ។ បេ ។ ធម្មជាតុយា បុគ្គលោ
 ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ ធម្មជាតុយា បុគ្គលោ ។ បេ ។
 បុគ្គលស្មី ធម្មជាតុ ។ បេ ។

[៥៩] ចក្កុទ្ធិយំ បុគ្គលោ ។ បេ ។ ចក្កុទ្ធិ-
 យស្មី បុគ្គលោ ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ ចក្កុទ្ធិយា បុគ្គលោ
 ។ បេ ។ បុគ្គលស្មី ចក្កុទ្ធិយំ ។ បេ ។ អញ្ញាតារិទ្ធិ-
 យំ បុគ្គលោ ។ បេ ។ អញ្ញាតារិទ្ធិយស្មី បុគ្គលោ
 ។ បេ ។ អញ្ញត្រិ អញ្ញាតារិទ្ធិយា បុគ្គលោ ។ បេ ។
 បុគ្គលស្មី អញ្ញាតារិទ្ធិយន្តិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។
 អាជាតាហិ បដិកម្មំ ហាព្វំ វត្តំ ភកវតា អត្តិ
 បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ តេន វត វេ វត្តព្វេ
 បុគ្គលស្មី អញ្ញាតារិទ្ធិយន្តិ យំ តត្ត វទេសិ វត្តព្វេ
 ខោ វត្តំ ភកវតា អត្តិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ ប-
 ដិបន្នោ នោ ច វត្តព្វេ បុគ្គលស្មី អញ្ញាតារិទ្ធិយន្តិ
 មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ បុគ្គលស្មី អញ្ញាតារិទ្ធិយន្តិ

បុគ្គលកថា

បុគ្គលមាន ក្នុងចក្ខុធាតុ ។ លេ ។ បុគ្គលវៀរចាកចក្ខុធាតុ ។ លេ ។
 ចក្ខុធាតុមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ លេ ។ បុគ្គលគឺធម្មធាតុ ។ លេ ។ បុគ្គល
 មាន ក្នុងធម្មធាតុ ។ លេ ។ បុគ្គលវៀរចាកធម្មធាតុ ។ លេ ។ ធម្ម-
 ធាតុមាន ក្នុងបុគ្គលឬ ។ លេ ។

[៥៧] បុគ្គលគឺចក្ខុន្ទ្រិយ ។ លេ ។ បុគ្គលមានក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ
 ។ លេ ។ បុគ្គលវៀរចាកចក្ខុន្ទ្រិយ ។ លេ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយមាន ក្នុង
 បុគ្គលឬ ។ លេ ។ បុគ្គលគឺអញ្ញាតាវន្ទ្រិយ ។ លេ ។ បុគ្គលមាន
 ក្នុងអញ្ញាតាវន្ទ្រិយ ។ លេ ។ បុគ្គលវៀរចាកអញ្ញាតាវន្ទ្រិយ ។ លេ ។
 អញ្ញាតាវន្ទ្រិយ មានក្នុងបុគ្គលឬ ។ អ្នកមិនគប្បីពោលយ៉ាងនេះទេ ។
 អ្នកចូរដឹងនូវអំពើផ្ទុយចុះ ប្រសិនបើ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា
 មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះ
 ហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា អញ្ញាតាវន្ទ្រិយ មានក្នុងបុគ្គល ដូច្នោះ
 ដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គប្បីពោលតែ
 ពាក្យនោះថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ខ្លួន តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញាតាវន្ទ្រិយ មានក្នុងបុគ្គល
 ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បី
 ពោលថា អញ្ញាតាវន្ទ្រិយ មានក្នុងបុគ្គល ដូច្នោះទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ណោ វត វេ វត្តព្វេ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិ-
 តាយ បដិបន្នោតិ យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ វុត្តំ
 ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ណោ
 ច វត្តព្វេ បុគ្គលស្មី អញ្ញាតាវិជ្ជិយន្តិ មិច្ឆា ។ បេ ។

ចតុក្កនយសំសន្ននំ ។

[៦០] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 ណតិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ សប្បច្ចយោ ។ បេ ។
 បុគ្គលោ អប្បច្ចយោ ។ បេ ។ បុគ្គលោ សដ្ឋតោ
 ។ បេ ។ បុគ្គលោ អសដ្ឋតោ ។ បេ ។ បុគ្គលោ
 សស្សតោ ។ បេ ។ បុគ្គលោ អសស្សតោ ។ បេ ។
 បុគ្គលោ សនិមិត្តោ ។ បេ ។ បុគ្គលោ អនិមិត្តោតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សដ្ឋិតំ ។

[៦១] បុគ្គលោ នូបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេណតិ ។
 អាមន្តា ។ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ
 បដិបន្នោតិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ សប្បច្ចយោ ។ បេ ។
 បុគ្គលោ អប្បច្ចយោ ។ បេ ។ បុគ្គលោ សដ្ឋតោ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អ្នកមិនគប្បីពោលថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវ ពាក្យណា គប្បីពោលតែពាក្យនោះថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មាន បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា អញ្ញា- តារិទ្ធិយ មានក្នុងបុគ្គល ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

ចប់ ចតុក្កនយសំសន្ននៈ ។

[៦០] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ។ អើ ។ បុគ្គលប្រកបដោយបច្ច័យ ។ បេ ។ បុគ្គលមិនមានបច្ច័យ ។ បេ ។ បុគ្គលមានបច្ច័យតាក់តែង ។ បេ ។ បុគ្គលមិនមានបច្ច័យតាក់តែង ។ បេ ។ បុគ្គលទៀង ។ បេ ។ បុគ្គលមិនទៀង ។ បេ ។ បុគ្គល ប្រកបដោយនិមិត្ត ។ បេ ។ បុគ្គលមិនមាននិមិត្ត ។ អ្នកមិនគួរ ពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៦១] បុគ្គល គេមិនដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ឬ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បី ប្រយោជន៍ខ្លួន ឬ ។ អើ ។ បុគ្គលប្រកបដោយបច្ច័យ ។ បេ ។ បុគ្គលមិនមានបច្ច័យ ។ បេ ។ បុគ្គលមានបច្ច័យតាក់តែង ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

បុគ្គលោ អសដ្ឋិតោ ។ បេ ។ បុគ្គលោ សស្សតោ
 ។ បេ ។ បុគ្គលោ អសស្សតោ ។ បេ ។ បុគ្គលោ
 សនិមិត្តោតិ ។ បេ ។ បុគ្គលោ អនិមិត្តោតិ ។ ន ហេវ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ សដ្ឋិតំ ។

លក្ខណយុត្តិកតា ។

[៦២] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ ឧបលព្ពតិ បុគ្គ-
 លោតិ ។ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ ឧបលព្ពតិ កេហិចិ
 បុគ្គលោ កេហិចិ ន បុគ្គលោតិ ។ បុគ្គលោ កេ-
 ហិចិ ឧបលព្ពតិ កេហិចិ ន ឧបលព្ពតិតិ ។ ន
 ហេវ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៦៣] បុគ្គលោ សច្ចិកដ្ឋោ សច្ចិកដ្ឋោ បុគ្គ-
 លោតិ ។ បុគ្គលោ សច្ចិកដ្ឋោ សច្ចិកដ្ឋោ កេ-
 ហិចិ បុគ្គលោ កេហិចិ ន បុគ្គលោតិ ។ បុគ្គលោ
 កេហិចិ សច្ចិកដ្ឋោ កេហិចិ ន សច្ចិកដ្ឋោតិ ។
 ន ហេវ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

បុគ្គលមិនមានបច្ច័យតាក់តែង ។ លេ ។ បុគ្គលទៀង ។ លេ ។ បុគ្គល
មិនទៀង ។ លេ ។ បុគ្គលប្រកបដោយនិមិត្ត ។ លេ ។ បុគ្គលមិន
មាននិមិត្តឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

ចប់ លក្ខណយុត្តិកតា ។

[៦២] បុគ្គលគេដឹង ឈ្មោះថា គេដឹងបុគ្គលឬ ។ បុគ្គល
គេដឹង តែបុគ្គលខ្លះ គេដឹង បុគ្គលខ្លះ គេមិនដឹងឬ ។ បុគ្គលខ្លះ គេដឹង
បុគ្គលខ្លះ គេមិនដឹងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[៦៣] បុគ្គល មានអត្តដ៏ពិត ឈ្មោះថា បុគ្គលមានអត្តដ៏ពិតឬ ។
បុគ្គលមានអត្តដ៏ពិត តែបុគ្គលខ្លះ មានអត្តដ៏ពិត បុគ្គលខ្លះ មិនមានអត្ត
ដ៏ពិតឬ ។ បុគ្គលខ្លះ មានអត្តដ៏ពិត បុគ្គលខ្លះ មិនមានអត្តដ៏ពិតឬ ។
អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៦៤] បុគ្គលោ វិជ្ជមានោ វិជ្ជមានោ បុគ្គ-
លោតិ ។ បុគ្គលោ វិជ្ជមានោ វិជ្ជមានោ កេហិចិ
បុគ្គលោ កេហិចិ ន បុគ្គលោតិ ។ បុគ្គលោ កេ-
ហិចិ វិជ្ជមានោ កេហិចិ ន វិជ្ជមានោតិ ។ ន ហោវំ
វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៦៥] បុគ្គលោ សំវិជ្ជមានោ សំវិជ្ជមានោ
បុគ្គលោតិ ។ បុគ្គលោ សំវិជ្ជមានោ សំវិជ្ជមានោ
កេហិចិ បុគ្គលោ កេហិចិ ន បុគ្គលោតិ ។ បុគ្គ-
លោ កេហិចិ សំវិជ្ជមានោ កេហិចិ ន សំវិជ្ជ-
មានោតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៦៦] បុគ្គលោ អត្ថិ អត្ថិ បុគ្គលោតិ ។ បុគ្គ-
លោ អត្ថិ អត្ថិ កេហិចិ បុគ្គលោ កេហិចិ ន
បុគ្គលោតិ ។ បុគ្គលោ កេហិចិ អត្ថិ កេហិចិ
ន អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៦៧] បុគ្គលោ អត្ថិ អត្ថិ ន សព្វោ បុគ្គលោ-
តិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ ន អត្ថិ ន អត្ថិ ន សព្វោ
បុគ្គលោតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ សន្និទ្ធាត្ថំ ។

វចនសោធនំ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៦៤] បុគ្គល កំពុងមាន ឈ្មោះថា បុគ្គល កំពុងមានឬ ។
បុគ្គល កំពុងមាន តែបុគ្គលខ្លះ កំពុងមាន បុគ្គលខ្លះ មិនកំពុង
មានឬ ។ បុគ្គលខ្លះ កំពុងមាន បុគ្គលខ្លះ មិនកំពុងមានឬ ។ អ្នក
មិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[៦៥] បុគ្គល កំពុងមានព្រម ឈ្មោះថា បុគ្គល កំពុងមានព្រម
ឬ ។ បុគ្គល កំពុងមានព្រម តែបុគ្គលខ្លះ កំពុងមានព្រម បុគ្គល
ខ្លះ មិនកំពុងមានព្រមឬ ។ បុគ្គលខ្លះ កំពុងមានព្រម បុគ្គលខ្លះ
មិនកំពុងមានព្រមឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[៦៦] បុគ្គលមាន ឈ្មោះថា មានបុគ្គលឬ ។ បុគ្គលមាន
តែបុគ្គលខ្លះ មាន បុគ្គលខ្លះ មិនមានឬ ។ បុគ្គលខ្លះ មាន បុគ្គលខ្លះ
មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[៦៧] បុគ្គលមាន តែមិនមែនមានសុទ្ធតែបុគ្គលទាំងអស់ឬ ។
អើ ។ បុគ្គលមិនមាន តែមិនមែនគ្មានបុគ្គលទាំងអស់ឬ ។ អ្នក
មិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

ចប់ វចនសោធនៈ ។

បុគ្គលកថា

[៦៨] រូបធាតុយា រូបី បុគ្គលោតិ ។ អាមន្តា ។
កាមធាតុយា កាមី បុគ្គលោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វ
។ បេ ។

[៦៩] រូបធាតុយា រូបិណោ សត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
កាមធាតុយា កាមិណោ សត្តាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វ
។ បេ ។

[៧០] អរូបធាតុយា អរូបី បុគ្គលោតិ ។ អាមន្តា ។
កាមធាតុយា កាមី បុគ្គលោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វ
។ បេ ។

[៧១] អរូបធាតុយា អរូបិណោ សត្តាតិ ។
អាមន្តា ។ កាមធាតុយា កាមិណោ សត្តាតិ ។ ន
ហោរំ វត្តព្វ ។ បេ ។

[៧២] រូបធាតុយា រូបី បុគ្គលោ អរូបធាតុយា
អរូបី បុគ្គលោ អត្ថិ ច កោចិ រូបធាតុយា ចុតោ
អរូបធាតុ ឧបបដ្ឋតីតិ ។ អាមន្តា ។ រូបី បុគ្គលោ
ឧច្ឆិណ្ណោ^(១) អរូបី បុគ្គលោ ជាតោតិ ។ ន ហោរំ
វត្តព្វ ។ បេ ។

១ ឱ. ម. ឧបច្ឆិណ្ណោ ។

បុគ្គលកថា

[៦៨] បុគ្គល មានរូប ព្រោះរូបធាតុប្ត ។ អើ ។ បុគ្គល
មានកាម ព្រោះកាមធាតុប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៦៩] សត្វទាំងឡាយ មានរូប ព្រោះរូបធាតុប្ត ។ អើ ។
សត្វទាំងឡាយ មានកាម ព្រោះកាមធាតុប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៧០] បុគ្គល មិនមានរូប ព្រោះអរូបធាតុប្ត ។ អើ ។ បុគ្គល
មានកាម ព្រោះកាមធាតុប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៧១] សត្វទាំងឡាយ មិនមានរូប ព្រោះអរូបធាតុប្ត ។ អើ ។
សត្វទាំងឡាយ មានកាម ព្រោះកាមធាតុប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៧២] បុគ្គល មានរូប ព្រោះរូបធាតុ បុគ្គល មិនមានរូប
ព្រោះអរូបធាតុ ចុះបុគ្គលខ្លះ ច្យុតចាករូបធាតុ ចូលទៅកើតក្នុងអរូប-
ធាតុ មានដែរឬ ។ អើ ។ បុគ្គលមានរូប តែបែរជាសូន្យ
បុគ្គលមិនមានរូប ត្រឡប់ជាកើតទៀតមានដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៧៣] រូបធាតុយា រូបិណោ សត្តា អរូបធាតុ-
 យា អរូបិណោ សត្តា អត្ថិ ច កោចិ រូបធាតុយា
 ចុតោ អរូបធាតុំ ឧបបដ្ឋតីតិ ។ អាមន្តា ។ រូបិ
 សត្តា ឧទ្ធិន្នោ អរូបិ សត្តា ជាតោតិ ។ ន ហោវំ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៧៤] កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា សរីរន្តិ វា
 កាយោតិ វា កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេ សេ
 ឯកដ្ឋេ សមេ សភាកេ^(១) តដ្ឋាតេតិ ។ អាមន្តា ។
 បុគ្គលោតិ វា ដីវោតិ វា ដីវោតិ វា បុគ្គលោតិ
 វា បុគ្គលំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ
 សមេ សភាកេ តដ្ឋាតេតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញោ
 កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ
 ដីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ អាជា-
 នាហិ និក្ខហំ ហញ្ចិ កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា ស-
 រីរន្តិ វា កាយោតិ វា កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេ
 សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សភាកេ តដ្ឋាតេ បុគ្គលោតិ វា

១ ឱ. ម. សមភាគេតិ សព្វត្ថ ទិស្សតិយេវ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៧៣] សត្វទាំងឡាយ មានរូប ព្រោះរូបធាតុ សត្វទាំងឡាយ មិនមានរូប ព្រោះអរូបធាតុ ចុះសត្វខ្លះ ច្យុតចាករូបធាតុ ចូលទៅ កើតក្នុងអរូបធាតុ មានដែរឬ ។ អើ ។ ចុះសត្វ មានរូប តែបែរ ជាសូន្យ សត្វ មិនមានរូប ត្រឡប់ជាកើតទៀត មានដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៧៤] (ខ្ញុំ) ធ្វើកាយឲ្យជាប់គ្នា រួមហៅថា កាយក្តី ថា សរីរៈក្តី ឬថា សរីរៈក្តី ថា កាយក្តី (ហើយសួរថា) កាយនុ៎ះ តាំងនៅក្នុងទីជា មួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នាឬ ។ អើ ។

(ខ្ញុំ) ធ្វើបុគ្គលឲ្យជាប់គ្នា រួមហៅថា បុគ្គលក្តី ថា ជីវិតក្តី ឬថា ជីវិតក្តី ថា បុគ្គលក្តី (ហើយសួរថា) បុគ្គលនុ៎ះ តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នាឬ ។ អើ ។ កាយដទៃ បុគ្គល ដទៃឬ ។ អើ ។ ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុសចុះ ប្រសិនបើ ខ្ញុំធ្វើកាយឲ្យ ជាប់គ្នា រួមហៅថា កាយក្តី ថា សរីរៈក្តី ឬថា សរីរៈក្តី ថា កាយក្តី (ហើយសួរថា) កាយនុ៎ះ តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែក ស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នា ឬខ្ញុំធ្វើបុគ្គលឲ្យជាប់គ្នា រួមហៅថា បុគ្គលក្តី

បុគ្គលកថា

ដីរោតិ វា ដីរោតិ វា បុគ្គលោតិ វា បុគ្គលំ អប្បិយំ
 ករិត្យា ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សភាកេ តដ្ឋាតេ
 អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោ តេន វត វេ
 វត្តព្វេ អញ្ញំ ដីរំ អញ្ញំ សរីរន្តិ យំ តត្ថ វនេសិ
 វត្តព្វេ ខោ កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា សរីរន្តិ វា
 កាយោតិ វា កាយំ អប្បិយំ ករិត្យា ឯសេ សេ
 ឯកដ្ឋេ សមេ សភាកេ តដ្ឋាតេ បុគ្គលោតិ វា
 ដីរោតិ វា ដីរោតិ វា បុគ្គលោតិ វា បុគ្គលំ អប្បិយំ
 ករិត្យា ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សភាកេ តដ្ឋាតេ
 អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោ នោ ច វត្តព្វេ
 អញ្ញំ ដីរំ អញ្ញំ សរីរន្តិ មិច្ឆា នោ ចេ បន វត្តព្វេ
 អញ្ញំ ដីរំ អញ្ញំ សរីរន្តិ នោ វត វេ វត្តព្វេ កា-
 យោតិ វា សរីរន្តិ វា សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា
 កាយំ អប្បិយំ ករិត្យា ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ
 សភាកេ តដ្ឋាតេ បុគ្គលោតិ វា ដីរោតិ វា ដីរោតិ វា

បុគ្គលកថា

ថា ជីវិតក្តី ឬថា ជីវិតក្តី ថា បុគ្គលក្តី (ហើយសួរថា) បុគ្គល
 នុ៎ះ តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានជាតិ
 ដូចគ្នា កាយដទៃ បុគ្គលដទៃ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នក
 គប្បីពោលថា ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នក
 ពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែពាក្យនោះថា ខ្ញុំធ្វើកាយឲ្យជាប់គ្នា
 រួមហៅថា កាយក្តី ថា សរីរៈក្តី ឬថា សរីរៈក្តី ថា កាយក្តី (ហើយ
 សួរថា) កាយនុ៎ះ តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើ
 គ្នា មានជាតិដូចគ្នា ឬខ្ញុំធ្វើបុគ្គលឲ្យជាប់គ្នា រួមហៅថា បុគ្គលក្តី ថា
 ជីវិតក្តី ឬថា ជីវិតក្តី ថា បុគ្គលក្តី (ហើយសួរថា) បុគ្គលនុ៎ះ តាំង
 នៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នា
 កាយដទៃ បុគ្គលដទៃ តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា ជីវិតដទៃ សរីរៈ
 ដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិន
 គប្បីពោលថា ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃ ដូច្នោះទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន
 អ្នកមិនគប្បីពោលថា ខ្ញុំធ្វើកាយឲ្យជាប់គ្នា រួមហៅថា កាយក្តី ថា
 សរីរៈក្តី ឬថា សរីរៈក្តី ថា កាយក្តី (ហើយសួរថា) កាយនុ៎ះ តាំង
 នៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នា ឬខ្ញុំ
 ធ្វើបុគ្គលឲ្យជាប់គ្នា រួមហៅថា បុគ្គលក្តី ថា ជីវិតក្តី ឬថា ជីវិតក្តី

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

បុគ្គលោតិ វា បុគ្គលំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេ សេ
 ឯកដ្ឋេ សមេ សភាកេ តជ្ជាតេ អញ្ញោ កាយោ
 អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ
 កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា សរីរន្តិ វា កាយោតិ
 វា កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ
 សមេ សភាកេ តជ្ជាតេ បុគ្គលោតិ វា ដីវោតិ
 វា ដីវោតិ វា បុគ្គលោតិ វា បុគ្គលំ អប្បិយំ
 ករិត្វា ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សភាកេ តជ្ជា-
 តេ អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោ ឆោ ច
 វត្តព្វេ អញ្ញំ ដីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ មិច្ឆា ។ បេ ។

[៧៥] កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា សរីរន្តិ វា
 កាយោតិ វា កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេ សេ
 ឯកដ្ឋេ សមេ សភាកេ តជ្ជាតេតិ ។ អាមន្តា ។
 វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ-
 តិ ។ អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។ ន
 ហោវំ វត្តព្វេ ។ អាជាធាហិ បដិកម្មំ ហព្វំ កា-
 យោតិ វា សរីរន្តិ វា សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ថា បុគ្គលក្តី (ហើយសួរថា) បុគ្គលនុ៎ះ តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នា កាយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះ ដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែ ពាក្យនោះថា ខ្ញុំធ្វើកាយឲ្យជាប់គ្នា រួមហៅថា កាយក្តី ថា សរីរៈក្តី ឬ ថា សរីរៈក្តី ថា កាយក្តី (ហើយសួរថា) កាយនុ៎ះ តាំងនៅក្នុងទីជា មួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នា ឬខ្ញុំធ្វើបុគ្គល ឲ្យជាប់គ្នា រួមហៅថា បុគ្គលក្តី ថា ជីវិតក្តី ឬថា ជីវិតក្តី ថា បុគ្គល ក្តី (ហើយសួរថា) បុគ្គលនុ៎ះ តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មាន ចំណែកស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នា កាយដទៃ បុគ្គលដទៃ តែអ្នកមិនគប្បី ពោលថា ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស ។ បេ ។

[៧៥] (ខ្ញុំ) ធ្វើកាយឲ្យជាប់គ្នា រួមហៅថា កាយក្តី ថា សរីរៈ ក្តី ឬថា សរីរៈក្តី ថា កាយក្តី (ហើយសួរថា) កាយនុ៎ះ តាំងនៅ ក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នាឬ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ ខ្លួនឬ ។ កាយដទៃ បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះ ទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវអំពើផ្ទុយចុះ ប្រសិនបើ ខ្ញុំធ្វើកាយឲ្យជាប់គ្នា រួម ហៅថា កាយក្តី ថា សរីរៈក្តី ឬថា សរីរៈក្តី ថា កាយក្តី (ហើយសួរថា)

បុគ្គលកថា

កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ
 សភាកេ តដ្ឋាតេ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្ត-
 ហិតាយ បដិបន្នោ តេន វត វេ វត្តព្វេ អញ្ញោ
 កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ
 ខោ កាយោតិ វា សវីរន្តិ វា សវីរន្តិ វា កា-
 យោតិ វា កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេ សេ ឯ-
 កដ្ឋេ សមេ សភាកេ តដ្ឋាតេ វុត្តំ ភកវតា អត្ថិ
 បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ឆោ ច វត្តព្វេ
 អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា ឆោ ច
 បន វត្តព្វេ អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ
 ឆោ វត វេ វត្តព្វេ កាយោតិ វា សវីរន្តិ វា ស-
 វីរន្តិ វា កាយោតិ វា កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា
 ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សភាកេ តដ្ឋាតេ វុត្តំ
 ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ យំ
 តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ កាយោតិ វា សវីរន្តិ វា

បុគ្គលកថា

កាយនុ៎ះ តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មាន
 ជាតិដូចគ្នា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ខ្លួន ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោល
 ថា កាយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នក
 ពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែពាក្យនោះថា ខ្ញុំធ្វើកាយឲ្យជាប់គ្នា
 រួមហៅថា កាយក្តី ថា សរីរៈក្តី ឬថា សរីរៈក្តី ថា កាយក្តី (ហើយ
 សួរថា) កាយនុ៎ះ តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែក
 ស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិ-
 បត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន តែអ្នកមិនគប្បីពោលថា កាយដទៃ បុគ្គល
 ដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ អ្នកមិនគប្បី
 ពោលថា កាយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នក
 មិនគប្បីពោលថា ខ្ញុំធ្វើកាយឲ្យជាប់គ្នា រួមហៅថា កាយក្តី ថា សរីរៈ
 ក្តី ឬថា សរីរៈក្តី ថា កាយក្តី (ហើយសួរថា) កាយនុ៎ះ តាំងនៅក្នុង
 ទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នា ព្រះមាន
 ព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ដូច្នោះ
 ដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែ
 ពាក្យនោះថា ខ្ញុំធ្វើកាយឲ្យជាប់គ្នា រួមហៅថា កាយក្តី ថា សរីរៈក្តី

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា
 ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សភាតេ តដ្ឋាតេ វុត្តំ
 ភកវតា អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបដ្ឋោ ដោ
 ច វត្តព្វេ អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ មិច្ឆា
 ។ បេ ។ សន្និទ្ធិត្ថំ ។

បញ្ញត្តានុយោគោ ។

[៧៦] បុគ្គលោ សន្នាវតិ អស្មា លោកា
 បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ អា-
 មដ្ឋា ។ សោ បុគ្គលោ សន្នាវតិ អស្មា លោកា
 បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ ន
 ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៧៧] បុគ្គលោ សន្នាវតិ អស្មា លោកា បរំ
 លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ អាមដ្ឋា ។
 អញ្ញោ បុគ្គលោ សន្នាវតិ អស្មា លោកា បរំ
 លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ឬថា សរីរៈក្តី ថា កាយក្តី (ហើយសួរថា) កាយនុ៎ះ តាំងនៅក្នុង
ទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានជាតិដូចគ្នា ព្រះមាន
ព្រះភាគត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន តែអ្នក
មិនគួរពោលថា កាយដទៃ បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ ព្រោះជាពាក្យ
ខុស ។ បេ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។

ចប់ បញ្ញត្តានុយោគៈ ។

[៧៦] បុគ្គលអន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ
អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។ បុគ្គលនោះ
ប្រាកដជាអន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ អន្ទោលចាក
លោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។

[៧៧] បុគ្គលអន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ
អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។ បុគ្គល
ដទៃ អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ អន្ទោលចាក
លោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះ
ទេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[៧៨] បុគ្គលោ សន្ទារតិ អស្មា លោកា បរំ
 លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ អាមន្តា ។
 សោ ចញ្ញោ ច សន្ទារតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ
 បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។

[៧៩] បុគ្គលោ សន្ទារតិ អស្មា លោកា បរំ
 លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ អាមន្តា ។
 នេវ សោ សន្ទារតិ ន អញ្ញោ សន្ទារតិ អស្មា
 លោកា បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ
 លោកន្តិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៨០] បុគ្គលោ សន្ទារតិ អស្មា លោកា បរំ
 លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ អាមន្តា ។
 សោ បុគ្គលោ សន្ទារតិ អញ្ញោ បុគ្គលោ សន្ទារតិ
 សោ ចញ្ញោ ច សន្ទារតិ នេវ សោ សន្ទារតិ ន
 អញ្ញោ សន្ទារតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ បរស្មា
 លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[៧៨] បុគ្គល អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ
 អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។ បុគ្គល
 នោះផង បុគ្គលដទៃផង អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាង
 មុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៧៩] បុគ្គលអន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ
 អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។ បុគ្គលនោះ
 មិនអន្ទោល បុគ្គលដទៃ ក៏មិនអន្ទោល ចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោក
 ខាងមុខទេ មិនអន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៨០] បុគ្គល អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ
 អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។ បុគ្គលនោះ
 អន្ទោល បុគ្គលដទៃអន្ទោល បុគ្គលនោះផង បុគ្គលដទៃផង អន្ទោល
 បុគ្គលនោះ មិនអន្ទោល បុគ្គលដទៃ មិនអន្ទោល ចាកលោកនេះ ទៅ
 កាន់លោកខាងមុខ មិនអន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះ
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៨១] ន វត្ថុពុំ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា
បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។

អាមន្តា ។ ននុ វត្ថុ ភកវតា

ស សត្តក្ខត្តបរមំ សន្ធាវិគ្គាន បុគ្គលោ

ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ សព្វសញ្ញាជនក្ខយាតិ

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ បុគ្គលោ
សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ បរស្មា លោកា
ឥមំ លោកន្តិ ។

[៨២] ន វត្ថុពុំ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា
លោកា បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ

។ អាមន្តា ។ ននុ វត្ថុ ភកវតា អនមតក្តោយំ ភិក្ខុវេ
សំសារោ បុព្វា កោដិ ន បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជីវរណានំ
សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញាជនានំ សន្ធាវតំ សំសរតន្តិ

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ បុគ្គលោ
សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ បរស្មា លោកា
ឥមំ លោកន្តិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៨១] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលអន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅ
កាន់លោកខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។

អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា

បុគ្គលនោះ អន្ទោល កំណត់ត្រឹមតែ ៧ ជាតិ ជាអ្នកបានធ្វើ
នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះអស់សញ្ញាជនៈទាំងពួង ពាក្យដូច្នោះ
មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។

អើ ។ បើដូច្នោះមានតែ បុគ្គលអន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោក
ខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះ ។

[៨២] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលអន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅ
កាន់លោកខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។

អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំសារ
នេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបានទេ ទីបំផុតខាងដើមរបស់សត្វទាំង-
ឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជារនាំង មានតណ្ហាជាចំណង កាលស្ទុះទៅ
កាលអន្ទោលទៅ មិនប្រាកដឡើយ ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រ

ឬ ។ អើ ។ បើដូច្នោះមានតែ បុគ្គលអន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅ
កាន់លោកខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះ ។

បុគ្គលកថា

[៨៣] បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ
 លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ស្វេ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ
 បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វ
 ។ បេ ។ ស្វេ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា
 បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ អាមន្តា ។
 អត្ថិ កោចិ មនុស្សោ ហុត្វា ទេវោ ហោតីតិ ។
 អាមន្តា ។ ស្វេ មនុស្សោ សោ ទេវោតិ ។ ន
 ហេវំ វត្តព្វ ។ បេ ។ ស្វេ មនុស្សោ សោ ទេ-
 វោតិ ។ អាមន្តា ។ មនុស្សោ ហុត្វា ទេវោ ហោតិ
 ទេវោ ហុត្វា មនុស្សោ ហោតិ មនុស្សក្ខតោ អញ្ញោ
 ទេវោ អញ្ញោ មនុស្សក្ខតោ ស្វេវាយំ សន្ធាវតីតិ
 មិច្ឆា ។ បេ ។ សចេ ហិ សន្ធាវតិ ស្វេ បុគ្គលោ
 ឥតោ ចុតោ បរំ លោកំ អនញ្ញោ ហេវំ មរណំ
 ន ហេហីតិ ចាលាតិចាតោមិ នូបលព្ពតិ កម្មំ អត្ថិ
 កម្មវិចាកោ អត្ថិ កតានំ កម្មានំ វិចាកោ អត្ថិ
 កុសលាកុសលេ វិបច្ចុមាទេ ស្វេវាយំ សន្ធាវតីតិ

បុគ្គលកថា

[៨៣] បុគ្គលអន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ
អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។ បុគ្គល
នោះឯង អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ អន្ទោលចាក
លោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ បុគ្គលនោះឯង អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាង
មុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។
សត្វខ្លះ ជាមនុស្ស បានទៅកើតជាទេវតា មានមែនឬ ។ អើ ។
មនុស្សនោះឯង គឺទេវតានោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
មនុស្សនោះឯង គឺទេវតានោះឬ ។ អើ ។ សត្វដែលកើតជាមនុស្ស
ហើយបានទៅកើតជាទេវតា ដែលកើតជាទេវតា ហើយទៅកើតជា
មនុស្ស សត្វដែលកើតជាមនុស្ស ហើយទៅកើតជាទេវតាដទៃ ទៅ
កើតជាមនុស្សដទៃ សត្វនោះឯង រមែងអន្ទោលទៅ ពាក្យនេះជា
ពាក្យខុស ។ បេ ។ ប្រសិនបើ បុគ្គលនោះឯង ច្យុតចាកលោកនេះ
អន្ទោលទៅកាន់លោកខាងមុខ មិនមែនជាបុគ្គលដទៃទេ កាលបើយ៉ាង
នេះ សេចក្តីស្លាប់នឹងមិនមាន សូម្បីបុណ្ណាភិបាតក៏មិនមាន តែកម្មមាន
កម្មវិបាកមាន វិបាកនៃកម្មទាំងឡាយដែលសត្វធ្វើហើយក៏មាន កាល
កុសល និងអកុសលកំពុងឲ្យផល សត្វនោះឯង តែងអន្ទោលទៅ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

មិច្ឆា ។ បេ ។ ស្ងៅ បុគ្គលោ សន្ទារតិ អស្មា លោកា
 បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ អាមន្តា ។
 អត្ថិ កោចិ មនុស្សោ ហុត្វា យក្ខោ ហោតិ បេ-
 តោ ហោតិ នេរយិកោ ហោតិ តិរច្ឆានតតោ ហោតិ
 ឱដ្ឋោ ហោតិ តោណោ ហោតិ កទ្រិកោ ហោតិ
 សុករោ ហោតិ មហិសោ ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។
 ស្ងៅ មនុស្សោ សោ មហិសោតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វ
 ។ បេ ។ ស្ងៅ មនុស្សោ សោ មហិសោតិ ។ អា-
 មន្តា ។ មនុស្សោ ហុត្វា មហិសោ ហោតិ មហិសោ
 ហុត្វា មនុស្សោ ហោតិ មនុស្សក្ខតោ អញ្ញោ មហិ-
 សោ អញ្ញោ មនុស្សក្ខតោ ស្ងៅយំ សន្ទារតីតិ
 មិច្ឆា ។ បេ ។ សចេ ហិ សន្ទារតិ ស្ងៅ បុគ្គលោ
 ឥតោ ចុតោ បរំ លោកំ អនញ្ញោ ហេរំ មរណំ
 ន ហេហីតិ ចាលាតិចាតោបិ ទូបលព្ពតិ កម្មំ
 អត្ថិ កម្មវិចាកោ អត្ថិ កតានំ កម្មានំ វិចាកោ អត្ថិ
 កុសលាកុសលេ វិបច្ចុមានេ ស្ងៅយំ សន្ទារតីតិ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ពាក្យដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស ។ បេ ។ បុគ្គលនោះឯង អន្ទោលចាក
លោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មក
កាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។ សត្វខ្លះ ដែលកើតជាមនុស្ស ហើយទៅ
កើតជាយក្ស ទៅកើតជាប្រេត ជាសត្វនរក ជាសត្វតិរច្ឆាន ជាឱដ្ឋ
ជាគោ ជាលា ជាជ្រូក ជាក្របី មានមែនឬ ។ អើ ។ មនុស្ស
នោះឯង គឺក្របីនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
មនុស្សនោះឯង គឺក្របីនោះឬ ។ អើ ។ សត្វដែលកើតជាមនុស្ស
ហើយទៅកើតជាក្របី សត្វដែលកើតជាក្របី ហើយទៅកើតជាមនុស្ស
សត្វដែលកើតជាមនុស្ស ហើយទៅកើតជាក្របីដទៃ ទៅកើតជាមនុស្ស
ដទៃ សត្វនោះឯង តែងអន្ទោលទៅ ពាក្យដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស
។ បេ ។ ប្រសិនបើ បុគ្គលនោះឯង ច្យុតចាកលោកនេះ អន្ទោលទៅ
កាន់លោកខាងមុខ មិនមែនជាបុគ្គលដទៃឡើយ កាលបើយ៉ាងនេះ
សេចក្តីស្លាប់នឹងមិនមាន សូម្បីបាណាតិបាតក៏មិនមាន តែកម្មមាន កម្ម-
វិបាកមាន វិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ ដែលសត្វធ្វើហើយក៏មាន កាល
បើកុសល និងអកុសលកំពុងឲ្យផល សត្វនោះឯង តែងអន្ទោលទៅ

បុគ្គលកថា

មិច្ឆា ។ បេ ។ ស្វេ បុគ្គលោ សជ្ជាវតិ អស្មា លោ-
 កា បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។
 អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ ខត្តិយោ ហុត្វា ព្រាហ្មណោ
 ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។ ស្វេ ខត្តិយោ សោ ព្រាហ្ម-
 ណោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អត្ថិ កោចិ ខត្តិ-
 យោ ហុត្វា វេស្សោ ហោតិ សុទ្ធោ ហោតីតិ ។
 អាមន្តា ។ ស្វេ ខត្តិយោ សោ សុទ្ធោតិ ។ ន
 ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អត្ថិ កោចិ ព្រាហ្មណោ
 ហុត្វា វេស្សោ ហោតិ សុទ្ធោ ហោតិ ខត្តិយោ
 ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។ ស្វេ ព្រាហ្មណោ សោ
 ខត្តិយោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អត្ថិ កោចិ
 វេស្សោ ហុត្វា សុទ្ធោ ហោតិ ខត្តិយោ ហោតិ
 ព្រាហ្មណោ ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។ ស្វេ វេស្សោ
 សោ ព្រាហ្មណោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អត្ថិ កោចិ សុទ្ធោ ហុត្វា ខត្តិយោ ហោតិ ព្រាហ្ម-
 ណោ ហោតិ វេស្សោ ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។ ស្វេ
 សុទ្ធោ សោ វេស្សោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

ពាក្យដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស ។ បេ ។ បុគ្គលនោះឯង អន្ទោល
 ចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មក
 កាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។ សត្វខ្លះ ដែលកើតជាក្សត្រ ហើយទៅ
 កើតជាព្រាហ្មណ៍ មានមែនឬ ។ អើ ។ ក្សត្រនោះឯង គឺព្រាហ្មណ៍
 នោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សត្វខ្លះ ដែល
 កើតជាក្សត្រ ហើយទៅកើតជាអ្នកជំនួញ ទៅកើតជាអ្នកគ្រូ មានមែន
 ឬ ។ អើ ។ ក្សត្រនោះឯង គឺអ្នកគ្រូនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។ សត្វខ្លះ ដែលកើតជាព្រាហ្មណ៍ ហើយទៅកើតជាអ្នក
 ជំនួញ ជាអ្នកគ្រូ ជាក្សត្រ មានមែនឬ ។ អើ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះឯង
 គឺក្សត្រនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សត្វខ្លះ ដែល
 កើតជាអ្នកជំនួញ ហើយទៅកើតជាអ្នកគ្រូ ជាក្សត្រ ជាព្រាហ្មណ៍មាន
 មែនឬ ។ អើ ។ អ្នកជំនួញនោះឯង គឺជាព្រាហ្មណ៍នោះឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សត្វខ្លះ ដែលកើតជាអ្នកគ្រូ ហើយទៅ
 កើតជាក្សត្រ ជាព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកជំនួញ មានមែនឬ ។ អើ ។ អ្នក
 គ្រូនោះឯង គឺអ្នកជំនួញនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ស្ងៅ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ
 បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ អាមន្តា ។ ហត្ថ-
 ច្ឆិដ្ឋោ ហត្ថច្ឆិដ្ឋោវ ហោតិ ចានច្ឆិដ្ឋោ ចានច្ឆិដ្ឋោវ
 ហោតិ ហត្ថចានច្ឆិដ្ឋោ ហត្ថចានច្ឆិដ្ឋោវ ហោតិ
 កណ្ណច្ឆិដ្ឋោ ធាសច្ឆិដ្ឋោ កណ្ណធាសច្ឆិដ្ឋោ អង្គុ-
 លិច្ឆិដ្ឋោ អង្គុច្ឆិដ្ឋោ កណ្ណាច្ឆិដ្ឋោ កុណិហត្ថកោ
 ផលាហត្ថកោ កុដ្ឋិយោ កណ្ណិយោ កិលាសិយោ
 សោសិយោ អបមារិយោ ឱដ្ឋោ កោណោ កទ្រកោ
 សុកកោ មហិសោ មហិសោវ ហោតីតិ ។ ន ហេវ
 វត្ថព្វេ ។ បេ ។

[៨៤] ន វត្ថព្វំ ស្ងៅ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា
 លោកា បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ
 ។ អាមន្តា ។ ន នុ សោតាបដ្ឋោ បុគ្គលោ មនុស្ស-
 លោកា ចុតោ ទេវលោកំ ឧបបដ្ឋោ តត្ថបិ សោ-
 តាបដ្ឋោវ ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។ ហញិ សោតាបដ្ឋោ
 បុគ្គលោ មនុស្សលោកា ចុតោ ទេវលោកំ ឧបបដ្ឋោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

បុគ្គលនោះឯង អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ អន្ទោល
 ចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។ បុគ្គលកំបុតដៃ
 នៅតែកំបុតដៃដដែល បុគ្គលកំបុតជើង នៅតែកំបុតជើងដដែល បុគ្គល
 កំបុតទាំងដៃទាំងជើង នៅតែកំបុតទាំងដៃទាំងជើងដដែល បុគ្គលកំបុត
 ស្លឹកត្រចៀក បុគ្គលកំបុតច្រមុះ បុគ្គលកំបុតទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះ
 បុគ្គលកំបុតម្រាមដៃ បុគ្គលកំបុតមេដៃមេជើង បុគ្គលដាច់សរសៃធំ
 បុគ្គលមានដៃក្លែង បុគ្គលមានដៃព្រែក បុគ្គលមានរោគយូង បុគ្គល
 មានបួស បុគ្គលមានរោគស្រែង បុគ្គលមានរោគហឺត បុគ្គលត្អូតជ្រូក
 សត្វឱដ្ឋ គោ លា ជ្រូក ក្របីនៅជាក្របីដដែលឬ ។ អ្នកមិន
 គួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៨២] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលនោះឯង អន្ទោលចាក
 លោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មក
 កាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។ ក្រែងបុគ្គលបានដល់នូវសោតៈ ច្យុតចាក
 មនុស្សលោក ហើយចូលទៅកាន់ទេវលោក នៅតែជាអ្នកដល់សោតៈ
 ក្នុងទេវលោកនោះដដែលឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ បុគ្គលបានដល់
 នូវសោតៈ ច្យុតចាកមនុស្សលោក ហើយចូលទៅ កាន់ទេវលោក

បុគ្គលកថា

តត្ថបិ សោតាបន្នោ ហោតិ តេន វត វេ វត្តព្វ
ស្វេ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ
បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។

[៨៥] សោតាបន្នោ បុគ្គលោ មនុស្សលោកា
ចុតោ ទេវលោកំ ឧបបន្នោ តត្ថបិ សោតាបន្នោ
ហោតីតិ កត្វា តេន ច ការណេន ស្វេ បុគ្គលោ
សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ បរស្មា លោ-
កា ឥមំ លោកន្តិ ។ អាមន្តា ។ សោតាបន្នោ
បុគ្គលោ មនុស្សលោកា ចុតោ ទេវលោកំ ឧប-
បន្នោ តត្ថបិ មនុស្សោ ហោតីតិ កត្វា ។ ន ហេវ
វត្តព្វ ។ បេ ។

[៨៦] ស្វេ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា
បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។ អា-
មន្តា ។ អនញ្ញោ អវិតតោ សន្ធាវតិ ។ ន ហេវ
វត្តព្វ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

ជាអ្នកនៅតែដល់នូវសោតៈ ក្នុងទេវលោកនោះដដែល ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន
ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គលនោះឯង អន្ទោលចាកលោក
នេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់
លោកនេះដែរ ។

[៨៥] សកវាទី ធ្វើ (នូវការប្តេជ្ញាឲ្យមាំ) ថា បុគ្គលបានដល់
នូវសោតៈ ច្បុតចាកមនុស្សលោក ហើយចូលទៅកាន់ទេវលោក ក៏នៅ
តែបានដល់នូវសោតៈ ក្នុងទេវលោកនោះដដែល (ហើយសួរថា)
ព្រោះហេតុនោះឯង បុគ្គលនោះ អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោក
ខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។
សកវាទី ធ្វើ (នូវការប្តេជ្ញាឲ្យមាំ) ថា បុគ្គលបានដល់នូវសោតៈ ច្បុត
ចាកមនុស្សលោក ហើយចូលទៅកាន់ទេវលោក ក៏នៅជាមនុស្សក្នុង
ទេវលោកនោះដដែលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៨៦] បុគ្គលនោះឯង អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោក
ខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។
បុគ្គលមិនមែនដទៃ មិនមែនទៅប្រាស តែងអន្ទោលទៅឬ ។ អ្នកមិន
គួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៨៧] អនញ្ញោ អវិកតោ សន្ធាវតីតិ ។ អាមន្តា ។
 ហត្ថច្ឆិន្នោ ហត្ថច្ឆិន្នោវ ហោតិ ចានច្ឆិន្នោ ចានច្ឆិន្នោវ
 ហោតិ ហត្ថចានច្ឆិន្នោ ហត្ថចានច្ឆិន្នោវ ហោតិ
 កណ្ណច្ឆិន្នោ ធាសច្ឆិន្នោ កណ្ណធាសច្ឆិន្នោ អង្កុ-
 សិច្ឆិន្នោ អធិច្ឆិន្នោ កណ្ណាច្ឆិន្នោ កុណិហត្ថកោ
 ផលាហត្ថកោ កុដ្ឋិយោ កណ្ណិយោ កិលាសិយោ
 សោសិយោ អបមារិយោ ឱដ្ឋោ កោណោ កទ្រ-
 កោ សុករោ មហិសោ មហិសោវ ហោតីតិ ។
 ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៨៨] ស្វេ បុគ្គលោ សន្ធាវតី អស្មា លោកា
 បំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។
 អាមន្តា ។ សរូចោ សន្ធាវតីតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ
 ។ បេ ។ សរូចោ សន្ធាវតីតិ ។ អាមន្តា ។ តំ ដីវំ
 តំ សរីរន្តិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ សវេទនោ
 ។ បេ ។ សសញ្ញោ ។ បេ ។ សសង្ខារោ ។ បេ ។
 សវិញ្ញាណោ សន្ធាវតីតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ
 ។ បេ ។ សវិញ្ញាណោ សន្ធាវតីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៨៧] បុគ្គលមិនមែនដទៃ មិនទាន់ទៅប្រាស តែងអន្ទោល
 ទៅឬ ។ អើ ។ បុគ្គលកំបុតដៃ នៅតែកំបុតដៃដដែល បុគ្គលកំបុត
 ជើង នៅតែកំបុតជើងដដែល បុគ្គលកំបុតទាំងដៃទាំងជើង ក៏នៅតែ
 កំបុតទាំងដៃទាំងជើងដដែល បុគ្គលកំបុតត្រចៀក បុគ្គលកំបុតច្រមុះ
 បុគ្គលកំបុតទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះ បុគ្គលកំបុតម្រាមដៃ បុគ្គលកំបុត
 មេដៃមេជើង បុគ្គលដាច់សរសៃធំ បុគ្គលមានដៃក្លែង បុគ្គលមានដៃព្រែក
 បុគ្គលមានរោគយូង បុគ្គលមានរោគបូស បុគ្គលមានរោគស្រែង បុគ្គល
 មានរោគហឺត បុគ្គលឆ្អួតជ្រូក សត្វឱដ្ឋ គោ លា ជ្រូក ក្របី ក៏នៅតែ
 ជាក្របីដដែលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៨៨] បុគ្គលនោះឯង អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោក
 ខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។
 បុគ្គលមានរូប តែងអន្ទោលទៅឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ
 ។ បេ ។ បុគ្គលមានរូប តែងអន្ទោលទៅឬ ។ អើ ។ ជីវិតនោះ គឺ
 សរីរៈនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលមានវេទនា
 ។ បេ ។ បុគ្គលមានសញ្ញា ។ បេ ។ បុគ្គលមានសង្ខារ ។ បេ ។
 បុគ្គលមានវិញ្ញាណ តែងអន្ទោលទៅឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។ បុគ្គលមានវិញ្ញាណ តែងអន្ទោលទៅឬ ។ អើ ។

បុគ្គលកថា

តំ ដីរំ តំ សរីរន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៨៩] ស្មេវ បុគ្គលោ សន្ទាវតិ អស្មា លោ-
កា បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។

អាមន្តា ។ អរូទោ សន្ទាវតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
។ បេ ។ អរូទោ សន្ទាវតីតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ

ដីរំ អញ្ញំ សរីរន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
អវេទនោ ។ បេ ។ អសញ្ញា ។ បេ ។ អសដ្ឋារោ

។ បេ ។ អវិញ្ញាលោ សន្ទាវតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។
អវិញ្ញាលោ សន្ទាវតីតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ ដីរំ

អញ្ញំ សរីរន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
[៩០] ស្មេវ បុគ្គលោ សន្ទាវតិ អស្មា លោ-

កា បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។
អាមន្តា ។ រូបំ សន្ទាវតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ

។ បេ ។ រូបំ សន្ទាវតីតិ ។ អាមន្តា ។ តំ ដីរំ តំ
សរីរន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ វេទនា ។ បេ ។

សញ្ញា ។ បេ ។ សដ្ឋារោ ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ សន្ទាវតីតិ ។

បុគ្គលកថា

ជីវិតនោះ គឺសរីរៈនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៨៩] បុគ្គលនោះឯង អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោក
ខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។
បុគ្គលមិនមានរូប អន្ទោលទៅឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ បុគ្គលមិនមានរូប អន្ទោលទៅឬ ។ អើ ។ ជីវិតដទៃ
សរីរៈដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលមិន
មានវេទនា ។ បេ ។ បុគ្គលមិនមានសញ្ញា ។ បេ ។ បុគ្គលមិនមាន
សង្ខារ ។ បេ ។ បុគ្គលមិនមានវិញ្ញាណ អន្ទោលទៅឬ ។ អ្នក
មិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បុគ្គលមិនមានវិញ្ញាណ តែងអន្ទោល
ទៅឬ ។ អើ ។ ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៩០] បុគ្គលនោះឯង អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់
លោកខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។
អើ ។ រូបអន្ទោលទៅឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
រូបអន្ទោលទៅឬ ។ អើ ។ ជីវិតនោះ គឺសរីរៈនោះឬ ។ អ្នក
មិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ បេ ។
សង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។ វិញ្ញាណអន្ទោលទៅឬ ។ អ្នកមិនគួរ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ សន្ទារតីតិ ។
អាមន្តា ។ តំ ដីរំ តំ សរីរន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
។ បេ ។

[៩១] ស្វេ បុគ្គលោ សន្ទារតិ អស្មា លោកា
បរំ លោកំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ។
អាមន្តា ។ រូបំ ន សន្ទារតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
។ បេ ។ រូបំ ន សន្ទារតីតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ ដីរំ
អញ្ញំ សរីរន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ វេទនា
។ បេ ។ សញ្ញា ។ បេ ។ សង្ខារា ។ បេ ។ វិញ្ញា-
ណំ ន សន្ទារតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
វិញ្ញាណំ ន សន្ទារតីតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ ដីរំ
អញ្ញំ សរីរន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សង្ខតំ ។

ខន្ទេសុ ភិដ្ឋមាទេសុ សោ ចេ ភិដ្ឋតិ បុគ្គលោ
ឧច្ឆេទា ភវតិ ទិដ្ឋិ យា ពុទ្ធន វិវិដ្ឋិតា
ខន្ទេសុ ភិដ្ឋមាទេសុ នោ ចេ ភិដ្ឋតិ បុគ្គលោ
បុគ្គលោ សស្សតោ ហោតិ និព្វានេន សមសមោតិ ។

គតិអនុយោគោ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វិញ្ញាណ អន្ទោលទៅឬ ។ អើ ។
ជីវិតនោះ គឺសរីរៈនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៩១] បុគ្គលនោះឯង អន្ទោលចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោក
ខាងមុខ អន្ទោលចាកលោកខាងមុខ មកកាន់លោកនេះឬ ។ អើ ។
រូបមិនអន្ទោលទៅឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ រូបមិន
អន្ទោលទៅឬ ។ អើ ។ ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរ
ពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ បេ ។ សង្ខារ
ទាំងឡាយ ។ បេ ។ វិញ្ញាណមិនអន្ទោលទៅឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វិញ្ញាណមិនអន្ទោលទៅឬ ។ អើ ។ ជីវិត
ដទៃ សរីរៈដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សេចក្តី
បំប្រួញ ។

កាលបើខន្ធទាំងឡាយ បែកធ្លាយ ប្រសិនបើ បុគ្គល
នោះ បែកធ្លាយដែរ ទិដ្ឋិ (របស់អ្នក) ទៅជាឧច្ឆេទទិដ្ឋិ
ជាទិដ្ឋិដែលព្រះពុទ្ធ ទ្រង់រៀនហើយ កាលបើខន្ធទាំងឡាយ
បែកធ្លាយ ប្រសិនបើ បុគ្គលមិនបែកធ្លាយទេ បុគ្គល
ទៅជាទៀង ស្មើនឹងព្រះនិព្វានដែរ ។

ចប់ គតិអនុយោគ ។

បុគ្គលកថា

[៧២] រូបំ ឧទាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។
អាមន្តា ។ រូបំ អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ
ខយនម្ហំ វយនម្ហំ វិរាគនម្ហំ និរោធនម្ហំ វិបរិណាម-
នម្ហន្តិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោបិ អនិច្ចោ សង្ខតោ
បដិច្ចសមុប្បន្តោ ខយនម្ហោ វយនម្ហោ វិរាគនម្ហោ
និរោធនម្ហោ វិបរិណាមនម្ហោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
។ បេ ។ វេទនំ ឧទាទាយ ។ បេ ។ សញ្ញំ ឧទា-
ទាយ ។ បេ ។ សង្ខារេ ឧទាទាយ ។ បេ ។
វិញ្ញាណំ ឧទាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អា-
មន្តា ។ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ
ខយនម្ហំ វយនម្ហំ វិរាគនម្ហំ និរោធនម្ហំ វិបរិណាម-
នម្ហន្តិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោបិ អនិច្ចោ សង្ខតោ
បដិច្ចសមុប្បន្តោ ខយនម្ហោ វយនម្ហោ វិរាគនម្ហោ
និរោធនម្ហោ វិបរិណាមនម្ហោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[៩២] ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យរូបឬ ។ អើ ។
 រូបមិនទៀង មានបច្ច័យតាក់តែង កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យហេតុ មាន
 ការអស់ទៅជាធម្មតា មានការសូន្យទៅជាធម្មតា មានការវិនាសទៅជា
 ធម្មតា មានការរលត់ជាធម្មតា មានការប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អើ ។
 សូម្បីបុគ្គល ក៏មិនទៀង មានបច្ច័យតាក់តែង កើតឡើង ព្រោះ
 អាស្រ័យហេតុ មានការអស់ទៅជាធម្មតា មានការសូន្យទៅជាធម្មតា
 មានការវិនាសទៅជាធម្មតា មានការរលត់ជាធម្មតា មានការប្រែប្រួល
 ជាធម្មតាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ការបញ្ញត្តិ
 នូវបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ។ បេ ។ ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញា ។ បេ ។
 ព្រោះអាស្រ័យសង្ខារ ។ បេ ។ ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណឬ ។ អើ ។
 វិញ្ញាណមិនទៀង មានបច្ច័យតាក់តែង កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យហេតុ
 មានការអស់ទៅជាធម្មតា មានការសូន្យទៅជាធម្មតា មានការវិនាស
 ទៅជាធម្មតា មានការរលត់ជាធម្មតា មានការប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។
 អើ ។ សូម្បីបុគ្គល ក៏មិនទៀង មានបច្ច័យតាក់តែង កើតឡើង ព្រោះ
 អាស្រ័យហេតុ មានការអស់ទៅជាធម្មតា មានការសូន្យទៅជាធម្មតា
 មានការវិនាសទៅជាធម្មតា មានការរលត់ជាធម្មតា មានការប្រែប្រួល
 ជាធម្មតាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៧៣] រូបំ ឧចានាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ ដីលំ រូបំ ឧចានាយ ដីលកស្ស
 បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 បីតំ រូបំ ឧចានាយ ។ បេ ។ លោហិតំ រូបំ ឧចា-
 នាយ ។ បេ ។ ឱនាតំ រូបំ ឧចានាយ ។ បេ ។
 សនិទស្សនំ រូបំ ឧចានាយ ។ បេ ។ អនិទស្សនំ
 រូបំ ឧចានាយ ។ បេ ។ សប្បដិយំ រូបំ ឧចានាយ
 ។ បេ ។ អប្បដិយំ រូបំ ឧចានាយ អប្បដិយស្ស
 បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៧៤] វេទនំ ឧចានាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ
 ។ អាមន្តា ។ កុសលំ វេទនំ ឧចានាយ កុសលស្ស
 បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 កុសលំ វេទនំ ឧចានាយ កុសលស្ស បុគ្គលស្ស
 បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ កុសលា វេទនា សដលា
 សវិចាកា ឥដ្ឋដលា កន្តដលា មនុញ្ញដលា អសេ-
 ចនកដលា សុខុទ្រិយា សុខវិចាកាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៩៣] ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យរូបឬ ។ អើ ។
 ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល មានសម្បុរខៀវ ព្រោះអាស្រ័យរូបខៀវឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រោះអាស្រ័យរូបលឿង ។ បេ ។
 ព្រោះអាស្រ័យរូបក្រហម ។ បេ ។ ព្រោះអាស្រ័យរូបស ។ បេ ។
 ព្រោះអាស្រ័យរូប ប្រកបដោយការឃើញ ។ បេ ។ ព្រោះអាស្រ័យរូប
 មិនប្រកបដោយការឃើញ ។ បេ ។ ព្រោះអាស្រ័យរូប ប្រកបដោយ
 ការប៉ះពាល់ ។ បេ ។ ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់
 ព្រោះអាស្រ័យរូប មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៩៤] ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យវេទនាឬ ។ អើ ។
 ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ដែលមានកុសល ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ជាកុសល
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល
 មានកុសល ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ជាកុសលឬ ។ អើ ។ វេទនាជា
 កុសល ប្រកបដោយផល ប្រកបដោយវិបាក មានផលគួរប្រាថ្នា មាន
 ផលគួរត្រេកអរ មានផលគួរពេញចិត្ត មានផលមិនច្រឡកច្រឡំ (ដោយ
 តណ្ហានិងឧបាទាន) ចម្រើនដោយសេចក្តីសុខ មានសុខជាវិបាកឬ ។ អើ ។

បុគ្គលកថា

កុសលោបិ បុគ្គលោ សដលោ សវិចាកោ ឥដ្ឋដ-
 លោ កក្កដលោ មនុញ្ញដលោ អសេចនកដលោ
 សុខុទ្រិយោ សុខវិចាកោតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វ
 ។ បេ ។

[៩៥] វេទនំ ឧចាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។
 អាមន្តា ។ អកុសលំ វេទនំ ឧចាទាយ អកុសលស្ស
 បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វ ។ បេ ។ អកុ-
 សលំ វេទនំ ឧចាទាយ អកុសលស្ស បុគ្គលស្ស
 បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ អកុសលា វេទនា សដលា
 សវិចាកា អនិដ្ឋដលា អកក្កដលា អមនុញ្ញដលា
 សេចនកដលា ទុក្ខុទ្រិយា ទុក្ខុវិចាកាតិ ។
 អាមន្តា ។ អកុសលោបិ បុគ្គលោ សដលោ សវិ-
 ចាកោ អនិដ្ឋដលោ អកក្កដលោ អមនុញ្ញដលោ
 សេចនកដលោ ទុក្ខុទ្រិយោ ទុក្ខុវិចាកោតិ ។ ន
 ហោវំ វត្តព្វ ។ បេ ។

[៩៦] វេទនំ ឧចាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។

បុគ្គលកថា

សូម្បីបុគ្គលមានកុសល ប្រកបដោយផល ប្រកបដោយវិបាក មាន
ផលគួរប្រាថ្នា មានផលគួរត្រេកអរ មានផលគួរពេញចិត្ត មានផល
មិនច្រឡូកច្រឡំ (ដោយតណ្ហានិងឧបាទាន) ចម្រើនដោយសេចក្តី
សុខ មានសុខជាវិបាកឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៤៥] ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យវេទនាឬ ។ អើ ។
ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ជាអកុសល ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ជាអកុសល
ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល
ជាអកុសល ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ជាអកុសលឬ ។ អើ ។ វេទនាជា
អកុសល ប្រកបដោយផល ប្រកបដោយវិបាក មានផលមិនគួរប្រាថ្នា
មានផលមិនគួរត្រេកអរ មានផលមិនគួរពេញចិត្ត មានផលច្រឡូកច្រឡំ
(ដោយតណ្ហានិងឧបាទាន) ចម្រើនដោយទុក្ខ មានទុក្ខជាវិបាកឬ ។
អើ ។ សូម្បីបុគ្គល ជាអកុសល ប្រកបដោយផល ប្រកបដោយវិបាក
មានផលមិនគួរប្រាថ្នា មានផលមិនគួរត្រេកអរ មានផលមិនគួរពេញ
ចិត្ត មានផលច្រឡូកច្រឡំ(ដោយតណ្ហានិងឧបាទាន) ចម្រើនដោយទុក្ខ
មានទុក្ខជាវិបាកឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៤៦] ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យវេទនាឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អាមន្តា ។ អព្យាកតំ វេទនំ ឧបាទាយ អព្យាកតស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វ ។ បេ ។ អព្យាកតំ វេទនំ ឧបាទាយ អព្យាកតស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ អព្យាកតា វេទនា អនិច្ចា សង្ខតា បដិច្ចសមុប្បន្នា ខយធម្មា វយធម្មា វិរាគធម្មា និរោធធម្មា វិបរិណាមធម្មាតិ ។

អាមន្តា ។ អព្យាកតោបិ បុគ្គលោ អនិច្ចោ សង្ខតោ បដិច្ចសមុប្បន្នោ ខយធម្មោ វយធម្មោ វិរាគធម្មោ និរោធធម្មោ វិបរិណាមធម្មោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វ ។ បេ ។ សញ្ញំ ឧបាទាយ ។ បេ ។ សង្ខារេ ឧបាទាយ ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ កុសលំ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ កុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វ ។ បេ ។ កុសលំ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ កុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ កុសលំ វិញ្ញាណំ សង្ខំ សវិចាកំ ឥដ្ឋង្គលំ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ការបញ្ញត្តនូវបុគ្គល ជាអព្យាក្រឹត ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ជាអព្យាក្រឹតឬ ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ការបញ្ញត្តនូវបុគ្គល ជាអព្យាក្រឹត
ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ជាអព្យាក្រឹតឬ ។ អើ ។ វេទនា ជាអព្យាក្រឹត
មិនទៀង មានបច្ច័យតាក់តែង កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យហេតុ មាន
ការអស់ទៅជាធម្មតា មានការសូន្យទៅជាធម្មតា មានការវិនាសទៅ
ជាធម្មតា មានការរលត់ជាធម្មតា មានការប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។
អើ ។ សូម្បីបុគ្គល ជាអព្យាក្រឹត មិនទៀង មានបច្ច័យតាក់តែង
កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យហេតុ មានការអស់ទៅជាធម្មតា មានការ
សូន្យទៅជាធម្មតា មានការវិនាសទៅជាធម្មតា មានការរលត់ជាធម្មតា
មានការប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
ការបញ្ញត្តនូវបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញា ។ បេ ។ ព្រោះអាស្រ័យ
សង្ខារ ។ បេ ។ ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណឬ ។ អើ ។ ការ
បញ្ញត្តនូវបុគ្គល ជាកុសល ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណ ជាកុសលឬ ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ការបញ្ញត្តនូវបុគ្គល ជាកុ-
សល ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណ ជាកុសលឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណជា
កុសល ប្រកបដោយផល ប្រកបដោយវិបាក មានផលគួរប្រាថ្នា

បុគ្គលកថា

កន្លងលំ មនុញ្ញដលំ អសេចនកដលំ សុខុទ្រិយំ
 សុខវិចាកត្តិ ។ អាមន្តា ។ កុសលោបិ បុគ្គលោ
 សដលោ សវិចាកោ ឥដ្ឋដលោ កន្លងលោ មនុញ្ញ-
 ដលោ អសេចនកដលោ សុខុទ្រិយោ សុខវិចា-
 កោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៩៧] វិញ្ញាណំ ឧចាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ អកុសលំ វិញ្ញាណំ ឧចាទាយ
 អកុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ អកុសលំ វិញ្ញាណំ ឧចាទាយ
 អកុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ ។ អាមន្តា ។
 អកុសលំ វិញ្ញាណំ សដលំ សវិចាកំ អនិដ្ឋដលំ
 អកន្លងលំ អមនុញ្ញដលំ សេចនកដលំ ទុក្ខុទ្រិយំ
 ទុក្ខវិចាកត្តិ ។ អាមន្តា ។ អកុសលោបិ បុគ្គលោ
 សដលោ សវិចាកោ អនិដ្ឋដលោ អកន្លងលោ
 អមនុញ្ញដលោ សេចនកដលោ ទុក្ខុទ្រិយោ ទុក្ខ-
 វិចាកោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

មានផលគួរត្រេកអរ មានផលគួរពេញចិត្ត មានផលមិនច្រឡំច្រឡំ
 (ដោយតណ្ហានិងឧបាទាន) ចម្រើនដោយសេចក្តីសុខ មានសុខជាវិបាក
 ឬ ។ អើ ។ សូម្បីបុគ្គល ជាអកុសល ប្រកបដោយផល ប្រកប-
 ដោយវិបាក មានផលគួរប្រាថ្នា មានផលគួរត្រេកអរ មានផល
 គួរពេញចិត្ត មានផលមិនច្រឡំច្រឡំ (ដោយតណ្ហានិងឧបាទាន)
 ចម្រើនដោយសុខ មានសុខជាវិបាកឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។

[៩៧] ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណឬ ។
 អើ ។ ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ជាអកុសល ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណ ជា
 អកុសលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ការបញ្ញត្តិ
 រូបុគ្គល ជាអកុសល ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណ ជាអកុសលឬ ។ អើ ។
 វិញ្ញាណជាអកុសល ប្រកបដោយផល ប្រកបដោយវិបាក មានផល
 មិនគួរប្រាថ្នា មានផលមិនគួរត្រេកអរ មានផលមិនគួរពេញចិត្ត មាន
 ផលច្រឡំច្រឡំ(ដោយតណ្ហានិងឧបាទាន) ចម្រើនដោយទុក្ខ មានទុក្ខ
 ជាវិបាកឬ ។ អើ ។ សូម្បីបុគ្គល ជាអកុសល ប្រកបដោយផល ប្រកប
 ដោយវិបាក មានផលមិនគួរប្រាថ្នា មានផលមិនគួរត្រេកអរ មានផល
 មិនគួរពេញចិត្ត មានផលច្រឡំច្រឡំ(ដោយតណ្ហានិងឧបាទាន) ចម្រើន
 ដោយទុក្ខ មានទុក្ខជាវិបាកឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៩៨] វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ អព្យាកតំ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ
 អព្យាកតស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហោវំ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អព្យាកតំ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ
 អព្យាកតស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។
 អព្យាកតំ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ
 ខយនម្មំ វយនម្មំ វិភកនម្មំ និរោននម្មំ វិបរិណាម-
 នម្មន្តិ ។ អាមន្តា ។ អព្យាកតោបិ បុគ្គលោ អនិ-
 ច្ចោ សង្ខតោ បដិច្ចសមុប្បន្តោ ខយនម្មោ វយ-
 នម្មោ វិភកនម្មោ និរោននម្មោ វិបរិណាមនម្មោតិ ។
 ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៩៩] ចក្កំ ឧបាទាយ ចក្កមា បុគ្គលោតិ
 វត្ថុព្វោតិ ។ អាមន្តា ។ ចក្កម្ហំ និរុទ្ធោ ចក្កមា
 បុគ្គលោ និរុទ្ធោតិ វត្ថុព្វោតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។
 សោតំ ឧបាទាយ ។ បេ ។ ឃានំ ឧបាទាយ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៩៨] ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណឬ ។ អើ ។
 ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ជាអព្យាក្រឹត ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណជាអព្យាក្រឹត
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គលជា
 អព្យាក្រឹត ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណជាអព្យាក្រឹតឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណ
 ជាអព្យាក្រឹត មិនទៀង មានបច្ច័យតាក់តែង កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 ហេតុ មានការអស់ទៅជាធម្មតា មានការសូន្យទៅជាធម្មតា មានការ
 វិនាសទៅជាធម្មតា មានការរលត់ជាធម្មតា មានការប្រែប្រួលជាធម្មតា
 ឬ ។ អើ ។ សូម្បីបុគ្គលជាអព្យាក្រឹត មិនទៀង មានបច្ច័យតាក់តែង
 កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យហេតុ មានការអស់ទៅជាធម្មតា មានការ
 សូន្យទៅជាធម្មតា មានការវិនាសទៅជាធម្មតា មានការរលត់ជាធម្មតា
 មានការប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
 ។ លេ ។

[៩៩] បុគ្គលអាស្រ័យចក្ខុ គេត្រូវហៅថា បុគ្គលមានចក្ខុ
 ឬ ។ អើ ។ កាលបើចក្ខុរលត់ហើយ គេត្រូវហៅថា បុគ្គល
 មានចក្ខុរលត់ហើយឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។
 បុគ្គល អាស្រ័យត្រចៀក ។ លេ ។ អាស្រ័យច្រមុះ ។ លេ ។

បុគ្គលកថា

ដ្បំ ឧបាទាយ ។ បេ ។ កាយំ ឧបាទាយ ។ បេ ។
 មនំ ឧបាទាយ មនវា បុគ្គលោតិ វត្តពោតិ ។
 អាមន្តា ។ មនម្ហិ និរុទ្ធេ មនវា បុគ្គលោ និរុទ្ធាតិ
 វត្តពោតិ ។ ន ហេវំ វត្តពេ ។ បេ ។

[១០០] មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧបាទាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិយោ
 បុគ្គលោតិ វត្តពោតិ ។ អាមន្តា ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិយោ
 និរុទ្ធាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិយោ បុគ្គលោ និរុទ្ធាតិ វត្តពោតិ ។
 ន ហេវំ វត្តពេ ។ បេ ។

[១០១] មិច្ឆាសង្កប្បំ ឧបាទាយ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវាចំ ឧបាទាយ ។ បេ ។ មិច្ឆាកម្មន្តំ ឧបាទាយ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាអាជីវំ ឧបាទាយ ។ បេ ។ មិច្ឆាវា-
 យាមំ ឧបាទាយ ។ បេ ។ មិច្ឆាសតី ឧបាទាយ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ឧបាទាយ មិច្ឆាសមាធិយោ
 បុគ្គលោតិ វត្តពោតិ ។ អាមន្តា ។ មិច្ឆាសមាធិម្ហិ
 និរុទ្ធេ មិច្ឆាសមាធិយោ បុគ្គលោ និរុទ្ធាតិ វត្តពោ-
 តិ ។ ន ហេវំ វត្តពេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

អាស្រ័យអណ្តាត ។ បេ ។ អាស្រ័យកាយ ។ បេ ។ បុគ្គលអាស្រ័យចិត្ត
 គេត្រូវហៅថា បុគ្គលមានចិត្តប្ត ។ អើ ។ កាលបើចិត្តរលត់ហើយ
 គេត្រូវហៅថា បុគ្គលមានចិត្តរលត់ហើយប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។

[១០០] បុគ្គលអាស្រ័យនូវមិច្ឆាទិដ្ឋិ គេត្រូវហៅថា បុគ្គល
 មានមិច្ឆាទិដ្ឋិប្ត ។ អើ ។ កាលបើមិច្ឆាទិដ្ឋិរលត់ហើយ គេត្រូវហៅថា
 បុគ្គលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិរលត់ហើយប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១០១] បុគ្គលអាស្រ័យមិច្ឆាសង្កប្បៈ ។ បេ ។ អាស្រ័យមិច្ឆា-
 វាចា ។ បេ ។ អាស្រ័យមិច្ឆាកម្មន្តៈ ។ បេ ។ អាស្រ័យមិច្ឆាអាជីវៈ
 ។ បេ ។ អាស្រ័យមិច្ឆាវាយាមៈ ។ បេ ។ អាស្រ័យមិច្ឆាសតិ ។ បេ ។
 អាស្រ័យមិច្ឆាសមាធិ គេត្រូវហៅថា បុគ្គលមានមិច្ឆាសមាធិប្ត ។
 អើ ។ កាលបើមិច្ឆាសមាធិរលត់ហើយ គេត្រូវហៅថា បុគ្គលមាន
 មិច្ឆាសមាធិរលត់ហើយប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១០២] សម្មាទិដ្ឋិ ឧបាទាយ សម្មាទិដ្ឋិយោ
 បុគ្គលោតិ វត្ថុញោតិ ។ អាមន្តា ។ សម្មាទិដ្ឋិយា
 និរុទ្ធាយ សម្មាទិដ្ឋិយោ បុគ្គលោ និរុទ្ធាតិ វត្ថុញោតិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុញោ ។ បេ ។ សម្មាសង្កប្បំ ឧបាទាយ
 ។ បេ ។ សម្មាវាចំ ឧបាទាយ ។ បេ ។ សម្មាភម្មន្តំ
 ឧបាទាយ ។ បេ ។ សម្មាអាជីវំ ឧបាទាយ ។ បេ ។
 សម្មាវាយាមំ ឧបាទាយ ។ បេ ។ សម្មាសតី ឧបា-
 ទាយ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ឧបាទាយ សម្មា-
 សមាធិយោ បុគ្គលោតិ វត្ថុញោតិ ។ អាមន្តា ។
 សម្មាសមាធិម្ហិ និរុទ្ធា សម្មាសមាធិយោ បុគ្គលោ
 និរុទ្ធាតិ វត្ថុញោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុញោ ។ បេ ។

[១០៣] រូបំ ឧបាទាយ វេទនំ ឧបាទាយ
 បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ទិដ្ឋំ ខន្ធានំ
 ឧបាទាយ ទិដ្ឋំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហេវំ
 វត្ថុញោ ។ បេ ។ រូបំ ឧបាទាយ វេទនំ ឧបាទាយ
 សញ្ញំ ឧបាទាយ សង្ខារេ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ
 ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១០២] បុគ្គលអាស្រ័យសម្មាទិដ្ឋិ គេត្រូវហៅថា បុគ្គលមាន
 សម្មាទិដ្ឋិ ។ អើ ។ កាលបើសម្មាទិដ្ឋិរលត់ហើយ គេត្រូវហៅ
 ថា បុគ្គលមានសម្មាទិដ្ឋិរលត់ហើយ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។ បុគ្គលអាស្រ័យសម្មាសង្កប្បៈ ។ បេ ។ អាស្រ័យ
 សម្មាវាចា ។ បេ ។ អាស្រ័យសម្មាកម្មន្តៈ ។ បេ ។ អាស្រ័យ
 សម្មាអាជីវៈ ។ បេ ។ អាស្រ័យសម្មាវាយាមៈ ។ បេ ។ អាស្រ័យ
 សម្មាសតិ ។ បេ ។ អាស្រ័យសម្មាសមាធិ គេត្រូវហៅថា បុគ្គលមាន
 សម្មាសមាធិ ។ អើ ។ កាលបើសម្មាសមាធិរលត់ហើយ គេត្រូវ
 ហៅថា បុគ្គលមានសម្មាសមាធិរលត់ហើយ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១០៣] ការបញ្ញត្តនូវបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យរូប ព្រោះ
 អាស្រ័យវេទនា ។ អើ ។ ការបញ្ញត្តនូវបុគ្គល ២ នាក់ ព្រោះ
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 ការបញ្ញត្តនូវបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យរូប ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ព្រោះ
 អាស្រ័យសញ្ញា ព្រោះអាស្រ័យសង្ខារ ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណ ។ អើ ។

បុគ្គលកថា

បញ្ចន្តំ ខន្ធានំ ឧបាទាយ បញ្ចន្តំ បុគ្គលានំ
បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១០៤] ចក្ខាយតនំ ឧបាទាយ សោតាយ-
តនំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។
ទ្ធិន្តំ អាយតនានំ ឧបាទាយ ទ្ធិន្តំ បុគ្គលានំ
បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១០៥] ចក្ខាយតនំ ឧបាទាយ សោតាយតនំ
ឧបាទាយ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស
បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ទ្វាទសន្តំ អាយតនានំ ឧបា-
ទាយ ទ្វាទសន្តំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហេវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១០៦] ចក្ខុធាតុំ ឧបាទាយ សោតធាតុំ
ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ទ្ធិន្តំ
ធាតុនំ ឧបាទាយ ទ្ធិន្តំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តិតិ ។ ន
ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

ការបញ្ញត្តិវបុគ្គល ៥ នាក់ ព្រោះអាស្រ័យខន្ធ ៥ ឬ ។ អ្នកមិនគួរ
ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១០៤] ការបញ្ញត្តិវបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យចក្ខុយតនៈ ព្រោះ
អាស្រ័យសោតាយតនៈឬ ។ អើ ។ ការបញ្ញត្តិវបុគ្គល ២ នាក់
ព្រោះអាស្រ័យអាយតនៈ ២ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ បេ ។

[១០៥] ការបញ្ញត្តិវបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យចក្ខុយតនៈ
ព្រោះអាស្រ័យសោតាយតនៈ ។ បេ ។ ព្រោះអាស្រ័យធម្មាយតនៈឬ ។
អើ ។ ការបញ្ញត្តិវបុគ្គល ១២ នាក់ ព្រោះអាស្រ័យអាយតនៈ ១២
ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១០៦] ការបញ្ញត្តិវបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យចក្ខុធាតុ ព្រោះ
អាស្រ័យសោតធាតុឬ ។ អើ ។ ការបញ្ញត្តិវបុគ្គល ២ នាក់
ព្រោះអាស្រ័យធាតុ ២ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[១០៧] ចក្កុណតំ ឧទានាយ សោតណតំ
 ឧទានាយ ។ បេ ។ ធម្មណតំ ឧទានាយ បុគ្គលស្ស
 បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ អដ្ឋាសន្នំ ណត្ថំ ឧទា-
 នាយ អដ្ឋាសន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហេវំ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[១០៨] ចក្កុទ្ធិយំ ឧទានាយ សោតិទ្ធិយំ
 ឧទានាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ទ្ធិន្នំ
 តទ្ធិយានំ ឧទានាយ ទ្ធិន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តិតិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[១០៩] ចក្កុទ្ធិយំ ឧទានាយ សោតិទ្ធិយំ
 ឧទានាយ ។ បេ ។ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ ឧទានាយ
 បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ពារីសតីនំ តទ្ធិ-
 យានំ ឧទានាយ ពារីសតីនំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តិតិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[១១០] ឯកវោការករំ ឧទានាយ ឯកស្ស
 បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ចតុវោការករំ
 ឧទានាយ ចតុន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហេវំ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១០៧] ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យចក្ខុជាតុ ព្រោះ
អាស្រ័យសោតជាតុ ។ បេ ។ ព្រោះអាស្រ័យធម្មជាតុ ។ អើ ។
ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ១៨ នាក់ ព្រោះអាស្រ័យជាតុ ១៨ ឬ ។ អ្នកមិនគួរ
ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១០៨] ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យចក្ខុន្ទ្រិយ ព្រោះ
អាស្រ័យសោតិ្ទ្រិយ ។ អើ ។ ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ២ នាក់ ព្រោះ
អាស្រ័យឥន្ទ្រិយ ២ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១០៩] ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យចក្ខុន្ទ្រិយ ព្រោះ
អាស្រ័យសោតិ្ទ្រិយ ។ បេ ។ ព្រោះអាស្រ័យអញ្ញាតារិ្ទ្រិយ ។
អើ ។ ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ២២ នាក់ ព្រោះអាស្រ័យឥន្ទ្រិយ ២២
ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១១០] ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គលម្នាក់ ព្រោះអាស្រ័យភពមានខន្ធ ១
ឬ ។ អើ ។ ការបញ្ញត្តិរូបុគ្គល ៤ នាក់ ព្រោះអាស្រ័យភព
មានខន្ធ ៤ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១១១] ឯកវេការកវំ ឧទាទាយ ឯកស្ស
 បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ បញ្ចវេការកវំ
 ឧទាទាយ បញ្ចន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តិតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១១២] ឯកវេការកវេ ឯកោវ បុគ្គលោតិ ។
 អាមន្តា ។ ចតុវេការកវេ ចត្តារោវ បុគ្គលោតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១១៣] ឯកវេការកវេ ឯកោវ បុគ្គលោតិ ។
 អាមន្តា ។ បញ្ចវេការកវេ បញ្ចោវ បុគ្គលោតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១១៤] យថា វុក្ខំ ឧទាទាយ នាយាយ
 បញ្ញត្តិ ឯវមេវ រូបំ ឧទាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។
 យថា វុក្ខំ ឧទាទាយ នាយាយ បញ្ញត្តិ វុក្ខោបិ
 អនិច្ចោ នាយាបិ អនិច្ចោ ឯវមេវ រូបំ ឧទាទាយ
 បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ រូបម្បិ អនិច្ចំ បុគ្គលោបិ
 អនិច្ចោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ យថា
 វុក្ខំ ឧទាទាយ នាយាយ បញ្ញត្តិ អញ្ញោ វុក្ខោ

បុគ្គលកថា

[១១១] ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គលម្នាក់ ព្រោះអាស្រ័យភពមានខន្ធ ១ ឬ ។
អើ ។ ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គល ៥ នាក់ ព្រោះអាស្រ័យភពមានខន្ធ ៥ ឬ ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[១១២] បុគ្គលតែម្នាក់ នៅក្នុងភពមានខន្ធ ១ ឬ ។ អើ ។
បុគ្គល ៤ នាក់ នៅក្នុងភពមានខន្ធ ៤ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
នេះទេ ។ លេ ។

[១១៣] បុគ្គលតែម្នាក់ នៅក្នុងភពមានខន្ធ ១ ឬ ។ អើ ។
បុគ្គល ៥ នាក់ នៅក្នុងភពមានខន្ធ ៥ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[១១៤] ការបញ្ញត្តិរូបម្ចប់ ព្រោះអាស្រ័យដើមឈើ យ៉ាងណា
ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យរូប ក៏យ៉ាងនោះដែរឬ ។ ការ
បញ្ញត្តិរូបម្ចប់ ព្រោះអាស្រ័យដើមឈើ ដើមឈើក្តីមិនទៀង ម្ចប់ក្តីក៏មិន
ទៀង យ៉ាងណា ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យរូប រូបក្តីមិនទៀង
បុគ្គលក្តីក៏មិនទៀង យ៉ាងនោះដែរឬ ។ អ្នកមិនគប្បីពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ លេ ។ ការបញ្ញត្តិរូបម្ចប់ ព្រោះអាស្រ័យដើមឈើ ដើមឈើដទៃ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អញ្ញោ ឆាយា ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ
អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វ
។ មេ ។ យថា កាមំ ឧបាទាយ កាមិយស្ស^(១) បញ្ញត្តិ
ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិតិ ។
យថា កាមំ ឧបាទាយ កាមិយស្ស បញ្ញត្តិ អញ្ញោ
កាមោ អញ្ញោ កាមិយោ^(២) ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ
បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។
ន ហោវំ វត្ថុព្វ ។ មេ ។ យថា រដ្ឋំ ឧបាទាយ
រញ្ញោ បញ្ញត្តិ ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស
បញ្ញត្តិតិ ។ យថា រដ្ឋំ ឧបាទាយ រញ្ញោ បញ្ញត្តិ
អញ្ញំ រដ្ឋំ អញ្ញោ រាជា ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ
បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។
ន ហោវំ វត្ថុព្វ ។ មេ ។ យថា ន និកឡោ នេ-
កឡិកោ យស្ស និកឡោ សោ នេកឡិកោ

១ ឱ. ម. កាមិកស្ស ។ ២ ឱ. ម. កាមិកោ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ម្លប់ដទៃ យ៉ាងណាមិញ ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យរូប
 រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ក៏យ៉ាងនោះដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គល អ្នកនៅក្នុងស្រុក
 ព្រោះអាស្រ័យស្រុក យ៉ាងណា ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យ
 រូប ក៏យ៉ាងនោះដែរឬ ។ ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គល អ្នកនៅក្នុងស្រុក
 ព្រោះអាស្រ័យស្រុក ស្រុកដទៃ បុគ្គលអ្នកនៅក្នុងស្រុកដទៃ យ៉ាងណា
 ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គល ព្រោះអាស្រ័យរូប រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ការបញ្ញត្តិ
 នូវស្តេច ព្រោះអាស្រ័យដែន យ៉ាងណា ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គល ព្រោះ
 អាស្រ័យរូប ក៏យ៉ាងនោះដែរឬ ។ ការបញ្ញត្តិរូបស្តេច ព្រោះអាស្រ័យ
 ដែន ដែនដទៃ ស្តេចដទៃ យ៉ាងណា ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គល ព្រោះ
 អាស្រ័យរូប រូបដទៃ បុគ្គលដទៃ ក៏យ៉ាងនោះដែរឬ ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ច្រវាក់មិនមាន បុគ្គលជាប់
 ច្រវាក់ ច្រវាក់នៃបុគ្គលណា បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ជាប់ច្រវាក់

បុគ្គលកថា

ឯវមេវ ន រូបំ រូបវា យស្ស រូបំ សោ រូបវាតិ ។
 យថា ន និកឡោ នេកឡិកោ យស្ស និកឡោ
 សោ នេកឡិកោ អញ្ញោ និកឡោ អញ្ញោ នេក-
 ឡិកោ ឯវមេវ ន រូបំ រូបវា យស្ស រូបំ សោ
 រូបវា អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ រូបវាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វ
 ។ មេ ។

[១១៥] ចិត្តេ ចិត្តេ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ ។
 អាមន្តា ។ ចិត្តេ ចិត្តេ បុគ្គលោ ជាយតិ
 ជិយ្យតិ មិយ្យតិ ចវតិ ឧបបន្នតីតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វ ។ មេ ។ ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្វំ
 សោតិ វា អញ្ញាតិ វាតិ ។ អាមន្តា ។ ទុតិយេ
 ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្វំ កុមារកោតិ វា កុមា-
 រិកោតិ វាតិ ។ វត្តព្វំ ។ អាជាដាហិ និក្ខមំ ហាព្វិ
 ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្វំ សោតិ វា អញ្ញាតិ
 វា តេន វត វេ វត្តព្វេ ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ
 ន វត្តព្វំ កុមារកោតិ វា កុមារិកោតិ វាតិ

បុគ្គលកថា

យ៉ាងណា បុគ្គលមិនមានរូប បុគ្គលមានរូប រូបនៃបុគ្គលណា បុគ្គល
 នោះឈ្មោះថាមានរូប ក៏យ៉ាងនោះដែរឬ ។ ច្រវាក់មិនមាន បុគ្គលជាប់
 ច្រវាក់ ច្រវាក់នៃបុគ្គលណា បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាជាប់ច្រវាក់ ច្រវាក់
 ដទៃ បុគ្គលជាប់ច្រវាក់ដទៃ យ៉ាងណា រូបមិនមាន បុគ្គលមានរូប
 រូបនៃបុគ្គលណា បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មានរូប រូបដទៃ បុគ្គល
 មានរូបដទៃ ក៏យ៉ាងនោះដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
 ។ បេ ។

[១១៥] ការបញ្ញត្តិរូបបុគ្គល រាល់ៗ ចិត្តឬ ។ អើ ។ ចុះ
 បុគ្គល កើត ចាស់ ស្លាប់ ច្យុត បដិសន្ធិ រាល់ៗចិត្តឬ ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ចុះកាលចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ
 អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលនោះ ឬថា បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះឬ ។ អើ ។
 ចុះកាលចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ អ្នកមិនគួរពោលថា ក្មេងប្រុស
 ឬថាក្មេងស្រី ដូច្នោះដែរឬ ។ អ្នកគួរពោលបាន ។ អ្នកចូរដឹងនូវ
 កំហុស (របស់អ្នកចុះ) ប្រសិនបើ កាលចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ
 អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលនោះ ឬថា បុគ្គលដទៃដូច្នោះទេ ម្នាល
 អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា កាលចិត្តទី ២ កើតឡើង
 ហើយ អ្នកមិនគួរពោលថា ក្មេងប្រុស ឬថា ក្មេងស្រី ដូច្នោះដែរ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ
 ន វត្តព្វំ សោតិ វា អញ្ញោតិ វា ទុតិយេ ចិត្តេ
 ឧប្បន្នេ វត្តព្វំ កុមារកោតិ វា កុមារិកាតិ វាតិ
 មិច្ឆា ហញ្ចិ វា បន ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្វំ
 កុមារកោតិ វា កុមារិកាតិ វា តេន វត វេ
 វត្តព្វេ ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្វំ^(១) សោតិ វា
 អញ្ញោតិ វាតិ យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ ទុតិ-
 យេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្វំ សោតិ វា អញ្ញោតិ
 វា ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្វំ កុមារកោតិ វា
 កុមារិកាតិ វាតិ មិច្ឆា ។

[១១៦] ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្វំ
 សោតិ វា អញ្ញោតិ វាតិ ។ អាមន្តា ។ ទុតិយេ
 ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្វំ ឥត្តិ វា បុរិសោតិ វា

១ ឱ. ន វត្តព្វំ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គួរពោលតែពាក្យ
 នោះថា កាលចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល
 នោះ ឬថា បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ កាលបើចិត្តទី ២ កើតឡើង
 ហើយ អ្នកគួរពោលថា ក្មេងប្រុសឬ ឬថា ក្មេងស្រី ពាក្យដូច្នោះ
 នេះ ជាពាក្យខុស មួយទៀត ប្រសិនបើ កាលចិត្តទី ២ កើតឡើង
 ហើយ អ្នកគួរពោលថា ក្មេងប្រុសឬ ឬថា ក្មេងស្រី ម្ចាស់អ្នកដ៏
 ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា កាលចិត្តទី ២ កើតឡើង
 ហើយ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គលនោះឬ ឬថា បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះ
 ដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គួរពោល
 តែពាក្យនោះថា កាលចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ អ្នកមិនគួរពោល
 ថា បុគ្គលនោះ ឬថា បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ កាលបើចិត្តទី ២
 កើតឡើងហើយ អ្នកគួរពោលថា ក្មេងប្រុស ឬថា ក្មេងស្រី ដូច្នោះ
 ដែរ ពាក្យដូច្នោះនេះ ក៏ជាពាក្យខុស ។

[១១៦] ចុះកាលចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ អ្នកមិនគួរ
 ពោលថា បុគ្គលនោះ ឬថា បុគ្គលដទៃឬ ។ អើ ។ ចុះកាល
 ចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ អ្នកមិនគួរពោល ថា ស្រី ថា ប្រុស

បុគ្គលកថា

កហដ្ឋោតិ វា បព្វជិតោតិ វា ទេវោតិ វា មនុស្សោតិ
 វាតិ ។ វត្តព្វំ ។ អាជាធាហិ ជិត្តហំ ហញ្ចិ ទុតិយេ
 ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្វំ សោតិ វា អញ្ញោតិ វា
 តេន វត វេ វត្តព្វេ ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន
 វត្តព្វំ ទេវោតិ វា មនុស្សោតិ វាតិ យំ តត្ថ
 វទេសិ វត្តព្វេ ខោ ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន
 វត្តព្វំ សោតិ វា អញ្ញោតិ វា ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ
 វត្តព្វំ ទេវោតិ វា មនុស្សោតិ វាតិ^(១) មិច្ឆា ហញ្ចិ
 វា បន ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្វំ ទេវោតិ វា
 មនុស្សោតិ វា តេន វត វេ វត្តព្វេ ទុតិយេ ចិត្តេ
 ឧប្បន្នេ វត្តព្វំ^(២) សោតិ វា អញ្ញោតិ វាតិ យំ តត្ថ
 វទេសិ វត្តព្វេ ខោ ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន
 វត្តព្វំ សោតិ វា អញ្ញោតិ វា ទុតិយេ ចិត្តេ
 ឧប្បន្នេ វត្តព្វំ ទេវោតិ វា មនុស្សោតិ វាតិ មិច្ឆា
 ។ បេ ។

១ ឱ. កុមារិកោតិ វា កុមារិកាតិ វាតីតិ ទិស្សន្តិយេវ ។ ២ ឱ. ន វត្តព្វំ ។

បុគ្គលកថា

ថា គ្រហស្ថ ថា បព្វជិត ថា ទេវតា ថា មនុស្សដែរឬ ។ អ្នកគួរពោល
 បាន ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុស (របស់អ្នកចុះ) ប្រសិនបើ កាលចិត្តទី ២
 កើតឡើងហើយ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលនោះ ឬថា បុគ្គលដទៃ
 ដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា កាល
 ចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ អ្នកមិនគួរពោលថា ទេវតា ឬថា មនុស្ស
 ដូច្នោះដែរ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គួរពោល
 តែពាក្យនោះថា កាលចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ អ្នកមិនគួរពោល
 ថា បុគ្គលនោះ ឬថា បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ កាលបើចិត្តទី ២ កើត
 ឡើងហើយ អ្នកគួរពោលថា ទេវតា ឬថា មនុស្ស ពាក្យដូច្នោះ
 នេះ ជាពាក្យខុស ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើ កាលចិត្តទី ២ កើតឡើង
 ហើយ អ្នកគួរពោលថា ទេវតា ឬថា មនុស្ស ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
 ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា កាលចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ
 អ្នកគួរពោលថា បុគ្គលនោះ ឬថា បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះដែរ បណ្តា
 ពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា គួរពោលតែពាក្យនោះថា
 កាលចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលនោះ ឬ
 ថា បុគ្គលដទៃ ដូច្នោះទេ កាលចិត្តទី ២ កើតឡើងហើយ អ្នកគួរ
 ពោលថា ទេវតា ឬថា មនុស្ស ពាក្យដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[១១៧] ន វត្ថុពុំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ យោ បស្សតិ
 យំ បស្សតិ យេន បស្សតិ សោ បស្សតិ តំ
 បស្សតិ តេន បស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ
 យោ បស្សតិ យំ បស្សតិ យេន បស្សតិ សោ
 បស្សតិ តំ បស្សតិ តេន បស្សតិ តេន វត វេ
 វត្ថុព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

[១១៨] ន វត្ថុពុំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ យោ សុ-
 ណាតិ ។ បេ ។ យោ ឃាយតិ ។ បេ ។ យោ
 សាយតិ ។ បេ ។ យោ ផុសតិ ។ បេ ។ យោ វិជា-
 នាតិ យំ វិជានាតិ យេន វិជានាតិ សោ វិជានាតិ
 តំ វិជានាតិ តេន វិជានាតីតិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ
 យោ វិជានាតិ យំ វិជានាតិ យេន វិជានាតិ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១១៧] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយ
អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ អើ ។ ក្រែងបុគ្គលណាឃើញ ឃើញ
នូវរូបណា ឃើញដោយភ្នែកណា បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ឃើញ
ឃើញនូវរូបនោះ ឃើញដោយភ្នែកនោះឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ
បុគ្គលណាឃើញ ឃើញនូវរូបណា ឃើញដោយភ្នែកណា បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថា ឃើញ ឃើញនូវរូបនោះ ឃើញដោយភ្នែកនោះ
ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹង
បាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ ។

[១១៨] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថ
ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ អើ ។ ក្រែងបុគ្គលណាឮ ។ បេ ។
បុគ្គលណាផ្សំ ។ បេ ។ បុគ្គលណាលិទ្ធភ្នក្ស ។ បេ ។ បុគ្គលណា
ប៉ះពាល់ ។ បេ ។ បុគ្គលណាដឹងច្បាស់ ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍
ណា ដឹងច្បាស់ដោយមនោវិញ្ញាណណា បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ដឹង
ច្បាស់ ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍នោះ ដឹងច្បាស់ដោយមនោវិញ្ញាណ
នោះឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ បុគ្គលណាដឹងច្បាស់ ដឹងច្បាស់
នូវធម្មារម្មណ៍ណា ដឹងច្បាស់ដោយមនោវិញ្ញាណណា បុគ្គលនោះ

បុគ្គលកថា

សោ វិជានាតិ តំ វិជានាតិ តេន វិជានាតិ តេន
វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរ-
មដ្ឋេនាតិ ។

[១១៩] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរ-
មដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ យោ ន បស្សតិ
យំ ន បស្សតិ យេន ន បស្សតិ សោ ន បស្សតិ
តំ ន បស្សតិ តេន ន បស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
ហាព្វិ យោ ន បស្សតិ យំ ន បស្សតិ យេន
ន បស្សតិ សោ ន បស្សតិ តំ ន បស្សតិ តេន
ន បស្សតិ នោ វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧប-
លព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។

[១២០] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរ-
មដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ យោ ន សុណាតិ
។ បេ ។ យោ ន ឃាយតិ ។ បេ ។ យោ ន សា-
យតិ ។ បេ ។ យោ ន ផុសតិ ។ បេ ។ យោ ន
វិជានាតិ យំ ន វិជានាតិ យេន ន វិជានាតិ សោ
ន វិជានាតិ តំ ន វិជានាតិ តេន ន វិជានាតីតិ ។

បុគ្គលកថា

ឈ្មោះថា ដឹងច្បាស់ ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍នោះ ដឹងច្បាស់ដោយ
មនោវិញ្ញាណនោះ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោល
ថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ ។

[១១៩] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ឬ ។ អើ ។ ក្រែងបុគ្គលណាមិនឃើញ មិនឃើញនូវរូបណា មិន
ឃើញដោយភ្នែកណា បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនឃើញ មិនឃើញ
នូវរូបនោះ មិនឃើញដោយភ្នែកនោះឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ បុគ្គល
ណា មិនឃើញ មិនឃើញនូវរូបណា មិនឃើញដោយភ្នែកណា
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនឃើញ មិនឃើញនូវរូបនោះ មិនឃើញ
ដោយភ្នែកនោះ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេ
ដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ។

[១២០] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ឬ ។ អើ ។ ក្រែងបុគ្គលណាមិនឮ ។ បេ ។ បុគ្គលណាមិនផុំ ។ បេ ។
បុគ្គលណាមិនលិទ្ធភ្នក្ស ។ បេ ។ បុគ្គលណាមិនប៉ះពាល់ ។ បេ ។
បុគ្គលណាមិនដឹងច្បាស់ មិនដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ណា មិនដឹងច្បាស់
ដោយមនោវិញ្ញាណណា បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនដឹងច្បាស់ មិន
ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍នោះ មិនដឹងច្បាស់ដោយមនោវិញ្ញាណនោះឬ ។

អាមន្តា ។ ហត្ថិ យោ ន វិជានាតិ យំ ន វិជានាតិ យេន ន វិជានាតិ សោ ន វិជានាតិ តំ ន វិជានាតិ តេន ន វិជានាតិ ដោ វត វេ វត្តព្វ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

[១២១] ន វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វត្តំ ភកវតា បស្សាមហំ ភិក្ខុវេ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធនេ អតិក្កន្តមាណុសកេន សត្តេ ចវមាណេ ឧបបជ្ជមាណេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុភតេ ទុក្កតេ យថាកម្មបកេ សត្តេ បដានាមីតិ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ វត្តំ ភកវតា បស្សាមហំ ភិក្ខុវេ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធនេ អតិក្កន្តមាណុសកេន សត្តេ ចវមាណេ ឧបបជ្ជមាណេ ហីនេ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អើ ។ ប្រសិនបើ បុគ្គលណា មិនដឹងច្បាស់ មិនដឹងច្បាស់នូវ
ធម្មារម្មណ៍ណា មិនដឹងច្បាស់ដោយមនោវិញ្ញាណណា បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថា មិនដឹងច្បាស់ មិនដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍នោះ មិនដឹង
ច្បាស់ដោយមនោវិញ្ញាណនោះ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា
បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ។

[១២១] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏
ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លង
បង់ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា រមែងមើលឃើញនូវពួកសត្វ កាលច្បុត
កាលកើត ថោកទាប ថ្ងៃថ្ងា មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់
មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្ទោលទៅ
តាមយថាកម្ម ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រ ។ អើ ។ បើដូច្នោះ
មានតែ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដូច្នោះដែរ ។
(សកវាទី) ធ្វើ (នូវពាក្យប្តេជ្ញាឲ្យមាំថា) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង់ចក្ខុ
របស់មនុស្សធម្មតា មើលឃើញពួកសត្វ កាលច្បុត កាលកើត ថោកទាប

បុគ្គលកថា

បណ្ឌិតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុភតេ ទុក្ខតេ យថា-
 កម្មបកេ សត្តេ បដាណមីតិ កត្វា តេនេវ ការណេន
 បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមត្តា ។
 ភកវា ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធលោ អតិក្កន្តមនុស-
 កេន រូបំ បស្សតិ បុគ្គលំ បស្សតីតិ ។ រូបំ បស្សតិ ។
 រូបំ បុគ្គលោ រូបំ ចរតិ រូបំ ឧបបជ្ជតិ រូបំ យថា-
 កម្មបកន្តិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ ភកវា
 ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធលោ អតិក្កន្តមនុសកេន រូបំ
 បស្សតិ បុគ្គលំ បស្សតីតិ ។ បុគ្គលំ បស្សតិ ។
 បុគ្គលោ រូបំ រូបាយតនំ រូបនាតុ ដីលំ បីតកំ
 លោហិតំ ឱនាតំ ចក្កុវិញ្ញេយ្យំ ចក្កុស្មី បដិហញ្ញតិ
 ចក្កុស្ស អាចាចំ អាកច្ចតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ ភកវា ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធលោ អតិក្កន្ត-
 មនុសកេន រូបំ បស្សតិ បុគ្គលំ បស្សតីតិ ។
 ឧកោ បស្សតិ ។ ឧកោ រូបំ រូបាយតនំ រូបនាតុ

បុគ្គលកថា

ថ្ងៃថ្នាំ មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិ
អាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្ទោលទៅតាមយថាកម្ម ព្រោះ
ហេតុនោះ (ទើបសួរថា) បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគ មានចក្ខុដូចជា
ទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង់ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ទ្រង់ឃើញរូប ទ្រង់
ឃើញបុគ្គលឬ ។ ទ្រង់ឃើញរូប ។ បុគ្គល គឺរូប រូបច្បុត រូប
កើត រូបអន្ទោលទៅតាមយថាកម្មឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង់
ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ទ្រង់ឃើញរូប ទ្រង់ឃើញបុគ្គលឬ ។ ទ្រង់
ឃើញបុគ្គល ។ រូប គឺបុគ្គល ជារូបបាយតនៈ ជារូបធាតុ ជារូបខៀវ
រូបលឿង រូបក្រហម រូបស រូបដែលគប្បីដឹងដោយចក្ខុ រមែងប៉ះមក
ក្នុងចក្ខុ មកកាន់រង្វង់ចក្ខុឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
ព្រះមានព្រះភាគ មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង់ចក្ខុរបស់
មនុស្សធម្មតា ទ្រង់ឃើញរូប ទ្រង់ឃើញបុគ្គលឬ ។ ទ្រង់ឃើញ
របស់ទាំងពីរ ។ រូប គឺរបស់ទាំងពីរ ជារូបបាយតនៈ ជារូបធាតុ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ឧភោ នីលា ឧភោ បីតកា ឧភោ លោហិតកា
 ឧភោ ឌីនាតា ឧភោ ចក្កុវិញ្ញេយ្យា ឧភោ ចក្កុស្មី
 បដិហញ្ញន្តិ ឧភោ ចក្កុស្ស អាចានំ អាភច្ឆន្តិ ឧភោ
 ចវន្តិ ឧភោ ឧបបជ្ជន្តិ ឧភោ យថាកម្មបកាតិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

ឧបាទាមញ្ញត្តានុយោគោ ។

[១២២] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពន្តីតិ ។ អាមន្តា ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ
 កត្តា ការេតា ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ
 ។ បេ ។

[១២៣] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពន្តីតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។ តស្ស កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។
 តស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។
 តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា នត្ថិ
 វដ្ឋូបច្ឆេនោ នត្ថិ អនុចាណាបរិទិព្វានន្តិ ។ ន ហេវំ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

របស់ទាំងពីរ មានពណ៌ខៀវ របស់ទាំងពីរ មានពណ៌លឿង របស់ទាំងពីរ មានពណ៌ក្រហម របស់ទាំងពីរ មានពណ៌ស របស់ទាំងពីរ ដែលគួរដឹងដោយចក្ខុ របស់ទាំងពីរ ប៉ះមកក្នុងចក្ខុ របស់ទាំងពីរ មកកាន់រង្វង់ចក្ខុ របស់ទាំងពីរ ច្បុត របស់ទាំងពីរ កើត របស់ទាំងពីរ អន្ទោលទៅតាមយថាកម្ម ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

ចប់ ឧបាទាហស្សន្តានុយោគ ។

[១២២] កម្មល្អនិងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អនិងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[១២៣] កម្មល្អនិងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើឲ្យគេធ្វើ នូវកម្មល្អនិងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មនោះ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មនោះ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ការធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខនោះ ។ មិនមាន ការផ្តាច់បង់នូវវដ្តៈ មិនមាន អនុបាទាហស្សន្តានុយោគ មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

បុគ្គលកថា

[១២៤] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពន្ធិតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពន្ធិតិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពន្ធិតិ ។ បុគ្គលស្ស កត្តា ការេតា ឧប-
 លព្ពន្ធិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១២៥] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពន្ធិតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពន្ធិតិ ។ អាមន្តា ។ និព្វានំ ឧប-
 លព្ពន្ធិតិ ។ និព្វានស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ពន្ធិតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១២៦] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពន្ធិតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពន្ធិតិ ។ អាមន្តា ។ មហាបបរិ
 ឧបលព្ពន្ធិតិ ។ មហាបបរិយា កត្តា ការេតា
 ឧបលព្ពន្ធិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១២៤] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើ
 ដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។
 អើ ។ បុគ្គល គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នក
 ប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវបុគ្គល គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ លេ ។

[១២៥] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើ
 ដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។
 អើ ។ ព្រះនិព្វាន គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើ ដោយខ្លួនឯង
 អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[១២៦] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើ
 ដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។
 អើ ។ មហាប្រិចតិ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នក
 ប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវមហាប្រិចតិ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[១២៧] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពន្ធីតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ អាមន្តា ។ មហាសមុទ្រោ
 ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ មហាសមុទ្ធស្ស កត្តា ការេតា
 ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ មេ ។

[១២៨] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពន្ធីតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ អាមន្តា ។ សិទេរុបព្វត-
 រាជា ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ សិទេរុបព្វតរាជស្ស កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ មេ ។

[១២៩] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពន្ធីតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ អាមន្តា ។ អាចោ
 ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ អាមស្ស កត្តា ការេតា ឧប-
 លព្ពន្ធីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ មេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១២៧] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
ធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបាន
ឬ ។ អើ ។ មហាសមុទ្ធ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង
អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវមហាសមុទ្ធ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១២៨] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
ធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបាន
ឬ ។ អើ ។ ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើ
ដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុ គេដឹងបាន
ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១២៩] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
ធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបាន
ឬ ។ អើ ។ ទឹក គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង
អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវទឹក គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
នេះទេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១៣០] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពន្ធីតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ អាមន្តា ។ តេជោ ឧប-
 លព្ពន្ធីតិ ។ តេជស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ពន្ធីតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ មេ ។

[១៣១] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពន្ធីតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ អាមន្តា ។ វាយោ ឧប-
 លព្ពន្ធីតិ ។ វាយស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ព-
 ន្ធីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ មេ ។

[១៣២] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពន្ធីតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ អាមន្តា ។ តិណាកដ្ឋវេនប្ប-
 តយោ ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ តិណាកដ្ឋវេនប្បតិំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពន្ធីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ មេ ។

បុគ្គលកថា

[១៣០] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបាន ឬ ។ បុគ្គល
 អ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹង
 បានឬ ។ អើ ។ ភ្លើង គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយ
 ខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវភ្លើង គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៣១] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
 ធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបាន
 ឬ ។ អើ ។ ខ្យល់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង
 អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវខ្យល់ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។

[១៣២] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
 ធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹង
 បានឬ ។ អើ ។ ស្មៅ ឈើតូច និងឈើធំ គេដឹងបានឬ ។
 បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវស្មៅ ឈើតូច និង
 ឈើធំ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៣៣] កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពត្តីតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា ឧបលព្ពត្តីតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញានិ
 កល្យាណាចារកានិ កម្មានិ អញ្ញោ កល្យាណា-
 ចារកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតាតិ ។ ន ហេវ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[១៣៤] កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ វិចា-
 កោ ឧបលព្ពត្តីតិ ។ អាមន្តា ។ កល្យាណាចារ-
 កានំ កម្មានំ វិចាកប្បដិសំវេទី ឧបលព្ពត្តីតិ ។
 ន ហេវ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ កល្យាណាចារកានំ
 កម្មានំ វិចាកោ ឧបលព្ពត្តីតិ ។ កល្យាណាចារ-
 កានំ កម្មានំ វិចាកប្បដិសំវេទី ឧបលព្ពត្តីតិ ។
 អាមន្តា ។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពត្តីតិ ។ ន
 ហេវ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ព-
 ត្តីតិ ។ អាមន្តា ។ តស្ស តស្សេវ នត្តិ ទុក្ខស្ស
 អន្តកិរិយា នត្តិ វដ្ឋបច្ឆេទោ នត្តិ អនុចា-
 ចារវិនិព្វានន្តិ ។ ន ហេវ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។
 កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ វិចាកោ ឧបលព្ពត្តីតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១៣៣] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
 ធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបាន
 ឬ ។ អើ ។ កម្មល្អ និងអាក្រក់ដទៃ បុគ្គលអ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង
 អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ នូវកម្មល្អ និងអាក្រក់ដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៣៤] វិបាកនៃកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។
 អើ ។ បុគ្គលអ្នករងវិបាក នៃកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វិបាកនៃកម្មល្អ និងអាក្រក់
 គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងវិបាក នៃកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹង
 បានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលអ្នករងកម្មនោះ គេដឹងបានឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នករងកម្មនោះ គេដឹង
 បានឬ ។ អើ ។ ការធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខនោះ ។ មិនមាន ការផ្តាច់បង់
 នូវវដ្តៈ មិនមាន អនុបាទាបវិនិញ្ញន មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វិបាកនៃកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។

បុគ្គលកថា

កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ វិចាកប្បដិសំវេទី ឧប-
 លព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតីតិ ។
 បុគ្គលស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វ
 ។ បេ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ វិចាកោ
 ឧបលព្ពតីតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ វិចា-
 កប្បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។ និព្វានំ
 ឧបលព្ពតីតិ ។ និព្វានស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វ ។ បេ ។ កល្យាណាចារកានំ
 កម្មានំ វិចាកោ ឧបលព្ពតីតិ ។ កល្យាណាចារកានំ
 កម្មានំ វិចាកប្បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។
 មហាវបរី ឧបលព្ពតីតិ ។ មហាសមុទ្រោ ឧបលព្ព-
 តីតិ ។ សិលេរុបព្វតរាជា ឧបលព្ពតីតិ ។ អាចោ ឧប-
 លព្ពតីតិ ។ តេជោ ឧបលព្ពតីតិ ។ វាយោ ឧបលព្ព-
 តីតិ ។ បេ ។ តិណាកដ្ឋវនប្បតយោ ឧបលព្ពតីតិ ។
 តិណាកដ្ឋវនប្បតីនំ បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន
 ហេវំ វត្តព្វ ។ បេ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ
 វិចាកោ ឧបលព្ពតីតិ ។ កល្យាណាចារកានំ កម្មានំ
 វិចាកប្បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។

បុគ្គលកថា

បុគ្គលអ្នករងវិបាក នៃកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។
 បុគ្គល គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងនូវបុគ្គល គេដឹងបានឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វិបាក នៃកម្មល្អ និង
 អាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងវិបាក នៃកម្មល្អ និងអាក្រក់
 គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ព្រះនិព្វាន គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
 ទទួលនូវព្រះនិព្វាន គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
 ។ បេ ។ វិបាកនៃកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងវិបាក
 នៃកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ មហាប្រិថពី គេដឹង
 បានឬ ។ មហាសមុទ្រ គេដឹងបានឬ ។ ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុ គេ
 ដឹងបានឬ ។ ទឹក គេដឹងបានឬ ។ ភ្លើង គេដឹងបានឬ ។ ខ្យល់
 គេដឹងបានឬ ។ បេ ។ ស្មៅ ឈើតូច និងឈើធំ គេដឹងបានឬ ។
 បុគ្គលអ្នករងនូវស្មៅ ឈើតូច និងឈើធំ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វិបាកនៃកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបាន
 ឬ ។ បុគ្គលអ្នករងវិបាក នៃកម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អញ្ញោ កល្យាណាចាបកានំ កម្មានំ វិចារោ

អញ្ញោ កល្យាណាចាបកានំ កម្មានំ វិចារកប្បដិ-

សំវេទី ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[១៣៥] ទិព្វំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។

អាមន្តា ។ ទិព្វស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧប-

លព្ពតីតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[១៣៦] ទិព្វំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។ ទិព្វស្ស

សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។

តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ

។ បេ ។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ អា-

មន្តា ។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិ-

យា នត្ថិ វដ្ឋុបច្ឆេនោ នត្ថិ អនុចាណាបរិទិញានត្ថិ ។

ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[១៣៧] ទិព្វំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។ ទិព្វស្ស

សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។

បុគ្គលោ ឧបលព្ពតីតិ ។ បុគ្គលស្ស បដិសំវេទី

ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

វិបាកនៃកម្មល្អ និងអាក្រក់ដទៃ បុគ្គលអ្នករងវិបាក នៃកម្មល្អ
និងអាក្រក់ដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៣៥] សុខ ជាទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលអ្នក
ទទួលសុខជាទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៣៦] សុខ ជាទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងសុខ
ជាទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលអ្នកទទួលសុខនោះ គេដឹង
បានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នកទទួល
សុខនោះ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ការធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខនោះ ។
មិនមាន ការផ្តាច់បង់នូវវដ្តៈ មិនមាន អនុបាទាបវិនិញ្ញាន មិនមាន
ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៣៧] សុខ ជាទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកទទួលសុខ
ជាទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គល គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គល
អ្នករងនូវបុគ្គល គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១៣៨] ទិព្វំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។ ទិព្វស្ស
 សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។
 និព្វានំ ឧបលព្ពតីតិ ។ និព្វានស្ស បដិសំវេទី
 ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៣៩] ទិព្វំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។ ទិព្វស្ស
 សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។
 មហាវបរី ឧបលព្ពតីតិ ។ បេ ។ មហាសមុទ្រោ
 ឧបលព្ពតីតិ ។ សិលេរុបព្វតរាជា ឧបលព្ពតីតិ ។ បេ ។
 អាចោ ឧបលព្ពតីតិ ។ តេជោ ឧបលព្ពតីតិ ។
 វាយោ ឧបលព្ពតីតិ ។ បេ ។ តិណាកដ្ឋវនប្ប-
 តយោ ឧបលព្ពតីតិ ។ បេ ។ តិណាកដ្ឋវនប្បតីនំ
 បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៤០] ទិព្វំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។ ទិព្វស្ស
 សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។
 អញ្ញំ ទិព្វំ សុខំ អញ្ញោ ទិព្វស្ស សុខស្ស បដិ-
 សំវេទីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៤១] មាណុសកំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។

បុគ្គលកថា

[១៣៨] សុខ ជាទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកទទួលសុខ ជា
ទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ព្រះនិព្វាន គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកទទួល
នូវព្រះនិព្វាន គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៣៩] សុខ ជាទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកទទួលសុខ
ជាទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ មហាប្រិចពី គេដឹងបានឬ ។ បេ ។
មហាសមុទ្រ គេដឹងបានឬ ។ ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុ គេដឹងបានឬ
។ បេ ។ ទឹក គេដឹងបានឬ ។ ភ្លើង គេដឹងបានឬ ។ ខ្យល់
គេដឹងបានឬ ។ បេ ។ ស្មៅ ឈើតូច និងឈើធំ គេដឹងបានឬ ។ បេ ។
បុគ្គលអ្នករងនូវស្មៅ ឈើតូច និងឈើធំ គេដឹងបានឬ ។ អ្នក
មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៤០] សុខ ជាទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកទទួលសុខ
ជាទិព្វ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ សុខជាទិព្វដទៃ បុគ្គលទទួលសុខ
ជាទិព្វដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៤១] សុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

មាណុសកស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៤២] មាណុសកំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។

មាណុសកស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
អាមន្តា ។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន
ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ព-
តីតិ ។ អាមន្តា ។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស
អន្តកិរិយា នត្ថិ វដ្ឋបច្ឆេទោ នត្ថិ អនុបាទាបរិ-
និព្វានន្តិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៤៣] មាណុសកំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។

មាណុសកស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
អាមន្តា ។ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតីតិ ។ បុគ្គលស្ស
បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៤៤] មាណុសកំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។ មា-

ណុសកស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
អាមន្តា ។ និព្វានំ ឧបលព្ពតីតិ ។ និព្វានស្ស ប-
ដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

បុគ្គលអ្នកទទួលសុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរ
ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[១៤២] សុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
ទទួលសុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលអ្នក
ទទួលសុខនោះ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។
បុគ្គលអ្នកទទួលសុខនោះ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ការធ្វើនូវទី
បំផុតនៃទុក្ខនោះៗ មិនមាន ការផ្តាច់បង្គំនូវវដ្តៈ មិនមាន អនុបាទា-
បវិនិច្ឆ័យ មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[១៤៣] សុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកទទួល
សុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គល គេដឹងបាន
ឬ ។ បុគ្គលអ្នករងនូវបុគ្គល គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[១៤៤] សុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
ទទួលសុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ព្រះនិព្វាន
គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកទទួលព្រះនិព្វាន គេដឹងបានឬ ។ អ្នក
មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

បុគ្គលកថា

[១៤៥] មាណសកំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
 មាណសកស្ស ភុទ្ធស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
 អាមន្តា ។ មហាបបរី ឧបលព្ពតីតិ ។ បេ ។ មហា-
 សមុទ្រា ឧបលព្ពតីតិ ។ សិលេរុបព្វតរាជា ឧប-
 លព្ពតីតិ ។ អាចោ ឧបលព្ពតីតិ ។ តេជោ
 ឧបលព្ពតីតិ ។ វាយោ ឧបលព្ពតីតិ ។ បេ ។
 តិណាកដ្ឋវនប្បតយោ ឧបលព្ពតីតិ ។ តិណាកដ្ឋ-
 វនប្បតីនំ បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៤៦] មាណសកំ សុខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
 មាណសកស្ស ភុទ្ធស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
 អាមន្តា ។ អញ្ញំ មាណសកំ សុខំ អញ្ញោ
 មាណសកស្ស ភុទ្ធស្ស បដិសំវេទីតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៤៧] អាចាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
 អាមន្តា ។ អាចាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី
 ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១៤៥] សុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
 ទទួលសុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ មហាប្រិថពី
 គេដឹងបានឬ ។ បេ ។ មហាសមុទ្រ គេដឹងបានឬ ។ ស្តេចក្នុង
 ឈ្មោះសិនេរុ គេដឹងបានឬ ។ ទឹក គេដឹងបានឬ ។ ភ្លើង គេ
 ដឹងបានឬ ។ ខ្យល់ គេដឹងបានឬ ។ បេ ។ ស្មៅ ឈើតូច
 និងឈើធំ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងនូវស្មៅ ឈើតូច និង
 ឈើធំ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៤៦] សុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
 ទទួលសុខ ជារបស់មនុស្ស គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ សុខ ជា
 របស់មនុស្សដទៃ បុគ្គលអ្នកទទួលសុខ ជារបស់មនុស្សដទៃឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៤៧] ទុក្ខ ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គល
 អ្នករងទុក្ខ ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[១៤៨] អាចាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
អាចាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
អាមន្តា ។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ តស្ស បដិសំវេទី ឧប-
លព្ពតីតិ ។ អាមន្តា ។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស
អន្តកិរិយា នត្ថិ វដ្ឋុបច្ឆេទោ នត្ថិ អនុចាណាបរិ-
និព្វានន្តិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៤៩] អាចាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
អាចាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
អាមន្តា ។ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតីតិ ។ បុគ្គលស្ស
បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៥០] អាចាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
អាចាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
អាមន្តា ។ និព្វានំ ឧបលព្ពតីតិ ។ និព្វានស្ស
បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១៤៨] ទុក្ខំ ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខំ
 ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខំនោះ គេដឹង
 បានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នករង
 ទុក្ខំនោះ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ការធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខំនោះ ។
 មិនមាន ការផ្តាច់បង់នូវវដ្តៈ មិនមាន អនុបាទាបវិនិព្វាន មិនមាន
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៤៩] ទុក្ខំ ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខំ
 ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គល គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
 រងនូវបុគ្គល គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៥០] ទុក្ខំ ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខំ
 ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ព្រះនិព្វាន គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គល
 អ្នកទទួលនូវព្រះនិព្វាន គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១៥១] អាចាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
អាចាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
អាមន្តា ។ មហាបបរី ឧបលព្ពតីតិ ។ បេ ។
មហាសមុទ្ទោ ឧបលព្ពតីតិ ។ សិទេរុបព្វតរាជា
ឧបលព្ពតីតិ ។ អាចោ ឧបលព្ពតីតិ ។ តេជោ
ឧបលព្ពតីតិ ។ វាយោ ឧបលព្ពតីតិ ។ បេ ។ តិណ-
កដ្ឋវនប្បតយោ ឧបលព្ពតីតិ ។ តិណកដ្ឋវនប្បតិដំ
បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៥២] អាចាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
អាចាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
អាមន្តា ។ អញ្ញំ អាចាយិកំ ទុក្ខំ អញ្ញោ
អាចាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទីតិ ។ ន ហោរំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៥៣] នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
អាមន្តា ។ នេរយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧប-
លព្ពតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១៥១] ទុក្ខ ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខ
 ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ មហាប្រិចពី គេដឹងបានឬ
 ។ បេ ។ មហាសមុទ្រ គេដឹងបានឬ ។ ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុ គេដឹង
 បានឬ ។ ទឹក គេដឹងបានឬ ។ ភ្លើង គេដឹងបានឬ ។ ខ្យល់
 គេដឹងបានឬ ។ បេ ។ ស្មៅ ឈើតូច និងឈើធំ គេដឹងបានឬ ។
 បុគ្គលអ្នករងនូវស្មៅ ឈើតូច និងឈើធំ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៥២] ទុក្ខ ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខ
 ក្នុងអបាយ គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ទុក្ខ ក្នុងអបាយដទៃ បុគ្គលអ្នក
 រងទុក្ខ ក្នុងអបាយដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៥៣] ទុក្ខ ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គល អ្នករងទុក្ខ
 ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[១៥៤] នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។ នេរ-
 យិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
 អាមន្តា ។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
 អាមន្តា ។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិ-
 រិយា នត្ថិ វដ្ឋបច្ឆេទោ នត្ថិ អនុចាទាបរិទិញ្ញានត្ថិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៥៥] នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
 នេរយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
 អាមន្តា ។ បុក្កលោ ឧបលព្ពតីតិ ។ បុក្កលស្ស
 បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។

[១៥៦] នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
 នេរយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
 អាមន្តា ។ និព្វានំ ឧបលព្ពតីតិ ។ និព្វានស្ស
 បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១៥៤] ទុក្ខ ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខ
 ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខនោះ គេដឹងបាន
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខនោះ
 គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ការធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខនោះៗ មិនមាន
 ការផ្តាច់បង្អង់នូវវដ្តៈ មិនមាន អនុបាទាបវិនិញ្ញាត មិនមានឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៥៥] ទុក្ខ ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខ
 ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គល គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គល
 អ្នករងនូវបុគ្គល គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៥៦] ទុក្ខ ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខ
 ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ព្រះនិញ្ញាត គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គល
 អ្នកទទួលព្រះនិញ្ញាត គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១៥៧] នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។
 នេរយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
 អាមន្តា ។ មហាបបរី ឧបលព្ពតីតិ ។ បេ ។
 មហាសមុទ្ទោ ឧបលព្ពតីតិ ។ សិទេរុបព្វតរាជា
 ឧបលព្ពតីតិ ។ អាចោ ឧបលព្ពតីតិ ។ តេជោ
 ឧបលព្ពតីតិ ។ វាយោ ឧបលព្ពតីតិ ។ តិណាកដ្ឋ-
 វនប្បតយោ ឧបលព្ពតីតិ ។ តិណាកដ្ឋវនប្បតីនំ បដិ-
 សំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៥៨] នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ពតីតិ ។ នេរ-
 យិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។ អា-
 មន្តា ។ អញ្ញំ នេរយិកំ ទុក្ខំ អញ្ញោ នេរយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស បដិសំវេទីតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៥៩] កល្យាណាចាបកានិ កម្មានិ ឧប-
 លព្ពតីតិ ។ កល្យាណាចាបកានំ កម្មានំ កត្តា
 ការេតា វិចាកប្បដិសំវេទី ឧបលព្ពតីតិ ។
 អាមន្តា ។ សោ ករោតិ សោ បដិសំវេទេតីតិ ។

បុគ្គលកថា

[១៥៧] ទុក្ខ ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខ
 ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ មហាប្រិចពី គេដឹងបានឬ ។ បេ ។
 មហាសមុទ្រ គេដឹងបានឬ ។ ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុ គេដឹងបានឬ ។
 ទឹក គេដឹងបានឬ ។ ភ្លើង គេដឹងបានឬ ។ ខ្យល់ គេដឹងបានឬ ។
 ស្មៅ ឈើតូច និងឈើធំ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងនូវស្មៅ ឈើតូច
 និងឈើធំ គេដឹងបានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៥៨] ទុក្ខ ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងទុក្ខ
 ក្នុងនរក គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ ទុក្ខ ក្នុងនរកដទៃ បុគ្គលអ្នក
 រងទុក្ខ ក្នុងនរកដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៥៩] កម្មល្អនិងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើ
 ដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ អ្នករងវិបាក នៃកម្មល្អនិងអាក្រក់ គេ
 ដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលនោះធ្វើ បុគ្គលនោះទទួលឬ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សោ កកោតិ សោ បដិសំ-
វេទេតីតិ ។ អាមន្តា ។ សយំ កតំ សុខទុក្ខន្ទិ ។
ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៦០] កល្យាណាចាបកានិ កម្មានិ ឧប-
លព្ពន្ធិតិ ។ កល្យាណាចាបកានំ កម្មានំ កត្តា កា-
រេតា វិចាកប្បដិសំវេទី ឧបលព្ពន្ធិតិ ។ អាមន្តា ។
អញ្ញោ កកោតិ អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ ។ ន ហេវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។ អញ្ញោ កកោតិ អញ្ញោ បដិសំវេ-
ទេតីតិ ។ អាមន្តា ។ បរកតំ^(១) សុខទុក្ខន្ទិ ។
ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៦១] កល្យាណាចាបកានិ កម្មានិ ឧប-
លព្ពន្ធិតិ ។ កល្យាណាចាបកានំ កម្មានំ កត្តា
ករេតា វិចាកប្បដិសំវេទី ឧបលព្ពន្ធិតិ ។ អាមន្តា ។
សោ ច អញ្ញោ ច កកោតិ សោ ច អញ្ញោ ច
បដិសំវេទេតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សោ
ច អញ្ញោ ច កកោតិ សោ ច អញ្ញោ ច

១ ឱ. ម. បរិកតំ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ បុគ្គលនោះធ្វើ បុគ្គល
នោះទទួលឬ ។ អើ ។ សុខនិងទុក្ខ គេធ្វើដោយខ្លួនឯងឬ ។ អ្នក
មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[១៦០] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើ
ដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ អ្នកទទួលវិបាក នៃកម្មល្អនិងអាក្រក់
គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលដទៃធ្វើ បុគ្គលដទៃ ទទួលឬ ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ បុគ្គលដទៃធ្វើ បុគ្គលដទៃ
ទទួលឬ ។ អើ ។ សុខនិងទុក្ខ បុគ្គលដទៃធ្វើឬ ។ អ្នកមិនគួរ
ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[១៦១] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើ
ដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ អ្នករងវិបាក នៃកម្មល្អ និងអាក្រក់
គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលនោះផង បុគ្គលដទៃផង ធ្វើ បុគ្គលនោះផង
បុគ្គលដទៃផង ទទួលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។
បុគ្គលនោះផង បុគ្គលដទៃផង ធ្វើ បុគ្គលនោះផង បុគ្គលដទៃផង

បុគ្គលកថា

បដិសំវេទេត្តិ ។ អាមន្តា ។ សយំ កតញ្ច បរកតញ្ច
សុខទុក្ខត្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៦២] កល្យាណាចាបកានិ កម្មានិ ឧប-
លព្ពត្តិ ។ កល្យាណាចាបកានំ កម្មានំ កត្តា
ការេតា វិចាកប្បដិសំវេទី ឧបលព្ពត្តិ ។ អាមន្តា ។
នេវ សោ ករោតិ ន សោ បដិសំវេទេតិ ន
អញ្ញោ ករោតិ ន អញ្ញោ បដិសំវេទេតិ ។ ន
ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ នេវ សោ ករោតិ ន សោ
បដិសំវេទេតិ ន អញ្ញោ ករោតិ ន អញ្ញោ បដិ-
សំវេទេតិ ។ អាមន្តា ។ អសយំការំ អបរការំ
បដិច្ចសមុប្បន្នំ^(១) សុខទុក្ខត្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
។ បេ ។

[១៦៣] កល្យាណាចាបកានិ កម្មានិ ឧប-
លព្ពត្តិ ។ កល្យាណាចាបកានំ កម្មានំ កត្តា
ការេតា វិចាកប្បដិសំវេទី ឧបលព្ពត្តិ ។ អាមន្តា ។
សោ ករោតិ សោ បដិសំវេទេតិ អញ្ញោ ករោតិ

១ ឱ. ម. អធិច្ចសមុប្បន្នំ ។

បុគ្គលកថា

ទទួលឬ ។ អើ ។ សុខនិងទុក្ខដែលគេធ្វើដោយខ្លួនឯងផង បុគ្គល
ដទៃធ្វើផងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៦២] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គល
អ្នកធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើឲ្យគេធ្វើ អ្នករងវិបាក នៃកម្មល្អនិងអាក្រក់
គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលនោះមិនមែនធ្វើ បុគ្គលនោះមិនមែន
ទទួល បុគ្គលដទៃមិនមែនធ្វើ បុគ្គលដទៃមិនមែនទទួលឬ ។ អ្នកមិន
គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលនោះមិនមែនធ្វើ បុគ្គលនោះ
មិនមែនទទួល បុគ្គលដទៃ ក៏មិនមែនធ្វើ បុគ្គលដទៃ ក៏មិនមែនទទួល
ឬ ។ អើ ។ សុខនិងទុក្ខ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យហេតុ មិន
មែនធ្វើដោយខ្លួនឯង មិនមែនបុគ្គលដទៃធ្វើឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៦៣] កម្មល្អ និងអាក្រក់ គេដឹងបានឬ ។ បុគ្គលអ្នក
ធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកប្រើគេឲ្យធ្វើ អ្នករងវិបាក នៃកម្មល្អនិងអាក្រក់
គេដឹងបានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលនោះធ្វើ បុគ្គលនោះទទួល បុគ្គលដទៃធ្វើ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អញ្ញោ បដិសំវេទេតិ សោ ច អញ្ញោ ច ករោន្តិ
 សោ ច អញ្ញោ ច បដិសំវេទេន្តិ នេវ សោ ករោតិ
 ន សោ បដិសំវេទេតិ ន អញ្ញោ ករោតិ ន
 អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។
 សោ ករោតិ សោ បដិសំវេទេតិ អញ្ញោ ករោតិ
 អញ្ញោ បដិសំវេទេតិ សោ ច អញ្ញោ ច ករោន្តិ
 សោ ច អញ្ញោ ច បដិសំវេទេន្តិ នេវ សោ
 ករោតិ ន សោ បដិសំវេទេតិ ន អញ្ញោ ករោតិ
 ន អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ ។ អាមន្តា ។ សយំ
 កតំ សុខទុក្ខំ បរកតំ សុខទុក្ខំ សយំ កតញ្ច
 បរកតញ្ច សុខទុក្ខំ អសយំការំ អបរការំ បដិច្ច-
 សមុប្បន្នំ សុខទុក្ខន្តិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[១៦៤] កម្មំ អត្ថីតិ ។ អាមន្តា ។ កម្មការកោ
 អត្ថីតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ កម្មំ អត្ថីតិ ។
 កម្មការកោ អត្ថីតិ ។ អាមន្តា ។ តស្ស ការកោ
 អត្ថីតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ តស្ស ការកោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

បុគ្គលដទៃទទួល បុគ្គលនោះផង បុគ្គលដទៃផង ធ្វើ បុគ្គលនោះផង
 បុគ្គលដទៃផង ទទួល បុគ្គលនោះមិនមែនធ្វើ បុគ្គលនោះមិនមែន
 ទទួល បុគ្គលដទៃមិនមែនធ្វើ បុគ្គលដទៃមិនមែនទទួលឬ ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលនោះធ្វើ បុគ្គលនោះទទួល
 បុគ្គលដទៃធ្វើ បុគ្គលដទៃទទួល បុគ្គលនោះផង បុគ្គលដទៃផង ធ្វើ
 បុគ្គលនោះផង បុគ្គលដទៃផង ទទួល បុគ្គលនោះមិនមែនធ្វើ បុគ្គល
 នោះមិនមែនទទួល បុគ្គលដទៃក៏មិនមែនធ្វើ បុគ្គលដទៃក៏មិនមែនទទួល
 ឬ ។ អើ ។ សុខនិងទុក្ខ គេធ្វើដោយខ្លួនឯង សុខនិងទុក្ខ
 បុគ្គលដទៃធ្វើ សុខនិងទុក្ខ គេធ្វើដោយខ្លួនឯងផង បុគ្គលដទៃធ្វើផង
 សុខនិងទុក្ខ កើតឡើងព្រោះអាស្រ័យហេតុ មិនមែនគេធ្វើដោយខ្លួនឯង
 មិនមែនបុគ្គលដទៃធ្វើឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៦២] កម្ម មានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើកម្ម មានឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ កម្ម មានឬ ។ បុគ្គល
 អ្នកធ្វើកម្ម មានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើកម្មនោះ មានឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើកម្មនោះ

បុគ្គលកថា

អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស
 អន្តកិរិយា នត្ថិ វដ្ឋុបច្ឆេនោ នត្ថិ អនុបាទា-
 បរិនិព្វានន្តិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ កម្មំ
 អត្ថិតិ ។ កម្មការកោ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 បុគ្គលោ អត្ថិតិ ។ បុគ្គលស្ស ការកោ អត្ថិតិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ កម្មំ អត្ថិតិ ។ កម្ម-
 ការកោ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ និព្វានំ អត្ថិតិ ។
 និព្វានស្ស ការកោ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ
 ។ បេ ។ កម្មំ អត្ថិតិ ។ កម្មការកោ អត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ មហាបបរិ អត្ថិតិ ។ បេ ។ មហាស-
 មុទ្ធា អត្ថិតិ ។ សិទ្ធសុបព្វតរាជា អត្ថិតិ ។ អាចោ
 អត្ថិតិ ។ តេជោ អត្ថិតិ ។ វាយោ អត្ថិតិ ។
 តិណាកដ្ឋវនប្បតយោ អត្ថិតិ ។ តិណាកដ្ឋវនប្បតិទំ
 ការកោ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ កម្មំ
 អត្ថិតិ ។ កម្មការកោ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 អញ្ញំ កម្មំ អញ្ញោ កម្មការកោតិ ។ ន ហេវំ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ វិចាកោ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។

បុគ្គលកថា

មានឬ ។ អើ ។ ការធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខនោះៗ មិនមាន ការផ្តាច់បង់
 នូវវដ្តៈ មិនមាន អនុបាទាបវិនិញ្ញន មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ កម្ម មានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើកម្ម មានឬ ។
 អើ ។ បុគ្គល មានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើបុគ្គល មានឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ កម្ម មានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើ
 កម្ម មានឬ ។ អើ ។ ព្រះនិព្វាន មានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើព្រះ
 និព្វាន មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ កម្ម
 មានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើកម្ម មានឬ ។ អើ ។ មហាប្រិចតី មាន
 ឬ ។ បេ ។ មហាសមុទ្ធ មានឬ ។ ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុ មាន
 ឬ ។ ទឹក មានឬ ។ ភ្លើង មានឬ ។ ខ្យល់ មានឬ ។ ស្មៅ
 ឈើតូច និងឈើធំ មានឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើ នូវស្មៅ ឈើតូច
 និងឈើធំ មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ កម្ម មាន
 ឬ ។ បុគ្គលអ្នកធ្វើកម្ម មានឬ ។ អើ ។ កម្មដទៃ បុគ្គលអ្នកធ្វើកម្ម
 ដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វិបាក មានឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

វិចាកប្បជិសំវេទី អត្ថិតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 វិចាកោ អត្ថិតិ ។ វិចាកប្បជិសំវេទី អត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ តស្ស បជិសំវេទី អត្ថិតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ តស្ស បជិសំវេទី អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 តស្ស តស្សវេ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា នត្ថិ
 វេទ្ធិបច្ឆេទោ នត្ថិ អនុបាទាបវិទិញានន្តិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ វិចាកោ អត្ថិតិ ។ វិចាកប្បជិសំ-
 វេទី អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ អត្ថិតិ ។
 បុគ្គលស្ស បជិសំវេទី អត្ថិតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ វិចាកោ អត្ថិតិ ។ វិចាកប្បជិសំវេទី
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ ជិញ្ចានំ អត្ថិតិ ។ ជិញ្ចានស្ស
 បជិសំវេទី អត្ថិតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ វិចាកោ
 អត្ថិតិ ។ វិចាកប្បជិសំវេទី អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 មហាបបរិ អត្ថិតិ ។ បេ ។ មហាសមុទ្រោ អត្ថិតិ ។
 សិទ្ធិបព្វតរាជា អត្ថិតិ ។ អាចោ អត្ថិតិ ។ តេ-
 ជោ អត្ថិតិ ។ វាយោ អត្ថិតិ ។ តិណាកដ្ឋវនប្ប-
 តយោ អត្ថិតិ ។ តិណាកដ្ឋវនប្បតីនំ បជិសំវេទី

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

បុគ្គលអ្នករងវិបាក មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
 ។ លេ ។ វិបាក មានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងវិបាក មានឬ ។ អើ ។
 បុគ្គលអ្នករងវិបាកនោះ មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ លេ ។ បុគ្គលអ្នករងវិបាកនោះ មានឬ ។ អើ ។
 ការធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខនោះៗ មិនមាន ការផ្តាច់បង់នូវវដ្តៈ មិន
 មាន អនុបាទាបវិនិញ្ញាន មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ លេ ។ វិបាក មានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងវិបាក មានឬ ។
 អើ ។ បុគ្គល មានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងនូវបុគ្គល មានឬ ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ វិបាក មានឬ ។ បុគ្គលអ្នករង
 វិបាក មានឬ ។ អើ ។ ព្រះនិញ្ញាន មានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងព្រះ
 និញ្ញាន មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ វិបាក
 មានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងវិបាក មានឬ ។ អើ ។ មហាប្រិច្ឆី មានឬ
 ។ លេ ។ មហាសមុទ្ធ មានឬ ។ ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុ មានឬ ។
 ទឹក មានឬ ។ ភ្លើង មានឬ ។ ខ្យល់ មានឬ ។ ស្មៅ ឈើតូច
 និងឈើធំ មានឬ ។ បុគ្គលអ្នករងនូវស្មៅ ឈើតូច និងឈើធំ

បុគ្គលកថា

អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ វិចារកោ
អត្ថិតិ ។ បេ ។ វិចារកប្បដិសំវេទី អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
អញ្ញោ វិចារកោ អញ្ញោ វិចារកប្បដិសំវេទិតិ ។ ន
ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សង្ខត្តំ ។

កល្យាណវគ្គោ បឋមោ ។

[១៦៥] ន វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ អត្ថិ កោចិ
ឥន្ទិ វិកុព្ពតិ ។ អាមន្តា ។ ហព្វិ អត្ថិ កោចិ
ឥន្ទិ វិកុព្ពតិ តេន វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧប-
លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ ន វត្តព្វំ បុគ្គលោ
ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ
អត្ថិ កោចិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សង្ខំ សុណា-
តិ ។ បេ ។ បរិច្ចំ ជានាតិ^(១) ។ បេ ។ បុព្វេនិ-
វាសំ អនុស្សវតិ ។ បេ ។ ទិព្វេន ចក្កនា រូបំ
បស្សវតិ ។ បេ ។ អាសវានំ ខយំ សច្ចិកោតិ ។
អាមន្តា ។ ហព្វិ អត្ថិ កោចិ អាសវានំ ខយំ
សច្ចិកោតិ តេន វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ

១ ម. វិជានាតិ ។

បុគ្គលកថា

មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វិបាក មានឬ
។ បេ ។ បុគ្គលអ្នករងវិបាក មានឬ ។ អើ ។ វិបាកដទៃ
បុគ្គលអ្នករងវិបាកដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។

ចប់ កល្យាណវគ្គ ទី ១ ។

[១៦៥] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ត
ដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ក្រែងជនណាមួយប្លែងឫទ្ធិបាន
មានឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ ជនណាមួយ ប្លែងឫទ្ធិបាន មាន
មែន ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល
គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមដែរ ។ អ្នកមិនគួរពោល
ថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។
ក្រែងជនណាមួយ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុបាន មានឬ ។ បេ ។
ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ ។ បេ ។ រព្វកឃើញនូវបុព្វេនិវាសៈ ។ បេ ។
ឃើញរូបដោយទិព្វចក្ក ។ បេ ។ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌ ជាគ្រឿង
អស់ទៅនៃអាសវៈ មានឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ ជនណាមួយ
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃអាសវៈបាន មានមែន
ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។ អត្ថិ កោចិ ឥទ្ធិ
 វិកុព្វតីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ
 ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ
 ឥទ្ធិ វិកុព្វតិ ស្សេវ បុគ្គលោ យោ ឥទ្ធិ ន វិកុ-
 ព្វតិ ន សោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។
 យោ ទិញាយ សោតជាតុយា សទ្ធិំ សុណាតិ ។ បេ ។
 យោ បរចិត្តំ ជានាតិ ។ បេ ។ យោ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សរតិ ។ បេ ។ យោ ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ
 បស្សតិ ។ បេ ។ យោ អាសវានំ ខយំ សច្ចិក-
 រោតិ ស្សេវ បុគ្គលោ យោ អាសវានំ ខយំ ន
 សច្ចិករោតិ ន សោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ
 ។ បេ ។

អភិញ្ញានុយោគោ ។

[១៦៦] ន វត្ថុព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ មាតា អត្ថិ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចំ មាតា អត្ថិ តេន វត វេ
 វត្ថុព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដែរ ។ បរវាទីធ្វើ (នូវពាក្យប្តេជ្ញាឲ្យ
 មាំ) ថា ជនណាមួយប្លែងប្រទ្ធិបាន មាន ព្រោះហេតុនោះ (ទើប
 សួរ) ថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។
 អើ ។ ជនណា ប្លែងប្រទ្ធិបាន ជននោះ ទើបឈ្មោះថាបុគ្គល ជន
 ណាមិនប្លែងប្រទ្ធិបាន ជននោះ មិនឈ្មោះថាបុគ្គល ឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ជនណា ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោត-
 ធាតុ ។ បេ ។ ជនណា ដឹងចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ ។ បេ ។ ជន
 ណា រព្វកឃើញនូវបុព្វេនិវាសៈ ។ បេ ។ ជនណា ឃើញរូបដោយ
 ទិព្វចក្ខុ ។ បេ ។ ជនណា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅ
 នៃអាសវៈ ជននោះ ទើបឈ្មោះថាបុគ្គល ជនណា មិនធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ នូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃអាសវៈ ជននោះ មិនឈ្មោះថា
 បុគ្គល ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

ចប់ អភិញ្ញានុយោគ ។

[១៦៦] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបានដោយ
 អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ក្រែងមាតា មានឬ ។
 អើ ។ បើមាតា មាន ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរ
 ពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដែរ ។

បុគ្គលកថា

ន វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេ-
 ណាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ បិតា អត្ថិ ។ មេ ។
 ភាតា អត្ថិ ភតិដី អត្ថិ ខត្តិយោ អត្ថិ ព្រាហ្មណោ
 អត្ថិ វេស្សោ អត្ថិ សុទ្ធោ អត្ថិ កហដ្ឋោ អត្ថិ បព្វ-
 ជិតោ អត្ថិ ទេវោ អត្ថិ មនុស្សោ អត្ថិតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ហញ្ចិ មនុស្សោ អត្ថិ តេន វត វេ វត្តព្វេ
 បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេណាតិ ។

[១៦៧] មាតា អត្ថិតិ កត្វា តេន ច កា-
 រណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេណាតិ ។
 អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ ន មាតា ហត្វា មាតា ហោ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ ន បុគ្គលោ ហត្វា
 បុគ្គលោ ហោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ មេ ។ អត្ថិ
 កោចិ ន បិតា ហត្វា ។ មេ ។ ន ភាតា ហត្វា
 ន ភតិដី ហត្វា ន ខត្តិយោ ហត្វា ន ព្រាហ្ម-
 ណោ ហត្វា ន វេស្សោ ហត្វា ន សុទ្ធោ ហត្វា
 ន កហដ្ឋោ ហត្វា ន បព្វជិតោ ហត្វា ន ទេវោ
 ហត្វា ន មនុស្សោ ហត្វា មនុស្សោ ហោតីតិ ។

បុគ្គលកថា

អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏
 ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ក្រែងបិតា មានឬ ។ បេ ។ បងប្អូនប្រុស មាន
 បងប្អូនស្រី មាន ក្សត្រ មាន ព្រាហ្មណ៍ មាន អ្នកជំនួញ មាន
 អ្នកគ្រូ មាន គ្រហស្ថ មាន បព្វជិត មាន ទេវតា មាន មនុស្ស
 មានឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ មនុស្សមាន ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះ
 ហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
 និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះដែរ ។

[១៦៧] បរវាទីធ្វើ (នូវពាក្យប្តេជ្ញាឲ្យមាំ) ថា មាតា មាន
 ព្រោះហេតុនោះ (ទើបសួរ) ថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
 និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ បុគ្គលណាមួយ មិនធ្លាប់កើតជាមាតា
 តើកើតជាមាតា មានឬ ។ អើ ។ ជនណាមួយ មិនធ្លាប់កើតជា
 បុគ្គល តើកើតជាបុគ្គល មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។ ជនណាមួយ មិនធ្លាប់កើតជាបិតា ។ បេ ។ មិនធ្លាប់
 កើតជាបងប្អូនប្រុស មិនធ្លាប់កើតជាបងប្អូនស្រី មិនធ្លាប់កើតជាក្សត្រ
 មិនធ្លាប់កើតជាព្រាហ្មណ៍ មិនធ្លាប់កើតជាអ្នកជំនួញ មិនធ្លាប់កើតជា
 អ្នកគ្រូ មិនធ្លាប់កើតជាគ្រហស្ថ មិនធ្លាប់កើតជាបព្វជិត មិនធ្លាប់កើត
 ជាទេវតា មិនធ្លាប់កើតជាមនុស្ស តើកើតជាមនុស្ស មានឬ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ ន បុគ្គលោ ហុត្វា បុគ្គ-
លោ ហោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[១៦៨] មាតា អត្ថិតិ កត្វា តេន ច កា-
រណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។
អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ មាតា ហុត្វា ន មាតា
ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ បុគ្គលោ
ហុត្វា ន បុគ្គលោ ហោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ
។ បេ ។ អត្ថិ កោចិ មិតា ហុត្វា ភាតា ហុត្វា
ភតិដី ហុត្វា ខត្តិយោ ហុត្វា ព្រហ្មណោ ហុត្វា
វេស្សោ ហុត្វា សុន្ទោ ហុត្វា កហដ្ឋោ ហុត្វា
បព្វជិតោ ហុត្វា ទេវោ ហុត្វា មនុស្សោ ហុត្វា
ន មនុស្សោ ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ
បុគ្គលោ ហុត្វា ន បុគ្គលោ ហោតីតិ ។ ន ហេវំ
វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[១៦៩] ន វត្ថុព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ សោតាបដ្ឋោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អើ ។ ជនណាមួយ មិនធ្លាប់កើតជាបុគ្គល តើកើតជាបុគ្គល មាន
ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៦៨] បរវាទីធ្វើ (នូវពាក្យប្តេជ្ញាឲ្យមាំ) ថា មាតា មាន
ព្រោះហេតុនោះ (ទើបសួរ) ថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ត
ដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ជនណាមួយ ធ្លាប់កើតជាមាតា
មកហើយ បែរជាមិនកើតជាមាតាវិញ មានឬ ។ អើ ។ ជនណាមួយ
ធ្លាប់កើតជាបុគ្គលមកហើយ បែរជាមិនកើតជាបុគ្គលវិញ មានឬ ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ជនណាមួយ ធ្លាប់កើតជា
បិតា ធ្លាប់កើតជាបងប្អូនប្រុស ធ្លាប់កើតជាបងប្អូនស្រី ធ្លាប់កើតជា
ក្សត្រ ធ្លាប់កើតជាព្រាហ្មណ៍ ធ្លាប់កើតជាអ្នកជំនួញ ធ្លាប់កើតជាអ្នក
គ្រូ ធ្លាប់កើតជាគ្រូហស្ត ធ្លាប់កើតជាបព្វជិត ធ្លាប់កើតជាទេវតា
ធ្លាប់កើតជាមនុស្សមកហើយ បែរជាមិនកើតជាមនុស្សវិញ មានឬ ។
អើ ។ ជនណាមួយ ធ្លាប់កើតជាបុគ្គលមកហើយ បែរជាមិនកើត
ជាបុគ្គលវិញ មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៦៩] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយ
អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ក្រែងសោតាបន្នបុគ្គល

បុគ្គលកថា

អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ សោតាបន្នោ អត្ថិ
 តេន វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ ន វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ សក-
 ណាភមី អត្ថិ ។ បេ ។ អនាភមី អត្ថិ ។ បេ ។
 អរហា អត្ថិ ។ បេ ។ ឧភតោភាភវិមុត្តោ អត្ថិ បញ្ញា-
 វិមុត្តោ អត្ថិ កាយសក្ខិ អត្ថិ ទិដ្ឋិប្បត្តោ អត្ថិ
 សទ្ធាវិមុត្តោ អ្នចិ ធម្មានុសារី អត្ថិ សទ្ធានុសារី
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ សទ្ធានុសារី អត្ថិ
 តេន វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

[១៧០] សោតាបន្នោ អត្ថិតិ កត្វា តេន ច

ការណោន បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 នាតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ សោតាបន្នោ
 ហត្ថា សោតាបន្នោ ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។

បុគ្គលកថា

មានឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ សោតាបន្ទបុគ្គល មាន ម្នាលអ្នក
 ដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន
 ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដែរ ។ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល
 គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ក្រែងសក-
 ទាតាមិបុគ្គល មានឬ ។ បេ ។ អនាតាមិបុគ្គល មានឬ ។ បេ ។
 ព្រះអរហន្ត មានឬ ។ បេ ។ ឧភតោភាគវិមុត្តបុគ្គល មានឬ បញ្ញា-
 វិមុត្តបុគ្គល មានឬ កាយសក្ខិបុគ្គល មានឬ ទិដ្ឋិប្បត្តបុគ្គល មានឬ
 សទ្ធាវិមុត្តបុគ្គល មានឬ ធម្មានុសារិបុគ្គល មានឬ សទ្ធានុសារិបុគ្គល
 មានឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ សទ្ធានុសារិបុគ្គល មានមែន ម្នាល
 អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន
 ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដែរ ។

[១៧០] បរវាទីធ្វើ (នូវពាក្យប្តេជ្ញាឲ្យមាំ) ថា សោតាបន្ទ-
 បុគ្គល មាន ព្រោះហេតុនោះ (ទើបសួរ) ថា បុគ្គល គេដឹងបាន
 ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ជនណាមួយ មិនធ្លាប់
 កើតជាសោតាបន្ទបុគ្គល បែរជាកើតជាសោតាបន្ទបុគ្គល មានឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អត្ថិ កោចិ ន បុគ្គលោ ហុត្វា បុគ្គលោ ហោតីតិ ។ ន
 ហៅ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អត្ថិ កោចិ ន សកទាតាមី
 ហុត្វា ន អនាតាមី ហុត្វា ន អរហា ហុត្វា ន ឧក-
 តោភាគវិមុត្តោ ហុត្វា ន បញ្ញាវិមុត្តោ ហុត្វា ន កា-
 យសក្ខី ហុត្វា ន ទិដ្ឋិប្បត្តោ ហុត្វា ន សទ្ធាវិមុត្តោ
 ហុត្វា ន ធម្មានុសារី ហុត្វា ន សទ្ធានុសារី ហុត្វា
 សទ្ធានុសារី ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ
 ន បុគ្គលោ ហុត្វា បុគ្គលោ ហោតីតិ ។ ន ហៅ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៧១] សោតាបន្នោ អត្ថីតិ កត្វា តេន
 ច ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ សោតាបន្នោ
 ហុត្វា ន សោតាបន្នោ ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។
 អត្ថិ កោចិ បុគ្គលោ ហុត្វា ន បុគ្គលោ ហោតីតិ ។
 ន ហៅ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អត្ថិ កោចិ សកទា-
 តាមី ហុត្វា អនាតាមី ហុត្វា ន អនាតាមី ហោ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ បុគ្គលោ ហុត្វា

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ជនណាមួយ មិនធ្លាប់កើតជាបុគ្គល បែរជាកើតជាបុគ្គល មាន
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ជនណាមួយ
 មិនធ្លាប់កើតជាសកទាតាមិបុគ្គល មិនធ្លាប់កើតជាអនាតាមិបុគ្គល មិន
 ធ្លាប់កើតជាព្រះអរហន្ត មិនធ្លាប់កើតជាឧកតោភាគវិមុត្តបុគ្គល មិនធ្លាប់
 កើតជាបញ្ញាវិមុត្តបុគ្គល មិនធ្លាប់កើតជាកាយសក្ខិបុគ្គល មិនធ្លាប់កើត
 ជាទិដ្ឋិប្បត្តបុគ្គល មិនធ្លាប់កើតជាសទ្ធាវិមុត្តបុគ្គល មិនធ្លាប់កើតជាធម្មា-
 នុសារិបុគ្គល មិនធ្លាប់កើតជាសទ្ធានុសារិបុគ្គល តើកើតជាសទ្ធានុសារិ-
 បុគ្គល មានឬ ។ អើ ។ ជនណាមួយ មិនធ្លាប់កើតជាបុគ្គល
 បែរជាកើតជាបុគ្គល មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៧១] បរវាទីធ្វើ (នូវពាក្យប្តេជ្ញាឲ្យមាំ) ថា សោតាបន្ន-
 បុគ្គល មាន ព្រោះហេតុនោះ (ទើបសួរ) ថា បុគ្គល គេដឹងបាន
 ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ជនណាមួយ ជាសោតា-
 បន្នបុគ្គលហើយ ត្រឡប់ជាមិនមែនសោតាបន្នបុគ្គលវិញ មានឬ ។
 អើ ។ ជនណាមួយ កើតជាបុគ្គលហើយ បែរជាមិនកើតជាបុគ្គលវិញ
 មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ជនណាមួយ
 ជាសកទាតាមិបុគ្គលហើយ ជាអនាតាមិបុគ្គលហើយ ត្រឡប់ជាមិនមែន
 អនាតាមិបុគ្គលវិញ មានឬ ។ អើ ។ ជនណាមួយ កើតជាបុគ្គលហើយ

បុគ្គលកថា

ន បុគ្គលោ ហោតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៧២] ន វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ ចត្តារោ បុរិ-
សយុកា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា អត្ថីតិ ។ អាមន្តា ។
ហញ្ចិ ចត្តារោ បុរិសយុកា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា
អត្ថិ តេន វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

[១៧៣] ចត្តារោ បុរិសយុកា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គ-
លា អត្ថីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ
ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ចត្តា-
រោ បុរិសយុកា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ពុទ្ធិចាតុភាវា
ចាតុភវន្តីតិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ ពុទ្ធិចាតុភាវា
ចាតុភវន្តីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បុគ្គលោ
ពុទ្ធិចាតុភាវា ចាតុភវន្តីតិ ។ អាមន្តា ។ ពុទ្ធិស្ស
ភកវតោ បរិជិព្វតេ ឧច្ឆិដ្ឋោ បុគ្គលោ នត្ថិ បុគ្គ-
លោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

បែរជាមិនកើតជាបុគ្គលវិញ មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
នេះទេ ។ បេ ។

[១៧២] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយ
អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ក្រែងគូនៃបុរស មាន ៤ គូ
បុរសបុគ្គល ៨ រូប មានឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ គូនៃបុរស មាន
៤ គូ បុរសបុគ្គល ៨ រូប មានមែន ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុ
នោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថ
ដ៏ឧត្តមដែរ ។

[១៧៣] បរវាទីធ្វើ (នូវពាក្យប្តេជ្ញាឲ្យមាំ) ថា គូនៃបុរស មាន
៤ គូ បុរសបុគ្គល ៨ រូប មានមែន ព្រោះហេតុនោះ (ទើបសួរ) ថា
បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។
គូនៃបុរស មាន ៤ គូ បុរសបុគ្គល ៨ រូប មានប្រាកដ ព្រោះ
ការកើតប្រាកដនៃព្រះពុទ្ធឬ ។ អើ ។ បុគ្គលកើតប្រាកដ ព្រោះការ
កើតប្រាកដនៃព្រះពុទ្ធឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
បុគ្គលកើតប្រាកដ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃព្រះពុទ្ធឬ ។ អើ ។ បុគ្គល
ដាច់សូន្យ ឈ្មោះថាបុគ្គលមិនមាន ក្នុងកាលដែលព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ
ទ្រង់បរិនិព្វានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៧៤] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរ-
មដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ សដ្ឋតោតិ ។ ន
ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បុគ្គលោ អសដ្ឋតោតិ ។ ន
ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បុគ្គលោ នេវ សដ្ឋតោ នាសដ្ឋ-
តោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បុគ្គលោ នេវ
សដ្ឋតោ នាសដ្ឋតោតិ ។ អាមន្តា ។ សដ្ឋតព្វា
អសដ្ឋតព្វា បបេត្វា អត្តញ្ញា តតិយា កោដីតិ ។
ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សដ្ឋតព្វា អសដ្ឋតព្វា
បបេត្វា អត្តញ្ញា តតិយា កោដីតិ ។ អាមន្តា ។
ននុ វត្តំ ភកវតា ទ្វេមា ភិក្ខុវេ ជាតុយោ កត-
មា ទ្វេ សដ្ឋតា ច ជាតុ អសដ្ឋតា ច ជាតុ
សមា ខោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ជាតុយោតិ អត្ថេវ សុត្ត-
ន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្តព្វំ សដ្ឋតព្វា
អសដ្ឋតព្វា បបេត្វា អត្តញ្ញា តតិយា កោដីតិ ។
បុគ្គលោ នេវ សដ្ឋតោ នាសដ្ឋតោតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១៧២] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 ឬ ។ អើ ។ បុគ្គល មានបច្ច័យតាក់តែងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គល មិនមានបច្ច័យតាក់តែងឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គល មិនមានបច្ច័យតាក់តែង មិនមែន
 មិនមានបច្ច័យតាក់តែងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 បុគ្គល មានបច្ច័យតាក់តែង ក៏មិនមែន មិនមានបច្ច័យតាក់តែង ក៏
 មិនមែនឬ ។ អើ ។ ទីបំផុតទី ៣ ដទៃទៀត រៀរលែងតែ
 សង្ខតៈ និងអសង្ខតៈចេញ មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
 ។ បេ ។ ទីបំផុតទី ៣ ដទៃទៀត រៀរលែងសង្ខតៈ និងអសង្ខតៈ
 ចេញ មានឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុនេះមាន ២ ប្រការ ធាតុ ២ ប្រការ តើដូច
 ម្តេចខ្លះ គឺសង្ខតធាតុ ១ អសង្ខតធាតុ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុ
 ២ ប្រការនេះឯង ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតឬ ។ អើ ។
 បើដូច្នោះ អ្នកមិនគួរពោលថា ទីបំផុតទី ៣ ដទៃទៀត រៀរលែង
 តែសង្ខតៈ និងអសង្ខតៈចេញ មាន ដូច្នោះទេ ។ បុគ្គល មានបច្ច័យ
 តាក់តែង ក៏មិនមែន មិនមានបច្ច័យតាក់តែង ក៏មិនមែនឬ ។ អើ ។

បុគ្គលកថា

អញ្ញំ សង្ខតំ អញ្ញំ អសង្ខតំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ ខន្ធ សង្ខតា និព្វានំ
 អសង្ខតំ បុគ្គលោ នេវ សង្ខតោ នាសង្ខតោតិ ។
 អាមន្តា ។ អញ្ញោ ខន្ធ អញ្ញំ និព្វានំ អញ្ញោ
 បុគ្គលោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ រូបំ
 សង្ខតំ និព្វានំ អសង្ខតំ បុគ្គលោ នេវ សង្ខតោ
 នាសង្ខតោតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញំ
 និព្វានំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ បេ ។ សង្ខារា ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ
 សង្ខតំ និព្វានំ អសង្ខតំ បុគ្គលោ នេវ សង្ខតោ
 នាសង្ខតោតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញំ
 និព្វានំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៧៥] បុគ្គលស្ស ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ
 វយោ បញ្ញាយតិ បិតស្ស អញ្ញាបត្តំ បញ្ញាយ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គលោ សង្ខតោតិ ។ ន
 ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ វត្តំ ភកវតា តីណិមាជិ
 ភិក្ខុវេ សង្ខតស្ស សង្ខតលក្ខណានិ សង្ខតានំ

បុគ្គលកថា

សង្ខតៈដទៃ អសង្ខតៈដទៃ បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។ ខន្ធ មានបច្ច័យតាក់តែង ព្រះនិព្វាន មិនមាន
 បច្ច័យតាក់តែង បុគ្គល មិនមែនមានបច្ច័យតាក់តែង មិនមែនជាមិន
 មានបច្ច័យតាក់តែងឬ ។ អើ ។ ខន្ធដទៃ ព្រះនិព្វានដទៃ បុគ្គល
 ដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ រូប មានបច្ច័យតាក់
 តែង ព្រះនិព្វាន មិនមានបច្ច័យតាក់តែង បុគ្គល មិនមែនមានបច្ច័យ
 តាក់តែង មិនមែនជាមិនមានបច្ច័យតាក់តែងឬ ។ អើ ។ រូបដទៃ
 ព្រះនិព្វានដទៃ បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ បេ ។ សង្ខារ ។ បេ ។ វិញ្ញាណ
 មានបច្ច័យតាក់តែង ព្រះនិព្វាន មិនមានបច្ច័យតាក់តែង បុគ្គល មិន
 មែនមានបច្ច័យតាក់តែង មិនមែនជាមិនមានបច្ច័យតាក់តែងឬ ។ អើ ។
 វិញ្ញាណដទៃ ព្រះនិព្វានដទៃ បុគ្គលដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៧៥] បុគ្គល មានការកើតឡើងប្រាកដ មានការ
 សូន្យទៅប្រាកដ ការប្រែប្រួលនៃបុគ្គល កំពុងបិតនៅប្រាកដឬ ។
 អើ ។ បុគ្គល មានបច្ច័យតាក់តែងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សង្ខតលក្ខណៈ នៃសង្ខតធម៌នេះ មាន ៣ ប្រការ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ភិក្ខុវេ ធម្មានំ ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ វាយោ បញ្ញាយតិ
 បិតានំ អញ្ញាចត្ថំ បញ្ញាយតីតិ បុគ្គលស្ស ឧប្បាទោ
 បញ្ញាយតិ វាយោ បញ្ញាយតិ បិតស្ស អញ្ញាចត្ថំ
 បញ្ញាយតិ តេន ហិ បុគ្គលោ សង្ខតោតិ ។ បុគ្គ-
 លស្ស ន ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ ន វាយោ បញ្ញា-
 យតិ ន បិតស្ស អញ្ញាចត្ថំ បញ្ញាយតីតិ ។ អាមន្តា ។
 បុគ្គលោ អសង្ខតោតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 វត្ថំ ភកវតា តីណិមាជិ ភិក្ខុវេ អសង្ខតស្ស
 អសង្ខតលក្ខណានិ អសង្ខតានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ
 ន ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ ន វាយោ បញ្ញាយតិ ន
 បិតានំ អញ្ញាចត្ថំ បញ្ញាយតីតិ បុគ្គលស្ស ន ឧប្បាទោ
 បញ្ញាយតិ ន វាយោ បញ្ញាយតិ ន បិតស្ស អញ្ញ-
 ាចត្ថំ បញ្ញាយតិ តេន ហិ បុគ្គលោ អសង្ខតោតិ ។

[១៧៦] បរិនិព្វតោ បុគ្គលោ អត្តត្ថម្មិ នត្តត្ថម្មីតិ ។

អត្តត្ថម្មីតិ ។ បរិនិព្វតោ បុគ្គលោ សស្សតោតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខតធម៌ទាំងឡាយ មានការកើតឡើងប្រាកដ
 មានការសូន្យទៅប្រាកដ ការប្រែប្រួលនៃសង្ខតធម៌ ក៏កំពុងបិតនៅ
 ប្រាកដដែរ បុគ្គល មានការកើតឡើងប្រាកដ មានការសូន្យទៅប្រាកដ
 ការប្រែប្រួលនៃបុគ្គល កំពុងបិតនៅប្រាកដដែរ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល
 មានបច្ច័យតាក់តែងដែរ ។ បុគ្គលមិនមានការកើតឡើងប្រាកដ មិនមាន
 ការសូន្យទៅប្រាកដ ការប្រែប្រួលនៃបុគ្គល កំពុងបិតនៅមិនប្រាកដ
 ឬ ។ អើ ។ បុគ្គល មិនមានបច្ច័យតាក់តែងឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អសង្ខតលក្ខណៈ នៃអសង្ខតធម៌នេះ មាន ៣ ប្រការ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសង្ខតធម៌ទាំងឡាយ មិនមានការកើតឡើងប្រាកដ
 មិនមានការសូន្យទៅប្រាកដ ការប្រែប្រួលនៃអសង្ខតធម៌ ដែលកំពុង
 បិតនៅ ក៏មិនប្រាកដដែរ បុគ្គល មិនមានការកើតឡើងប្រាកដ មិន
 មានការសូន្យទៅប្រាកដ ការប្រែប្រួលនៃបុគ្គល កំពុងបិតនៅ ក៏មិន
 ប្រាកដដែរ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល មិនមានបច្ច័យតាក់តែងដែរ ។

[១៧៦] បុគ្គលរលត់ហើយ មានក្នុងប្រយោជន៍ គឺព្រះនិព្វាន
 ឬ ឬមិនមានក្នុងប្រយោជន៍ គឺព្រះនិព្វានទេ ។ មានក្នុងប្រ-
 យោជន៍ គឺព្រះនិព្វាន ។ បុគ្គលរលត់ហើយ ជាបុគ្គលទៀងឬ ។

បុគ្គលកថា

ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ នត្តត្ថម្ពីតិ ។ បរិទិព្វតោ

បុគ្គលោ ឧច្ឆិណ្ឌោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៧៧] បុគ្គលោ កី ជិស្សាយ តិដ្ឋតីតិ ។

ភរំ ជិស្សាយ តិដ្ឋតីតិ ។ ភរោ អនិច្ចោ សដ្ឋតោ

បដិច្ចសមុប្បន្នោ ខយធម្មោ វយធម្មោ វិរាគធម្មោ

និរោធធម្មោ វិបរិណាមធម្មោតិ ។ អាមន្តា ។ បុគ្គ-

លោមិ អនិច្ចោ សដ្ឋតោ បដិច្ចសមុប្បន្នោ ខយ-

ធម្មោ វយធម្មោ វិរាគធម្មោ និរោធធម្មោ វិបរិណាម-

ធម្មោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៧៨] ន វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-

កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ អត្ថិ កោចិ

សុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ សុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ

បជាណាតីតិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ សុខំ

វេទនំ វេទិយមាណោ សុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បជាណាតិ

បុគ្គលកថា

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គល មិនមានក្នុងប្រយោជន៍
គឺព្រះនិព្វានប្ត ។ បុគ្គលរលត់ហើយ ជាបុគ្គលជាប់សូន្យប្ត ។ អ្នក
មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៧៧] បុគ្គល បិតនៅ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ។ បុគ្គលបិតនៅ
ព្រោះអាស្រ័យភព ។ ភព មិនទៀង មានបច្ច័យតាកតែង កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យហេតុ មានការអស់ទៅជាធម្មតា មានការសូន្យទៅជា
ធម្មតា មានការវិនាសទៅជាធម្មតា មានការរលត់ជាធម្មតា មានការ
ប្រែប្រួលជាធម្មតាប្ត ។ អើ ។ សូម្បីបុគ្គល ក៏មិនទៀង មានបច្ច័យ
តាកតែង កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យហេតុ មានការអស់ទៅជាធម្មតា
មានការសូន្យទៅជាធម្មតា មានការវិនាសទៅជាធម្មតា មានការរលត់
ជាធម្មតា មានការប្រែប្រួលជាធម្មតាប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
នេះទេ ។ បេ ។

[១៧៨] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយ
អត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមប្ត ។ អើ ។ ក្រែងជនណាមួយ កាលរងសុខ-
វេទនា រមែងដឹងច្បាស់ថា អញរងសុខវេទនា មានប្ត ។ អើ ។ ប្រសិន
បើ ជនណាមួយ កាលរងសុខវេទនា ដឹងច្បាស់ថា អញរងសុខវេទនា

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

តេន វត វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
 កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ ន វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ អត្ថិ
 កោចិ ទុក្ខំ វេទនំ វេទិយមាណោ ។ បេ ។ អនុក្ខម-
 មសុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ អនុក្ខមសុខំ វេទនំ
 វេទិយាមីតិ បដាណាតីតិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អត្ថិ
 កោចិ អនុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ អនុក្ខ-
 មសុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បដាណាតិ តេន វត
 វេ វត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 នាតិ ។ អត្ថិ កោចិ សុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ
 សុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បដាណាតីតិ កត្វា តេន
 ច ការណោន បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ សុខំ វេទនំ វេទិយ-
 មាណោ សុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បដាណាតិ ស្សេ
 បុគ្គលោ យោ សុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ សុខំ វេទនំ
 វេទិយាមីតិ ន បដាណាតិ ន សោ បុគ្គលោតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមដែរ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 ថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។
 អើ ។ ក្រែងជនណាមួយ កាលរងទុក្ខវេទនា ។ បេ ។ កាលរង
 អទុក្ខមសុខវេទនា ដឹងច្បាស់ថា អញរងអទុក្ខមសុខវេទនា មានឬ ។
 អើ ។ ប្រសិនបើ ជនណាមួយ កាលរងអទុក្ខមសុខវេទនា ដឹងច្បាស់
 ថា អញរងអទុក្ខមសុខវេទនា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នក
 គួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
 ដែរ ។ សកវាទី ធ្វើ (នូវពាក្យប្តេជ្ញាឲ្យមាំ) ថា ជនណា កាលរង
 សុខវេទនា ដឹងច្បាស់ថា អញរងសុខវេទនា ដូច្នោះ ព្រោះហេតុនោះ
 (ទើបសួរ) ថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។
 អើ ។ ជនណា កាលរងសុខវេទនា ដឹងច្បាស់ថា អញរងសុខវេទនា
 ជននោះឯង ឈ្មោះថា បុគ្គល ជនណា កាលរងសុខវេទនា មិនដឹង
 ច្បាស់ថា អញរងសុខវេទនា ជននោះឯង មិនឈ្មោះថា បុគ្គលឬ ។

បុគ្គលកថា

ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ យោ ទុក្ខំ វេទនំ
 វេទិយមាណោ ។ បេ ។ យោ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ
 វេទិយមាណោ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បដា-
 នាតិ ស្សេវ បុគ្គលោ យោ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ
 វេទិយមាណោ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ ន
 បដានាតិ ន សោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អត្ថិ កោចិ សុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ
 សុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បដានាតីតិ កត្វា តេន
 ច ការណោន បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញា សុខា វេទនា អញ្ញា
 សុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ សុខំ វេទនំ វេទិយា-
 មីតិ បដានាតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អញ្ញា
 ទុក្ខា វេទនា ។ បេ ។ អញ្ញា អទុក្ខមសុខា វេទនា
 អញ្ញា អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ អទុក្ខ-
 មសុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បដានាតីតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ជនណា កាលរងទុក្ខវេទនា
 ។ បេ ។ ជនណា កាលរងអទុក្ខមសុខវេទនា ដឹងច្បាស់ថា អញរង
 អទុក្ខមសុខវេទនា ជននោះឯង ឈ្មោះថាបុគ្គល ជនណា កាលរង
 អទុក្ខមសុខវេទនា មិនដឹងច្បាស់ថា អញរងអទុក្ខមសុខវេទនា ជននោះ
 ឯង មិនឈ្មោះថាបុគ្គលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 សកវាទី ធ្វើ (នូវពាក្យប្តេជ្ញាឲ្យមាំ) ថា ជនណាមួយ កាលរងសុខ-
 វេទនា ដឹងច្បាស់ថា អញរងសុខវេទនា ដូច្នោះ ព្រោះហេតុនោះ
 (ទើបសួរ) ថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តជីពិត និងអត្តជីឧត្តមឬ ។
 អើ ។ សុខវេទនាដទៃ បុគ្គលកាលរងសុខវេទនា ដឹងច្បាស់ថា
 អញរងសុខវេទនា ក៏ដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។ ទុក្ខវេទនា ដទៃ ។ បេ ។ អទុក្ខមសុខវេទនា
 ដទៃ បុគ្គល កាលរងអទុក្ខមសុខវេទនា ដឹងច្បាស់ថា អញរងអទុក្ខ-
 មសុខវេទនា ក៏ដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[១៧៩] ន វត្ថុពុំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ អត្ថិ កោចិ
កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតីតិ ។ អាមន្តា ។
ហព្វិ អត្ថិ កោចិ កាយេ កាយានុបស្សី វិហា-
រតិ តេន វត វេ វត្ថុពេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ ន វត្ថុពុំ បុគ្គលោ ឧប-
លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ
អត្ថិ កោចិ វេទនាសុ ។ បេ ។ ចិត្តេ ។ បេ ។
ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារតីតិ ។ អាមន្តា ។ ហព្វិ
អត្ថិ កោចិ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារតិ តេន
វត វេ វត្ថុពេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
មដ្ឋេនាតិ ។ អត្ថិ កោចិ កាយេ កាយានុបស្សី
វិហារតីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ
ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។
យោ កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតិ ស្វេ បុគ្គលោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១៧៩] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ត
ដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ក្រែងបុគ្គលណាមួយ ពិចារណា
ឃើញ នូវកាយក្នុងកាយ មានឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ ជនណា
មួយ ពិចារណាឃើញ នូវកាយក្នុងកាយ មានមែន ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏
ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមដែរ ។ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន
ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ក្រែងជនណាមួយ
ពិចារណាឃើញ នូវវេទនា ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ។ បេ ។ នូវចិត្តក្នុង
ចិត្ត ។ បេ ។ ពិចារណាឃើញ ធម្មារម្មណ៍ ក្នុងធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយ
មានមែនឬ ។ អើ ។ ប្រសិនបើ បុគ្គលណាមួយ ពិចារណាឃើញ
ធម្មារម្មណ៍ ក្នុងធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយ មានមែន ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត
និងអត្តដ៏ឧត្តមដែរ ។ សកវាទី ធ្វើ (នូវពាក្យប្តេជ្ញាឲ្យមាំ) ថា ជនណា
មួយ ពិចារណាឃើញ នូវកាយក្នុងកាយ មាន ព្រោះហេតុនោះ (ទើប
សួរ) ថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។
ជនណា ពិចារណាឃើញនូវកាយក្នុងកាយ ជននោះ ឈ្មោះថា បុគ្គល

បុគ្គលកថា

យោ ន កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតិ ន សោ
 បុគ្គលោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ យោ វេទនា-
 សុ ។ បេ ។ ចិត្តេ ។ បេ ។ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី
 វិហារតិ ស្វេ បុគ្គលោ យោ ន ធម្មេសុ ធម្មានុ-
 បស្សី វិហារតិ ន សោ បុគ្គលោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អត្ថិ កោចិ កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតីតិ
 កត្វា តេន ច ការណោន បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញោ កា-
 យោ អញ្ញោ កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតីតិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អញ្ញោ វេទនា ។ បេ ។
 អញ្ញំ ចិត្តំ ។ បេ ។ អញ្ញោ ធម្មា អញ្ញោ ធម្មេសុ
 ធម្មានុបស្សី វិហារតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៨០] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេ-
 នាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វត្តំ ភកវតា

បុគ្គលកថា

ជនណាមិនពិចារណា ឃើញនូវកាយក្នុងកាយ ជននោះ មិនឈ្មោះថា
 បុគ្គលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ ជនណា
 ពិចារណាឃើញ នូវវេទនា ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ។ លេ ។ នូវចិត្ត
 ក្នុងចិត្ត ។ លេ ។ ពិចារណាឃើញ នូវធម្មារម្មណ៍ ក្នុងធម្មារម្មណ៍
 ទាំងឡាយ ជននោះឯង ឈ្មោះថាបុគ្គល ជនណា មិនពិចារណា
 ឃើញ នូវធម៌ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ជននោះ មិនឈ្មោះថាបុគ្គល
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ សកវាទី ធ្វើ
 (នូវពាក្យប្តេជ្ញាឲ្យមាំ) ថា ជនណាមួយ ពិចារណាឃើញ នូវកាយ
 ក្នុងកាយ មាន ដូច្នោះ ព្រោះហេតុនោះ (ទើបសួរ) ថា បុគ្គល
 គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ កាយដទៃ
 បុគ្គលអ្នកពិចារណាឃើញ នូវកាយក្នុងកាយដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ វេទនាដទៃ ។ លេ ។ ចិត្តដទៃ ។ លេ ។ ធម្មា-
 រម្មណ៍ដទៃ បុគ្គលអ្នកពិចារណាឃើញ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដទៃ
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[១៨០] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និង
 អត្តដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សុញ្ញតោ លោកំ អវេក្ខុស្សុ មោយរាជ សទាសតោ
អត្តានុទិដ្ឋិ ឱហច្ច^(១) ឯវំ មច្ចុតរោ សិយា
ឯវំ លោកំ អវេក្ខុន្តំ មច្ចុរាជា ន បស្សតីតិ

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន
វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។

[១៨១] បុគ្គលោ អវេក្ខុតីតិ ។ អាមន្តា ។
សហ រូបេន អវេក្ខុតីតិ វិណា រូបេន អវេក្ខុតីតិ ។
សហ រូបេន អវេក្ខុតីតិ ។ តំ ដីវំ តំ សរីរន្តិ ។
ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ វិណា រូបេន អវេក្ខុតីតិ ។
អញ្ញំ ដីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
បុគ្គលោ អវេក្ខុតីតិ ។ អាមន្តា ។ អព្ពន្ធរកតោ
អវេក្ខុតីតិ ពហិទ្ធា ជិក្ខុមិត្វា អវេក្ខុតីតិ ។ អព្ពន្ធ-
រកតោ អវេក្ខុតីតិ ។ តំ ដីវំ តំ សរីរន្តិ ។ ន
ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ ពហិទ្ធា ជិក្ខុមិត្វា អវេក្ខុ-
តីតិ ។ អញ្ញំ ដីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ ។ ន ហេវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។

១ ឱ. ឧហច្ច ។ ម. ឧហច្ច ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ម្ចាស់មោឃរាជ អ្នកចូរមានស្មារតីសព្វកាល រមិលមើលនូវ
ខន្ធលោក ដោយសេចក្តីថា សូន្យចុះ (ព្រោះថា) បុគ្គល
លះបង់នូវអត្តានុទិដ្ឋិ គប្បីជាអ្នកច្ងង់ចាកមច្ចុ ដោយវិធីយ៉ាង
នេះ (មួយទៀត) មច្ចុរាជ រមែងរកមិនឃើញ នូវបុគ្គល
អ្នកសម្លឹងមើលខន្ធលោក ដោយវិធីយ៉ាងនេះ

ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតប្ត ។ អើ ។ បើដូច្នោះមានតែ អ្នកមិន
គួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តមដែរ ។

[១៨១] បុគ្គលក្រឡេកមើលឬ ។ អើ ។ បុគ្គលក្រឡេក
មើល ព្រមទាំងរូបឬ ឬរៀរចាករូប ទើបក្រឡេកមើល ។ បុគ្គល
ក្រឡេកមើល ព្រមទាំងរូប ។ ជីវៈនោះ គឺសរីរៈនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរ
ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលរៀរចាករូប ទើបក្រឡេកមើល
ឬ ។ ជីវៈដទៃ សរីរៈដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
បុគ្គលក្រឡេកមើលឬ ។ អើ ។ បុគ្គលតាំងនៅខាងក្នុងនៃរូប ក្រឡេក
មើលឬ ឬចេញមកខាងក្រៅ ទើបក្រឡេកមើល ។ បុគ្គលតាំងនៅខាង
ក្នុង ក្រឡេកមើល ។ ជីវៈនោះ គឺសរីរៈនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលចេញមកខាងក្រៅ ទើបក្រឡេកមើលឬ ។
ជីវៈដទៃ សរីរៈដទៃឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

បុគ្គលកថា

[១៨២] ន វត្តពុំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ ភកវា សច្ច-
វាទី កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អ-
នញ្ញថវាទីតិ ។ អាមន្តា ។ វត្តំ ភកវតា អត្ថិ បុគ្គ-
លោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោតិ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។
អាមន្តា ។ តេន ហិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ ន វត្តពុំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ ភកវា
សច្ចវាទី កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី
អនញ្ញថវាទីតិ ។ អាមន្តា ។ វត្តំ ភកវតា ឯក-
បុគ្គលោ ភិក្ខុវេ លោកេ ឧប្បជ្ជមាដោ ឧប្បជ្ជតិ
ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្មា-
យ អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានន្តិ
អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ បុគ្គលោ
ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

បុគ្គលកថា

[១៨២] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថ
ដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជា
អ្នកសម្តែងពាក្យទៀងត្រង់ សម្តែងតាមកាល សម្តែងពាក្យពិត សម្តែង
ពាក្យប្រាកដ សម្តែងពាក្យមិនឃ្លៀងឃ្លាត សម្តែងពាក្យមិនប្រែប្រួល
ឬ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា មានបុគ្គលប្រតិបត្តិ
ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតឬ ។ អើ ។
ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏
ឧត្តមដែរ ។ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយ
អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ជាអ្នកសម្តែងពាក្យទៀងត្រង់ សម្តែងតាមកាល សម្តែងពាក្យពិត
សម្តែងពាក្យប្រាកដ សម្តែងពាក្យមិនឃ្លៀងឃ្លាត សម្តែងពាក្យមិន
ប្រែប្រួលឬ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលម្នាក់ កាលកើតឡើងក្នុងលោក រមែងកើតឡើង
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បី
អនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បី
សេចក្តីសុខ ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុង
ព្រះសូត្រពិតឬ ។ អើ ។ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល គេដឹងបាន
ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តមដែរ ។

[១៨៣] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ ភកវា សច្ចវាទី
 កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថ-
 វាទីតិ ។ អាមន្តា ។ វុត្តំ ភកវតា សព្វេ ធម្មា
 អនត្តាតិ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន
 ហិ ន វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
 មដ្ឋេនាតិ ។

[១៨៤] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
 នាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ ភកវា សច្ចវាទី កាល-
 វាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ ។
 អាមន្តា ។ វុត្តំ ភកវតា ទុក្ខមេវ ឧប្បជ្ឈមាទំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ទុក្ខមេវ និរុជ្ឈមាទំ និរុជ្ឈតីតិ ន កង្ខតិ
 ន វិចិត្តិតិ អបរយ្យច្ចយញ្ញាលាមេវស្ស ឯត្ត ហោតិ
 ឯត្តាវតា ខោ កច្ចាន សម្មាទិដ្ឋិ ហោតីតិ អត្ថេវ
 សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្តព្វំ បុគ្គ-
 លោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១៨៣] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជាអ្នកសម្តែងពាក្យទៀង ត្រង់ សម្តែងតាមកាល សម្តែងពាក្យពិត សម្តែងពាក្យប្រាកដ សម្តែង ពាក្យមិនឃ្លៀងឃ្លាត សម្តែងពាក្យមិនប្រែប្រួលឬ ។ អើ ។ ព្រះ មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ធម៌ទាំងពួងជាអនត្តា ពាក្យដូច្នោះ មាន ក្នុងព្រះសូត្រពិតឬ ។ អើ ។ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គលគេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ។

[១៨៤] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជាអ្នកសម្តែងពាក្យទៀង ត្រង់ សម្តែងតាមកាល សម្តែងពាក្យពិត សម្តែងពាក្យប្រាកដ សម្តែង ពាក្យមិនឃ្លៀងឃ្លាត សម្តែងពាក្យមិនប្រែប្រួលឬ ។ អើ ។ ព្រះមាន ព្រះភាគត្រាស់ថា បុគ្គល រមែងមិនសង្ស័យ មិនជឿងឆ្ងល់ថា ទុក្ខ ហ្នឹងឯង កាលកើត ក៏កើតឡើង ទុក្ខហ្នឹងឯង កាលរលត់ ក៏រលត់ ទៅ ការដឹងដោយមិនជឿស្តាប់បុគ្គលដទៃនៃបុគ្គលនោះហ្នឹងឯង រមែង មានក្នុងសម្មាទិដ្ឋិនុ៎ះ ម្នាលកច្ចានៈ សម្មាទិដ្ឋិ រមែងមាន ដោយហេតុ ប៉ុណ្ណោះឯង ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតឬ ។ អើ ។ ព្រោះ ហេតុនោះ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ។

បុគ្គលកថា

[១៨៥] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរ-
មដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វេជិរា ភិក្ខុជី មារ
ចាបិមន្តំ ឯតទរោច

កី នុ សត្តោតិ បច្ចេសិ មារ ទិដ្ឋិតតំ នុ តេ
សុទ្ធសង្ខារបុញ្ញោយំ ន យិធិ សត្វបលព្ពតិ
យថាបិ អង្គសម្ភារា ហោតិ សន្នោ រថោ ឥតិ
ឃំ ខន្ធសុ សន្តេសុ ហោតិ សត្តោតិ សម្មតិ
ទុក្ខមេវ ហិ សម្មោតិ ទុក្ខំ តិដ្ឋតិ វេតិ ច
នាញ្ញត្រិ ទុក្ខា សម្មោតិ នាញ្ញំ ទុក្ខា និរុដ្ឋតីតិ

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន
វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។

[១៨៦] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរ-
មដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ អាយស្មា អានន្នោ
ភក្ខវន្តំ ឯតទរោច សុញ្ញោ លោកោ សុញ្ញោ
លោកោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុខោ ភន្តេ
សុញ្ញោ លោកោតិ វុច្ចតីតិ យស្មា ខោ អានន្ត

បុគ្គលកថា

[១៨៥] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។
 អើ ។ ក្រែងវេជ្ជភិក្ខុនី បានពោលពាក្យនេះ ចំពោះមានចិត្តបាបថា
 ម្ចាស់មារ អ្នកជឿ ថាសត្វ ដូច្នោះឬ (មួយទៀត) អ្នកមាន
 ទិដ្ឋិ (យ៉ាងនេះ) ឬ នេះជាគំនរសង្ខារសុទ្ធទេតើ សត្វមិន
 មានក្នុងទីនេះទេ ដូចយ៉ាងសព្វថា រថ ព្រោះការបរិបូណ៌
 ដោយអង្គយ៉ាងណា កាលខន្ធទាំងឡាយមាន ការសន្មត ថា
 សត្វ រមែងមាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះថា ទុក្ខតែងកើត
 ឡើងផង ទុក្ខ តែងតាំងនៅផង តែងវិនាសទៅវិញផង
 ធម្មជាតិដទៃ ក្រៅអំពីទុក្ខ មិនកើតមានទេ ធម្មជាតិដទៃ
 ក្រៅអំពីទុក្ខ មិនរលត់ទៅវិញទេ

ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតឬ ។ អើ ។ ព្រោះហេតុនោះ
 អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏
 ឧត្តម ដូច្នោះទេ ។

[១៨៦] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ។
 អើ ។ ក្រែងព្រះអានន្ទមានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះ
 ភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គតែងត្រាស់ថា លោកសូន្យ
 លោកសូន្យ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា លោកសូន្យ
 តើដោយហេតុដូចម្តេច ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សុញ្ញំ អត្តេន វា អត្តនិយេន វា តស្មា សុញ្ញោ
 លោកោតិ វុច្ចតិ កិញ្ញានន្ទ សុញ្ញំ អត្តេន វា
 អត្តនិយេន វា ចក្កំ ខោ អានន្ទ សុញ្ញំ អត្តេន
 វា អត្តនិយេន វា រូចា សុញ្ញោ ។ បេ ។ ចក្ក-
 វិញ្ញាណំ សុញ្ញំ ។ បេ ។ ចក្កសម្មស្សោ សុញ្ញោ
 ។ បេ ។ យម្បិទំ ចក្កសម្មស្សប្បច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ
 វេទយិតំ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា តម្បិ
 សុញ្ញំ អត្តេន វា អត្តនិយេន វា សោតំ សុញ្ញំ
 ។ បេ ។ សទ្ធា សុញ្ញោ ។ បេ ។ ឃានំ សុញ្ញំ . . .
 ភទ្ធា សុញ្ញោ ។ បេ ។ ជិវ្ហា សុញ្ញោ... វសា
 សុញ្ញោ ។ បេ ។ កាយោ សុញ្ញោ... ដោដ្ឋព្វា
 សុញ្ញោ ។ បេ ។ មនោ សុញ្ញោ... ធម្មា សុញ្ញោ...
 មនោវិញ្ញាណំ សុញ្ញំ... មនោសម្មស្សោ សុញ្ញោ
 ។ បេ ។ យម្បិទំ មនោសម្មស្សប្បច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ
 វេទយិតំ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា តម្បិ
 សុញ្ញំ អត្តេន វា អត្តនិយេន វា យស្មា ខោ អានន្ទ
 សុញ្ញំ អត្តេន វា អត្តនិយេន វា តស្មា សុញ្ញោ
 លោកោតិ វុច្ចតិ អត្តេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ធម្មជាតិសូន្យចាកខ្លួន ឬចាករបស់ដែលអាស្រ័យនឹងខ្លួន ព្រោះហេតុនោះ
 ទើប តថាគតពោលថា លោកសូន្យ ម្នាលអានន្ទ ចុះធម្មជាតិអ្វីដែល
 សូន្យចាកខ្លួន ឬចាករបស់ ដែលអាស្រ័យនឹងខ្លួន ម្នាលអានន្ទ ភ្នែក
 សូន្យចាកខ្លួន ឬចាករបស់ ដែលអាស្រ័យនឹងខ្លួន រូបសូន្យ ។ បេ ។
 ចក្ខុវិញ្ញាណសូន្យ ។ បេ ។ ចក្ខុសម្មសូន្យសូន្យ ។ បេ ។ វេទនា
 ណា ជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី ជាអទុក្ខមសុខក្តី តែងកើតឡើង ព្រោះ
 ចក្ខុសម្មសូន្យ ជាបច្ច័យ វេទនានោះ ក៏សូន្យចាកខ្លួន ឬចាករបស់ដែល
 អាស្រ័យនឹងខ្លួន ត្រចៀកសូន្យ ។ បេ ។ សំឡេងសូន្យ ។ បេ ។
 ច្រមុះសូន្យ... ក្លិនសូន្យ ។ បេ ។ អណ្តាតសូន្យ... រស
 សូន្យ ។ បេ ។ កាយសូន្យ... ដោដ្ឋព្វៈសូន្យ ។ បេ ។ ចិត្ត
 សូន្យ... ធម្មារម្មណ៍សូន្យ... មនោវិញ្ញាណសូន្យ... មនោ-
 សម្មសូន្យសូន្យ ។ បេ ។ វេទនាណា ជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី ជាអទុក្ខ-
 មសុខក្តី កើតឡើងព្រោះមនោសម្មសូន្យជាបច្ច័យ វេទនានោះ ក៏សូន្យ
 ចាកខ្លួន ឬចាករបស់ដែលអាស្រ័យនឹងខ្លួន ម្នាលអានន្ទ ធម្មជាតិសូន្យ
 ចាកខ្លួន ឬចាករបស់ដែលអាស្រ័យនឹងខ្លួន ព្រោះហេតុនោះ ទើប
 តថាគតពោលថា លោកសូន្យ ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។ អើ ។

បុគ្គលកថា

តេន ហិ ន វត្តពុំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

[១៨៧] បុគ្គលា ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
មដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ ភកវា សច្ចវាទី
កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញ-
ថវាទីតិ ។ អាមន្តា ។ វត្តំ ភកវតា អត្តនិ
វា ភិក្ខុវេ សតិ អត្តនិយំ មេតិ អស្សាតិ ឯវំ
ភន្តេ អត្តនិយេ វា ភិក្ខុវេ សតិ អត្តា មេតិ អស្សាតិ
ឯវំ ភន្តេ អត្តនិ ច ភិក្ខុវេ អត្តនិយេ ច សច្ចតោ
ថេតតោ អនុបលព្ពិយមាទេ យម្បិទំ ទិដ្ឋិដ្ឋានំ សោ
លោកោ សោ អត្តា សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ
ធុរោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ សស្សតិសមំ
តថេវ បស្សាមីតិ នន្ទាយំ ភិក្ខុវេ កេវលោ បរិបូរោ
ពាលធម្មោតិ កិញ្ចិ នោ សិយា ភន្តេ កេវលោ
បរិបូរោ ពាលធម្មោតិ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។

បុគ្គលកថា

ព្រោះហេតុនោះ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយ
អត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ។

[១៨៧] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គជាអ្នកសម្តែងពាក្យ
ទៀងត្រង់ សម្តែងតាមកាល សម្តែងពាក្យពិត សម្តែងពាក្យប្រាកដ
សម្តែងពាក្យមិនឃ្លៀងឃ្លាត សម្តែងពាក្យមិនប្រែប្រួលឬ ។ អើ ។
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលខ្លួនមាន
សេចក្តីប្រកាន់ថា អញមានរបស់ដែលអាស្រ័យនឹងខ្លួន ដូច្នោះ ក៏គប្បី
មានដែរឬ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលរបស់ដែល
អាស្រ័យនឹងខ្លួនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អញមានខ្លួន ដូច្នោះ ក៏គប្បី
មានដែរឬ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលខ្លួនក្តី កាល
របស់ដែលអាស្រ័យនឹងខ្លួនក្តី គេមិនបានដឹងថាទៀងត្រង់ ថាទៀងទាត់
ទេ ហេតុនៃទិដ្ឋិណាថា នោះលោក នោះខ្លួន ខ្លួនអញនោះ លុះ
លះបង់លោកនេះហើយ នឹងជាបុគ្គលទៀងទាត់ បិតថេរ មិនប្រែប្រួល
ជាធម្មតា នឹងបិតនៅនឹងថ្កល់ ស្មើដោយសស្សតិវត្ថុ ដោយប្រការនោះ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនៃទិដ្ឋិនោះ ជាពាលធម៌ ដ៏បរិបូណ៌ទាំងអស់
មិនដូច្នោះឬ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាលធម៌ ដ៏បរិបូណ៌ទាំងអស់ មិន
គប្បីមានតែបន្តិចបន្តួចទេ ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

តេន ហិ ន វត្ថុពុំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

[១៨៨] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេ-
នាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ ភកវា សច្ចវាទី កាល-
វាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ ។

អាមន្តា ។ វត្ថុ ភកវតា តយោមេ សេនិយ
សត្តារោ សន្តោ សំវិជ្ជមាណ លោកស្មី កតមេ
តយោ ឥធិ សេនិយ ឯកច្ចោ សត្តា ទិដ្ឋេ ចេវ
ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញបេតិ អភិ-
សម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញបេតិ
ឥធិ បន សេនិយ ឯកច្ចោ សត្តា ទិដ្ឋេវ ហិ
ខោ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញបេតិ
នោ ច ខោ អភិសម្បរាយំ អត្តានំ សច្ចតោ
ថេតតោ បញ្ញបេតិ ឥធិ បន សេនិយ ឯកច្ចោ
សត្តា ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ
ន បញ្ញបេតិ អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ
ថេតតោ ន បញ្ញបេតិ តត្រិ សេនិយ យ្វាយំ សត្តា

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ព្រោះហេតុនោះ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ត
ដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ។

[១៨៨] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្តដ៏ពិត និងអត្តដ៏ឧត្តម
ឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គជាអ្នកសម្តែងពាក្យ
ទៀងត្រង់ សម្តែងតាមកាល សម្តែងពាក្យពិត សម្តែងពាក្យប្រាកដ
សម្តែងពាក្យមិនឃ្លៀងឃ្លាត សម្តែងពាក្យមិនប្រែប្រួលឬ ។ អើ ។
ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលសេនិយៈ គ្រូ ៣ ពួកនេះ មានប្រាកដ
ក្នុងលោក គ្រូ ៣ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ម្នាលសេនិយៈ គ្រូខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ បញ្ញត្តិខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថា ទៀងទាត់ ថា បិតថេរផង បញ្ញត្តិ
ខ្លួនក្នុងបរលោក ថា ទៀងទាត់ ថា បិតថេរផង ម្នាលសេនិយៈ មួយ
ទៀត គ្រូខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តិខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថា ទៀងទាត់
ថា បិតថេរ តែមិនបញ្ញត្តិខ្លួនក្នុងបរលោក ថា ទៀងទាត់ ថា បិតថេរទេ
ម្នាលសេនិយៈ មួយវិញទៀត គ្រូខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបញ្ញត្តិខ្លួន
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថា ទៀងទាត់ ថា បិតថេរផង មិនបញ្ញត្តិខ្លួនក្នុងបរលោក
ថា ទៀងទាត់ ថា បិតថេរផង ម្នាលសេនិយៈ បណ្តាគ្រូទាំង ៣ ពួកនោះ

បុគ្គលកថា

ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ
 បញ្ញាបេតិ អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ ថេ-
 តតោ បញ្ញាបេតិ អយំ វុច្ចតិ សេនិយ សត្តា សស្ស-
 តវាទោ តត្រិ សេនិយ យ្វាយំ សត្តា ទិដ្ឋេវ ហិ
 ខោ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ
 នោ ច ខោ អភិសម្បរាយំ អត្តានំ សច្ចតោ ថេ-
 តតោ បញ្ញាបេតិ អយំ វុច្ចតិ សេនិយ សត្តា
 ឧច្ឆេទវាទោ តត្រិ សេនិយ យ្វាយំ សត្តា ទិដ្ឋេ
 ចេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ ន បញ្ញា-
 បេតិ អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ
 ន បញ្ញាបេតិ អយំ វុច្ចតិ សេនិយ សត្តា សម្មា-
 សម្ពុទ្ធា ឥមេ ខោ សេនិយ តយោ សត្តារោ
 សន្តោ សំវិជ្ជមាណា លោកស្មិន្តិ អត្តេវ សុត្តន្តោតិ ។
 អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្តពុំ បុគ្គលោ ឧប-
 លព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេនាតិ ។

[១៨៩] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមដ្ឋេ-
 នាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ ភកវា សច្ចវាទី កាល-
 វាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ ។

បុគ្គលកថា

គ្រូណា បញ្ញត្តិខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀងទាត់ ថាបិតថេរផង បញ្ញត្តិខ្លួន
 ក្នុងបរលោក ថាទៀងទាត់ ថាបិតថេរផង ម្ចាស់សេនិយៈ នេះហៅ
 ថា គ្រូជាសស្សតវាទ ម្ចាស់សេនិយៈ បណ្តាគ្រូទាំង ៣ ពួកនោះ
 គ្រូណា បញ្ញត្តិខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀងទាត់ ថាបិតថេរ តែមិនបញ្ញត្តិ
 ខ្លួនក្នុងបរលោក ថាទៀងទាត់ ថាបិតថេរទេ ម្ចាស់សេនិយៈ នេះ
 ហៅថា គ្រូជាឧច្ឆេទវាទ ម្ចាស់សេនិយៈ បណ្តាគ្រូទាំង ៣ ពួកនោះ
 គ្រូណា មិនបញ្ញត្តិខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀងទាត់ ថាបិតថេរផង មិន
 បញ្ញត្តិខ្លួនក្នុងបរលោក ថាទៀតទាត់ ថាបិតថេរផង ម្ចាស់សេនិយៈ
 នេះហៅថាគ្រូ គឺព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ម្ចាស់សេនិយៈ គ្រូទាំង ៣ ពួកនេះ
 តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតប្ប ។
 អើ ។ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន
 ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ។

[១៨៧] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏
 ឧត្តមប្ប ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គជាអ្នកសម្តែង
 ពាក្យទៀងត្រង់ សម្តែងតាមកាល សម្តែងពាក្យពិត សម្តែងពាក្យ
 ប្រាកដ សម្តែងពាក្យមិនឃ្លៀងឃ្លាត សម្តែងពាក្យមិនប្រែប្រួលប្ត ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អាមន្តា ។ វុត្តំ ភកវតា សប្បិកុម្ភោតិ ។ អាមន្តា ។
អត្ថិ កោចិ សប្បិស្ស កុម្ភំ កហោតិ ។ ន ហេវ
វត្តព្វេ ។ តេន ហិ ន វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

[១៩០] បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរម-
ដ្ឋេនាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ ភកវា សច្ចវាទី កាល-
វាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ ។

អាមន្តា ។ វុត្តំ ភកវតា តេលកុម្ភោ មធុកុម្ភោ
ដាលិតកុម្ភោ ទីវកុម្ភោ ឧទកកុម្ភោ ចានីយថា-
លកំ ចានីយកោសកំ ចានីយសរាវកំ និច្ចភត្តំ
ធុវយាកូតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ យាកុ
និច្ចា ធុវា សស្សតា អវិបរិណាមធុម្ភាតិ ។ ន
ហេវ វត្តព្វេ ។ តេន ហិ ន វត្តព្វំ បុគ្គលោ ឧប-
លព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ សទ្ធិត្តំ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្នាំងទឹកដោះថ្នាំឬ ។ អើ ។
ជនណាមួយ ធ្វើឆ្នាំងទឹកដោះថ្នាំមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន
ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នោះទេ ។

[១៩០] បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏ឧត្តម
ឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គជាអ្នកសម្តែងពាក្យទៀង
ត្រង់ សម្តែងតាមកាល សម្តែងពាក្យពិត សម្តែងពាក្យប្រាកដ សំ-
ដែងពាក្យមិនឃ្លៀងឃ្លាត សម្តែងពាក្យមិនប្រែប្រួលឬ ។ អើ ។
ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ឆ្នាំងប្រេង ឆ្នាំងទឹកឃ្មុំ ឆ្នាំងទឹកអំពៅ
ឆ្នាំងទឹកដោះស្រស់ ឆ្នាំងទឹកផឹក សៀនដាក់ទឹកផឹក កំសៀវដាំទឹកផឹក
ផ្តិលខាត់ដាក់ទឹកផឹក បាយទៀងទាត់ បបរពិតប្រាកដឬ ។ អើ ។
បបរណាមួយ ទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ បិតថេរ មិនប្រែប្រួលជាធម្មតា
មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រោះហេតុនោះ
អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល គេដឹងបាន ដោយអត្ថដ៏ពិត និងអត្ថដ៏
ឧត្តមទេ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

បរិហានិកថា

និយាយអំពីការសង្កត់សង្កិន ៨ លើក អំពីសេចក្តី
 បំប្រួញ អំពីបុគ្គលអន្ទោលទៅ អំពីបញ្ញត្តិបុគ្គល ព្រោះ
 អាស្រ័យរូប អំពីចិត្ត អំពីអំពើល្អជាគម្រប់ ៥ អំពីការប្លែង
 ឫទ្ធិ អំពីការសម្តែងអាង ដោយការនាំមកនូវព្រះសូត្រ ជា
 គម្រប់ ៨ ។

បរិហានិកថា

[១៩១] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ក្នុងទីទាំងពួងឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត
 ក្នុងទីទាំងពួងឬ ។ អើ ។ សេចក្តីសាបសូន្យ របស់ព្រះអរហន្តក្នុងទី
 ទាំងពួងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត
 សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត
 ក្នុងកាលទាំងពួងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ក្នុងកាលទាំងពួងឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សព្វនា អរហតោ បរិហានីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។
 បេ ។ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 សព្វេ អរហន្តោ អរហត្តា បរិហាយន្តីតិ ។ ន
 ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សព្វេ អរហន្តោ អរហត្តា
 បរិហាយន្តីតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វេសញ្ញេវ អរហ-
 ន្តានំ បរិហានីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៩២] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ អរហា អរហត្តា បរិហាយមាណោ ច-
 ត្វហិ ផលេហិ បរិហាយតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។
 បេ ។ ចត្វហិ សតសហស្សេហិ សេដ្ឋិ សេដ្ឋិត្តំ
 កាវេន្តោ សតសហស្សេ បរិហីនេ សេដ្ឋិត្តា បរិ-
 ហីនោ ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វសាបតេយ្យា
 បរិហីនោ ហោតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ ចត្វហិ
 សតសហស្សេហិ សេដ្ឋិ សេដ្ឋិត្តំ កាវេន្តោ សត-
 សហស្សេ បរិហីនេ ភព្វោ សព្វសាបតេយ្យា បរិ-
 ហាយិតុន្តិ ។ អាមន្តា ។ អរហា អរហត្តា បរិ-
 ហាយមាណោ ភព្វោ ចត្វហិ ផលេហិ បរិហាយិតុន្តិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

សេចក្តីសាបសូន្យ របស់ព្រះអរហន្ត ក្នុងកាលទាំងពួងឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត
 ឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្តទាំងអស់ សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្តទាំងអស់ សាបសូន្យ
 ចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ សេចក្តីសាបសូន្យ របស់ព្រះអរហន្តទាំង
 អស់ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៩២] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ ព្រះ
 អរហន្ត កាលបើសាបសូន្យចាកអរហត្ត តើសាបសូន្យចាកផលទាំង ៤
 ដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ (បើដូច្នោះ ខ្ញុំ
 សួរអ្នកវិញ) សេដ្ឋី កាលទទួលនូវភាពជាសេដ្ឋី ព្រោះតែទ្រព្យ ៤ សែន
 កាលបើទ្រព្យ ១ សែន សាបសូន្យហើយ តើជាអ្នកសាបសូន្យចាកភាព
 ជាសេដ្ឋីដែរឬ ។ អើ ។ (ចុះសេដ្ឋី) ឈ្មោះថាសាបសូន្យចាកសម្បត្តិ
 ទាំងអស់ដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ សេដ្ឋី កាល
 ទទួលនូវភាពជាសេដ្ឋី ព្រោះតែទ្រព្យ ៤ សែន កាលបើទ្រព្យ ១ សែន
 សាបសូន្យហើយ តើគួរដើម្បីសាបសូន្យ ចាកសម្បត្តិទាំងអស់ឬ ។
 អើ ។ (អើបើដូច្នោះ) ព្រះអរហន្ត កាលសាបសូន្យចាកអរហត្ត គួរ
 ដើម្បីសាបសូន្យចាកផលទាំង ៤ ដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។

បរិហានិកថា

[១៩៣] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិ-
 ផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បរិហាយតិ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ បរិហាយតិ
 សកទាតាមី សកទាតាមិផលាតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៩៤] បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលា-
 តិ ។ អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោ-
 តាបត្តិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បរិ-
 ហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។ អាមន្តា ។
 បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិផលាតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៩៥] បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិ-
 ផលាតិ ។ អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ
 សោតាបត្តិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

បរិហានិកថា

[១៩៣] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។
 អើ ។ សកទាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាតាមិផលប្ប ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាក
 អរហត្តប្ប ។ អើ ។ អនាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាតាមិផល
 ប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៩៤] អនាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាតាមិផលប្ប ។
 អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ប ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាក
 អនាតាមិផលប្ប ។ អើ ។ សកទាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសក-
 ទាតាមិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[១៩៥] សកទាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាតាមិផល
 ប្ប ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ប ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[១៩៦] ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតា-
 បត្តិដលាតិ ។ អាមន្តា ។ ន បរិហាយតិ អរហា
 អរហត្តាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ ន បរិហា-
 យតិ សកទាតាមី សកទាតាមិដលាតិ ។ អាមន្តា ។
 ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ ន បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតា-
 មិដលាតិ ។ អាមន្តា ។ ន បរិហាយតិ អរហា
 អរហត្តាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៩៧] ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតា-
 បត្តិដលាតិ ។ អាមន្តា ។ ន បរិហាយតិ អនា-
 តាមី អនាតាមិដលាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 ន បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិដលាតិ ។
 អាមន្តា ។ ន បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដ-
 លាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[១៩៨] ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោ-
 តាបត្តិដលាតិ ។ អាមន្តា ។ ន បរិហាយតិ សក-
 ទាតាមី សកទាតាមិដលាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[១៩៦] សោតាបន្នបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផល
 ទេឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សកទាតាមិបុគ្គល មិន
 សាបសូន្យចាកសកទាតាមិផលទេឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត មិន
 សាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 អនាតាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកអនាតាមិផលទេឬ ។ អើ ។ ព្រះ
 អរហន្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។

[១៩៧] សោតាបន្នបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផល
 ទេឬ ។ អើ ។ អនាតាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកអនាតាមិផល
 ទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សកទាតាមិបុគ្គល
 មិនសាបសូន្យចាកសកទាតាមិផលទេឬ ។ អើ ។ អនាតាមិបុគ្គល
 មិនសាបសូន្យចាកអនាតាមិផលទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។

[១៩៨] សោតាបន្នបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផល
 ទេឬ ។ អើ ។ សកទាតាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសកទាតា-
 មិផលទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

បរិហានិកថា

[១៩៩] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
អាមន្តា ។ អរហា អរហត្តា បរិហាយមាណោ កត្ត
សណ្ឋាតីតិ ។ អនាតាមិដលេតិ ។ អនាតាមី អនា-
តាមិដលា បរិហាយមាណោ កត្ត សណ្ឋាតីតិ ។
សកទាតាមិដលេតិ ។ សកទាតាមី សកទាតាមិដ-
លា បរិហាយមាណោ កត្ត សណ្ឋាតីតិ ។ សោ-
តាបត្តិដលេតិ ។ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដលា
បរិហាយមាណោ បុគ្គជ្ជនក្ខមិយំ សណ្ឋាតីតិ ។ ន
ហេរំ វត្តព្វេ ។ អាជានាហិ និក្ខហំ ហព្វិ អរហា
អរហត្តា បរិហាយមាណោ អនាតាមិដលេ សណ្ឋាតិ
អនាតាមី អនាតាមិដលា បរិហាយមាណោ សក-
ទាតាមិដលេ សណ្ឋាតិ សកទាតាមី សកទាតាមិ-
ដលា បរិហាយមាណោ សោតាបត្តិដលេ សណ្ឋាតិ
តេន វត វេ វត្តព្វេ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដលា
បរិហាយមាណោ បុគ្គជ្ជនក្ខមិយំ សណ្ឋាតីតិ ។

បរិហានិកថា

[១៩៩] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តបូ ។ អើ ។
 ព្រះអរហន្ត កាលបើសាបសូន្យចាកអរហត្តហើយ នឹងតាំងនៅក្នុងទី
 ណាវិញ ។ (នឹងតាំងនៅ) ក្នុងអនាគាមិផល ។ អនាគាមិបុគ្គល
 កាលបើសាបសូន្យចាកអនាគាមិផលហើយ នឹងតាំងនៅក្នុងទីណាវិញ ។
 (នឹងតាំងនៅ) ក្នុងសកទាគាមិផល ។ សកទាគាមិបុគ្គល កាលបើ
 សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលហើយ នឹងតាំងនៅក្នុងទីណាវិញ ។
 (នឹងតាំងនៅ) ក្នុងសោតាបត្តិផល ។ សោតាបន្នបុគ្គល កាលបើ
 សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផល នឹងតាំងនៅក្នុងបុប្ផជនភូមិវិញ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុស (របស់អ្នក) ចុះ
 ព្រះអរហន្ត កាលបើសាបសូន្យចាកអរហត្តហើយ នឹងតាំងនៅក្នុង
 អនាគាមិផលវិញ អនាគាមិបុគ្គល កាលបើសាបសូន្យចាកអនាគាមិផល
 ហើយ នឹងតាំងនៅក្នុងសកទាគាមិផលវិញ សកទាគាមិបុគ្គល កាល
 បើសាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលហើយ នឹងតាំងនៅក្នុងសោតាបត្តិផល
 វិញ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា សោតាបន្ន-
 បុគ្គល កាលបើសាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលហើយ នឹងតាំងនៅក្នុង
 បុប្ផជនភូមិវិញ ដូច្នោះដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២០០] អរហា អរហត្តា បរិហាយមាណោ
 សោតាបត្តិដលេ សណ្ឋាតីតិ ។ អាមន្តា ។ សោតា-
 បត្តិដលស្ស អនន្តរា អរហត្តញ្ញៅ សច្ចិកោតីតិ ។ ន
 ហៅ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សោតាបណ្ណោ សោតាបត្តិ-
 ដលាតិ ។ ន ហៅ វត្តព្វេ ។ កស្ស ពហុតរា កិ-
 លេសា បហីនា អរហតោ វា សោតាបន្នស្ស វាតិ ។
 អរហតោ ។ ហញ្ចិ អរហតោ ពហុតរា កិលេសា
 បហីនា បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា តេន វត វេ
 វត្តព្វេ បរិហាយតិ សោតាបណ្ណោ សោតាបត្តិដលាតិ ។

[២០១] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សក្កនាតាមី សក្កនាតាមិ-
 ដលាតិ ។ ន ហៅ វត្តព្វេ ។ កស្ស ពហុតរា
 កិលេសា បហីនា អរហតោ វា សក្កនាតាមិស្ស
 វាតិ ។ អរហតោ ។ ហញ្ចិ អរហតោ ពហុតរា
 កិលេសា បហីនា បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា
 តេន វត វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ សក្កនាតាមី
 សក្កនាតាមិដលាតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២០០] ព្រះអរហន្ត កាលបើសាបសូន្យចាកអរហត្ត នឹងតាំង
 នៅក្នុងសោតាបត្តិផលវិញ្ញាប្ណ ។ អើ ។ (ព្រះអរហន្ត) ធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់នូវអរហត្ត ក្នុងលំដាប់នៃសោតាបត្តិផលប្ណ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ណ ។
 អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ណ ។
 អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្តក្តី សោតាបន្នបុគ្គល
 ក្តី លោកណាលះកិលេសបានច្រើនជាង ។ ព្រះអរហន្ត (លះកិ-
 លេសបានច្រើនជាង) ។ បើព្រះអរហន្ត លះកិលេសបានច្រើនជាង
 ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះ
 ហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាក
 សោតាបត្តិផល ដូច្នោះដែរ ។

[២០១] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ណ ។ អើ ។
 សកទាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាតាមិផលប្ណ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្តក្តី សកទាតាមិបុគ្គលក្តី លោក
 ណាលះកិលេសបានច្រើនជាង ។ ព្រះអរហន្ត (លះកិលេសបានច្រើន
 ជាង) ។ បើព្រះអរហន្ត លះកិលេសបានច្រើនជាង ហើយព្រះអរហន្ត
 សាបសូន្យចាកអរហត្ត ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរ
 ពោលថា សកទាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាតាមិផលដូច្នោះដែរ ។

បរិហានិកថា

[២០២] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដលាតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ កិស្ស ពហុតរា កិលេសា
 បហីនា អរហតោ វា អនាតាមិស្ស វាតិ ។ អរ-
 ហតោ ។ ហត្ថិ អរហតោ ពហុតរា កិលេសា
 បហីនា បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា តេន វត
 វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដលាតិ ។

[២០៣] បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដ-
 លាតិ ។ អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ
 សោតាបត្តិដលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ កិស្ស
 ពហុតរា កិលេសា បហីនា អនាតាមិស្ស វា
 សោតាបន្នស្ស វាតិ ។ អនាតាមិស្ស ។ ហត្ថិ
 អនាតាមិស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា បរិហា-
 យតិ អនាតាមី អនាតាមិដលា តេន វត វេ វត្តព្វេ
 បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដលាតិ ។

បរិហានិកថា

[២០៣] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 អនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្តក្តី អនាគាមិបុគ្គលក្តី លោកណាលះកិ-
 លេសបានច្រើនជាង ។ ព្រះអរហន្ត (លះកិលេសបានច្រើនជាង) ។
 បើព្រះអរហន្ត លះកិលេសបានច្រើនជាង ហើយព្រះអរហន្ត សាប-
 សូន្យចាកអរហត្ត ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោល
 ថា អនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផល ដូច្នោះដែរ ។

[២០៣] អនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលប្ប ។
 អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ប ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ អនាគាមិបុគ្គលក្តី សោតាបន្នបុគ្គលក្តី
 លោកណាលះកិលេសបានច្រើនជាង ។ អនាគាមិបុគ្គល (លះកិលេស
 បានច្រើនជាង) ។ បើអនាគាមិបុគ្គល លះកិលេសបានច្រើនជាង
 ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផល ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
 ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាក
 សោតាបត្តិផល ដូច្នោះដែរ ។

[២០៤] បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិ-
 ផលាតិ ។ អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សកនាតាមី
 សកនាតាមិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ កស្ស
 ពហុតរា កិលេសា បហីនា អនាតាមិស្ស វា
 សកនាតាមិស្ស វាតិ ។ អនាតាមិស្ស ។ ហញ្ចិ
 អនាតាមិស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា បរិហាយតិ
 អនាតាមី អនាតាមិផលា តេន វត វេ វត្តព្វេ
 បរិហាយតិ សកនាតាមី សកនាតាមិផលាតិ ។

[២០៥] បរិហាយតិ សកនាតាមី សកនា-
 តាមិផលាតិ ។ អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សោតា-
 បន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។
 កស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា សកនាតាមិ-
 ស្ស វា សោតាបន្នស្ស វាតិ ។ សកនាតាមិស្ស ។
 ហញ្ចិ សកនាតាមិស្ស ពហុតរា កិលេសា បហី-
 នា បរិហាយតិ សកនាតាមី សកនាតាមិផលា
 តេន វត វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ
 សោតាបត្តិផលាតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២០៤] អនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលឬ ។
 អើ ។ សកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ អនាគាមិបុគ្គលក្តី សកទាគាមិបុគ្គលក្តី
 លោកណា លះកិលេសបានច្រើនជាង ។ អនាគាមិបុគ្គល (លះកិលេស
 បានច្រើនជាង) ។ បើអនាគាមិបុគ្គល លះកិលេសបានច្រើនជាង
 ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផល ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
 ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា សកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាក
 សកទាគាមិផលដូច្នោះដែរ ។

[២០៥] សកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផល
 ឬ ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផល
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ សកទាគាមិបុគ្គលក្តី
 សោតាបន្នបុគ្គលក្តី លោកណា លះកិលេសបានច្រើនជាង ។ សក-
 ទាគាមិបុគ្គល (លះកិលេសបានច្រើនជាង) ។ បើសកទាគាមិបុគ្គល
 លះកិលេសបានច្រើនជាង ហើយសកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាក
 សកទាគាមិផល ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា
 សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផល ដូច្នោះដែរ ។

បរិហានិកថា

[២០៦] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ អា-
មន្តា ។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដ-
លាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ កស្ស អធិមត្តា
មគ្គការវេទ អរហតោ វា សោតាបន្នស្ស វាតិ ។
អរហតោ ។ ហព្វិ អរហតោ អធិមត្តា មគ្គកា-
វេទ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា តេន វត វេ
វត្តព្វេ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដលាតិ ។

[២០៧] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដ-
លាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ កស្ស អធិមត្តា សតិ-
ប្បដ្ឋានការវេទ ។ បេ ។ សម្មប្បដ្ឋានការវេទ ឥន្ទ្រិចា-
ការវេទ ឥន្ទ្រិយការវេទ ពលការវេទ ពោជ្ឈង្គការវេទ
អរហតោ វា សោតាបន្នស្ស វាតិ ។ អរហតោ ។
ហព្វិ អរហតោ អធិមត្តា ពោជ្ឈង្គការវេទ បរិហាយតិ
អរហា អរហត្តា តេន វត វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ
សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដលាតិ ។

បរិហានិកថា

[២០៦] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្តក្តី សោតាបន្នបុគ្គលក្តី លោកណា
 ចម្រើនមគ្គច្រើនជាង ។ ព្រះអរហន្ត (ចម្រើនមគ្គច្រើនជាង) ។
 បើព្រះអរហន្ត ចម្រើនមគ្គច្រើនជាង ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យ
 ចាកអរហត្ត ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា
 សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផល ដូច្នោះដែរ ។

[២០៧] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្តក្តី សោតាបន្នបុគ្គលក្តី លោក
 ណា ចម្រើនសតិប្បដ្ឋានបានច្រើនជាង ។ បេ ។ ចម្រើនសម្មប្បធាន
 ចម្រើនឥទ្ធិបាទ ចម្រើនឥន្ទ្រិយ ចម្រើនពលៈ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈ ច្រើនជាង ។
 ព្រះអរហន្ត (ចម្រើនច្រើនជាង) ។ បើព្រះអរហន្ត ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈ
 ច្រើនជាង ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន
 ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យ
 ចាកសោតាបត្តិផល ដូច្នោះដែរ ។

[២០៨] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សកទាតាមី សក-
 ទាតាមិដលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ កស្ស អ-
 ធិមត្តា មត្តការាណា ។ បេ ។ ពោជ្ឈង្គុក្ការាណា អរ-
 ហតោ វា សកទាតាមិស្ស វាតិ ។ អរហតោ ។
 ហព្វិ អរហតោ អធិមត្តា ពោជ្ឈង្គុក្ការាណា បរិហា-
 យតិ អរហា អរហត្តា តេន វត វេ វត្តព្វេ បរិ-
 ហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិដលាតិ ។

[២០៩] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដលាតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ កស្ស អធិមត្តា មត្តការាណា
 ។ បេ ។ ពោជ្ឈង្គុក្ការាណា អរហតោ វា អនាតាមិស្ស
 វាតិ ។ អរហតោ ។ ហព្វិ អរហតោ អធិមត្តា
 ពោជ្ឈង្គុក្ការាណា បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា តេន
 វត វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដ-
 លាតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២០៨] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 សកទាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាតាមិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្តក្តី សកទាតាមិបុគ្គលក្តី លោកណា ចម្រើន
 មគ្គច្រើនជាង ។ បេ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈច្រើនជាង ។ ព្រះអរ-
 ហន្ត (ចម្រើនច្រើនជាង) ។ បើព្រះអរហន្ត ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈច្រើនជាង
 ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះ
 ហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា សកទាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាក
 សកទាតាមិផលដូច្នោះដែរ ។

[២០៩] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 អនាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាតាមិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្តក្តី អនាតាមិបុគ្គលក្តី លោកណា ចម្រើន
 មគ្គច្រើនជាង ។ បេ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈច្រើនជាង ។ ព្រះអរហន្ត
 (ចម្រើនច្រើនជាង) ។ បើព្រះអរហន្ត ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈច្រើនជាង
 ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះ
 ហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា អនាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាតា-
 មិផល ដូច្នោះដែរ ។

បរិហានិកថា

[២១០] បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដលាតិ ។
 អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិ-
 ដលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ កស្ស អធិមត្តា
 មគ្គការវេ ។ បេ ។ ពោជ្ឈង្គុក្ការវេ អនាតាមិស្ស
 វា សោតាបន្នស្ស វាតិ ។ អនាតាមិស្ស ។ ហព្វិ
 អនាតាមិស្ស អធិមត្តា ពោជ្ឈង្គុក្ការវេ បរិហាយតិ
 អនាតាមី អនាតាមិដលា តេន វត វេ វត្តព្វេ
 បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដលាតិ ។

[២១១] បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដលា-
 តិ ។ អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សកទាតាមី ស-
 កទាតាមិដលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ កស្ស
 អធិមត្តា មគ្គការវេ ។ បេ ។ ពោជ្ឈង្គុក្ការវេ អនា-
 តាមិស្ស វា សកទាតាមិស្ស វាតិ ។ អនាតាមិស្ស ។
 ហព្វិ អនាតាមិស្ស អធិមត្តា ពោជ្ឈង្គុក្ការវេ បរិ-
 ហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដលា តេន វត វេ វត្តព្វេ
 បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិដលាតិ ។

បរិហានិកថា

[២១០] អនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលឬ ។
 អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ អនាគាមិបុគ្គលក្តី សោតាបន្នបុគ្គលក្តី
 លោកណា ចម្រើនមគ្គច្រើនជាង ។ បេ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈច្រើនជាង ។
 អនាគាមិបុគ្គល (ចម្រើនច្រើនជាង) ។ បើអនាគាមិបុគ្គល ចម្រើន
 ពោជ្ឈង្គៈច្រើនជាង ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិ-
 ផល ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា សោតា-
 បន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផល ដូច្នោះដែរ ។

[២១១] អនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលឬ ។
 អើ ។ សកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ អនាគាមិបុគ្គលក្តី សកទាគាមិបុគ្គល
 ក្តី លោកណា ចម្រើនមគ្គច្រើនជាង ។ បេ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈច្រើនជាង ។
 អនាគាមិបុគ្គល (ចម្រើនច្រើនជាង) ។ បើអនាគាមិបុគ្គល ចម្រើន
 ពោជ្ឈង្គៈច្រើនជាង ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផល
 ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោលថា សកទាគាមិបុគ្គល
 សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផល ដូច្នោះដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២១២] បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទា-
 តាមិដលាតិ ។ អាមន្តា ។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ
 សោតាបត្តិដលាតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ កស្ស
 អធិមត្តា មត្តការវេទ ។ បេ ។ ពោជ្ឈង្គុក្ការវេទ សក-
 ទាតាមិស្ស វា សោតាបន្នស្ស វាតិ ។ សកទាតា-
 មិស្ស ។ ហញិ សកទាតាមិស្ស អធិមត្តា ពោជ្ឈង្គុក្កា-
 វេទ បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិដលា
 តេន វត វេ វត្ថុព្វេ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតា-
 បត្តិដលាតិ ។

[២១៣] អរហតា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ បរិហាយតិ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សោតាបន្នេន
 ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដ-
 លាតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អរហតា
 សមុទយោ ទិដ្ឋោ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ សោតាបន្នេន សមុទយោ ទិដ្ឋោ
 បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដលាតិ ។ ន
 ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អរហតា និរោដោ ទិដ្ឋោ
 បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២១២] សកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលឬ ។
 អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ សកទាគាមិបុគ្គលក្តី សោតាបន្នបុគ្គលក្តី
 លោកណា ចម្រើនមគ្គច្រើនជាង ។ បេ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈច្រើនជាង ។
 សកទាគាមិបុគ្គល (ចម្រើនច្រើនជាង) ។ បើ សកទាគាមិបុគ្គល
 ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈច្រើនជាង ហើយសកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាក
 សកទាគាមិផល ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគួរពោល
 ថា សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផល ដូច្នោះដែរ ។

[២១៣] ព្រះអរហន្ត ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ហើយព្រះអរហន្ត
 សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច
 ហើយសោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត ឃើញនូវសមុទយសច្ច
 ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល
 ឃើញនូវសមុទយសច្ច ហើយសោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតា-
 បត្តិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត
 ឃើញនូវនិរោធសច្ច ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។

បរិហានិកថា

សោតាបន្នេន និរោធា ទិដ្ឋោ បរិហាយតិ សោតា-
 បន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អរហតា មក្កោ ទិដ្ឋោ បរិហាយតិ អរហា អរហា-
 ត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សោតាបន្នេន មក្កោ ទិដ្ឋោ បរិ-
 ហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ អរហតា ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ
 បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សោ-
 តាបន្នេន ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ បរិហាយតិ សោតា-
 បន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២១៤] អរហតា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ បរិហាយតិ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សកទាតាមិណ
 ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតា-
 មិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អរហតា
 សមុទយោ ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ និរោធា ទិដ្ឋោ ។ បេ ។
 មក្កោ ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ
 បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សកទា-
 តាមិណ ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ បរិហាយតិ សកទា-
 តាមី សកទាតាមិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

បរិហានិកថា

សោតាបន្នបុគ្គល ឃើញនូវនិរោធសច្ច ហើយសោតាបន្នបុគ្គល
 សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
 ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត ឃើញនូវមគ្គ ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យ
 ចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល ឃើញនូវមគ្គ ហើយ
 សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយ
 ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល
 ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិ-
 ផលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២១២] ព្រះអរហន្ត ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ហើយព្រះអរហន្ត
 សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ សកទាតាមិបុគ្គល ឃើញនូវ
 ទុក្ខសច្ច ហើយសកទាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាតាមិផល
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត ឃើញ
 នូវសមុទយសច្ច ។ បេ ។ ឃើញនូវនិរោធសច្ច ។ បេ ។ ឃើញនូវ
 មគ្គ ។ បេ ។ ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាក
 អរហត្តឬ ។ អើ ។ សកទាតាមិបុគ្គល ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយ
 សកទាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាតាមិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២១៥] អរហតា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ បរិហាយតិ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ អនាតាមិណា ទុក្ខំ
 ទិដ្ឋំ បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។ ន
 ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អរហតា សមុទយោ ទិដ្ឋោ
 ។ បេ ។ និរោណោ ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ មក្កោ ទិដ្ឋោ
 ។ បេ ។ ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ បរិហាយតិ អរ-
 ហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ អនាតាមិណា ចត្តារិ
 សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិ-
 ផលាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២១៦] អនាតាមិណា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ បរិហាយតិ
 អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។ អាមន្តា ។ សោតា-
 បន្នេន ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោ-
 តាបត្តិផលាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនា-
 តាមិណា សមុទយោ ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ និរោណោ ទិដ្ឋោ
 ។ បេ ។ មក្កោ ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ ចត្តារិ សច្ចានិ
 ទិដ្ឋានិ បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។
 អាមន្តា ។ សោតាបន្នេន ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ
 បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២១៥] ព្រះអរហន្ត ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ហើយព្រះអរហន្ត
 សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខ-
 សច្ច ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលប្ប ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត ឃើញនូវសមុទយ-
 សច្ច ។ បេ ។ ឃើញនូវនិរោធសច្ច ។ បេ ។ ឃើញនូវមគ្គ ។ បេ ។
 ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។
 អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយអនាគាមិបុគ្គល
 សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២១៦] អនាគាមិបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ហើយអនាគាមិ-
 បុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលប្ប ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល
 ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ហើយសោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិ-
 ផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាគាមិ-
 បុគ្គល ឃើញនូវសមុទយសច្ច ។ បេ ។ ឃើញនូវនិរោធសច្ច ។ បេ ។
 ឃើញនូវមគ្គ ។ បេ ។ ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយអនាគាមិបុគ្គល
 សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលប្ប ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល ឃើញ
 នូវសច្ចៈ ៤ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ប ។

បរិហានិកថា

ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនាតាមិណ ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ បរិ-
 ហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។ អាមន្តា ។
 សកទាតាមិណ ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ បរិហាយតិ សកទាតាមី
 សកទាតាមិផលាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អនាតាមិណ សមុទយោ ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ និរោណោ
 ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ មក្កោ ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ ចត្តារិ សច្ចានិ
 ទិដ្ឋានិ បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។
 អាមន្តា ។ សកទាតាមិណ ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ
 បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិផលាតិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២១៧] សកទាតាមិណ ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ បរិហា-
 យតិ សកទាតាមី សកទាតាមិផលាតិ ។ អាមន្តា ។
 សោតាបន្នេន ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ
 សោតាបត្តិផលាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សក-
 ទាតាមិណ សមុទយោ ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ និរោណោ
 ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ មក្កោ ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ ចត្តារិ សច្ចានិ ទិ-
 ដ្ឋានិ បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិផលាតិ ។

បរិហានិកថា

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាគាមិបុគ្គល ឃើញ
 នូវទុក្ខសច្ច ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលប្ត ។
 អើ ។ សកទាគាមិបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ហើយសកទាគាមិបុគ្គល
 សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។
 បេ ។ អនាគាមិបុគ្គល ឃើញនូវសមុទយសច្ច ។ បេ ។ ឃើញនូវនិរោធ-
 សច្ច ។ បេ ។ ឃើញនូវមគ្គ ។ បេ ។ ឃើញនូវសច្ចៈ៤ ហើយ
 អនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលប្ត ។ អើ ។ សកទា-
 គាមិបុគ្គល ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយសកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យ
 ចាកសកទាគាមិផលប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២១៧] សកទាគាមិបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ហើយសក-
 ទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលប្ត ។ អើ ។ សោតា-
 បន្ទបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ហើយសោតាបន្ទបុគ្គល សាបសូន្យ
 ចាកសោតាបន្តិផលប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 សកទាគាមិបុគ្គល ឃើញនូវសមុទយសច្ច ។ បេ ។ ឃើញនូវនិរោធ-
 សច្ច ។ បេ ។ ឃើញនូវមគ្គ ។ បេ ។ ឃើញនូវសច្ចៈ ៤
 ហើយសកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលប្ត ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អាមន្តា ។ សោតាបន្នេន ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ
បរិហាយតិ សោតាបន្នេន សោតាបត្តិដលាតិ ។ ន
ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២១៨] សោតាបន្នេន ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ ន
បរិហាយតិ សោតាបន្នេន សោតាបត្តិដលាតិ ។

អាមន្តា ។ អរហតា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ ន បរិហាយតិ
អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
សោតាបន្នេន សមុទយោ ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ និរោជោ
ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ មក្កោ ទិដ្ឋោ ។ បេ ។ ចត្តារិ សច្ចានិ
ទិដ្ឋានិ ន បរិហាយតិ សោតាបន្នេន សោតាបត្តិដ-
លាតិ ។ អាមន្តា ។ អរហតា ចត្តារិ សច្ចានិ
ទិដ្ឋានិ ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ ន
ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២១៩] សកទាតាមិណ ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ ។ បេ ។
ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ ន បរិហាយតិ សកទាតាមី
សកទាតាមិដលាតិ ។ អាមន្តា ។ អរហតា ចត្តារិ
សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល
សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២១៨] សោតាបន្នបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ហើយ
សោតាបន្នបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលទេឬ ។ អើ ។
ព្រះអរហន្ត ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ហើយព្រះអរហន្ត មិនសាបសូន្យចាក
អរហត្តទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សោតាបន្ន-
បុគ្គល ឃើញនូវសមុទយសច្ច ។ បេ ។ ឃើញនូវនិរោធសច្ច ។ បេ ។
ឃើញនូវមគ្គសច្ច ។ បេ ។ ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល
មិនសាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលទេឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ឃើញ
នូវសច្ចៈ ៤ ហើយព្រះអរហន្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អ្នក
មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២១៩] សកទាតាមិបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ។ បេ ។
ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយសកទាតាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាក
សកទាតាមិផលទេឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ឃើញនូវសច្ចៈ ៤
ហើយព្រះអរហន្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តផលទេឬ ។ អ្នកមិនគួរ
ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

បរិហានិកថា

[២២០] អនាគាមិណ ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ ។ បេ ។
 ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ ន បរិហាយតិ អនាគាមី
 អនាគាមិផលាតិ ។ អាមន្តា ។ អរហតា ចត្តារិ
 សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២២១] សោតាបន្នេន ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ ។ បេ ។
 ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ
 សោតាបត្តិផលាតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគាមិណ
 ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ ។ បេ ។ ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ ន
 បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២២២] សកណាកាមិណ ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ ។ បេ ។
 ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ ន បរិហាយតិ សកណា-
 កាមី សកណាកាមិផលាតិ ។ អាមន្តា ។ អនា-
 កាមិណ ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ ។ បេ ។ ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ
 ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ ។ ន
 ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

បរិហានិកថា

[២២០] អនាគាមិបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ។ លេ ។ ឃើញ
 នូវសច្ចៈ ៤ ហើយអនាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកអនាគាមិផលទេ
 ឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយព្រះអរហន្ត
 មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[២២១] សោតាបន្នបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ។ លេ ។
 ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតា-
 បត្តិផលទេឬ ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ។ លេ ។
 ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយអនាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកអនាគាមិ-
 ផលទេ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[២២២] សកទាគាមិបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ។ លេ ។
 ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយសកទាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសក-
 ទាគាមិផលទេឬ ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច
 ។ លេ ។ ឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ហើយអនាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យ
 ចាកអនាគាមិផលទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២២៣] សោតាបន្នេន ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ ។ បេ ។
 ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ
 សោតាបត្តិផលាតិ ។ អាមន្តា ។ សកទាតាមិណ
 ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ ។ បេ ។ ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ ន
 បរិហាយតិ សកទាតាមិ សកទាតាមិផលាតិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[២២៤] អរហតោ រាគោ បហីនោ បរិហា-
 យតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សោតា-
 បន្នេស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនោ បរិហាយតិ សោតា-
 បន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។
 អរហតោ រាគោ បហីនោ បរិហាយតិ អរហា អ-
 រហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សោតាបន្នេស្ស វិចិត្តិច្ឆា
 បហីនោ ។ បេ ។ សីលព្វតបរាមាសោ បហីនោ ។ បេ ។
 អចាយកមនិយោ រាគោ បហីនោ ។ បេ ។ អចា-
 យកមនិយោ នោសោ បហីនោ ។ បេ ។ អចា-
 យកមនិយោ មោហោ បហីនោ បរិហាយតិ សោ-
 តាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២២៣] សោតាបន្នបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ។ បេ ។

ឃើញនូវសច្ចៈ ២ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតា-
បត្តិផលទេប្ប ។ អើ ។ សកទាតាមិបុគ្គល ឃើញនូវទុក្ខសច្ច ។ បេ ។

ឃើញនូវសច្ចៈ ២ ហើយសកទាតាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសក-
ទាតាមិផលទេប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២៤] ព្រះអរហន្ត លះរាគៈហើយ ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យ
ចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយ
សោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត លះរាគៈហើយ ព្រះអរហន្ត សាប-
សូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល លះវិចិកិត្តា ។ បេ ។
លះសីលពូតបរាមាសៈ ។ បេ ។ លះរាគៈដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ
។ បេ ។ លះទោសៈដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ។ បេ ។ លះ
មោហៈដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល សាប-
សូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

បរិហានិកថា

អរហតោ ទោសោ បហីនោ ។ បេ ។ មោហោ
 បហីនោ មាណោ បហីនោ ទិដ្ឋិ បហីនោ វិចិត្តិក្ខា
 បហីនោ ដីនំ បហីនំ ឧទ្ធច្ចំ បហីនំ អហិរិកំ បហីនំ
 ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ បហីនំ បរិហាយតិ អរហា
 អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សោតាបន្នស្ស សក្កា-
 យទិដ្ឋិ បហីនោ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតា-
 បត្តិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អរហតោ
 អនោត្តប្បំ បហីនំ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ សោតាបន្នស្ស វិចិត្តិក្ខា បហីនោ ។ បេ ។
 សីលព្វតបរាមាសោ បហីនោ ។ បេ ។ អទាយកម-
 និយោ រាគោ បហីនោ ។ បេ ។ អទាយកមនិយោ
 ទោសោ បហីនោ ។ បេ ។ អទាយកមនិយោ មោ-
 ហោ បហីនោ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតា-
 បត្តិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២២៥] អរហតោ រាគោ បហីនោ បរិហាយតិ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សកទាតាមិស្ស
 សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនោ បរិហាយតិ សកទាតាមិ

បរិហានិកថា

ព្រះអរហន្ត លះទោសៈ ។ បេ ។ លះមោហៈ លះមានៈ លះ
 ទិដ្ឋិ លះវិចិកិច្ចា លះបីនៈ លះឧទ្ធច្ចៈ លះអហិរិកៈ ។ បេ ។ លះ
 អនោត្តប្បៈ ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 សោតាបន្នបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល សាប-
 សូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 ព្រះអរហន្ត លះអនោត្តប្បៈ ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត
 ប្ប ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល លះវិចិកិច្ចា ។ បេ ។ លះ
 សីលព្វតបរាមាសៈ ។ បេ ។ លះរាគៈដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ
 ។ បេ ។ លះទោសៈដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ។ បេ ។ លះ
 មោហៈដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល សាប-
 សូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២៥] ព្រះអរហន្ត លះរាគៈ ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យ
 ចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។ សកទាតាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សកទាតាមិផលាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អរហតោ រាតោ បហីនោ បរិហាយតិ អរហា អរ-
 ហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សកទាតាមិស្ស វិចិត្តិច្ឆា
 បហីនា ។ បេ ។ សីលព្វតបរាមាសោ បហីនោ
 ។ បេ ។ ឱទ្ធារិកោ កាមរាតោ បហីនោ ។ បេ ។
 ឱទ្ធារិកោ ព្យាទានោ បហីនោ បរិហាយតិ សកទា-
 តាមិ សកទាតាមិផលាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អរហតោ នោសោ បហីនោ ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ
 បហីនំ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 សកទាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា ។ បេ ។
 ឱទ្ធារិកោ ព្យាទានោ បហីនោ បរិហាយតិ សកទា-
 តាមិ សកទាតាមិផលាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២២៦] អរហតោ រាតោ បហីនោ បរិហាយតិ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ អនាតាមិស្ស
 សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា បរិហាយតិ អនាតាមិ អនា-
 តាមិផលាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អរហតោ
 រាតោ បហីនោ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ អនាតាមិស្ស វិចិត្តិច្ឆា បហីនា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

សកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត លះរាគៈ ហើយព្រះ
 អរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ សកទាគាមិបុគ្គល
 លះវិចិក្ខុ ។ បេ ។ លះសីលពូតបរាមាសៈ ។ បេ ។ លះកាមរាគ
 ដ៏គ្រោតគ្រោត ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏គ្រោតគ្រោត ហើយសកទា-
 គាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត លះទោសៈ ។ បេ ។ លះ
 អនោត្តប្បៈ ហើយព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។
 សកទាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏គ្រោត
 គ្រោត ហើយសកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២៦] ព្រះអរហន្ត លះរាគៈ ហើយព្រះអរហន្ត សាប-
 សូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយ
 អនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត លះរាគៈ ហើយព្រះអរហន្ត សាប-
 សូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល លះវិចិក្ខុ ។ បេ ។

បរិហានិកថា

សីលព្វតបរាមាសោ បហីនោ អណុសហាតតោ
 កាមរាតោ បហីនោ អណុសហាតតោ ព្យាទានោ
 បហីនោ បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។
 ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អរហតោ នោសោ
 បហីនោ ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ បហីនំ បរិហាយតិ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ អនាតាមិស្ស
 សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា ។ បេ ។ អណុសហាតតោ
 ព្យាទានោ បហីនោ បរិហាយតិ អនាតាមី អនា-
 តាមិផលាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២២៧] អនាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា
 បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។ អាមន្តា ។
 សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា បរិហាយតិ
 សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អនាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា បរិ-
 ហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។ អាមន្តា ។
 សោតាបន្នស្ស វិចិត្តិច្ឆា បហីនា ។ បេ ។ អចាយត-
 មនិយោ មោហោ បហីនោ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ

បរិហានិកថា

លះសីលពូតបរាមាសៈ លះកាមរាគ ដ៏ស្រាលស្មើង លះព្យាបាទ
 ដ៏ស្រាលស្មើង ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផល
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត
 លះទោសៈ ។ បេ ។ លះអនោត្ថប្បៈ ហើយព្រះអរហន្ត សាប-
 សូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏ស្រាលស្មើង ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាប-
 សូន្យចាកអនាគាមិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២៧] អនាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយអនាគាមិ-
 បុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលឬ ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល
 លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិ-
 ផលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាគាមិបុគ្គល
 លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផល
 ឬ ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល លះវិចិកិច្ចា ។ បេ ។ លះ
 មោហៈ ដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សោតាបត្តិដលាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អនាតាមិស្ស វិចិត្តិក្ខា បហីនា ។ បេ ។ អណ្ត-
 សហគតោ ព្យាទាទោ បហីនោ បរិហាយតិ
 អនាតាមី អនាតាមិដលាតិ ។ អាមន្តា ។ សោ-
 តាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា ។ បេ ។ អចា-
 យតមនិយោ មោហោ បហីនោ បរិហាយតិ សោ-
 តាបន្នោ សោតាបត្តិដលាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២២៨] អនាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា
 បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដលាតិ ។ អាមន្តា ។
 សកនាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា បរិហាយតិ
 សកនាតាមី សកនាតាមិដលាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អនាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា បរិ-
 ហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដលាតិ ។ អាមន្តា ។
 សកនាតាមិស្ស វិចិត្តិក្ខា បហីនា ។ បេ ។ សី-
 លព្វតបរាមាសោ បហីនោ ឱន្យារិកោ កាមរាតោ
 បហីនោ ឱន្យារិកោ ព្យាទាទោ បហីនោ បរិ-
 ហាយតិ សកនាតាមី សកនាតាមិដលាតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
អនាគាមិបុគ្គល លះវិចិកិច្ចា ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏ស្រាលស្មើង
ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលឬ ។ អើ ។ សោតា-
បន្ទបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ។ បេ ។ លះមោហា: ដែលជាដំណើរទៅ
កាន់អបាយ ហើយសោតាបន្ទបុគ្គល សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផល
ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២៨] អនាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយអនាគាមិ-
បុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគាមិផលឬ ។ អើ ។ សកទាគាមិបុគ្គល
លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគា-
មិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាគាមិ-
បុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកអនាគា-
មិផលឬ ។ អើ ។ សកទាគាមិបុគ្គល លះវិចិកិច្ចា ។ បេ ។ លះសី-
លពូតបរាមាស: លះកាមរាគ ដ៏គ្រោតគ្រោត លះព្យាបាទ ដ៏គ្រោត
គ្រោត ហើយសកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលឬ ។

បរិហានិកថា

ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនាតាមិស្ស វិចិត្តិច្ឆា បហីនា
 ។ បេ ។ អណុសហាតតោ ព្យាទានោ បហីនោ
 បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។ អាមន្តា ។
 សកនាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា ។ បេ ។
 ឌីណ្ហារិកោ ព្យាទានោ បហីនោ បរិហាយតិ សកនា-
 តាមី សកនាតាមិផលាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 [២២៩] សកនាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហី-
 នា បរិហាយតិ សកនាតាមី សកនាតាមិផលាតិ ។
 អាមន្តា ។ សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា
 បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ។ ន
 ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សកនាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ
 បហីនា បរិហាយតិ សកនាតាមី សកនាតាមិផ-
 លាតិ ។ អាមន្តា ។ សោតាបន្នស្ស វិចិត្តិច្ឆា
 បហីនា ។ បេ ។ អចាយតមនិយោ មោហោ បហីនោ
 បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ។
 ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សកនាតាមិស្ស វិចិត្តិច្ឆា
 បហីនា ។ បេ ។ ឌីណ្ហារិកោ កាមរាតោ បហីនោ

បរិហានិកថា

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាគាមិបុគ្គល លះវិចិកិច្ចា
 ។ បេ ។ លះព្យាបាទដ៏ស្រាលស្មើង ហើយអនាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យ
 ចាកអនាគាមិផលប្ត ។ អើ ។ សកទាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ លះព្យាបាទដ៏គ្រោតគ្រោត ហើយសកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យ
 ចាកសកទាគាមិផលប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២៧] សកទាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសកទា-
 គាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលប្ត ។ អើ ។ សោតា-
 បន្ទបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសោតាបន្ទបុគ្គល សាបសូន្យចាក
 សោតាបត្តិផលប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សកទា-
 គាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសកទាគាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាក
 សកទាគាមិផលប្ត ។ អើ ។ សោតាបន្ទបុគ្គល លះវិចិកិច្ចា ។ បេ ។
 លះមោហា: ដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ហើយសោតាបន្ទបុគ្គល
 សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 សកទាគាមិបុគ្គល លះវិចិកិច្ចា ។ បេ ។ លះកាមរាគ ដ៏គ្រោតគ្រោត

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ឌីណ្ហារិកោ ព្យាទាទោ បហីនោ បរិហាយតិ សក-
 ណតាមី សកណតាមិផលាតិ ។ អាមន្តា ។ សោតា-
 បន្ទស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា ។ បេ ។ អទាយកម-
 និយោ មោហោ បហីនោ បរិហាយតិ សោតាបន្ទោ
 សោតាបត្តិផលាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៣០] សោតាបន្ទស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា
 ន បរិហាយតិ សោតាបន្ទោ សោតាបត្តិផលាតិ ។
 អាមន្តា ។ អរហតោ រាតោ បហីនោ ន បរិហាយតិ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 សោតាបន្ទស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា ន បរិហាយតិ
 សោតាបន្ទោ សោតាបត្តិផលាតិ ។ អាមន្តា ។ អរ-
 ហតោ ទោសោ បហីនោ ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ បហីនំ
 ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ សោតាបន្ទស្ស វិចិត្តិច្ឆា បហីនា អទាយក-
 មនិយោ មោហោ បហីនោ ន បរិហាយតិ សោតា-
 បន្ទោ សោតាបត្តិផលាតិ ។ អាមន្តា ។ អរហតោ
 រាតោ បហីនោ ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ បហីនំ ន បរិហា-
 យតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

លះព្យាបាទដ៏គ្រោតគ្រោត ហើយសកទាតាមិបុគ្គល សាបសូន្យចាក
សកទាតាមិផលឬ ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ។ បេ ។
លះមោហា: ដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល
សាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៣០] សោតាបន្នបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសោតា-
បន្នបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលទេឬ ។ អើ ។ ព្រះ
អរហន្ត លះរាគ: ហើយព្រះអរហន្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្ត
ទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សោតាបន្ន-
បុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសោតាបន្នបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាក
សោតាបត្តិផលទេឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត លះទោស: ។ បេ ។
លះអនោត្តប្បៈ ហើយព្រះអរហន្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សោតាបន្នបុគ្គល លះវិចិ-
កិច្ចា លះមោហា: ដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ហើយសោតាបន្ន-
បុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលទេឬ ។ អើ ។ ព្រះអរ-
ហន្ត លះរាគ: ។ បេ ។ លះអនោត្តប្បៈ ហើយព្រះអរហន្ត មិន
សាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

បរិហានិកថា

[២៣១] សកទាតាមិស្សុ សក្កាយទិដ្ឋិ បហី-
 នា ន បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិដ-
 លាតិ ។ អាមន្តា ។ អរហតោ រាគោ បហីនោ
 ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ បហីនំ ន បរិហាយតិ អរហា
 អរហត្តាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សកទា-
 តាមិស្សុ វិចិត្តិច្ឆា បហីនា ។ បេ ។ ឱទ្ធហិកោ
 ព្យាទានោ បហីនោ ន បរិហាយតិ សកទាតាមី
 សកទាតាមិដលាតិ ។ អាមន្តា ។ អរហតោ រាគោ
 បហីនោ ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ បហីនំ ន បរិហាយតិ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៣២] អនាតាមិស្សុ សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា
 ន បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិដលាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ អរហតោ រាគោ បហីនោ ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ
 បហីនំ ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ ន
 ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនាតាមិស្សុ វិចិត្តិច្ឆា ប-
 ហីនា ។ បេ ។ អណុសហាគតោ ព្យាទានោ បហីនោ

បរិហានិកថា

[២៣១] សកទាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសកទា-
 គាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលទេឬ ។ អើ ។ ព្រះ
 អរហន្ត លះរាគៈ ។ បេ ។ លះអនោត្តប្បៈ ហើយព្រះអរហន្ត
 មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 សកទាគាមិបុគ្គល លះវិចិកិច្ចា ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏គ្រោតគ្រោត
 ហើយសកទាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលទេឬ ។
 អើ ។ ព្រះអរហន្ត លះរាគៈ ។ បេ ។ លះអនោត្តប្បៈ ហើយ
 ព្រះអរហន្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។

[២៣២] អនាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយអនាគាមិ-
 បុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកអនាគាមិផលទេឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត
 លះរាគៈ ។ បេ ។ លះអនោត្តប្បៈ ហើយព្រះអរហន្ត មិនសាប-
 សូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 អនាគាមិបុគ្គល លះវិចិកិច្ចា ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏ស្រាលស្មើង

ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិដលាតិ ។

អាមន្តា ។ អរហតោ រាគោ បហីនោ ។ បេ ។

អនោត្តប្បំ បហីនំ ន បរិហាយតិ អរហា អរ-
ហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៣៣] សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា

ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដលាតិ ។

អាមន្តា ។ អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា

។ បេ ។ អណុសហាគតោ ព្យាទានោ បហីនោ ន

បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិដលាតិ ។ ន ហេវំ

វត្តព្វេ ។ បេ ។ សោតាបន្នស្ស វិចិកិត្តា បហីនា

។ បេ ។ អនាយតមនិយោ មោហោ បហីនោ ន

បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដលាតិ ។

អាមន្តា ។ អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា

។ បេ ។ អណុសហាគតោ ព្យាទានោ បហីនោ

ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិដលាតិ ។ ន

ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ហើយអនាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកអនាគាមិផលទេឬ ។ អើ ។
ព្រះអរហន្ត លះរាគៈ ។ បេ ។ លះអនោគ្គប្បៈ ហើយព្រះអរហន្ត
មិនសាបសូន្យ ចាកអរហត្តទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ បេ ។

[២៣៣] សោតាបន្នបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសោតា-
បន្នបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលទេឬ ។ អើ ។ អនា-
គាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏ស្រាលស្មើង
ហើយអនាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកអនាគាមិផលទេឬ ។ អ្នក
មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សោតាបន្នបុគ្គល លះវិចិកិច្ចា
។ បេ ។ លះមោហាៈ ដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ហើយសោតាបន្ន-
បុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលទេឬ ។ អើ ។ អនាគាមិ-
បុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏ស្រាលស្មើង ហើយ
អនាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកអនាគាមិផលទេឬ ។ អ្នកមិនគួរ
ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

បរិហានិកថា

[២៣៤] សកទាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា
 ន បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិផលាតិ ។
 អាមន្តា ។ អនាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា
 ។ បេ ។ អណុសហាតតោ ព្យាទាទោ បហីនោ
 ន បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។ ន
 ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សកទាតាមិស្ស វិចិត្តិទ្ធា
 បហីនា ។ បេ ។ ឱទ្ធករិកោ ព្យាទាទោ បហីនោ
 ន បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិផលាតិ ។
 អាមន្តា ។ អនាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា
 ។ បេ ។ អណុសហាតតោ ព្យាទាទោ បហីនោ ន
 បរិហាយតិ អនាតាមី អនាតាមិផលាតិ ។ ន ហេរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៣៥] សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា
 ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ។
 អាមន្តា ។ សកទាតាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហី-
 នា ។ បេ ។ ឱទ្ធករិកោ ព្យាទាទោ បហីនោ ន
 បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទាតាមិផលាតិ ។

បរិហានិកថា

[២៣៤] សកទាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសកទា-
 គាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលទេឬ ។ អើ ។ អនាគា-
 មិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏ស្រាលស្មើង ហើយ
 អនាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកអនាគាមិផលទេឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សកទាគាមិបុគ្គល លះវិចិកិច្ចា ។ បេ ។
 លះព្យាបាទ ដ៏គ្រោតគ្រាត ហើយសកទាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យ
 ចាកសកទាគាមិផលទេឬ ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយ-
 ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏ស្រាលស្មើង ហើយអនាគាមិបុគ្គល
 មិនសាបសូន្យចាកអនាគាមិផលទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។

[២៣៥] សោតាបន្នបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ហើយសោតា-
 បន្នបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតាបន្តិផលទេឬ ។ អើ ។ សក-
 ទាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏គ្រោតគ្រាត
 ហើយសកទាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលទេឬ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ សោតាបន្នស្ស វិចិត្តិច្ឆា
 បហីនោ ។ បេ ។ អនាយតមនិយោ មោហោ បហី-
 នោ ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិដ-
 លាតិ ។ អាមន្តា ។ សកទាតាមិស្ស សក្កាយ-
 ទិដ្ឋិ បហីនោ ។ បេ ។ ឱទ្ធារិកោ ព្យាទានោ
 បហីនោ ន បរិហាយតិ សកទាតាមី សកទា-
 តាមិដលាតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[២៣៦] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

អាមន្តា ។ ននុ អរហតោ រាតោ បហីនោ
 ឧច្ឆិទ្ធម្មលោ តាលាវត្ថុកតោ អនការិកតោ អាយ-
 តិអនុប្បាទធម្មោតិ ។ អាមន្តា ។ ហត្ថិ អរហតោ
 រាតោ បហីនោ ឧច្ឆិទ្ធម្មលោ តាលាវត្ថុកតោ អនការិ-
 កតោ អាយតិអនុប្បាទធម្មោ នោ វត វេ វត្ថុព្វេ
 បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

[២៣៧] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

អាមន្តា ។ ននុ អរហតោ នោសោ បហីនោ
 ។ បេ ។ មោហោ បហីនោ មាណោ បហីនោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សោតាបន្នបុគ្គល លះវិចិ-
 កិច្ចា ។ បេ ។ លះមោហា: ដែលជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ហើយ
 សោតាបន្នបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសោតាបត្តិផលទេឬ ។ អើ ។
 សកទាគាមិបុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ ។ បេ ។ លះព្យាបាទ ដ៏គ្រោត
 គ្រោត ហើយសកទាគាមិបុគ្គល មិនសាបសូន្យចាកសកទាគាមិផលទេ
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៣៦] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 ក្រែងព្រះអរហន្ត លះរាគ: ដែលមានឫសគល់ផ្តាច់ផ្តិលហើយ ធ្វើឲ្យ
 សល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមឆ្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ឲ្យជា
 ធម៌លែងកើតតទៅទៀតឬ ។ អើ ។ បើព្រះអរហន្ត លះរាគ: ដែល
 មានឫសគល់ផ្តាច់ផ្តិលហើយ ធ្វើឲ្យសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើម
 ឆ្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ឲ្យជាធម៌លែងកើតតទៅទៀត ម្នាល
 អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត
 ដូច្នោះទេ ។

[២៣៧] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 ក្រែងព្រះអរហន្ត លះទោស: ។ បេ ។ លះមោហា: លះមាន:

បរិហានិកថា

ទិដ្ឋិ បហីនា វិចិត្តិកា បហីនា ដឹង បហីនំ ឧទ្ធច្ចំ
 បហីនំ អហិរិកំ បហីនំ អនោត្តប្បំ បហីនំ ឧច្ឆិទ្ធម្បុលំ
 តាលាវត្ថុកតំ អនការកតំ អាយតីអនុប្បាទធម្មន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អរហតោ អនោត្តប្បំ បហីនំ ឧច្ឆិទ្ធម្បុ-
 លំ តាលាវត្ថុកតំ អនការកតំ អាយតីអនុប្បាទធម្ម-
 នោ វត វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

[២៣៨] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ននុ អរហតោ រាគប្បហានាយ មក្កោ ការិសោ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អរហតោ រាគប្បហានាយ
 មក្កោ ការិសោ នោ វត វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ
 អរហា អរហត្តាតិ ។

[២៣៩] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ ននុ អរហតោ រាគប្បហានាយ សតិ-
 ប្បដ្ឋានា ការិសា ។ យេ ។ សម្មប្បដ្ឋានា ការិសា
 ឥទ្ធិចានា ការិសា ឥន្ទ្រិយា ការិសា ពលា ការិសា
 ពោជ្ឈង្គា ការិសាតិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អរហតោ
 រាគប្បហានាយ ពោជ្ឈង្គា ការិសា នោ វត វេ
 វត្តព្វេ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

បរិហានិកថា

លះទិដ្ឋិ លះវិចិកិច្ចា លះបីនៈ លះឧទ្ធច្ចៈ លះអហិរិកៈ លះអនោត្តប្បៈ
 ដែលមានឫសគល់ផ្តាច់ផ្តិលហើយ ធ្វើឲ្យសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃ
 ដើមឆ្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ឲ្យជាធម៌លែងកើតតទៅទៀតឬ ។
 អើ ។ បើព្រះអរហន្ត លះអនោត្តប្បៈ ដែលមានឫសគល់ផ្តាច់ផ្តិល
 ហើយ ធ្វើឲ្យសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមឆ្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែប
 ភាព ឲ្យជាធម៌លែងកើតតទៅទៀត ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោល
 ថា ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ដូច្នោះទេ ។

[២៣៨] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។
 ក្រែងព្រះអរហន្ត ចម្រើនមគ្គ ដើម្បីលះរាគៈឬ ។ អើ ។ បើព្រះអរហន្ត
 ចម្រើនមគ្គ ដើម្បីលះរាគៈ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា
 ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ដូច្នោះទេ ។

[២៣៩] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។
 ក្រែងព្រះអរហន្ត ចម្រើនសតិប្បដ្ឋាន ដើម្បីលះរាគៈ ។ បេ ។ ចម្រើន
 សម្មប្បធាន ចម្រើនឥទ្ធិបាទ ចម្រើនឥន្ទ្រិយ ចម្រើនពលៈ ចម្រើន
 ពោលជ្ឈង្គឬ ។ អើ ។ បើព្រះអរហន្ត ចម្រើនពោលជ្ឈង្គ ដើម្បីលះរាគៈ
 ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាក
 អរហត្ត ដូច្នោះទេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២៤០] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ ននុ អរហតោ ទោសប្បហានាយ
 ។ បេ ។ អនោត្តប្បប្បហានាយ មក្កោ ការិតោ
 ។ បេ ។ ពោជ្ឈង្គា ការិតាតិ ។ អាមន្តា ។ ហត្ថិ
 អរហតោ អនោត្តប្បប្បហានាយ ពោជ្ឈង្គា ការិតា
 ទោ វត វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

[២៤១] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ ននុ អរហា វិតរកោ វិតទោសោ
 វិតមោហោ កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្ប-
 ត្តសទត្តោ បរិក្ខិណាភវសញ្ញាជនោ សម្មទញ្ញា វិមុ-
 ត្តោ ឧក្ខិត្តបសិយោ សង្កិណ្ណាបរិខោ អពុទ្ធសិកោ
 ជិត្តទ្យោ អរិយោ បន្ទទ្ធវោ បន្ទភារោ វិសញ្ញត្តោ
 សុវិជិតវិជយោ ទុក្ខំ តស្ស បរិញ្ញាតំ សមុទយោ
 បហីនោ និរោទោ សច្ចិកតោ មក្កោ ការិតោ
 អភិញ្ញយ្យំ អភិញ្ញាតំ បរិញ្ញយ្យំ បរិញ្ញាតំ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២៤០] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 ក្រែងព្រះអរហន្ត ចម្រើនមគ្គ ដើម្បីលះទោសៈ ។ បេ ។ ដើម្បីលះអនោ-
 ត្តប្បៈ ។ បេ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គប្ប ។ អើ ។ បើព្រះអរហន្ត ចម្រើន
 ពោជ្ឈង្គ ដើម្បីលះអនោត្តប្បៈ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា
 ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ដូច្នោះទេ ។

[២៤១] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 ក្រែងព្រះអរហន្ត មានរាគៈទៅប្រាសហើយ មានទោសៈទៅប្រាស
 ហើយ មានមោហៈទៅប្រាសហើយ មានករណីយកិច្ចធ្វើហើយ មាន
 ភារៈដាក់ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនដល់ហើយ ដោយលំដាប់
 មានភពនិងសញ្ញាជនៈអស់រលីងហើយ មានចិត្តរួចស្រឡះហើយ ព្រោះ
 ដឹងដោយប្រពៃ មានសន្ទុះទ្វារ គឺអវិជ្ជាបើកហើយ មានគូទម្លាយ
 ហើយ មានសសរខ្លឿនដកហើយ មិនមានគន្លឹះទ្វារ ជាព្រះអរិយៈ មាន
 ទង់ដាក់ចុះហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ មិនប្រកបដោយកិលេស
 មានជ័យជម្នះឈ្នះល្អហើយ ព្រះអរហន្តនោះ បានកំណត់ដឹងនូវទុក្ខសច្ច
 លះបង់នូវសមុទយសច្ច ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធសច្ច ចម្រើននូវ
 មគ្គសច្ច ធម៌ដែលគួរត្រាស់ដឹង ព្រះអរហន្តនោះ បានត្រាស់ដឹង
 ហើយ ធម៌ដែលគួរកំណត់ដឹង ព្រះអរហន្តនោះ បានកំណត់ដឹងហើយ

បរិហានិកថា

បហាតព្វំ បហីនំ ភាវេតព្វំ ការិតំ សច្ចិកាតព្វំ សច្ចិ-
កតន្តិ ។ អាមន្តា ។ ហព្វំ អរហា វិតរាតោ វិតទោ-
សោ ។ មេ ។ សច្ចិកាតព្វំ សច្ចិកតំ នោ វត វេ
វត្តព្វេ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

[២៤២] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ^(១) ។ សម-
យវិមុត្តោ អរហា អរហត្តា បរិហាយតិ អសមយ-
វិមុត្តោ អរហា អរហត្តា ន បរិហាយតីតិ ។
សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ ។
អាមន្តា ។ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តា
បរិហាយតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អសមយវិមុត្តោ
អរហា អរហត្តា ន បរិហាយតីតិ ។ អាមន្តា ។
សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តា ន បរិហាយតីតិ ។
ន ហេវំ វត្តព្វេ ។

[២៤៣] សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាតោ
បហីនោ បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហ-
ត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ
រាតោ បហីនោ បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា

១ ម. ឯត្តន្តរេ អាមន្តាតិ ទិស្សតិ ។

បរិហានិកថា

ធម៌ដែលគួរលះ ព្រះអរហន្តនោះបានលះហើយ ធម៌ដែលគួរចម្រើន ព្រះអរហន្តនោះបានចម្រើនហើយ ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ព្រះអរហន្តនោះបានធ្វើជាក់ច្បាស់ហើយឬ ។ អើ ។ បើព្រះអរហន្ត មានរាគៈទៅប្រាសហើយ មានទោសៈទៅប្រាសហើយ ។ បេ ។ ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ព្រះអរហន្តនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ដូច្នោះដែរ ។

[២៤២] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ ព្រះអរហន្តជាសមយវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ព្រះអរហន្តជាអសមយវិមុត្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។

[២៤៣] ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត លះរាគៈ ហើយព្រះអរហន្តជាសមយវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត លះរាគៈ ហើយព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ សមយវិមុត្តស្ស
អរហតោ នោសោ បហីនោ ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ បហី-
នំ បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ ។
អាមន្តា ។ អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ នោសោ
បហីនោ ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ បហីនំ បរិហាយតិ
អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។
សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ មក្កោ
ការិតោ បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហ-
ត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ
រាគប្បហានាយ មក្កោ ការិតោ បរិហាយតិ អស-
មយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។
សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ សតិប្ប-
ដ្ឋានា ការិតា ។ បេ ។ សម្មប្បដ្ឋានា ការិតា ឥន្ទ្រ-
ចានា ការិតា ឥន្ទ្រិយា ការិតា ពលា ការិតា
ពោជ្ឈង្គា ការិតា បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា
អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះ
អរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត លះទោសៈ ។ បេ ។ លះអនោត្តប្បៈ ហើយ
ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។ ព្រះ
អរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត លះទោសៈ ។ បេ ។ លះអនោត្តប្បៈ ហើយ
ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អ្នកមិនគួរ
ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត ចម្រើនមគ្គ ដើម្បី
លះរាគៈ ហើយព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។
អើ ។ ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត ចម្រើនមគ្គ ដើម្បីលះរាគៈ ហើយ
ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អ្នកមិនគួរ
ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត ចម្រើន
សតិប្បដ្ឋាន ដើម្បីលះរាគៈ ។ បេ ។ ចម្រើនសម្មប្បដ្ឋាន ចម្រើនឥទ្ធិបាទ
ចម្រើនឥន្ទ្រិយ ចម្រើនពលៈ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈ ហើយព្រះអរហន្ត ជាសម-
យវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត

បរិហានិកថា

រាគប្បហានាយ សតិប្បដ្ឋាន ការិតា ។ បេ ។
 ពោជ្ឈង្គា ការិតា បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា
 អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ សមយវិមុត្តស្ស
 អរហតោ នោសប្បហានាយ ។ បេ ។ អនោត្តប្បប្ប-
 ហានាយ មត្តោ ការិតោ ។ បេ ។ ពោជ្ឈង្គា ការិតា
 បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ អនោ-
 ត្តប្បប្បហានាយ មត្តោ ការិតោ ។ បេ ។ ពោជ្ឈ-
 ង្គា ការិតា បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា
 អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៤៤] សមយវិមុត្តោ អរហា វីតរាគោ វីត-
 នោសោ វីតមោហោ កតករណីយោ ឱហិតកាហោ
 អនុប្បត្តសទត្តោ បរិក្ខិណាកវសញ្ញោជនោ សម្មទញ្ញា
 វិមុត្តោ ឧក្ខិត្តបលិយោ សន្តិណ្ណបរិខោ អពុទ្ធសិ-
 កោ និវត្តទ្យោ អរិយោ បន្ទទ្ធដោ បន្ទកាហោ

បរិហានិកថា

ចម្រើនសតិប្បដ្ឋាន ដើម្បីលះរាគៈ ។ បេ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈ ហើយ
 ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត ចម្រើនមគ្គ
 ដើម្បីលះទោសៈ ។ បេ ។ ដើម្បីលះអនោត្តប្បៈ ។ បេ ។ ចម្រើន
 ពោជ្ឈង្គៈ ហើយព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។
 អើ ។ ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត ចម្រើនមគ្គ ដើម្បីលះអនោត្តប្បៈ
 ។ បេ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈ ហើយព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត សាបសូន្យ
 ចាកអរហត្តប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២២] ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត មានរាគៈទៅប្រាសហើយ
 មានទោសៈទៅប្រាសហើយ មានមោហៈទៅប្រាសហើយ មានករណី-
 យកិច្ចធ្វើហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនដល់
 ហើយដោយលំដាប់ មានភពនិងសញ្ញាជនៈអស់រលីងហើយ មានចិត្ត
 រួចស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងដោយប្រពៃ មានសន្ទុះទ្វារគឺអវិជ្ជាបើកហើយ
 មានគូទម្លាយហើយ មានសសរខ្លៀនដកហើយ មិនមានគន្លឹះទ្វារ
 ជាព្រះអរិយៈ មានទង់ ដាក់ចុះហើយ មានភារៈ ដាក់ចុះហើយ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

វិសញ្ញត្តោ សុវិជិតវិជយោ ទុក្ខំ តស្ស បរិញ្ញាតំ
 សមុទយោ បហីនោ និពោនោ សច្ចិកតោ មក្កោ
 ការិតោ អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ បរិញ្ញេយ្យំ បរិញ្ញាតំ
 បហាតព្វំ បហីនំ ភាវេតព្វំ ការិតំ សច្ចិកាតព្វំ
 សច្ចិកតំ បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហា-
 ត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ អសមយវិមុត្តោ អរហា វីត-
 រាតោ វីតនោសោ ។ បេ ។ សច្ចិកាតព្វំ សច្ចិកតំ
 បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៤៥] អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាតោ
 បហីនោ ន បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា
 អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ
 រាតោ បហីនោ ន បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា
 អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អសមយវិមុត្តស្ស
 អរហតោ នោសោ បហីនោ ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

មិនប្រកបដោយកិលេស មានជ័យជម្នះឈ្នះល្អហើយ ព្រះអរហន្តនោះ
 បានកំណត់ដឹងនូវទុក្ខសច្ច លះបង់នូវសមុទយសច្ច ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
 និរោធសច្ច ចម្រើននូវមគ្គសច្ច ធម៌ដែលគួរត្រាស់ដឹង ព្រះអរហន្តនោះ
 បានត្រាស់ដឹងហើយ ធម៌ដែលគួរកំណត់ដឹង ព្រះអរហន្តនោះ បាន
 កំណត់ដឹងហើយ ធម៌ដែលគួរលះ ព្រះអរហន្តនោះ បានលះហើយ
 ធម៌ដែលគួរចម្រើន ព្រះអរហន្តនោះ បានចម្រើនហើយ ធម៌ដែលគួរធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ ព្រះអរហន្តនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ព្រះអរ-
 ហន្ត ជាសមយវិមុត្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត
 ជាអសមយវិមុត្ត មានរាគៈទៅប្រាសហើយ មានទោសៈទៅប្រាស
 ហើយ ។ បេ ។ ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ព្រះអរហន្តនោះ បានធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ហើយព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត សាបសូន្យ
 ចាកអរហត្តដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២៥] ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត លះរាគៈ ហើយព្រះ
 អរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អើ ។
 ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត លះរាគៈ ហើយព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត
 មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។
 ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត លះទោសៈ ។ បេ ។ លះអនោត្តប្បៈ

បរិហានិកថា

បហីនំ ន បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា
 អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ
 អនោត្តប្បំ បហីនំ ន បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ អសម-
 យវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ មក្កោ ការិ-
 តោ ។ បេ ។ ពោជ្ឈង្គំ ការិតា ន បរិហាយតិ
 អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ មក្កោ
 ការិតោ ។ បេ ។ ពោជ្ឈង្គំ ការិតា ន បរិហាយតិ
 សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។
 អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ នោសប្បហានាយ ។ បេ ។
 អនោត្តប្បប្បហានាយ មក្កោ ការិតោ ។ បេ ។
 ពោជ្ឈង្គំ ការិតា ន បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សមយវិមុត្តស្ស
 អរហតោ អនោត្តប្បប្បហានាយ មក្កោ ការិតោ
 ។ បេ ។ ពោជ្ឈង្គំ ការិតា ន បរិហាយតិ សម-
 យវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។

បរិហានិកថា

ហើយព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេប្ប ។
 អើ ។ ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត លះអនោត្តប្បៈ ហើយព្រះអរហន្ត
 ជាសមយវិមុត្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត ចម្រើនមគ្គ ដើម្បីលះ
 រាគៈ ។ បេ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈ ហើយព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត
 មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេប្ប ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ជាសមយ-
 វិមុត្ត ចម្រើនមគ្គ ដើម្បីលះរាគៈ ។ បេ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈ ហើយ
 ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេប្ប ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត ចម្រើនមគ្គ
 ដើម្បីលះទោសៈ ។ បេ ។ ដើម្បីលះអនោត្តប្បៈ ។ បេ ។ ចម្រើន
 ពោជ្ឈង្គៈ ហើយព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្ត
 ទេប្ប ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត ចម្រើនមគ្គ ដើម្បីលះ
 អនោត្តប្បៈ ។ បេ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គៈ ហើយព្រះអរហន្ត ជាសមយ-
 វិមុត្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អសមយវិមុត្តោ អរហា វិតរាគោ វិតនោសោ ។ បេ ។
 សច្ចិកាតព្វំ សច្ចិកតំ ន បរិហាយតិ អសមយវិ-
 មុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ សមយ-
 វិមុត្តោ អរហា វិតរាគោ វិតនោសោ ។ បេ ។
 សច្ចិកាតព្វំ សច្ចិកតំ ន បរិហាយតិ សមយវិមុ-
 ត្តោ អរហា អរហត្តាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 [២៤៦] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ សារីបុត្តោ ថេរោ បរិហាយិត្ត អរ-
 ហត្តាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ មហាមោក្ខល្លានោ
 ថេរោ មហាកស្សនោ ថេរោ មហាកច្ចាយនោ
 ថេរោ មហាកោដ្ឋិកោ ថេរោ មហាបណ្ណាកោ ថេ-
 រោ បរិហាយិត្ត អរហត្តាតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។
 សារីបុត្តោ ថេរោ ន បរិហាយិត្ត អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ ហត្ថិ សារីបុត្តោ ថេរោ ន បរិហា-
 យិត្ត អរហត្តា នោ វត វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ
 អរហា អរហត្តាតិ ។ មហាមោក្ខល្លានោ ថេរោ...
 មហាកស្សនោ ថេរោ ... មហាកច្ចាយនោ ថេរោ ...

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត មានរាគៈទៅប្រាសហើយ មានទោសៈ
 ទៅប្រាសហើយ ។ បេ ។ ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ព្រះអរហន្ត
 នោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ហើយព្រះអរហន្ត ជាអសមយវិមុត្ត
 មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត
 មានរាគៈទៅប្រាសហើយ មានទោសៈទៅប្រាសហើយ ។ បេ ។
 ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ព្រះអរហន្តនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយ ហើយព្រះអរហន្ត ជាសមយវិមុត្ត មិនសាបសូន្យចាកអរហត្ត
 ទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៤៦] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។
 ព្រះសារីបុត្តត្ថេរ សាបសូន្យចាកអរហត្តដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរ ព្រះមហាកស្សបត្ថេរ ព្រះ
 មហាកច្ចាយនត្ថេរ ព្រះមហាកោដ្ឋិកត្ថេរ ព្រះមហាបណ្ឌិតត្ថេរ សាប-
 សូន្យចាកអរហត្តដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះ
 សារីបុត្តត្ថេរ មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេឬ ។ អើ ។ បើព្រះ
 សារីបុត្តត្ថេរ មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរ
 ពោលថា ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តដូច្នោះទេ ។ ព្រះមហា-
 មោគ្គល្លានត្ថេរ... ព្រះមហាកស្សបត្ថេរ... ព្រះមហាកច្ចាយនត្ថេរ...

បរិហានិកថា

មហាកោដ្ឋិកោ ថេរោ... មហាបណ្ណាកោ ថេរោ ន
 បរិហាយិត្ត អរហត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ ហត្ថិ
 មហាមោក្កល្លានោ ថេរោ... ។ បេ ។ មហាបណ្ណាកោ
 ថេរោ ន បរិហាយិត្ត អរហត្តា នោ វត វេ វត្តព្វ
 បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

[២៤៧] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

អាមន្តា ។ ននុ វត្ថំ ភកវតា

ឧច្ចាវចា ហិ បដិបទា សមណោន បកាសិតា

ន ចារំ ទិកុណំ យន្តិ នយិទំ ឯកកុណំ មុតន្តិ

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្តព្វំ

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

[២៤៨] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ អា-

មន្តា ។ នត្ថិ ឆិទ្ធស្ស ឆេទិយន្តិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។

អត្ថិ ឆិទ្ធស្ស ឆេទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វត្ថំ ភកវតា

បរិហានិកថា

ព្រះមហាកោដ្ឋិកត្តេរ... ព្រះមហាបណ្ឌិតត្តេរ មិនសាបសូន្យចាក
អរហត្តទេប្ប ។ អើ ។ បើព្រះមហាមោគ្គល្លានត្តេរ... ។ បេ ។ ព្រះ
មហាបណ្ឌិតត្តេរ មិនសាបសូន្យចាកអរហត្តទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នក
មិនគួរពោលថា ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តដូច្នោះទេ ។

[២៤៧] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ថា

សេចក្តីប្រតិបត្តិខ្ពស់និងទាប ព្រះសមណៈ ប្រកាសហើយ
(សត្វទាំងឡាយ) មិនដល់នូវត្រើយ គឺព្រះនិព្វានពីរ
ដងទេ ត្រើយ គឺព្រះនិព្វាននេះ ពួកសត្វមិនដែលពាល់
ត្រូវអស់វារៈម្តងឡើយ

ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតប្ប ។ អើ ។ ព្រោះហេតុនោះ
អ្នកមិនគួរពោលថា ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ដូច្នោះទេ ។

[២៤៨] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
ធម្មជាតិចត្តិដែលគេគប្បីកាត់ របស់ព្រះអរហន្តដែលមានកិលេសវដ្តៈ
កាត់ហើយ មិនមានទេប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។
ធម្មជាតិចត្តិដែលគេគប្បីកាត់ របស់ព្រះអរហន្ត ដែលមានកិលេស-
វដ្តៈកាត់ហើយ មានប្ប ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ថា

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

វិតតិល្លោកា អនាណាណោ កិច្ចំ យស្ស ន វិជ្ជតិ

ឆិទ្គស្ស ឆេទិយំ នត្ថិ ឱយចាសោ សម្មហតោតិ

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្តព្វំ

អត្ថិ ឆិទ្គស្ស ឆេទិយន្តិ ។

[២៤៩] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

អាមន្តា ។ នត្ថិ កតស្ស បដិចយោតិ ។ ន

ហេវំ វត្តព្វំ ។ អត្ថិ កតស្ស បដិចយោតិ ។

អាមន្តា ។ ននុ វត្តំ ភកវតា

តស្ស សម្មាវិមុត្តស្ស សន្តចិត្តស្ស ភិក្ខុនោ

កតស្ស បដិចយោ នត្ថិ ករណីយំ ន វិជ្ជតិ

សេលោ យថា ឯកយនោ វាតេន ន សមីរតិ

ឯវំ រូចា រសា សន្ទា ភន្ទា ជស្សា ច កេវលា

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

កិច្ចនៃបុគ្គលណា មិនមាន (បុគ្គលនោះ) មានតណ្ហា
 ទៅប្រាសហើយ មិនមានសេចក្តីប្រកាន់ទេ ធម្មជាតិច
 ត្លួចដែលគេគប្បីកាត់ របស់បុគ្គល ដែលមានកិលេសវដ្តៈ
 កាត់ហើយ មិនមានឡើយ (ព្រោះ) បុគ្គលនោះ
 បានដកចោលហើយ នូវអន្ទង់និងអន្ទាក់ គឺកិលេស
 ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតប្ប ។ អើ ។ ព្រោះហេតុនោះ
 អ្នកមិនគួរពោលថា ធម្មជាតិចត្លួចដែលគេគប្បីកាត់ របស់ព្រះអរហន្ត
 ដែលមានកិលេសវដ្តៈកាត់ហើយ មានដូច្នោះទេ ។

[២៤៩] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ប ។ អើ ។
 ការចម្រើនមគ្គ ដែលបុគ្គលបានចម្រើនរួចហើយ មិនមានទេប្ប ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ការចម្រើនមគ្គ ដែលបុគ្គលបានចម្រើន
 រួចហើយ មានដែរឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ថា
 ភិក្ខុអ្នកមានចិត្តរួចស្រឡះ អ្នកមានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់នោះ រមែង
 មិនមានការចម្រើនមគ្គ ដែលបានចម្រើនរួចហើយទេ ទាំង
 កិច្ចដែលគួរធ្វើ ក៏មិនមានឡើយ ឬតាន់មួយដុំ រមែង
 មិនកម្រើកញាប់ញ័រ ដោយខ្យល់ យ៉ាងណា រូប រស
 សំឡេង ក្លិន ផស្សៈទាំងអស់ ទាំងពួកធម៌ដែលគួរប្រាថ្នា

បរិហានិកថា

ឥដ្ឋា ធម្មា អនិដ្ឋា ច នប្បវេទន្តិ តាទិណោ

ចិតំ ចិត្តំ វិប្បមុត្តំ វយំ ចស្សានុបស្សតីតិ

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន

វត្តព្វំ អត្ថិ កតស្ស បដិចយោតិ ។

[២៥០] ន វត្តព្វំ បរិហាយតិ អរហា អរហា-

ត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វត្តំ ភកវតា បញ្ចិមេ

ភិក្ខុវេ ធម្មា សមយវិមុត្តស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ

សំវត្តន្តិ កតមេ បញ្ច កម្មារាមតា ភស្សារាមតា

និទ្ធារាមតា សង្កណិការាមតា យថា វិមុត្តំ ចិត្តំ ន

បច្ចវេក្ខតិ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា សមយ-

វិមុត្តស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិតិ អត្ថេវ

សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ បរិហាយតិ

អរហា អរហត្តាតិ ។

បរិហានិកថា

និងមិនគួរប្រាថ្នា ក៏រមែងមិនញ៉ាំងចិត្តដែលរួចស្រឡះ ជា
 ចិត្តនឹងជឿ របស់តាទិបុគ្គល ឲ្យញាប់ញ័រ យ៉ាងនោះ
 ដែរ ម្យ៉ាងទៀត (តាទិបុគ្គលនោះ) ឃើញរឿយ ។
 នូវការសូន្យ នៃចិត្តនោះ

ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតប្ប ។ អើ ។ ព្រោះហេតុនោះ
 អ្នកមិនគួរពោលថា ការចម្រើនមគ្គ ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយ មាន
 ដូច្នោះទេ ។

[២៥០] អ្នកមិនគួរពោលថា ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរ-
 ហត្តទេប្ប ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាសមយវិមុត្ត មានធម៌ ៥ នេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីសាបសូន្យ ធម៌ ៥ នោះ ដូចម្តេចខ្លះ សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុង
 ការងារ ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងតិរច្ឆានកថា ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការដេក
 លក់ ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងពួកបន ១ ភិក្ខុជាសមយវិមុត្តមិនពិចារណា
 នូវចិត្តដែលរួចស្រឡះហើយ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាសមយ-
 វិមុត្ត មានធម៌ទាំង ៥ នេះឯង ប្រព្រឹត្តដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ពាក្យ
 ដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតប្ប ។ អើ ។ បើដូច្នោះ ព្រះអរហន្ត
 សាបសូន្យចាកអរហត្តដែរឬ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២៥១] អត្ថិ អរហតោ កម្មារាមតាតិ ។ ន
 ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ អត្ថិ អរហតោ កម្មារាមតាតិ ។
 អាមន្តា ។ អត្ថិ អរហតោ រាតោ កាមរាតោ
 កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសញ្ញាជនំ កាមោយោ
 កាមយោតោ កាមច្ចន្ទនីវរណានិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។
 អត្ថិ អរហតោ ភស្ការាមតា អត្ថិ អរហតោ និ-
 ទ្ធារាមតា អត្ថិ អរហតោ សង្កណិការាមតាតិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ អត្ថិ អរហតោ សង្កណិកា-
 រាមតាតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ អរហតោ រាតោ
 កាមរាតោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសញ្ញាជនំ
 កាមោយោ កាមយោតោ កាមច្ចន្ទនីវរណានិ ។ ន
 ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[២៥២] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ អរហា អរហត្តា បរិហាយមាណោ កី
 បរិយុដ្ឋិតោ បរិហាយតីតិ ។ រាគបរិយុដ្ឋិតោ បរិហាយ-
 តីតិ ។ បរិយុដ្ឋានំ កី បដិច្ច ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អនុសយំ
 បដិច្ច ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អត្ថិ អរហតោ អនុសយាតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២៥១] ព្រះអរហន្ត មានសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការងារដែរឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្ត មានសេចក្តីត្រេកអរក្នុង
 ការងារឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត មានរាគៈ កាមរាគៈ កាមរាគបរិ-
 យុដ្ឋាន កាមរាគសញ្ញោជនៈ កាមោយៈ កាមយោគៈ កាមច្ចន្ធនីវរណៈ
 ដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្ត មាន
 សេចក្តីត្រេកអរក្នុងតិរច្ឆានកថា ព្រះអរហន្ត មានសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការ
 ដេកលក់ ព្រះអរហន្ត មានសេចក្តីត្រេកអរក្នុងពួកបន្ទ ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះអរហន្ត មានសេចក្តីត្រេកអរក្នុងពួក
 បន្ទ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត មានរាគៈ កាមរាគៈ កាមរាគបរិ-
 យុដ្ឋាន កាមរាគសញ្ញោជនៈ កាមោយៈ កាមយោគៈ កាមច្ចន្ធនីវ-
 រណៈដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៥២] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។
 ព្រះអរហន្ត កាលសាបសូន្យចាកអរហត្ត តើគ្របសង្កត់អ្វី ទើបបាន
 សាបសូន្យ ។ ព្រះអរហន្ត គ្របសង្កត់រាគៈ ទើបបានសាបសូន្យ ។
 បរិយុដ្ឋានក្តីលេស អាស្រ័យ អ្វី ទើបកើតឡើងបាន ។ អាស្រ័យនូវ
 អនុស័យ ទើបកើតឡើងបាន ។ ព្រះអរហន្ត មានអនុស័យឬ ។

បរិហានិកថា

ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អត្ថិ អរហតោ
អនុសយាតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ អរហតោ
កាមរាគានុសយោ បដិយានុសយោ មាណុសយោ
ទិដ្ឋានុសយោ វិចិកិច្ឆានុសយោ កររាគានុសយោ
អវិជ្ជានុសយោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
នោសបរិយុដ្ឋិតោ បរិហាយតីតិ ។ បេ ។ មោហា-
បរិយុដ្ឋិតោ បរិហាយតីតិ ។ បរិយុដ្ឋានំ កី បដិច្ច
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អនុសយំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតីតិ ។
អត្ថិ អរហតោ អនុសយាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
។ បេ ។ អត្ថិ អរហតោ អនុសយាតិ ។ អាមន្តា ។
អត្ថិ អរហតោ កាមរាគានុសយោ ។ បេ ។ អ-
វិជ្ជានុសយោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៥៣] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

អាមន្តា ។ អរហតោ អរហត្តា បរិហាយមាណស្ស
កី ឧបចយំ កច្ចតីតិ ។ រាគោ ឧបចយំ កច្ចតីតិ ។
សក្កាយទិដ្ឋិ ឧបចយំ កច្ចតីតិ ។ វិចិកិច្ឆា ឧប-
ចយំ កច្ចតីតិ ។ សីលព្វតបរាមាសោ ឧបចយំ

បរិហានិកថា

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត មានអនុស័យប្ត ។
 អើ ។ ព្រះអរហន្ត មានកាមរាគានុស័យ បដិឃានុស័យ មានានុ-
 ស័យ ទិដ្ឋានុស័យ វិចិកិច្ចានុស័យ កវរាគានុស័យ អវិជ្ជានុស័យ
 ប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត គ្រប
 សង្កត់ទោសៈ ទើបបានសាបសូន្យប្ត ។ បេ ។ គ្របសង្កត់មោហៈ
 ទើបបានសាបសូន្យប្ត ។ បរិយុដ្ឋានក្តិលេស អាស្រ័យអ្វី ទើបកើត
 ឡើងបាន ។ អាស្រ័យ អនុស័យ ទើបកើតឡើងបាន ។ ព្រះអរហន្ត
 មានអនុស័យប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរ-
 ហន្ត មានអនុស័យប្ត ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត មានកាមរាគានុស័យ
 ។ បេ ។ អវិជ្ជានុស័យប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៥៣] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តប្ត ។ អើ ។
 កាលព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត តើអ្វីដល់នូវការដុះដាលឡើង ។
 រាគៈដល់នូវការដុះដាលឡើង ។ សក្កាយទិដ្ឋិ ដល់នូវការដុះដាល
 ឡើងប្ត ។ វិចិកិច្ចា ដល់នូវការដុះដាលឡើងប្ត ។ សីលពូតបរាមាសៈ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

កច្ចតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ ទោសោ ឧ-
 បចយំ កច្ចតីតិ ។ បេ ។ មោហោ ឧបចយំ កច្ច-
 តីតិ ។ សក្កាយទិដ្ឋិ ឧបចយំ កច្ចតីតិ ។ វិចិ-
 កិច្ចា ឧបចយំ កច្ចតីតិ ។ សីលព្វតបរាមាសោ
 ឧបចយំ កច្ចតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៥៤] បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

អាមន្តា ។ អរហា អាចិនតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អរហា អមចិនតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អរហា បជហតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អរហា ឧចាទិយតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អរហា វិសិនេតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អរហា ឧស្សិនេតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អរហា វិធូមេតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អរហា សន្ធុមេតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ ននុ អរហា នេវាចិនាតិ ន អមចិនាតិ
 អមចិនិត្តា បិកោតិ ។ អាមន្តា ។ ហាញិ អរហា
 នេវាចិនាតិ ន អមចិនាតិ អមចិនិត្តា បិកោ នោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ដល់នូវការដុះដាលឡើងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ ទោសៈដល់នូវការដុះដាលឡើងឬ ។ បេ ។ មោហៈ
ដល់នូវការដុះដាលឡើងឬ ។ សក្កាយទិដ្ឋិ ដល់នូវការដុះដាលឡើង
ឬ ។ វិចិកិច្ចា ដល់នូវការដុះដាលឡើងឬ ។ សីលពូតបរាមាសៈ
ដល់នូវការដុះដាលឡើងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៥២] ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្តឬ ។ អើ ។
ព្រះអរហន្តសន្សំឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
ព្រះអរហន្ត ប្រាសចាកការសន្សំឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ ព្រះអរហន្តលះបង់ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ ព្រះអរហន្តប្រកាន់ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត កកាយចេញឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
នេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត កៀរគរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
នេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត កម្ចាត់ចេញឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត ប្រមូលមកឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ក្រែងព្រះអរហន្តមិនសន្សំ មិនប្រាសចាកការ
សន្សំ បិតនៅនឹង ព្រោះប្រាសចាកការសន្សំ ។ អើ ។ បើព្រះ
អរហន្តមិនសន្សំ មិនប្រាសចាកការសន្សំ បិតនៅនឹង ព្រោះ

បរិហានិកថា

វត វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

ននុ អរហា នេវ បដហតិ ន ឧទាទិយតិ បដ-

ហិត្វា បិតោតិ ។ អាមន្តា ។ ហព្វំ អរហា នេវ

បដហតិ ន ឧទាទិយតិ បដហិត្វា បិតោ នោ

វត វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

ននុ អរហា នេវ វិសិនេតិ ន ឧស្សិនេតិ វិសិនិត្វា

បិតោតិ ។ អាមន្តា ។ ហព្វំ អរហា នេវ វិ-

សិនេតិ ន ឧស្សិនេតិ វិសិនិត្វា បិតោ នោ វត

វេ វត្តព្វេ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។ ននុ

អរហា នេវ វិជ្ជយេតិ ន សន្ទយេតិ វិជ្ជយេត្វា បិតោ-

តិ ។ អាមន្តា ។ ហព្វំ អរហា នេវ វិជ្ជយេតិ ន

សន្ទយេតិ វិជ្ជយេត្វា បិតោ នោ វត វេ វត្តព្វេ

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ។

បរិហានិកថា ។

បរិហានិកថា

ប្រាសចាកការសន្សំ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា ព្រះអរហន្ត
សាបសូន្យចាកអរហត្ត ដូច្នោះទេ ។ ក្រែងព្រះអរហន្ត មិនលះបង់
មិនប្រកាន់ បិតនៅនឹង ព្រោះលះបង់ឬ ។ អើ ។ បើព្រះអរហន្ត
មិនលះបង់ មិនប្រកាន់ បិតនៅនឹង ព្រោះលះបង់ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន
អ្នកមិនគួរពោលថា ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ដូច្នោះទេ ។
ក្រែងព្រះអរហន្ត មិនកកាយចេញ មិនកៀរគរ បិតនៅនឹង ព្រោះក-
កាយចេញឬ ។ អើ ។ បើព្រះអរហន្ត មិនកកាយចេញ មិនកៀរគរ
បិតនៅនឹង ព្រោះកកាយចេញ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា
ព្រះអរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ដូច្នោះទេ ។ ក្រែងព្រះអរហន្ត
មិនកំចាត់ចេញ មិនប្រមូលមក បិតនៅនឹង ព្រោះកម្ចាត់ចេញឬ ។
អើ ។ បើព្រះអរហន្ត មិនកម្ចាត់ចេញ មិនប្រមូលមក បិតនៅ
នឹង ព្រោះកម្ចាត់ចេញ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា ព្រះ
អរហន្ត សាបសូន្យចាកអរហត្ត ដូច្នោះទេ ។

ចប់ បរិហានិកថា ។

ព្រហ្មចរិយកថា

[២៥៥] នត្តិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
អាមន្តា ។ សព្វេ ទេវា ជន្មា ឯឡម្មតា អវិញ្ញូ
ហត្ថសំវាចិកា ន បដិពលា សុភាសិតទុញ្ញាសិតានំ
អត្តមញ្ញាតំ សព្វេ ទេវា ន ពុទ្ធន បសដ្ឋា ន
ធម្មេ បសដ្ឋា ន សង្ឃេ បសដ្ឋា ន ពុទ្ធនំ ភកវន្តំ
បយិរុចាសន្តិ ន ពុទ្ធនំ ភកវន្តំ បញ្ញា បុច្ឆន្តិ ន
ពុទ្ធន ភកវតា បញ្ញេ វិសង្កិតេ អត្តមនា សព្វេ
ទេវា កម្មារវណេន សមដ្ឋាកតា កិលេសារវណេន
សមដ្ឋាកតា វិចារវណេន សមដ្ឋាកតា អស្សន្តា
អច្ឆន្តិកា ទុប្បញ្ញា អកញ្ចា និយាមំ ឱក្កមិតំ កុ-
សលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្ថំ សព្វេ ទេវា មាតុយា-
តកា បិតុយាតកា អរហន្តយាតកា រុហិរុប្បាទកា
សង្ឃិកេនកា សព្វេ ទេវា ចាណាតិចាតិដោ អទិដ្ឋា-
នាយិដោ កាមេសុ មិច្ឆាចារិដោ មុសាវាទិដោ បិសុ-
លាវាចា ធម្មសាវាចា សម្មប្បលាបិដោ អភិជ្ឈាលុដោ

ព្រហ្មចរិយកថា

[២៥៥] ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌^(១) ក្នុងពួកទេវតា មិន
 មានទេ ។ អើ ។ ពួកទេវតាទាំងអស់ សុទ្ធតែល្ងង់ ខ្លៅ មិនចេះ
 ដឹង ប្រកបដោយការពោល ដោយដៃ (ដូចមនុស្សគ) មិនអង្គ
 អាច ដើម្បីដឹងនូវសេចក្តីនៃសុភាសិតនិងទុញ្ញាសិតបាន ពួកទេវតាទាំង
 អស់ មិនជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធ មិនជ្រះថ្លាក្នុងព្រះធម៌ មិនជ្រះថ្លាក្នុងព្រះ
 សង្ឃ មិនចូលទៅអង្គុយជិតព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ មិនសួរនូវប្រស្នា
 នឹងព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ កាលបើប្រស្នាដែលព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគដោះ
 ស្រាយហើយ មិនរីករាយ ពួកទេវតាទាំងអស់ ប្រកបដោយកម្មជាន់
 ប្រកបដោយកិលេសជាន់ ប្រកបដោយវិបាកជាន់ មិនមានសទ្ធា
 មិនមានឆន្ទៈ មិនមានប្រាជ្ញា មិនគួរចុះកាន់សម្មត្តនិយាម ក្នុងកុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ ពួកទេវតាទាំងអស់ ជាអ្នកសម្លាប់មាតា សម្លាប់បិតា
 សម្លាប់ព្រះអរហន្ត ជាអ្នកធ្វើព្រះលោហិតរបស់ព្រះពុទ្ធ ឲ្យកើតឡើង
 ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ពួកទេវតាទាំងអស់ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ជាអ្នកកាន់
 យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ជា
 អ្នកពោលពាក្យកុហក ជាអ្នកមានវាចាសិកសៀត ជាអ្នកមានវាចាក្រក់
 ជាអ្នកពោលពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកមានអភិជ្ឈាជាប្រក្រតី

១ មាន ២ គឺចម្រើនមគ្គ ១ បព្វជ្ជា ១ ។ អដ្ឋកថា ។

ព្រហ្មចរិយកថា

ព្យាបន្នចិត្តា មិច្ឆាទិដ្ឋិកាតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វ
 ។ បេ ។ ននុ អត្ថិ ទេវា អជឡា អនេឡ-
 មូតា វិញ្ញូ ន ហត្ថសំវាចិកា បដិពលា សុកា-
 សិតនុញ្ញាសិតានំ អត្ថមញ្ញាតំ អត្ថិ ទេវា ពុទ្ធ
 បសន្នា ធម្មេ បសន្នា សង្ឃេ បសន្នា ពុទ្ធិ ភកវន្តំ
 បយិរុចាសន្តិ ពុទ្ធិ ភកវន្តំ បញ្ញា បុច្ឆន្តិ ពុទ្ធន
 ភកវតា បញ្ញេ វិសិដ្ឋិតេ អត្ថមនា ហោន្តិ អត្ថិ
 ទេវា ន កម្មារវលោន សមន្នាកតា ន កិលេ-
 សារវលោន សមន្នាកតា ន វិចាការវលោន ស-
 មន្នាកតា សន្នា នន្តិកា បញ្ញាវន្តោ ភព្វា និយាមំ
 ឌិក្កមិគំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មតំ អត្ថិ ទេវា
 ន មាតុយាតកា ន បិតុយាតកា ន អរហន្តុយា-
 តកា ន រុហិរុប្បាទកា ន សង្ឃកេទកា អត្ថិ
 ទេវា ន ចាលាតិចាតិដោ ន អទិដ្ឋាទាយិដោ ន
 កាមេសុ មិច្ឆាចារិដោ ន មុសាវាទិដោ ន បិសុ-
 លាវាចា ន ធរុសាវាចា ន សម្មប្បលាបិដោ ន
 អភិជ្ឈាលុដោ អព្យាបន្នចិត្តា សម្មាទិដ្ឋិកាតិ ។

ព្រហ្មចរិយកថា

ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ ជាអ្នកមិច្ឆាទិដ្ឋិប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។ ក្រែងពួកទេវតា មិនល្ងង់ មិនខ្មៅ ចេះដឹង
 មិនប្រកបដោយការពោលដោយដៃ (ដូចមនុស្សគទេ) អាចដើម្បី
 ដឹងនូវសេចក្តីនៃសុភាសិតនិងទុញ្ញាសិតបាន ពួកទេវតា ជ្រះថ្លាក្នុង
 ព្រះពុទ្ធ ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះធម៌ ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសង្ឃ តែងចូលទៅអង្គុយ
 ជិតព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ សួរនូវប្រស្នានឹងព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ កាលបើ
 ប្រស្នា ដែលព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគដោះស្រាយហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយ
 ពួកទេវតា មិនប្រកបដោយកម្មជារនាំង មិនប្រកបដោយកិលេសជា
 រនាំង មិនប្រកបដោយវិបាកជារនាំង មានសទ្ធា មានឆន្ទៈ មាន
 បញ្ញា គួរដើម្បីចុះកាន់សម្មត្តនិយាម ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ពួក
 ទេវតា មិនសម្លាប់មាតា មិនសម្លាប់បិតា មិនសម្លាប់ព្រះអរហន្ត
 មិនធ្វើព្រះលោហិតរបស់ព្រះពុទ្ធឲ្យកើតឡើង មិនបំបែកសង្ឃ ពួក
 ទេវតា មិនសម្លាប់សត្វ មិនកាន់យកនូវទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ មិន
 ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ មិនពោលពាក្យកុហក មិនមានវាចា
 សឹកសៀត មិនមានវាចាអាក្រក់ មិនពោលពាក្យរោយរាយភតប្រ-
 យោជន៍ មិនមានអភិជ្ឈាជាប្រក្រតី មានចិត្តមិនព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិប្ប ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អត្ថិ ទេវា អជឿរា អនេធិម្ភកា
 វិញ្ញូ ន ហត្ថសំវាចិកា បដិពលា សុភាសិតទុញ្ញា-
 សិតានំ អត្ថមញ្ញាតំ ។ បេ ។ អត្ថិ ទេវា ពុទ្ធ
 បសន្តា ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកា នោ វត វេ វត្តព្វ
 នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។

[២៥៦] អត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។

អាមន្តា ។ អត្ថិ តត្ថ បព្វជ្ជា មុណ្ណិយំ កាសា-
 វជារណា បត្តជារណា ទេវេសុ សម្មាសម្ពុទ្ធា
 ឧប្បជ្ជន្តិ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ សាវកយុកំ
 ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វ ។ បេ ។

[២៥៧] ទេវេសុ បព្វជ្ជា នត្ថិតិ ។ នត្ថិ

ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ អត្ថិ
 បព្វជ្ជា តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ យត្ថ នត្ថិ បព្វ-
 ជ្ជា នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន ហោវំ
 វត្តព្វ ។ បេ ។ យត្ថ អត្ថិ បព្វជ្ជា តត្ថេវ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អើ ។ បើពួកទេវតា មិនល្ងង់ មិនខ្លៅ ចេះដឹង មិនប្រកបដោយ
ការពោលដោយដៃ (ដូចជាមនុស្សគទេ) អាចដើម្បីដឹងនូវសេចក្តីនៃ
សុភាសិតនិងទុញ្ញាសិត ។ បេ ។ ពួកទេវតា ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធ
។ បេ ។ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា ការប្រ-
ព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងទេវលោក មិនមាន ដូច្នោះឡើយ ។

[២៥៦] ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកទេវតា មានឬ ។
អើ ។ បព្វជ្ជា ភាពនៃបុគ្គលមានក្បាលត្រងោល ការទ្រទ្រង់សំពត់
កាសាវៈ ការទ្រទ្រង់បាត្រ ក្នុងពួកទេវតានោះ មានឬ ព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធទាំងឡាយ ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ គូនៃសាវ័ក កើតក្នុង
ពួកទេវតា មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៥៧] បព្វជ្ជា ក្នុងពួកទេវតា មិនមានទេឬ ។ ការប្រ-
ព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកទេវតា មិនមានទេឬ ។ អើ ។ បព្វជ្ជា
មានក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មានក្នុងទីនោះដែរ បព្វជ្ជា
មិនមានក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិនមាន ក្នុងទីនោះ
ដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បព្វជ្ជា មាន
ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មាន ក្នុងទីនោះដែរ

ព្រហ្មចរិយកថា

ព្រហ្មចរិយវាសោ យត្ថ នត្ថិ បព្វជ្ជា នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្ម-
 ចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។ យោ បព្វជ្ជតិ តស្សេវ
 ព្រហ្មចរិយវាសោ យោ ន បព្វជ្ជតិ នត្ថិ តស្ស
 ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៥៨] ទេវេសុ មុណ្ណិយំ នត្ថិតិ ។ នត្ថិ
 ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
 អត្ថិ មុណ្ណិយំ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ យត្ថ នត្ថិ
 មុណ្ណិយំ នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន ហោវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ យត្ថ អត្ថិ មុណ្ណិយំ តត្ថេវ ព្រហ្ម-
 ចរិយវាសោ យត្ថ នត្ថិ មុណ្ណិយំ នត្ថិ តត្ថ
 ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។ យោ មុណ្ណោ
 ហោតិ តស្សេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ យោ មុណ្ណោ
 ន ហោតិ នត្ថិ តស្ស ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន
 ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

ព្រហ្មចរិយកថា

បព្វជ្ជា មិនមានក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិនមានក្នុងទីនោះ
ដែរឬ ។ អើ ។ បុគ្គលណាបួស ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ របស់បុគ្គល
នោះមាន បុគ្គលណា មិនបួស ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ របស់បុគ្គល
នោះមិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[២៥៨] ភាពនៃបុគ្គលមានក្បាលត្រងោល មិនមាន ក្នុងពួក
ទេវតាទេឬ ។ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មិនមាន ក្នុងពួកទេវតាទេឬ ។
អើ ។ ភាពនៃបុគ្គលមានក្បាលត្រងោល មានក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មានក្នុងទីនោះដែរ ភាពនៃបុគ្គលមានក្បាលត្រងោល
មិនមាន ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិនមាន ក្នុងទីនោះ
ដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ ភាពនៃបុគ្គលមាន
ក្បាលត្រងោល មានក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មានក្នុង
ទីនោះដែរ ភាពនៃបុគ្គលមានក្បាលត្រងោល មិនមានក្នុងទីណា ការ
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិនមាន ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ បុគ្គល
ណា មានក្បាលត្រងោល ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ របស់បុគ្គល
នោះ ក៏មានដែរ បុគ្គលណា មិនមានក្បាលត្រងោល ការប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនមានទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២៥៩] ទេវេសុ កាសាវជារណា នត្ថិតិ ។
 នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។
 យត្ថ អត្ថិ កាសាវជារណា តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវា-
 សោ យត្ថ នត្ថិ កាសាវជារណា នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិ-
 យវាសោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ យត្ថ
 អត្ថិ កាសាវជារណា តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ យត្ថ
 នត្ថិ កាសាវជារណា នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ យោ កាសាវំ ជារេតិ តស្សេវ
 ព្រហ្មចរិយវាសោ យោ កាសាវំ ន ជារេតិ នត្ថិ
 តស្ស ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។

[២៦០] ទេវេសុ បត្តជារណា នត្ថិតិ ។ នត្ថិ
 ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
 អត្ថិ បត្តជារណា តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ យត្ថ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២៥៩] ការទ្រទ្រង់នូវសំពត់កាសាវៈ ក្នុងពួកទេវតា មិនមាន
 ទេឬ ។ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកទេវតា មិនមានទេឬ ។
 អើ ។ ការទ្រទ្រង់សំពត់កាសាវៈ មានក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ ក៏មាន ក្នុងទីនោះដែរ ការទ្រទ្រង់សំពត់កាសាវៈ មិនមាន
 ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិនមាន ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ការទ្រទ្រង់សំពត់កាសាវៈ
 មាន ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មាន ក្នុងទីនោះដែរ ការ
 ទ្រទ្រង់សំពត់កាសាវៈ មិនមាន ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ក៏មិនមាន ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ បុគ្គលណា ទ្រទ្រង់សំពត់
 កាសាវៈ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មាន បុគ្គល
 ណា មិនទ្រទ្រង់សំពត់កាសាវៈ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ របស់បុគ្គល
 នោះ មិនមានទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៦០] ការទ្រទ្រង់បាត្រ មិនមាន ក្នុងពួកទេវតាទេឬ ។
 ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មិនមាន ក្នុងពួកទេវតាឬ ។ អើ ។ ការទ្រទ្រង់
 បាត្រ មាន ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មាន ក្នុងទីនោះដែរ

ព្រហ្មចរិយកថា

នត្ថិ បត្តិការណា នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ យត្ថ អត្ថិ បត្តិការណា
 តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ យត្ថ នត្ថិ បត្តិការណា
 នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។ យោ
 បត្តំ ជាវេតិ តស្សេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ យោ បត្តំ
 ន ជាវេតិ នត្ថិ តស្ស ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន
 ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៦១] ទេវេសុ សម្មាសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តិ ។

នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។
 យត្ថ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយ-
 វាសោ យត្ថ សម្មាសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តិ នត្ថិ តត្ថ
 ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 យត្ថ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយ-
 វាសោ យត្ថ សម្មាសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តិ នត្ថិ តត្ថ
 ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។ លុម្ពិនិយា ភកកា

ព្រហ្មចរិយកថា

ការទ្រទ្រង់បាត្រ មិនមាន ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិន
 មាន ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 ការទ្រទ្រង់បាត្រ មាន ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មាន
 ក្នុងទីនោះដែរ ការទ្រទ្រង់បាត្រ មិនមាន ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិនមាន ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ បុគ្គលណា
 ទ្រទ្រង់បាត្រ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មាន បុគ្គល
 ណា មិនទ្រទ្រង់បាត្រ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
 មិនមានទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៦១] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ មិនកើត ក្នុងពួកទេវតា
 ទេឬ ។ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មិនមាន ក្នុងពួកទេវតាទេឬ ។ អើ ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ កើត ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ក៏មាននៅ ក្នុងទីនោះដែរ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ មិនកើត
 ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិនមាន ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ
 កើត ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មាន ក្នុងទីនោះដែរ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ មិនកើត ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ក៏មិនមានក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ប្រសូតក្នុងលុម្ពិនីវ័ន

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ជាតោ ពោធិយា មូលេ អភិសម្ពុទ្ធា ពារាណសិយំ
 ភកវតា ធម្មចក្កំ បវត្ថិតំ តត្ថ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិ-
 យវាសោ នត្ថញ្ញត្រិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន ហោវំ
 វត្ថព្វេ ។ បេ ។

[២៦២] ទេវេសុ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តិតិ ។
 នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។
 យត្ថ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយ-
 វាសោ យត្ថ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តិ នត្ថិ តត្ថ
 ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន ហោវំ វត្ថព្វេ ។ បេ ។
 យត្ថ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយ-
 វាសោ យត្ថ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តិ នត្ថិ តត្ថ
 ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។ មជ្ឈិមេសុ ជន-
 បទេសុ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិ-
 យវាសោ នត្ថញ្ញត្រិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន
 ហោវំ វត្ថព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

(ព្រៃរាំង) ហើយត្រាស់ដឹងទៀបគល់ពោធិព្រឹក្ស ព្រះមានព្រះភាគ
(អង្គនោះ) ទ្រង់ញ៉ាំងធម្មចក្រ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងក្រុងពារាណសី ការ
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មាន ក្នុងទីនោះ ។ ដែរ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
ចរិយធម៌ ក្នុងទីដទៃ មិនមានទេ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
នេះទេ ។ បេ ។

[២៦២] ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ មិនកើត ក្នុងពួកទេវតា
ទេ ។ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកទេវតា មិនមានទេ ។ អើ ។
ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ កើត ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
ក៏មាន ក្នុងទីនោះដែរ ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ មិនកើត ក្នុងទីណា
ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិនមាន ក្នុងទីនោះដែរ ។ អ្នកមិនគួរ
ពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ កើត ក្នុងទីណា
ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មាន ក្នុងទីនោះដែរ ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធទាំង-
ឡាយ មិនកើត ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិនមាន ក្នុង
ទីនោះដែរ ។ អើ ។ ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ កើត ក្នុងមជ្ឈិម-
ជនបទ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មានតែក្នុងទីនោះឯង ការប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងទីដទៃ មិនមានទេ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

ព្រហ្មចរិយកថា

[២៦៣] ទេវេសុ សាវកយុតំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 នត្តិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។
 យត្ត សាវកយុតំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវា-
 សោ យត្ត សាវកយុតំ នុប្បជ្ជតិ នត្តិ តត្ត ព្រហ្ម-
 ចរិយវាសោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ យត្ត
 សាវកយុតំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ
 យត្ត សាវកយុតំ នុប្បជ្ជតិ នត្តិ តត្ត ព្រហ្មចរិយ-
 វាសោតិ ។ អាមន្តា ។ មកទេសុ សាវកយុតំ
 ឧប្បជ្ជំ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ នត្តញ្ញត្រិ ព្រហ្ម-
 ចរិយវាសោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៦៤] អត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
 អាមន្តា ។ សព្វទេវេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៦៥] អត្ថិ មនុស្សេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
 អាមន្តា ។ សព្វមនុស្សេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយ-
 វាសោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

ព្រហ្មចរិយកថា

[២៦៣] គូនៃសាវ័ក មិនកើត ក្នុងពួកទេវតាទេឬ ។ ការ
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកទេវតា មិនមានទេឬ ។ អើ ។
 គូនៃសាវ័ក កើត ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មាន
 ក្នុងទីនោះដែរ គូនៃសាវ័ក មិនកើត ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិនមាន ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ គូនៃសាវ័ក កើត ក្នុងទីណា ការប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មាន ក្នុងទីនោះដែរ គូនៃសាវ័ក មិនកើត ក្នុងទីណា
 ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មិនមាន ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
 គូនៃសាវ័ក កើត ក្នុងដែនមគធៈ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មានតែក្នុង
 ដែនមគធៈនោះឯង ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងទីឯទៀត មិនមាន
 ទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៦៤] ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកទេវតា មានឬ ។
 អើ ។ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មាន ក្នុងពួកទេវតាទាំងអស់ឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៦៥] ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មាន ក្នុងពួកមនុស្សឬ ។
 អើ ។ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មាន ក្នុងមនុស្សទាំងអស់ឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៦៦] អត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
 អាមន្តា ។ អសញ្ញាសត្តេសុ ទេវេសុ អត្ថិ ព្រហ្ម-
 ចរិយវាសោតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៦៧] អត្ថិ មនុស្សេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
 អាមន្តា ។ បច្ចុន្តិមេសុ ជនបទេសុ អត្ថិ ព្រហ្ម-
 ចរិយវាសោ មិលក្ខេសុ អវិញ្ញាតាវេសុ យត្ត នត្ថិ
 កតិ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីនំ ឧចាសកានំ ឧចាសិកា-
 នន្តិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៦៨] អត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
 អត្ថិ យត្ត អត្ថិ អត្ថិ យត្ត នត្ថិតិ ។ អសញ្ញាសត្តេសុ
 ទេវេសុ អត្ថិ យត្ត អត្ថិ អត្ថិ យត្ត នត្ថិ ព្រហ្ម-
 ចរិយវាសោ សញ្ញាសត្តេសុ^(១) ទេវេសុ អត្ថិ យត្ត
 អត្ថិ អត្ថិ យត្ត នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន
 ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ ទេវេសុ អត្ថិ យត្ត អត្ថិ
 អត្ថិ យត្ត នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។
 កត្តត្ថិ កត្ត នត្ថិតិ ។ អសញ្ញាសត្តេសុ ទេវេសុ
 នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោ សញ្ញាសត្តេសុ^(១) ទេវេសុ

១ ម. អសញ្ញាសត្តេសុ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២៦៦] ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មាន ក្នុងពួកទេវតាឬ ។
អើ ។ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មាន ក្នុងពួកទេវតា ឈ្មោះថា
អសញ្ញាសត្វដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៦៧] ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មាន ក្នុងពួកមនុស្សឬ ។
អើ ។ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកមិលក្កុជន ជាអ្នកមិនចេះដឹង
ក្នុងបច្ចុទ្ធិមជនបទ ដែលជាជនបទមិនមានគតិរបស់ភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបា-
សក ឧបាសិកាទេ តើមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៦៨] ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកទេវតា មានឬ ។
ប្រទេសដែលពួកទេវតាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មាន ប្រទេសដែល
ពួកទេវតាមិនប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មានឬ ។ ទេវតាជាន់អសញ្ញាសត្វ
មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ខ្លះ មិនមានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ខ្លះ
ពួកទេវតាជាន់សញ្ញាសត្វ មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ខ្លះ មិនមានការ
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ខ្លះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ក្នុង
ពួកទេវតា មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ខ្លះ មិនមានការប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
ចរិយធម៌ខ្លះឬ ។ អើ ។ ចុះមានក្នុងទីណា មិនមានក្នុងទីណា ។ ទេវតា
ជាន់អសញ្ញាសត្វ មិនមានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ទេវតាជាន់សញ្ញាសត្វ

ព្រហ្មចរិយកថា

អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អសញ្ញសត្តេសុ ទេវេសុ
 នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។ សញ្ញសត្តេសុ^(១)
 ទេវេសុ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។
 សញ្ញសត្តេសុ^(១) ទេវេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
 អាមន្តា ។ អសញ្ញសត្តេសុ ទេវេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិ-
 យវាសោតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៦៩] អត្ថិ មនុស្សេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
 អត្ថិ យត្ត អត្ថិ អត្ថិ យត្ត នត្ថិតិ ។ បច្ចុន្តិមេសុ
 ជនបទេសុ អត្ថិ យត្ត អត្ថិ អត្ថិ យត្ត នត្ថិ ព្រហ្ម-
 ចរិយវាសោ មិលក្ខុសុ អវិញ្ញាតារេសុ យត្ត នត្ថិ
 កតិ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីនំ ឧចាសកានំ ឧចាសិកានំ
 មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ អត្ថិ យត្ត អត្ថិ អត្ថិ យត្ត
 នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។

[២៧០] មនុស្សេសុ អត្ថិ យត្ត អត្ថិ អត្ថិ
 យត្ត នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។
 កត្តត្ថិ កត្ត នត្ថិតិ ។ បច្ចុន្តិមេសុ ជនបទេសុ
 នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោ មិលក្ខុសុ អវិញ្ញាតារេសុ
 យត្ត នត្ថិ កតិ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីនំ ឧចាសកានំ

១ ម. អសញ្ញសត្តេសុ ។

ព្រហ្មចរិយកថា

មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឬ ។ ទេវតាជាន់អសញ្ញាសត្វ មិនមាន
 ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឬ ។ អើ ។ ទេវតាជាន់សញ្ញាសត្វ មិន
 មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ ទេវតាជាន់សញ្ញាសត្វ មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឬ ។
 អើ ។ ទេវតាជាន់អសញ្ញាសត្វ មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[២៦៧] ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកមនុស្ស មានឬ ។
 ប្រទេសដែលពួកមនុស្ស ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មាន ប្រទេស
 ដែលពួកមនុស្ស មិនប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក៏មានឬ ។ ការប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកមិលក្នុជន ជាអ្នកមិនចេះដឹង មិនមានក្នុងបច្ចុន្តិ-
 មជនបទ ដែលជាជនបទមិនមានគតិរបស់ភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក ឧបាសិកា
 មួយទៀត ក្នុងមជ្ឈិមជនបទ មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ខ្លះ មិនមាន
 ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ខ្លះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។

[២៧០] ក្នុងពួកមនុស្ស មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ខ្លះ មិនមាន
 ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ខ្លះឬ ។ អើ ។ ចុះមានក្នុងទីណា មិនមានក្នុងទី
 ណា ។ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកមិលក្នុជន ជាអ្នកមិនចេះដឹង
 មិនមានក្នុងបច្ចុន្តិមជនបទដែលជាជនបទមិនមានគតិរបស់ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ឧចាសិកានំ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ អត្ថិ ព្រហ្ម-
 ចរិយវាសោតិ ។ បច្ចុទ្ទិមេសុ ជនបទេសុ នត្ថិ ព្រហ្ម-
 ចរិយវាសោតិ មិលក្ខុសុ អវិញ្ញាតារេសុ យត្ថ នត្ថិ
 កតិ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីនំ ឧចាសកានំ ឧចាសិកា-
 នន្ទិ ។ អាមន្តា ។ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ នត្ថិ
 ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថព្វេ ។ មជ្ឈិមេសុ
 ជនបទេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។
 បច្ចុទ្ទិមេសុ ជនបទេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោ មិ-
 លក្ខុសុ អវិញ្ញាតារេសុ យត្ថ នត្ថិ កតិ ភិក្ខុនំ
 ភិក្ខុនីនំ ឧចាសកានំ ឧចាសិកានន្ទិ ។ ន ហេវំ
 វត្ថព្វេ ។ បេ ។

[២៧១] អត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
 អាមន្តា ។ ននុ វុត្តំ ភកវតា តីហិ ភិក្ខុវេ ហានេហិ
 ជម្ពូទីបកា មនុស្សា ឧត្តរក្សុកេ ច មនុស្សេ
 អធិក្កណ្ណានិ ទេវេ ច តារត្ថិសេ ។ កតមេហិ តីហិ ។
 សូរា សតិមន្តោ ឥធម៌ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ អត្តេវ
 សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ នត្ថិ ទេវេសុ
 ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ សារត្ថិយំ វុត្តំ ភកវតា ឥធម៌

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ឧបាសក ឧបាសិកា ក្នុងមជ្ឈិមជនបទ មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ឬ ។ ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកមិលក្នុងន ជាអ្នកមិនចេះដឹង
 មិនមាន ក្នុងបច្ចុន្តិមជនបទ ដែលជាជនបទមិនមានគតិ របស់ពួកភិក្ខុ
 ភិក្ខុនី ឧបាសក ឧបាសិកាឬ ។ អើ ។ ក្នុងមជ្ឈិមជនបទ មិនមានការ
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ក្នុង
 មជ្ឈិមជនបទ មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឬ ។ អើ ។ ការ
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកមិលក្នុងន ជាអ្នកមិនចេះដឹង មានក្នុង
 បច្ចុន្តិមជនបទ ដែលជាជនបទមិនមានគតិ របស់ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក
 ឧបាសិកាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[២៧១] ក្នុងពួកទេវតា មានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឬ ។
 អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្ស
 នៅក្នុងជម្ពូទ្វីប គ្របសង្កត់ នូវពួកមនុស្សនៅក្នុងឧត្តរកុរុទ្វីបផង នូវពួក
 ទេវតាជាន់តាវត្តិផ្សេង ដោយហេតុ ៣ យ៉ាង ។ ហេតុទាំង ៣ នោះ
 តើដូចម្តេច ។ ក្នុងជម្ពូទ្វីបនេះ ពួកមនុស្សជាអ្នកភ្ញៀវក្លា ១ មានសតិ ១
 ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រពិតឬ ។
 អើ ។ បើដូច្នោះ ក្នុងពួកទេវតា មិនមានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ទេឬ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងក្រុងសាវត្ថីថា ការប្រព្រឹត្ត

ព្រហ្មចរិយកថា

ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អាមន្តា ។ សាវត្ថិយញ្ញេវ
 ព្រហ្មចរិយវាសោ នត្តញ្ញត្រិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។
 ន ហេវ វត្តព្វេ ។ អនាតាមិស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ចេរ-
 ម្ហាតិយានិ សញ្ញោជនានិ បហីនានិ បញ្ចុទ្ធម្ហា-
 តិយានិ សញ្ញោជនានិ អប្បហីនានិ ឥតោ ចុតស្ស
 តត្ថ ឧប្បន្នស្ស កុហី ផលុប្បត្តិតិ ។ តត្ថេវ ។
 ហត្ថិ អនាតាមិស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ចេរម្ហាតិយានិ
 សញ្ញោជនានិ បហីនានិ បញ្ចុទ្ធម្ហាតិយានិ សញ្ញោជ-
 នានិ អប្បហីនានិ ឥតោ ចុតស្ស តត្ថ ឧប្បន្នស្ស
 តហី ផលុប្បត្តិ នោ វត វេ វត្តព្វេ នត្តិ នេវេសុ
 ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អនាតាមិស្ស បុគ្គលស្ស
 បញ្ចេរម្ហាតិយានិ សញ្ញោជនានិ បហីនានិ បញ្ចុទ្ធម្ហា-
 តិយានិ សញ្ញោជនានិ អប្បហីនានិ ឥតោ ចុតស្ស
 តត្ថ ឧប្បន្នស្ស កុហី ភាហេហារណំ កុហី ទុក្ខ-
 បរិញ្ញាតំ កុហី កិលេសប្បហានំ កុហី និរោធស-
 ដិកិរិយា កុហី អកុប្បប្បជិវេនោតិ ។ តត្ថេវ ។

ព្រហ្មចរិយកថា

ព្រហ្មចរិយធម៌ មាន ក្នុងក្រុងសាវត្ថិនេះ ដូច្នោះមែនឬ ។ អើ ។
 ចុះការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មាន ក្នុងក្រុងសាវត្ថិតែប៉ុណ្ណោះ ក្នុងទីឯ
 ទៀត មិនមានការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ អនាគាមិបុគ្គល បានលះសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាង
 ក្រោម ៥ មិនទាន់លះសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងលើ ៥ លុះច្បាត
 ចាកអត្តភាពនេះ ទៅកើតក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះ ចុះការកើតឡើងនៃ
 ផល ក្នុងទីណា ។ ការកើតឡើងនៃផល ក្នុងសុទ្ធាវាសនោះឯង ។
 បើអនាគាមិបុគ្គល បានលះសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ មិន
 ទាន់លះសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងលើ ៥ លុះច្បាតចាកអត្តភាពនេះ
 ទៅ បានទៅកើតក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះ ការកើតឡើងនៃផល ក៏ក្នុង
 សុទ្ធាវាសនោះឯង ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា ការប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌មិនមាន ក្នុងពួកទេវតា ដូច្នោះទេ ។ អនាគាមិបុគ្គល
 បានលះសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ មិនទាន់លះសញ្ញាជនៈ
 ជាចំណែកខាងលើ ៥ លុះច្បាតចាកអត្តភាពនេះទៅ បានទៅកើតក្នុង
 ជាន់សុទ្ធាវាសនោះ ចុះការដាក់ចុះនូវការៈក្នុងទីណា ការកំណត់ដឹងនូវទុក្ខ
 ក្នុងទីណា ការលះកិលេសក្នុងទីណា ការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធ ក្នុង
 ទីណា ការចាក់ធ្លុះនូវធម៌មិនកម្រើកក្នុងទីណា ។ ក្នុងសុទ្ធាវាសនោះឯង ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ហញ្ចី អនាតាមិស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ចោរម្ហាតិយានិ
 សញ្ញោជនានិ បហីនានិ បញ្ចុទ្ធម្ហាតិយានិ សញ្ញា-
 ជនានិ អប្បហីនានិ ឥតោ ចុតស្ស តត្ថ ឧប្បន្ន-
 ស្ស តហី អកុប្បប្បដិវេនោ នោ វត វេ វត្តព្វ
 នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ អនាតាមិស្ស
 បុគ្គលស្ស បញ្ចោរម្ហាតិយានិ សញ្ញោជនានិ បហី-
 នានិ បញ្ចុទ្ធម្ហាតិយានិ សញ្ញោជនានិ អប្បហីនានិ
 ឥតោ ចុតស្ស តត្ថ ឧប្បន្នស្ស តហី ផលុប្បត្តិ
 តហី ភារោហារណំ តហី ទុក្ខបរិញ្ញាតំ តហី កិ-
 លេសប្បហានំ តហី និរោធសច្ឆិកិរិយា តហី
 អកុប្បប្បដិវេនោ កោនដ្ឋេន វទេសិ នត្ថិ ទេវេសុ
 ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ។ ហន្ន ហិ អនាតាមិ បុគ្គ-
 លោ ឥធិ ភារិតេន មក្កេន តត្ថ ផលំ សច្ចិ-
 ករោតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

បើអនាគាមិបុគ្គល បានលះសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥
មិនទាន់លះសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងលើ ៥ លុះច្បាតចាកអត្តភាព
នេះទៅ បានទៅកើត ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះ ការត្រាស់ដឹងនូវធម៌
មិនកម្រើក ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរ
ពោលថា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មិនមាន ក្នុងពួកទេវតា ដូច្នោះ
ទេ ។ អនាគាមិបុគ្គល បានលះសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាង
ក្រោម ៥ មិនទាន់លះសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងលើ ៥ លុះ
ច្បាតចាកអត្តភាពនេះទៅ បានទៅកើត ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះ ការ
កើតឡើងនៃផល ក៏ក្នុងទីនោះ ការដាក់ចុះនូវភារៈ ក្នុងទីនោះ ការ
កំណត់ដឹងនូវទុក្ខ ក្នុងទីនោះ ការលះកិលេស ក្នុងទីនោះ ការធ្វើឲ្យ
ដាក់ច្បាស់នូវនិរោធ ក្នុងទីនោះ ការចាក់ដុះនូវធម៌មិនកម្រើក ក្នុងទីនោះ
អ្នកនិយាយថា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងពួកទេវតា មិនមាន
ដូច្នោះ តើដោយសេចក្តីដូចម្តេច ។ បើដូច្នោះមានតែ អនាគាមិ-
បុគ្គល មានមគ្គចម្រើនហើយ ក្នុងមនុស្សលោកនេះ ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់
នូវផល ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះ ។

ព្រហ្មចរិយកថា

[២៧២] អនាគាមី បុគ្គលោ ឥធិ ភារិតេន
មក្កេន តត្ថ ផលំ សច្ចិករោតីតិ ។ អាមន្តា ។ សោ-
តាបន្នោ បុគ្គលោ តត្ថ ភារិតេន មក្កេន ឥធិ ផលំ
សច្ចិករោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អនា-
តាមី បុគ្គលោ ឥធិ ភារិតេន មក្កេន តត្ថ ផលំ
សច្ចិករោតីតិ ។ អាមន្តា ។ សកទាតាមី បុគ្គលោ
ឥធិ បរិនិព្វាយិបុគ្គលោ តត្ថ ភារិតេន មក្កេន ឥធិ
ផលំ សច្ចិករោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។
សោតាបន្នោ បុគ្គលោ ឥធិ ភារិតេន មក្កេន ឥធិ
ផលំ សច្ចិករោតីតិ ។ អាមន្តា ។ អនាតាមី បុគ្គ-
លោ តត្ថ ភារិតេន មក្កេន តត្ថ ផលំ សច្ចិក-
រោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ សកទាតាមី
បុគ្គលោ ឥធិ បរិនិព្វាយិបុគ្គលោ ឥធិ ភារិតេន
មក្កេន ឥធិ ផលំ សច្ចិករោតីតិ ។ អាមន្តា ។
អនាតាមី បុគ្គលោ តត្ថ ភារិតេន មក្កេន តត្ថ
ផលំ សច្ចិករោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

ព្រហ្មចរិយកថា

[២៧២] អនាគាមិបុគ្គល មានមគ្គចម្រើនហើយ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផល ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះឬ ។ អើ ។ សោតា-
 បន្ទបុគ្គល មានមគ្គចម្រើនហើយ ក្នុងលោកនោះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
 ផល ក្នុងលោកនេះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 អនាគាមិបុគ្គល មានមគ្គចម្រើនហើយ ក្នុងមនុស្សលោកនេះ ធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់នូវផល ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះឬ ។ អើ ។ សកទាគាមិបុគ្គល
 ជាបុគ្គលបរិនិព្វាន ក្នុងលោកនេះ មានមគ្គចម្រើនហើយ ក្នុងលោកនោះ
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផល ក្នុងលោកនេះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។ សោតាបន្ទបុគ្គល មានមគ្គចម្រើនហើយ ក្នុងលោក
 នេះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផល ក្នុងលោកនេះឬ ។ អើ ។ អនាគាមិ-
 បុគ្គល មានមគ្គចម្រើនហើយ ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 នូវផល ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។ សកទាគាមិបុគ្គល ជាបុគ្គលបរិនិព្វាន ក្នុងលោក
 នេះ មានមគ្គចម្រើនហើយ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផល
 ក្នុងលោកនេះឬ ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល មានមគ្គចម្រើនហើយ
 ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផល ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះ
 ដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២៧៣] ឥធិ វិហាយនិដ្ឋស្ស បុគ្គលស្ស
មក្កោ ច ការិយតិ ន ច កិលេសា បហីយន្តិ-
តិ ។ អាមន្តា ។ សោតាបត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ
បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស មក្កោ ច ការិយតិ ន ច
កិលេសា បហីយន្តិតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
ឥធិ វិហាយនិដ្ឋស្ស បុគ្គលស្ស មក្កោ ច ការិយតិ
ន ច កិលេសា បហីយន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ សកទា-
តាមិដលសច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស ។ បេ ។
អរហត្តសច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស មក្កោ
ច ការិយតិ ន ច កិលេសា បហីយន្តិតិ ។
ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៧៤] សោតាបត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ បដិ-
បន្នស្ស បុគ្គលស្ស អបុព្វំ អចរិមំ មក្កោ ច ការិ-
យតិ កិលេសា ច បហីយន្តិតិ ។ អាមន្តា ។
ឥធិ វិហាយនិដ្ឋស្ស បុគ្គលស្ស អបុព្វំ អចរិមំ
មក្កោ ច ការិយតិ កិលេសា ច បហីយន្តិតិ ។
ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សកទាតាមិដល-
សច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២៧៣] បុគ្គល ដែលសម្រេចដោយការលះ ក្នុងលោកនេះ គ្រាន់តែចម្រើនមគ្គ តែមិនទាន់លះកិលេសឬ ។ អើ ។ បុគ្គល ប្រតិ-
 បត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល គ្រាន់តែចម្រើនមគ្គ តែមិន
 ទាន់លះកិលេសឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គល
 សម្រេចដោយការលះ ក្នុងលោកនេះ គ្រាន់តែចម្រើនមគ្គ តែមិនទាន់
 លះកិលេសឬ ។ អើ ។ បុគ្គល ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវ
 សកទាតាមិផល ។ បេ ។ បុគ្គល ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវ
 អរហត្ត គ្រាន់តែចម្រើនមគ្គ តែមិនទាន់លះកិលេសឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៧៤] បុគ្គល ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតា-
 បត្តិផល ចម្រើនមគ្គផង លះកិលេសផង ដំណាលគ្នាឬ ។ អើ ។
 បុគ្គលសម្រេចដោយការលះ ក្នុងលោកនេះ ចម្រើនមគ្គផង លះកិលេស
 ផង ដំណាលគ្នាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 បុគ្គល ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសកទាតាមិផល ។ បេ ។

ព្រហ្មចរិយកថា

អរហត្តដលសច្ចិកិរិយាយ បដិបន្ទស្ស បុគ្គលស្ស
 អបុព្វំ អចរិមំ មក្កោ ច ការិយតិ កិលេសា ច
 បហ័យដ្ឋិតិ ។ អាមន្តា ។ ឥធិ វិហាយនិដ្ឋស្ស
 បុគ្គលស្ស អបុព្វំ អចរិមំ មក្កោ ច ការិយតិ
 កិលេសា ច បហ័យដ្ឋិតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៧៥] អនាតាមី បុគ្គលោ កតករណីយោ
 ការិតការវោ តត្ថ ឧបបន្ទតីតិ ។ អាមន្តា ។ អ-
 រហា ឧបបន្ទតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អរហា
 ឧបបន្ទតីតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ អរហតោ បុណ្ណ-
 វោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អត្ថិ អរហតោ
 បុណ្ណវោតិ ។ អាមន្តា ។ អរហា ភវេន ករំ
 កច្ចតិ កតិយា កតី កច្ចតិ សំសារេន សំសារំ
 កច្ចតិ ឧបបត្តិយា ឧបបត្តិ កច្ចតីតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៧៦] អនាតាមី បុគ្គលោ កតករណីយោ
 ការិតការវោ អនោហជកាហោ តត្ថ ឧបបន្ទតីតិ ។
 អាមន្តា ។ កាហោហរណាយ បុណ្ណ មក្កំ កាវេតីតិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

ព្រហ្មចរិយកថា

បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអរហត្ត ចម្រើនមគ្គផង លះ
កិលេសផង ដំណាលគ្នាឬ ។ អើ ។ បុគ្គលសម្រេចដោយការលះ
ក្នុងលោកនេះ ចម្រើនមគ្គផង លះកិលេសផង ដំណាលគ្នាឬ ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៧៥] អនាគាមិបុគ្គល មានករណីយកិច្ចធ្វើហើយ មាន
ការវិនាសរំហើយ កើតឡើង ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះឬ ។ អើ ។
ព្រះអរហន្ត កើតទៀតដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត កើតទៀតឬ ។ អើ ។ ភពថ្មីនៃព្រះអរហន្ត
មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ភពថ្មីនៃព្រះ
អរហន្ត មានឬ ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ទៅកាន់ភពដោយភព ទៅ
កាន់គតិដោយគតិ ទៅកាន់សំសារដោយសំសារ ទៅកាន់ឧបបត្តិដោយ
ឧបបត្តិឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៧៦] អនាគាមិបុគ្គល មានករណីយកិច្ចធ្វើហើយ មាន
ការវិនាសរំហើយ តែមានការមិនទាន់ជាក់ចុះ ទៅកើត ក្នុងជាន់
សុទ្ធាវាសនោះឬ ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល ចម្រើនមគ្គទៀត ដើម្បី
ជាក់ចុះនូវការឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២៧៧] អនាតាមី បុគ្គលោ កតករណីយោ
 ការិតការវោ អបរិញ្ញាតទុក្ខោ អប្បហីនក្កិលេសោ
 អសច្ចិកតនិរោធា អប្បដិវិទ្ធាកុប្បោ តត្ថ ឧបបដ្ឋ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។ អកុប្បប្បដិវេធាយ បុន មក្កំ
 កាវេតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[២៧៨] អនាតាមី បុគ្គលោ កតករណីយោ
 ការិតការវោ អនោហជកាវោ តត្ថ ឧបបដ្ឋតីតិ ន
 ច កាវោហារណាយ បុន មក្កំ កាវេតីតិ ។ អា-
 មន្តា ។ អនោហជកាវោ ច តត្ថ បរិនិព្វាយតិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ អនាតាមី បុគ្គលោ កតករ-
 ណីយោ ការិតការវោ អបរិញ្ញាតទុក្ខោ អប្បហី-
 នក្កិលេសោ អសច្ចិកតនិរោធា អប្បដិវិទ្ធាកុប្បោ
 តត្ថ ឧបបដ្ឋតិ ន ច អកុប្បប្បដិវេធាយ បុន មក្កំ
 កាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។ អប្បដិវិទ្ធាកុប្បោ ច
 តត្ថ បរិនិព្វាយតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២៧៧] អនាគាមិបុគ្គល មានករណីយកិច្ចធ្វើហើយ មាន ភាវនាអប់រំហើយ តែមានទុក្ខមិនទាន់កំណត់ដឹង មានកិលេសមិនទាន់ លះ មាននិរោធម មិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ មានអកុប្បធម៌ មិនទាន់ ចាក់ធ្លុះ រមែងកើតឡើង ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះឬ ។ អើ ។ អនាគា- មិបុគ្គល ចម្រើនមគ្គទៀត ដើម្បីចាក់ធ្លុះ នូវអកុប្បធម៌ឬ ។ អ្នកមិន គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[២៧៨] អនាគាមិបុគ្គល មានករណីយកិច្ចធ្វើហើយ មានភាវនា អប់រំហើយ តែមានភារៈមិនទាន់ដាក់ចុះ កើតឡើង ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាស នោះ តែមិនទាន់ចម្រើនមគ្គទៀត ដើម្បីដាក់ចុះនូវភារៈទេឬ ។ អើ ។ ចុះ អនាគាមិបុគ្គល មានភារៈមិនទាន់ដាក់ចុះ តើបរិនិព្វាន ក្នុងជាន់សុទ្ធា- វាសនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ អនាគាមិបុគ្គល មានករណីយកិច្ចធ្វើហើយ មានភាវនាអប់រំហើយ តែមានទុក្ខមិនទាន់ កំណត់ដឹង មានកិលេសមិនទាន់លះ មាននិរោធម មិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ ច្បាស់ មានអកុប្បធម៌ មិនទាន់ចាក់ធ្លុះ រមែងទៅកើត ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាស នោះ តែមិនបានចម្រើនមគ្គទៀត ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវអកុប្បធម៌ឬ ។ អើ ។ ចុះអនាគាមិបុគ្គល មានអកុប្បធម៌ មិនទាន់ត្រាស់ដឹង តើបរិ- និព្វាន ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

ឱធិសោកថា

យថា មិកោ សល្លេន វិទ្ធោ ទ្វរម្បិ កន្ធា កាលំ
 ករោតិ ឯវមេវ អនាកាមី បុគ្គលោ ឥធិ ភារិតេន
 មក្កេន តត្ថ ដលំ សច្ចិករោតីតិ ។ យថា មិកោ
 សល្លេន វិទ្ធោ ទ្វរម្បិ កន្ធា សសល្លោវ កាលំ
 ករោតិ ឯវមេវ អនាកាមី បុគ្គលោ ឥធិ ភារិតេន
 មក្កេន តត្ថ សសល្លោវ បរិនិព្វាយតីតិ ។ ន ហេវ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

ព្រហ្មចរិយកថា ។

ឱធិសោកថា

[២៧៩] ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតីតិ ។
 អាមន្តា ។ សោតាបត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នោ
 បុគ្គលោ ទុក្ខទស្សនេន កី ជហតីតិ ។ សក្កា-
 យទិដ្ឋិ វិចិកិច្ចំ សីលព្វតបរាមាសំ តទេកដ្ឋេ ច
 កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ ។ ឯកទេសំ
 សោតាបន្នោ ឯកទេសំ ន សោតាបន្នោ ឯក-
 ទេសំ សោតាបត្តិដលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិកតោ
 សច្ចិកតោ ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ កាយេន ផុសិត្វា

ឱធិសោកថា

សត្វម្រឹគ ដែលត្រូវសរមុត បោលទៅកាន់ទីឆ្ងាយ ហើយ ស្លាប់ទៅយ៉ាង
ណា អនាគាមិបុគ្គល មានមគ្គចម្រើនហើយ ក្នុងមនុស្សលោកនេះ ធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផល ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាសនោះ ក៏យ៉ាងនេះដែរ ។ សត្វ
ម្រឹគ ដែលត្រូវសរមុត បោលទៅកាន់ទីឆ្ងាយ ហើយស្លាប់ទាំងសរ
យ៉ាងណា អនាគាមិបុគ្គល មានមគ្គចម្រើនហើយ ក្នុងលោកនេះ
ហើយបរិនិព្វាន ក្នុងជាន់សុទ្ធាវាស ដូចជាម្រឹគស្លាប់ទាំងសរ យ៉ាង
នោះដែរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

ចប់ ព្រហ្មចរិយកថា ។

ឱធិសោកថា

[២៧៧] បុគ្គលលះកិលេស ដោយចំណែកៗ ឬ ។ អើ ។
បុគ្គល ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល តើលះអ្វី
ដោយការឃើញនូវទុក្ខ ។ លះសក្កាយទិដ្ឋិ វិចិក្ខុ ឥលព្វតប-
រាមាសៈ និងកិលេស ដែលជាចំណែកមួយ តាំងនៅក្នុងទីជាមួយនឹង
សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិក្ខុ និងឥលព្វតបរាមាសៈនោះ ។ សោតាបន្នបុគ្គល
ចំណែកមួយ មិនមែនសោតាបន្នបុគ្គល ចំណែកមួយ បុគ្គលដល់
នូវសោតាបត្តិផល ដែលបានចំពោះ បានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ សម្រេច ពាល់ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

វិហារតិ ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហារតិ
ឯកទេសំ សត្តក្ខត្តំបរមោ កោលំកោលោ ឯក-
វិដិ ពុទ្ធន្ត អវេច្ចប្បសានេន សមដ្ឋាកតោ ធម្មេ ។ បេ ។
សង្ឃេ ។ បេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមដ្ឋាក-
តោ ឯកទេសំ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ ន សមដ្ឋា-
កតោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សមុទយ-
ទស្សនេន កី ជហតីតិ ។ សក្កាយទិដ្ឋិ ជហតិ
វិចិត្តិច្ឆំ សីលព្វតបរមាសំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ
ឯកទេសេ ជហតីតិ ។ ឯកទេសំ សោតាបន្នោ
ឯកទេសំ ន សោតាបន្នោ ។ បេ ។ ឯកទេសំ
អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមដ្ឋាកតោ ឯកទេសំ
អរិយកន្តេហិ សីលេហិ ន សមដ្ឋាកតោតិ ។ ន
ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ និរោធនស្សនេន កី ជហតី-
តិ ។ វិចិត្តិច្ឆំ ជហតិ សីលព្វតបរមាសំ តទេកដ្ឋេ
ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ ។ ឯកទេសំ
សោតាបន្នោ ឯកទេសំ ន សោតាបន្នោ ។ បេ ។
ឯកទេសំ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមដ្ឋាកតោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ដែលមិនពាល់ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយ សត្វក្នុងបុគ្គល
 កោលំកោលបុគ្គល ឯកពីជិបុគ្គល ដែលប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិន
 កម្រើក ក្នុងព្រះពុទ្ធ ក្នុងព្រះធម៌ ។ បេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ បេ ។
 ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ចំណែកមួយ មិនប្រកបដោយអរិយកន្ត-
 សីល ចំណែកមួយ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវសមុទយសច្ច ។ លះសក្កាយទិដ្ឋិ វិចិ-
 កិច្ចា និងសីលពូតបរាមាសៈ ទាំងលះពួកកិលេស ដែលជាចំណែកមួយ
 តាំងនៅជាមួយនឹងសក្កាយទិដ្ឋិ វិចិកិច្ចា និងសីលពូតបរាមាសៈនោះ ។
 សោតាបន្នបុគ្គល ចំណែកមួយ មិនមែនសោតាបន្នបុគ្គល ចំណែកមួយ
 ។ បេ ។ បុគ្គលប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ចំណែកមួយ បុគ្គលមិន
 ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ចំណែកមួយ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវនិរោធសច្ច ។
 លះវិចិកិច្ចា និងសីលពូតបរាមាសៈ ទាំងលះកិលេស ដែលជាចំណែក
 មួយ តាំងនៅជាមួយនឹងវិចិកិច្ចា និងសីលពូតបរាមាសៈនោះ ។ សោ-
 តាបន្នបុគ្គល ចំណែកមួយ មិនមែនសោតាបន្នបុគ្គល ចំណែកមួយ
 ។ បេ ។ បុគ្គលប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ចំណែកមួយ បុគ្គល

ឱទ្ធិសោកថា

ឯកទេសំ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ ន សមន្នាត-
 តោតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ មក្កទស្សនេន
 កី ជហតីតិ ។ សីលព្វតបរាមាសំ តទេកដ្ឋេ ច
 កិលេសេ ជហតីតិ ។ ឯកទេសំ សោតាបន្នោ
 ឯកទេសំ ន សោតាបន្នោ ឯកទេសំ សោតាបត្តិ-
 ផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អនិកតោ សច្ចិកតោ ឧប-
 សម្បជ្ជ វិហារតិ កាយេន ផុសិត្វា វិហារតិ ឯក-
 ទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហារតិ ឯកទេសំ
 សត្តក្ខត្តំបរមោ កោលំកោលោ ឯកវិដិ ពុទ្ធ
 អវេច្ចប្បសារេន សមន្នាតតោ ធម្មេ ។ បេ ។ សង្ខេ
 ។ បេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាតតោ ឯ-
 កទេសំ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ ន សមន្នា-
 តតោតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៨០] សកទាតាមិផលសច្ចិកិរិយាយ បដិ-
 បន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខទស្សនេន កី ជហតីតិ ។
 ឱទ្ធារិកំ កាមរាតំ ជហតិ ឱទ្ធារិកំ ព្យាចាទំ
 តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ ។
 ឯកទេសំ សកទាតាមី ឯកទេសំ ន សកទាតាមី

ឱទិសោកថា

មិនប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ចំណែកមួយឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវមគ្គុស្ឋ ។
 លះសីលពូតបរាមាសៈ ទាំងលះពួកកិលេស ដែលតាំងនៅជាមួយនឹង
 សីលពូតបរាមាសៈនោះ ។ សោតាបន្នបុគ្គល ចំណែកមួយ មិនមែន
 សោតាបន្នបុគ្គល ចំណែកមួយ បុគ្គល បានដល់នូវសោតាបត្តិផល
 បានចំពោះ បានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច ពាល់
 ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយ ដែលមិនពាល់ត្រូវ ដោយនាម-
 កាយ ចំណែកមួយ សត្តក្ខត្តំបរមបុគ្គល កោលំកោលបុគ្គល ឯកពីជិ-
 បុគ្គល ដែលប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះពុទ្ធ ក្នុងព្រះ
 ធម៌ ។ បេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ បេ ។ ដែលប្រកបដោយអរិយកន្ត-
 សីល ចំណែកមួយ បុគ្គលមិនប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ចំណែក
 មួយឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៨០] បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសកទាតាមិផល
 តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវទុក្ខុស្ឋ ។ លះកាមរាគដ៏គ្រោតគ្រោត លះ
 ព្យាបាទ ដ៏គ្រោតគ្រោត ទាំងលះពួកកិលេស ដែលជាចំណែកមួយ តាំង
 នៅជាមួយនឹងកាមរាគ និងព្យាបាទនោះ ។ សកទាតាមិបុគ្គល ចំណែក
 មួយ មិនមែនជាសកទាតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ បុគ្គលបានដល់នូវ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ឯកទេសំ សកទាតាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ
 អធិតតោ សច្ចិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ កាយេន
 ផុសិត្វា វិហារតិ ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា
 វិហារតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សមុទយ-
 ទស្សនេន កី ជហតីតិ ។ ឱទ្ធារិកំ កាមរាតំ
 ជហតិ ឱទ្ធារិកំ ព្យាចានំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេ-
 សេ ឯកទេសេ ជហតីតិ ។ ឯកទេសំ សកទា-
 តាមី ឯកទេសំ ន សកទាតាមី ឯកទេសំ សក-
 ទាតាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិតតោ សច្ចិកតោ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ កាយេន ផុសិត្វា វិហារតិ
 ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហារតីតិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ និរោទទស្សនេន កី
 ជហតីតិ ។ ឱទ្ធារិកំ ព្យាចានំ ជហតិ តទេកដ្ឋេ
 ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ ។ ឯកទេសំ
 សកទាតាមី ឯកទេសំ ន សកទាតាមី ឯកទេសំ
 សកទាតាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិតតោ សច្ចិ-
 កតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ កាយេន ផុសិត្វា វិហា-
 រតិ ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហារតីតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

សកទាគាមិផល បានចំពោះ បានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
សម្រេច ពាល់ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយ ដែលមិនពាល់ត្រូវ
ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវសមុទយសច្ច ។ លះកាមរាគ
ដ៏គ្រោតគ្រោត លះព្យាបាទ ដ៏គ្រោតគ្រោត ទាំងលះពួកកិលេសដែលជា
ចំណែកមួយ តាំងនៅជាមួយនឹងកាមរាគនិងព្យាបាទនោះ ។ សកទាគា-
មិបុគ្គល ចំណែកមួយ មិនមែនសកទាគាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ បុគ្គល
ដល់នូវសកទាគាមិផល បានចំពោះ បានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
សម្រេច ពាល់ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយ ដែលមិនពាល់
ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ បេ ។ តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវនិរោធសច្ច ។ លះព្យាបាទ
ដ៏គ្រោតគ្រោត ទាំងលះពួកកិលេសដែលជាចំណែកមួយ តាំងនៅជាមួយ
នឹងព្យាបាទនោះ ។ សកទាគាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ មិនមែនសកទាគា-
មិបុគ្គល ចំណែកមួយ បុគ្គល បានដល់នូវសកទាគាមិផល បានចំពោះ
បានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច ពាល់ត្រូវ ដោយនាម-
កាយ ចំណែកមួយ មិនពាល់ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយឬ ។

ឱធិសោកថា

ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ មគ្គុទស្សនេន កី ជហា-
 តីតិ ។ ឱឡារិកំ ព្យាចាទំ ជហាតិ^(១) តទេកដ្ឋេ
 ច កិលេសេ ជហាតីតិ ។ ឯកទេសំ សកទា-
 តាមី ឯកទេសំ ន សកទាតាមី ឯកទេសំ សក-
 ទាតាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អទិតតោ សច្ចិកតោ
 ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ កាយេន ផុសិត្វា វិហារតិ
 ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហារតីតិ ។ ន
 ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៨០] អនាតាមិផលសច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នោ
 បុគ្គលោ ទុក្ខុទស្សនេន កី ជហាតីតិ ។ អណ្តា-
 សហាតតំ កាមរាតំ ជហាតិ អណ្តាសហាតតំ ព្យាចា-
 ទំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហាតីតិ ។
 ឯកទេសំ អនាតាមី ឯកទេសំ ន អនាតាមី ឯកទេ-
 សំ អនាតាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អទិតតោ សច្ចិក-
 តោ ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ កាយេន ផុសិត្វា វិហា-
 រតិ ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហារតិ ឯក-
 ទេសំ អន្តរា បរិនិព្វាយី ឧបហាច្ច បរិនិព្វាយី

១ ឱ. ឱឡារិកំ ព្យាចាទំ ជហាតីតិ ន ទិស្សន្តិ ។

ឱទិសោកថា

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ តើលះអ្វី ដោយការឃើញ
 នូវមគ្គុស្ថ ។ លះព្យាបាទ ដ៏គ្រោតគ្រោត ទាំងលះពួកកិលេសដែល
 តាំងនៅជាមួយនឹងព្យាបាទនោះ ។ សកទាតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ
 មិនមែនសកទាតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ បុគ្គល បានដល់នូវសកទា-
 តាមិផល បានចំពោះ បានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច
 ពាល់ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយ ដែលមិនពាល់ត្រូវ ដោយ
 នាមកាយ ចំណែកមួយឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៨១] បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអនាតាមិផល
 តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវទុក្ខុស្ថ ។ លះកាមរាគ ដ៏ស្រាលស្មើង
 លះព្យាបាទ ដ៏ស្រាលស្មើង ទាំងលះពួកកិលេសដែលជាចំណែកមួយ
 តាំងនៅជាមួយនឹងកាមរាគនិងព្យាបាទនោះ ។ អនាតាមិបុគ្គល ចំណែក
 មួយ មិនមែនអនាតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ បុគ្គល បានដល់នូវអនា-
 តាមិផល បានចំពោះ បានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច
 ពាល់ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយ ដែលមិនពាល់ត្រូវ ដោយ
 នាមកាយ ចំណែកមួយ អន្តរាបរិនិព្វាយិបុគ្គល ឧបហច្ចុបរិនិព្វាយិ-

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អសង្ខារបរិនិព្វាយី សសង្ខារបរិនិព្វាយី ឧទ្ធចំសោតោ
 អកកិដ្ឋកាមី ឯកទេសំ ន ឧទ្ធចំសោតោ អកកិដ្ឋ-
 កាមីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សមុទយ-
 ទស្សនេន កី ជហតីតិ ។ អណុសហាតតំ កាម-
 រាតំ ជហតិ អណុសហាតតំ ព្យាចាទំ តទេកដ្ឋេ
 ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ ។ ឯកទេសំ
 អនាកាមី ឯកទេសំ ន អនាកាមី ។ បេ ។ ឯក-
 ទេសំ ឧទ្ធចំសោតោ អកកិដ្ឋកាមី ឯកទេសំ ន
 ឧទ្ធចំសោតោ អកកិដ្ឋកាមីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ និរោធនទស្សនេន កី ជហតីតិ ។ អណុ-
 សហាតតំ ព្យាចាទំ ជហតិ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ
 ឯកទេសេ ជហតីតិ ។ ឯកទេសំ អនាកាមី ឯក-
 ទេសំ ន អនាកាមី ។ បេ ។ ឯកទេសំ អកកិដ្ឋ-
 កាមី ឯកទេសំ ន ឧទ្ធចំសោតោ អកកិដ្ឋកាមីតិ ។
 ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ មគ្គទស្សនេន កី ជហ-
 តីតិ ។ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ជហតីតិ ។
 ឯកទេសំ អនាកាមី ឯកទេសំ ន អនាកាមី

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

បុគ្គល អសង្ខារបរិនិព្វាយិបុគ្គល សសង្ខារបរិនិព្វាយិបុគ្គល ឧទ្ធុសោត-
អកនិដ្ឋតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ ដែលមិនមែនជា ឧទ្ធុសោតអកនិដ្ឋ-
តាមិបុគ្គល ចំណែកមួយឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវសមុទយសច្ច ។ លះកាមរាគ ដ៏ស្រាល
ស្តើង លះព្យាបាទ ដ៏ស្រាលស្តើង ទាំងលះពួកកិលេសដែលជាចំណែក
មួយ តាំងនៅជាមួយនឹងកាមរាគ និងព្យាបាទនោះ ។ អនាតាមិ-
បុគ្គល ចំណែកមួយ មិនមែនអនាតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ ។ បេ ។
ឧទ្ធុសោតអកនិដ្ឋតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ មិនមែនឧទ្ធុសោតអកនិដ្ឋតា-
មិបុគ្គល ចំណែកមួយឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវនិរោធសច្ច ។ លះព្យាបាទ ដ៏ស្រាល
ស្តើង ទាំងលះពួកកិលេសដែលជាចំណែកមួយ តាំងនៅជាមួយនឹងព្យា-
បាទនោះ ។ អនាតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ មិនមែនអនាតាមិបុគ្គល
ចំណែកមួយ ។ បេ ។ អកនិដ្ឋតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ មិនមែន
ឧទ្ធុសោតអកនិដ្ឋតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
នេះទេ ។ បេ ។ តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវមគ្គសច្ច ។ លះពួក
កិលេស ដែលតាំងនៅជាមួយនឹងព្យាបាទនោះ ។ អនាតាមិបុគ្គល
ចំណែកមួយ មិនមែនអនាតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ បុគ្គល បាន

ឱធិសោកថា

ឯកទេសំ អនាតាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធា អធិតតោ
 សច្ចិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ កាយេន ផុសិត្វា
 វិហារតិ ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហារតិ
 ឯកទេសំ អន្តរា បរិទិញាយី ឧបហាច្ច បរិទិញាយី
 អសដ្ឋារបរិទិញាយី សសដ្ឋារបរិទិញាយី ឧទ្ធុសោតោ
 អកនិដ្ឋកាមី ឯកទេសំ ន ឧទ្ធុសោតោ អកនិដ្ឋ-
 កាមីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៨២] អរហត្តសច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុត្ត-
 លោ ទុក្ខទស្សនេន កី ជហតីតិ ។ រូបរាតំ អរូ-
 បរាតំ មាណំ ឧទ្ធុច្ចំ អវិជ្ជំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ
 ឯកទេសេ ជហតីតិ ។ ឯកទេសំ អរហា ឯក-
 ទេសំ ន អរហា ឯកទេសំ អរហត្តប្បត្តោ បដិ-
 លទ្ធា អធិតតោ សច្ចិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ
 កាយេន ផុសិត្វា វិហារតិ ឯកទេសំ ន កាយេន
 ផុសិត្វា វិហារតិ ឯកទេសំ វីតរាតោ វីតទោសោ
 វីតមោហោ កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្ត-
 សទត្តោ បរិក្ខិណាភវសញ្ញាជនោ សម្មទញ្ញា វិមុ-
 ត្តោ ឧក្ខិត្តបលិយោ សន្តិណ្ណាបរិទោ អព្វធឿសិកោ

ឱទិសោកថា

ដល់នូវអនាគាតិផល បានចំពោះ បានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 សម្រេច ពាល់ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយ ដែលមិនពាល់
 ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយ អន្តរាបរិនិព្វាយិបុគ្គល ឧបហត្ថ-
 បរិនិព្វាយិបុគ្គល អសង្ខារបរិនិព្វាយិបុគ្គល សសង្ខារបរិនិព្វាយិបុគ្គល
 ឧទ្ធិសោតអកនិដ្ឋតាមិបុគ្គល ចំណែកមួយ មិនមែនឧទ្ធិសោតអកនិដ្ឋ-
 តាមិបុគ្គល ចំណែកមួយឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៨២] បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអរហត្ត
 តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវទុក្ខសច្ច ។ លះរូបរាគៈ អរូបរាគៈ មានៈ
 ឧទ្ធច្ចៈ អវិជ្ជា និងពួកកិលេសដែលជាចំណែកមួយ តាំងនៅជាមួយ
 នឹងធម៌ទាំងនោះ ។ ព្រះអរហន្ត ចំណែកមួយ មិនមែនព្រះអរហន្ត
 ចំណែកមួយ បុគ្គល បានដល់នូវអរហត្ត បានចំពោះ បានត្រាស់ដឹង
 បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច ពាល់ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែក
 មួយ ដែលមិនពាល់ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយ បុគ្គលមាន
 រាគៈទៅប្រាស មានទោសៈទៅប្រាស មានមោហៈទៅប្រាស មាន
 ករណីយកិច្ចធ្វើហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់
 ខ្លួន ដល់ហើយ ដោយលំដាប់ មានភពនិងសញ្ញាជនៈអស់ហើយ
 មានចិត្តរួចស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងដោយប្រពៃ មានសន្ទុះទ្វារគឺអវិជ្ជា
 បើកហើយ មានគូទម្លាយហើយ មានសសរខ្សៀនដកឡើងហើយ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ជិត្តធឿន អរិយោ បន្ទុទ្ធជោ បន្ទុភារោ វិសញ្ញត្តោ
 សុវិជិតវិជយោ ទុក្ខន្តស្ស បរិញ្ញាតំ សមុទយោ
 បហីនោ និរោនោ សច្ចិកតោ មត្តោ ភារិតោ
 អភិញ្ញយ្យំ អភិញ្ញាតំ បរិញ្ញយ្យំ បរិញ្ញាតំ បហា-
 តព្វំ បហីនំ ភារេតព្វំ ភារិតំ សច្ចិកាតព្វំ សច្ចិកតំ
 ឯកទេសំ សច្ចិកាតព្វំ សច្ចិកតំ ឯកទេសំ សច្ចិ-
 កាតព្វំ ន សច្ចិកតន្តិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 សមុទយទស្សនេន កី ជហតីតិ ។ រូបរាគំ អរូ-
 បរាគំ ជហតិ មាណំ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជំ តទេកដ្ឋេ ច
 កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ ។ ឯកទេសំ
 អរហា ឯកទេសំ ន អរហា ។ បេ ។ ឯកទេសំ
 សច្ចិកាតព្វំ សច្ចិកតំ ឯកទេសំ សច្ចិកាតព្វំ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

មិនមានគន្លឹះទ្វារ ជាព្រះអរិយៈ មានទង់ដាក់ចុះហើយ មានភារៈដាក់ចុះ
 ហើយ មិនប្រកបដោយកិលេស មានជម្នះឈ្នះដោយប្រពៃហើយ បុគ្គល
 នោះ បានកំណត់ដឹងនូវទុក្ខសច្ចហើយ លះបង់នូវសមុទយសច្ច ធ្វើឲ្យ
 ដាក់ច្បាស់នូវនិរោធសច្ច ចម្រើននូវមគ្គសច្ច ធម្មជាតិដែលគួរត្រាស់ដឹង
 បុគ្គលនោះ បានត្រាស់ដឹងហើយ ធម្មជាតិដែលគួរកំណត់ដឹង បុគ្គល
 នោះ បានកំណត់ដឹងហើយ ធម្មជាតិដែលគួរលះបង់ បុគ្គលនោះ
 បានលះបង់ហើយ ធម្មជាតិដែលគួរអប់រំ បុគ្គលនោះ បានអប់រំ
 ហើយ ធម្មជាតិដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ បុគ្គលនោះ បានធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាស់ហើយ ចំណែកមួយ ធម្មជាតិដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ បុគ្គល
 នោះ បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ចំណែកមួយ ធម្មជាតិដែលគួរធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាស់ បុគ្គលនោះ មិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ចំណែកមួយ
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ តើលះអ្វី ដោយការ
 ឃើញនូវសមុទយសច្ច ។ លះរូបរាគៈ អរូបរាគៈ មានៈ ឧទ្ធច្ចៈ
 អវិជ្ជា និងពួកកិលេសដែលជាចំណែកមួយ តាំងនៅជាមួយនឹងធម៌ទាំង
 នោះ ។ ព្រះអរហន្ត ចំណែកមួយ មិនមែនព្រះអរហន្ត ចំណែកមួយ
 ។ បេ ។ ធម្មជាតិដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ បុគ្គលនោះ ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់
 ហើយ ចំណែកមួយ ធម្មជាតិដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ បុគ្គលនោះ

ឱទ្ធិសោកថា

ន សច្ចិកតត្តិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ និរោធន-
 ទស្សនេន កី ជហតីតិ ។ មាណំ ជហតិ ឧទ្ធច្ចំ
 អវិជ្ជំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហ-
 តីតិ ។ ឯកទេសំ អរហា ឯកទេសំ ន អរហា
 ។ បេ ។ ឯកទេសំ សច្ចិកាតព្វំ សច្ចិកតំ ឯកទេសំ
 សច្ចិកាតព្វំ ន សច្ចិកតត្តិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 មក្កទស្សនេន កី ជហតីតិ ។ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជំ តទេ-
 កដ្ឋេ ច កិលេសេ ជហតីតិ ។ ឯកទេសំ អរ-
 ហា ឯកទេសំ ន អរហា ឯកទេសំ អរហត្តប្បត្តោ
 បដិលទ្ធា អធិកតោ សច្ចិកតោ ឧបសម្បដ្ឋ
 វិហារតិ កាយេន ផុសិត្វា វិហារតិ ឯកទេសំ
 ន កាយេន ផុសិត្វា វិហារតិ ឯកទេសំ វីតរាគោ
 វីតទោសោ វីតមោហោ កតករណីយោ ឱហិត-
 កាវោ អនុប្បត្តសទត្តោ បរិក្ខិណាភវសញ្ញាជនោ

ឱទិសោកថា

មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចំណែកមួយឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ តើលះអ្វី ដោយការឃើញនូវនិរោធសច្ច ។
 លះមាន៖ ឧទ្ធច្ចៈ និងអវិជ្ជា ទាំងលះពួកកិលេសដែលជាចំណែក
 មួយ តាំងនៅជាមួយនឹងធម៌នោះ ។ ព្រះអរហន្ត ចំណែកមួយ
 មិនមែនព្រះអរហន្ត ចំណែកមួយ ។ បេ ។ ធម្មជាតិដែលគួរធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ បុគ្គលនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចំណែកមួយ
 ធម្មជាតិដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បុគ្គលនោះ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ចំណែកមួយឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ តើលះអ្វី
 ដោយការឃើញនូវមគ្គសច្ច ។ លះឧទ្ធច្ចៈ អវិជ្ជា និងពួកកិលេសដែល
 តាំងនៅជាមួយនឹងធម៌នោះ ។ ព្រះអរហន្ត ចំណែកមួយ មិនមែន
 ព្រះអរហន្ត ចំណែកមួយ បុគ្គលបានដល់នូវអរហត្ត បានចំពោះ
 បានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច ពាល់ត្រូវ ដោយ
 នាមកាយ ចំណែកមួយ មិនពាល់ត្រូវ ដោយនាមកាយ ចំណែកមួយ
 បុគ្គល មានរាគៈទៅប្រាស មានទោសៈទៅប្រាស មានមោហៈទៅ
 ប្រាស មានករណីយកិច្ចធ្វើហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ មានប្រ-
 យោជន៍របស់ខ្លួនដល់ហើយ ដោយលំដាប់ មានភពនិងសញ្ញាជនៈ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ ឧត្តិភ្នបសិយោ សង្កិណ្ណាបរិ-
 ខោ អពុទ្ធសិកោ និវត្តទ្យោ អរិយោ បន្ទទ្ធ-
 ដោ បន្ទភាពោ វិសញ្ញត្តោ សុវិជិតវិជយោ ទុក្ខ-
 ន្តស្ស បរិញ្ញាតំ សមុទយោ បហីនោ និពោនោ
 សច្ចិកតោ មក្កោ ការិតោ អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ
 បរិញ្ញេយ្យំ បរិញ្ញាតំ បហាតព្វំ បហីនំ ភាវេតព្វំ
 ការិតំ សច្ចិកាតព្វំ សច្ចិកតំ ឯកទេសំ សច្ចិកា-
 តព្វំ សច្ចិកតំ ឯកទេសំ សច្ចិកាតព្វំ ន សច្ចិ-
 កតន្តិ ។ ន ហោវំ វត្ថព្វេ ។ បេ ។

[២៨៣] ន វត្ថព្វំ ឱទិសោទិសោ កិលេសេ
 ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វត្ថំ ភកវតា

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អស់ហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងដោយប្រពៃ មាន
សន្ទុះទ្វារគឺអវិជ្ជាបើកហើយ មានភូមិមួយហើយ មានសសរខៀនដក
ឡើងហើយ មិនមានគន្លឹះទ្វារ ជាព្រះអរិយៈ មានទង់ដាក់ចុះហើយ
មានការដាក់ចុះហើយ មិនប្រកបដោយកិលេស មានជម្នះឈ្នះហើយ
ដោយប្រពៃ បុគ្គលនោះ បានកំណត់ដឹងនូវទុក្ខសច្ច លះបង់នូវសមុទ-
យសច្ច ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធសច្ច ចម្រើននូវមគ្គសច្ច ធម្មជាតិ
ដែលគួរត្រាស់ដឹង បុគ្គលនោះ បានត្រាស់ដឹងហើយ ធម្មជាតិដែលគួរ
កំណត់ដឹង បុគ្គលនោះកំណត់ដឹងហើយ ធម្មជាតិដែលគួរលះបង់ បុគ្គល
នោះ បានលះបង់ហើយ ធម្មជាតិដែលគួរអប់រំ បុគ្គលនោះបានអប់រំ
ហើយ ធម្មជាតិដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បុគ្គលនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ហើយ ចំណែកមួយ ធម្មជាតិដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បុគ្គល
នោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចំណែកមួយ ធម្មជាតិដែលគួរធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់ បុគ្គលនោះ មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចំណែកមួយ
ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៨៣] អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល លះពួកកិលេស ជា
ចំណែកៗ ដូច្នោះឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា

ឱធិសោកថា

អនុបុព្វេន មេធាវី ថោកំ ថោកំ ខណោ ខណោ

កម្មារោ រជតស្ស្រវ ជិទ្ធុមេ មលមត្តនោតិ

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមណ្ណា ។ តេន ហិ ន វត្តព្វំ

ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតីតិ ។

[២៨៤] ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតីតិ ។

អាមណ្ណា ។ ននុ វត្តំ ភកវតា

សហារស្ស ទស្សនសម្បទាយ

តយស្ស ធម្មា ជហិតា ភវន្តិ

សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិកិច្ចិតព្វា

សីលព្វតំ វាបិ យទត្តិ កិញ្ចំ

ចត្វហទាយេហិ ច វិប្បមុត្តោ

ន ចាកិហនាទិ អភព្វោ កាតុន្តិ

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមណ្ណា ។ តេន ហិ ន

វត្តព្វំ ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតីតិ ។

[២៨៥] ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតីតិ ។

ឱទិសោកថា

អ្នកប្រាជ្ញ គប្បីកម្ចាត់បង់ នូវមន្ទិលរបស់ខ្លួន បន្តិចម្តងៗ
រាល់ៗ ខណៈ តាមលំដាប់ ដូចជាងមាន កាលដេញ
ចោលនូវមន្ទិលនៃមាស ដូច្នោះដែរ

ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។ អើ ។ បើដូច្នោះ បុគ្គលមិន
គួរពោលថា បុគ្គលលះពួកកិលេស ជាចំណែកៗ ដូច្នោះឡើយ ។

[២៨២] បុគ្គលលះពួកកិលេស ជាចំណែកៗ ឬ ។ អើ ។

ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា

ធម៌ ៣ យ៉ាង គឺ សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិកិច្ចា និងសីលពូត-
បរាមាសៈ ណាមួយ គឺសោតាបន្នបុគ្គលនោះ បានលះ
ហើយ ជាមួយនឹងទស្សនសម្បត្តិ គឺសោតាបត្តិមគ្គ ម្យ៉ាង
ទៀត សោតាបន្នបុគ្គល ផុតស្រឡះហើយ ចាកអបាយ
ទាំង ៤ ហើយមិនគួរធ្វើនូវហេតុ ដ៏អាក្រក់ទាំង ៦ (គឺ
អនន្តរិយកម្ម ៥ និងការដាក់ចិត្តទៅកាន់សាសនាដទៃឡើយ)

ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។ អើ ។ បើដូច្នោះ បុគ្គលមិន
គួរពោលថា បុគ្គលលះពួកកិលេស ជាចំណែកៗ ដូច្នោះឡើយ ។

[២៨៥] បុគ្គល លះពួកកិលេស ជាចំណែកៗ ឬ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អាមន្តា ។ ននុ វត្ថុ ភកវតា យស្មី ភិក្ខុវេ
 សមយេ អរិយស្សាវកស្ស វិវដំ វិតមលំ ធម្មចក្កំ
 ឧទទាទិ យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្វន្តំ និរោធន-
 ធម្មន្តិ សហ ទស្សនុប្បាទា ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវ-
 កស្ស តីណិ សញ្ញាជនានិ បហីយន្តិ សក្កាយ-
 ទិន្និ វិចិត្តិច្ឆា សីលព្វតបរាមាសោតិ អត្ថេវ សុត្ត-
 ឆោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្ថុព្វំ ឱទិសោ-
 ទិសោ កិលេសេ ជហតីតិ ។

ឱទិសោកថា ។

ជហតិកថា

[២៨៦] ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបា-
 ទន្តិ ។ អាមន្តា ។ អច្ចន្តំ ជហតិ អនវសេសំ
 ជហតិ អប្បទិសន្តិយំ ជហតិ សម្បលំ ជហតិ
 សតល្អំ ជហតិ សានុសយំ ជហតិ អរិយេន ញា-
 ណេន ជហតិ អរិយេន មក្កេន ជហតិ អកុប្បំ
 បដិវិជ្ឈន្តោ ជហតិ អនាតាមិដលំ សច្ចិករោធនោ
 ជហតីតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
 សម័យណា អរិយសាវ័ក មានធម្មចក្ខុ ប្រាសចាកជួលី ប្រាសចាក
 មន្ទិល កើតឡើង ក្នុងសម័យនោះ ធម្មជាតណាមួយ ដែលមានការ
 កើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះ តែងរលត់ទៅវិញជាធម្មតា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សំយោជនៈ ៣ យ៉ាង គឺ សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិកិច្ច
 និងសីលពូតបរាមាសៈ ព្រះអរិយសាវ័ក បានលះបង់ហើយ ជាមួយ
 នឹងការកើតឡើងនៃទស្សនសម្បត្តិ គឺសោតាបត្តិមគ្គ ពាក្យដូច្នោះ មាន
 ក្នុងព្រះសូត្រឬ ។ អើ ។ បើដូច្នោះ អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល
 លះពួកកិលេស ជាចំណែកៗ ដូច្នោះឡើយ ។

ចប់ ឱទិសោកថា ។

ជហតិកថា

[២៨៦] បុប្ផជួន លះកាមរាគ និងព្យាបាទឬ ។ អើ ។
 ចុះលះជ្រះស្រឡះ លះមិនឲ្យមានសេសសល់ លះមិនឲ្យមានបដិសន្ធិ
 លះព្រមទាំងឫស លះព្រមទាំងតណ្ហា លះព្រមទាំងអនុស័យ លះ
 ដោយអរិយញ្ញាណ លះដោយអរិយមគ្គ កាលត្រាស់ដឹងនូវអកុប្បធម៌
 ទើបលះ កាលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល ទើបលះឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

ជហតិកថា

[២៨៧] វិក្ខម្ពេតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាថា-
 ទន្តិ ។ អាមន្តា ។ អច្ចន្តំ វិក្ខម្ពេតិ អនវសេសំ
 វិក្ខម្ពេតិ អប្បជិសន្តិយំ វិក្ខម្ពេតិ សមូលំ វិក្ខម្ពេតិ
 សតល្ហំ វិក្ខម្ពេតិ សានុសយំ វិក្ខម្ពេតិ អរិយេន
 ញាលោន វិក្ខម្ពេតិ អរិយេន មក្កេន វិក្ខម្ពេតិ
 អកុប្បំ បដិវិជ្ឈន្តោ វិក្ខម្ពេតិ អនាតាមិដលំ សច្ចិ-
 ករោន្តោ វិក្ខម្ពេតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[២៨៨] ជហតិ អនាតាមិដលសច្ចិកិរិយាយ
 បដិបន្នោ បុគ្គលោ កាមរាគព្យាថាទំ សោ ច
 អច្ចន្តំ ជហតិ អនវសេសំ ជហតិ ។ បេ ។ អនា-
 តាមិដលំ សច្ចិករោន្តោ ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។
 ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាថាទំ សោ ច អច្ចន្តំ
 ជហតិ អនវសេសំ ជហតិ ។ បេ ។ អនាតាមិ-
 ដលំ សច្ចិករោន្តោ ជហតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ
 ។ បេ ។

ជហតិកថា

[២៨៧] បុប្ផជួន សង្កត់សង្កិនកាមរាគនិងព្យាបាទឬ ។ អើ ។
 សង្កត់សង្កិនជ្រះស្រឡះ សង្កត់សង្កិនមិនឲ្យមានសេសសល់ សង្កត់សង្កិន
 មិនឲ្យមានបដិសន្ធិ សង្កត់សង្កិនព្រមទាំងឫស សង្កត់សង្កិនព្រមទាំង
 តណ្ហា សង្កត់សង្កិនព្រមទាំងអនុស័យ សង្កត់សង្កិន ដោយអរិយញ្ញាណ
 សង្កត់សង្កិន ដោយអរិយមគ្គ កាលត្រាស់ដឹងនូវអកុប្បធម៌ ទើប
 សង្កត់សង្កិន កាលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល ទើបសង្កត់សង្កិន
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៨៨] បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល
 លះកាមរាគនិងព្យាបាទ បុគ្គលនោះ លះជ្រះស្រឡះ លះមិនឲ្យមាន
 សេសសល់ ។ បេ ។ កាលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល ទើបលះ
 ឬ ។ អើ ។ បុប្ផជួន លះកាមរាគនិងព្យាបាទ បុប្ផជួននោះ លះ
 ជ្រះស្រឡះ លះមិនឲ្យមានសេសសល់ ។ បេ ។ កាលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 នូវអនាគាមិផល ទើបលះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២៨៩] វិក្ខម្ពេតិ អនាតាមិដលសច្ចិកិរិយាយ
 បដិបន្នោ បុគ្គលោ កាមរាគព្យាទានំ សោ ច
 អច្ចន្តំ វិក្ខម្ពេតិ អនវសេសំ វិក្ខម្ពេតិ ។ បេ ។
 អនាតាមិដលំ សច្ចិករោណ្ណោ វិក្ខម្ពេតីតិ ។ អាមន្តា ។
 វិក្ខម្ពេតិ បុដ្ឋដ្ឋនោ កាមរាគព្យាទានំ សោ ច
 អច្ចន្តំ វិក្ខម្ពេតិ អនវសេសំ វិក្ខម្ពេតិ ។ បេ ។
 អនាតាមិដលំ សច្ចិករោណ្ណោ វិក្ខម្ពេតីតិ ។ ន
 ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[២៩០] ជហតិ បុដ្ឋដ្ឋនោ កាមរាគព្យាទានំ
 សោ ច ន អច្ចន្តំ ជហតិ ន អនវសេសំ ជហតិ
 ន អប្បដិសន្ធិយំ ជហតិ ន សម្ងលំ ជហតិ ន
 សតណ្ហា ជហតិ ន សានុសយំ ជហតិ ន អរិ-
 យេន ញាណេន ជហតិ ន អរិយេន មក្កេន
 ជហតិ ន អកុប្បំ បដិវិជ្ឈន្តោ ជហតិ ន អនា-
 តាមិដលំ សច្ចិករោណ្ណោ ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។
 ជហតិ អនាតាមិដលសច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គ-
 លោ កាមរាគព្យាទានំ សោ ច ន អច្ចន្តំ ជហតិ
 ។ បេ ។ ន អនាតាមិដលំ សច្ចិករោណ្ណោ ជហតីតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២៨៩] បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល
 សង្កត់សង្កិនកាមរាគនិងព្យាបាទ បុគ្គលនោះ សង្កត់សង្កិនជ្រះស្រឡះ
 សង្កត់សង្កិនមិនឲ្យមានសេសសល់ ។ បេ ។ កាលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
 អនាគាមិផល ទើបសង្កត់សង្កិនឬ ។ អើ ។ បុប្ផជន សង្កត់សង្កិន
 កាមរាគនិងព្យាបាទ បុប្ផជននោះ សង្កត់សង្កិនជ្រះស្រឡះ សង្កត់សង្កិន
 មិនឲ្យមានសេសសល់ ។ បេ ។ កាលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល
 ទើបសង្កត់សង្កិនឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៩០] បុប្ផជន លះកាមរាគនិងព្យាបាទ តែបុប្ផជននោះ មិនលះ
 ជ្រះស្រឡះ មិនលះមិនឲ្យមានសេសសល់ មិនលះមិនឲ្យមានបដិសន្ធិ
 មិនលះព្រមទាំងឫស មិនលះព្រមទាំងតណ្ហា មិនលះព្រមទាំងអនុស័យ
 មិនលះ ដោយអរិយញ្ញាណ មិនលះ ដោយអរិយមគ្គ កាលមិនត្រាស់
 ដឹងនូវអកុប្បធម៌ ហើយលះទេ កាលមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអនាគា-
 មិផល ហើយលះទេឬ ។ អើ ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 នូវអនាគាមិផល លះកាមរាគនិងព្យាបាទ តែបុគ្គលនោះ មិនលះជ្រះ
 ស្រឡះ ។ បេ ។ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល ទើបលះទេឬ ។

ជហតិកថា

ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៩០] វិក្ខម្ពេតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាទានំ
 សោ ច ន អច្ចន្តំ វិក្ខម្ពេតិ ន អនវសេសំ វិក្ខម្ពេតិ
 ។ បេ ។ ន អនាតាមិដលំ សច្ចិករោន្តោ វិក្ខម្ពេ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។ វិក្ខម្ពេតិ អនាតាមិដលសច្ចិ-
 កិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ កាមរាគព្យាទានំ
 សោ ច ន អច្ចន្តំ វិក្ខម្ពេតិ ន អនវសេសំ វិក្ខ-
 ម្ពេតិ ។ បេ ។ ន អនាតាមិដលំ សច្ចិករោន្តោ
 វិក្ខម្ពេតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៩២] ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាទានន្តិ ។
 អាមន្តា ។ កតមេន មក្កេនាតិ ។ រូចារចរេន មក្កេ-
 នាតិ ។ រូចារចរោ មក្កោ និយ្យានិកោ ខយតាមី
 ពោធិតាមី អបចយតាមី អនាសរោ អសញ្ញាជ-
 និយោ អកន្តនិយោ អនោយនិយោ អយោក-
 និយោ អនីវរណិយោ អបរាមដ្ឋោ អនុបាទានិយោ

ធម្មតិកថា

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៩១] បុប្ផជួន សង្កត់សង្កិនកាមរាគនិងព្យាបាទ តែបុប្ផជួន
នោះ មិនសង្កត់សង្កិនជ្រះស្រឡះ មិនសង្កត់សង្កិនមិនឲ្យមានសេស
សល់ ។ បេ ។ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល ហើយសង្កត់សង្កិន
ទេឬ ។ អើ ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគា-
មិផល សង្កត់សង្កិនកាមរាគនិងព្យាបាទ តែបុគ្គលនោះ មិនសង្កត់
សង្កិនជ្រះស្រឡះ មិនសង្កត់សង្កិនមិនឲ្យមានសេសសល់ ។ បេ ។ មិនធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល ហើយសង្កត់សង្កិនទេឬ ។ អ្នកមិនគួរ
ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៩២] បុប្ផជួន លះកាមរាគនិងព្យាបាទឬ ។ អើ ។
បុប្ផជួន លះដោយមគ្គដូចម្តេច ។ លះដោយរូបារាមគ្គ ។ រូបារាមគ្គ
ជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ ដល់នូវការអស់ទៅ ដល់នូវការត្រាស់ដឹង
ដល់នូវការមិនសន្សឹកពូនឡើង មិនមានអាសវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍
ដល់សំយោជនៈ ជាធម៌ដែលគន្លះមិនគប្បីដោតក្រុង ដែលឱយៈមិនគប្បី
ប្រព្រឹត្តកន្លង ដែលយោគៈមិនគប្បីប្រព្រឹត្តកន្លង មិនជាប្រយោជន៍ដល់
នីវរណៈ ដែលបរាមាសៈមិនស្តាបអង្កែល មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អសង្ក្ខិលេសិកោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ ននុ
 រូចាវចរោ មក្កោ អនិយ្យានិកោ ន ខយតាមី ន
 ពោធតាមី ន អបចយតាមី សាសវោ សញ្ញោជនិ-
 យោ ។ បេ ។ សង្ក្ខិលេសិកោតិ ។ អាមន្តា ។
 ហព្វិ រូចាវចរោ មក្កោ អនិយ្យានិកោ ន ខយ-
 តាមី ន ពោធតាមី ន អបចយតាមី សាសវោ
 សញ្ញោជនិយោ ។ បេ ។ សង្ក្ខិលេសិកោ នោ វត
 វេ វត្ថុព្វេ ជហតិ បុថុជ្ជនោ រូចាវចរេន មក្កេន
 កាមរាគព្យាចានន្តិ ។

[២៩៣] ជហតិ អនាតាមិដលសច្ចិកិរិយាយ
 បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាតាមិមក្កេន កាមរាគព្យា-
 ចានំ សោ ច មក្កោ និយ្យានិកោ ខយតាមី
 ពោធតាមី អបចយតាមី អនាសវោ អសញ្ញោជនិយោ
 ។ បេ ។ អសង្ក្ខិលេសិកោតិ ។ អាមន្តា ។ ជហតិ
 បុថុជ្ជនោ រូចាវចរេន មក្កេន កាមរាគព្យាចានំ
 សោ ច មក្កោ និយ្យានិកោ ខយតាមី ពោធតាមី
 អបចយតាមី អនាសវោ អសញ្ញោជនិយោ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

មិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
 ។ បេ ។ ក្រែងរូបារចរមគ្គ មិនមែនជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ មិនដល់នូវ
 ការអស់ទៅ មិនដល់នូវការត្រាស់ដឹង មិនដល់នូវការមិនសន្សឹកពូន
 ឡើង ប្រកបដោយអាសវៈ ជាប្រយោជន៍ដល់សំយោជនៈ ។ បេ ។
 ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងឬ ។ អើ ។ បើរូបារចរមគ្គ មិន
 មែនជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ មិនដល់នូវការអស់ទៅ មិនដល់នូវការ
 ត្រាស់ដឹង មិនដល់នូវការមិនសន្សឹកពូនឡើង ប្រកបដោយអាសវៈ
 ជាប្រយោជន៍ដល់សំយោជនៈ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា បុប្ផជួន លះកាមរាគនិងព្យាបាទ
 ដោយរូបារចរមគ្គ ដូច្នោះឡើយ ។

[២៩៣] បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល
 រមែងលះកាមរាគនិងព្យាបាទ ដោយអនាគាមិមគ្គ មគ្គនោះ ជាគ្រឿង
 ចេញចាកវដ្តៈ ដល់នូវការអស់ទៅ ដល់នូវការត្រាស់ដឹង ដល់នូវការ
 មិនសន្សឹកពូនឡើង មិនមានអាសវៈ មិនជាប្រយោជន៍ដល់សំយោជនៈ
 ។ បេ ។ មិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងឬ ។ អើ ។ បុប្ផជួនលះ
 កាមរាគនិងព្យាបាទ ដោយរូបារចរមគ្គ មគ្គនោះ ជាគ្រឿងចេញចាក
 វដ្តៈ ដល់នូវការអស់ទៅ ដល់នូវការត្រាស់ដឹង ដល់នូវការមិនសន្សឹក
 ពូនឡើង មិនមានអាសវៈ មិនជាប្រយោជន៍ដល់សំយោជនៈ ។ បេ ។

ជហតិកថា

អសង្ក័លេសិកោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៩៤] ជហតិ បុថុជ្ជនោ រូចាវចរេន មក្កេន
 កាមរាគព្យាទានំ សោ ច មក្កោ អនិយ្យានិកោ
 ន ខយតាមី ន ពោធិតាមី ន អបចយតាមី សា-
 សវោ សញ្ញាជនិយោ ។ បេ ។ សង្ក័លេសិកោតិ ។
 អាមន្តា ។ ជហតិ អនាតាមិផលសច្ចិកិរិយាយ
 បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាតាមិមក្កេន កាមរាគព្យា-
 ទានំ សោ ច មក្កោ អនិយ្យានិកោ ន ខយ-
 តាមី ន ពោធិតាមី ន អបចយតាមី សាសវោ
 សញ្ញាជនិយោ ។ បេ ។ សង្ក័លេសិកោតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៩៥] បុថុជ្ជនោ កាមេសុ វិតរាគោ សហ
 ធម្មាភិសមយា អនាតាមិផលេ សណ្ណាតីតិ ។
 អាមន្តា ។ អរហត្តេ សណ្ណាតីតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[២៩៦] បុថុជ្ជនោ កាមេសុ វិតរាគោ សហ
 ធម្មាភិសមយា អនាតាមិផលេ សណ្ណាតីតិ ។ អាមន្តា ។

ជហតិកថា

មិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ បេ ។

[២៩៤] បុប្ផជន លះកាមរាគនិងព្យាបាទ ដោយរូបាវចរមគ្គ តែ
មគ្គនោះ មិនមែនជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ មិនដល់នូវការអស់ទៅ មិន
ដល់នូវការត្រាស់ដឹង មិនដល់នូវការមិនសន្សឹកពូនឡើង ប្រកបដោយ
អាសវៈ ជាប្រយោជន៍ដល់សំយោជនៈ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តី
សៅហ្មងឬ ។ អើ ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
អនាគាមិផល ហើយលះកាមរាគនិងព្យាបាទ ដោយអនាគាមិមគ្គ តែ
មគ្គនោះ មិនមែនជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ មិនដល់នូវការអស់ទៅ មិន
ដល់នូវការត្រាស់ដឹង មិនដល់នូវការមិនសន្សឹកពូនឡើង ប្រកបដោយ
អាសវៈ ជាប្រយោជន៍ដល់សំយោជនៈ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តី
សៅហ្មងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៩៥] បុប្ផជន ប្រាសចាករាគៈ ក្នុងកាមទាំងឡាយ តាំងនៅ
មាំក្នុងអនាគាមិផល ដំណាលនឹងការត្រាស់ដឹងធម៌ឬ ។ អើ ។ បុប្ផជន
តាំងនៅស៊ប់ក្នុងអរហត្តឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៩៦] បុប្ផជន ប្រាសចាករាគៈ ក្នុងកាមទាំងឡាយ
តាំងនៅមាំក្នុងអនាគាមិផល ដំណាលនឹងការត្រាស់ដឹងធម៌ឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អបុព្វំ អចរិមំ តយោ មក្កេ ភាវេតីតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ អបុព្វំ អចរិមំ តយោ មក្កេ ភាវេ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។ អបុព្វំ អចរិមំ តីណិ សា-
 មញ្ញដលានិ សច្ចិកោតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អបុព្វំ អចរិមំ តីណិ សាមញ្ញដលានិ
 សច្ចិកោតីតិ ។ អាមន្តា ។ តិណ្ណំ ផស្សានំ
 តិស្សន្នំ វេទនានំ តិស្សន្នំ សញ្ញានំ តិស្សន្នំ
 ចេតនានំ តិណ្ណំ ចិត្តានំ តិស្សន្នំ សទ្ធានំ តិណ្ណំ
 វិយានំ តិស្សន្នំ សតីនំ តិណ្ណំ សមាដីនំ តិស្សន្នំ
 បញ្ញានំ សមោទានំ ហោតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។

[២៩៧] បុថុជ្ជនោ កាមេសុ វិតរាគោ សហ
 ធម្មាភិសមយា អនាតាមិដលេ សណ្ណាតីតិ ។
 អាមន្តា ។ សោតាបត្តិមក្កេនាតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ សកទាតាមិមក្កេនាតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ កតមេន មក្កេនាតិ ។ អនាតាមិមក្កេនាតិ ។
 អនាតាមិមក្កេន សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិត្តិច្ចំ សីលព្វត-
 បរាមាសំ ជហតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

បុប្ផជួន អប់រំមគ្គទាំង ៣ ដំណាលគ្នា ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។ បុប្ផជួន អប់រំមគ្គទាំង ៣ ដំណាលគ្នា ។ អើ ។
 បុគ្គលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសាមញ្ញផលទាំង ៣ ដំណាលគ្នា ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គល ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវ
 សាមញ្ញផលទាំង ៣ ដំណាលគ្នា ។ អើ ។ ការប្រជុំនៃផស្សៈ ៣
 សតិ ៣ សញ្ញា ៣ ចេតនា ៣ ចិត្ត ៣ សទ្ធា ៣ វិរិយៈ ៣
 សតិ ៣ សមាធិ ៣ បញ្ញា ៣ មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៩៧] បុប្ផជួន ប្រាសចាករាគៈ ក្នុងកាមទាំងឡាយ តាំង
 នៅមាំក្នុងអនាគាមិផល ដំណាលនឹងការត្រាស់ដឹងធម៌ឬ ។ អើ ។
 បុគ្គលលះកិលេស ដោយសោតាបត្តិមគ្គឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលលះកិលេស ដោយសកទាតាមិមគ្គឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ចុះលះដោយមគ្គណា ។ លះដោយ
 អនាគាមិមគ្គ ។ បុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ វិចិកិច្ចា និងសីលពូតបរា-
 មាសៈ ដោយអនាគាមិមគ្គឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

ជហតីកថា

អនាគាមិមក្កេន សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិត្តិច្ចំ សីលពូត-
 បរាមាសំ ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ តិណ្ណំ
 សញ្ញោជនាធំ បហាណា សោតាបត្តិដលំ វុត្តំ ភក-
 វតាតិ ។ អាមន្តា ។ ហព្វិ តិណ្ណំ សញ្ញោជនាធំ
 បហាណា សោតាបត្តិដលំ វុត្តំ ភកវតា លោ វត
 វេ វត្តព្វេ អនាគាមិមក្កេន សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិត្តិច្ចំ
 សីលពូតបរាមាសំ ជហតីតិ ។ បេ ។ អនាគាមិ-
 មក្កេន ឱទ្ធហិកំ កាមរាតំ ឱទ្ធហិកំ ព្យាចាធំ
 ជហតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនាគាមិ-
 មក្កេន ឱទ្ធហិកំ កាមរាតំ ឱទ្ធហិកំ ព្យាចាធំ
 ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ កាមរាតព្យាចាធំ
 តនុភារា សកណាគាមិដលំ វុត្តំ ភកវតាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ហព្វិ កាមរាតព្យាចាធំ តនុភារា ស-
 កណាគាមិដលំ វុត្តំ ភកវតា លោ វត វេ វត្តព្វេ
 អនាគាមិមក្កេន ឱទ្ធហិកំ កាមរាតំ ឱទ្ធហិកំ
 ព្យាចាធំ ជហតីតិ ។

ជហតិកថា

បុគ្គល លះសក្កាយទិដ្ឋិ វិចិកិច្ចា និងសីលពូតបរាមាសៈ ដោយ
 អនាគាមិមគ្គប្ប ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សម្តែង
 នូវសោតាបត្តិផល ព្រោះការលះសំយោជនៈទាំង ៣ យ៉ាងឬ ។ អើ ។
 បើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សម្តែងនូវសោតាបត្តិផល ព្រោះការលះសំយោ-
 ជនៈទាំង ៣ យ៉ាង ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល
 លះសក្កាយទិដ្ឋិ វិចិកិច្ចា និងសីលពូតបរាមាសៈ ដោយអនាគាមិមគ្គ
 ទេ ។ បេ ។ បុគ្គល លះកាមរាគ ដ៏គ្រោតគ្រោត ព្យាបាទ
 ដ៏គ្រោតគ្រោត ដោយអនាគាមិមគ្គប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។ បុគ្គល លះកាមរាគ ដ៏គ្រោតគ្រោត ព្យាបាទ ដ៏គ្រោត
 គ្រោត ដោយអនាគាមិមគ្គប្ប ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 សម្តែងនូវសកទាគាមិផល ព្រោះភាពនៃកាមរាគ និងព្យាបាទ ដ៏ស្រាល
 ស្តើងឬ ។ អើ ។ បើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សម្តែងនូវសកទាគាមិផល
 ព្រោះភាពនៃកាមរាគ និងព្យាបាទ ដ៏ស្រាលស្តើង ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
 អ្នកមិនគួរពោលថា បុគ្គល លះកាមរាគ ដ៏គ្រោតគ្រោត ព្យាបាទ
 ដ៏គ្រោតគ្រោត ដោយអនាគាមិមគ្គ ដូច្នោះឡើយ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[២៩៨] បុថុជ្ជនោ កាមេសុ វីតរាគោ សហ
 ធម្មាភិសមយា អនាតាមិដលេ សណ្ឋាតីតិ ។
 អាមន្តា ។ យេ កេចិ ធម្មំ អភិសមេន្តិ សព្វ
 តេ សហ ធម្មាភិសមយា អនាតាមិដលេ សណ្ឋា-
 ហន្តីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[២៩៩] ន វត្ថុព្វំ ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគ-
 ព្យាចានន្តិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វត្ថុំ ភកវតា
 អហោសុន្តេ អតីតំសេ ឆ សត្តារោ យសស្សិនោ
 ជិរាមតន្តា ករុណេ^(១) វិមុត្តា កាមសញ្ញោជនា
 កាមរាគំ វិរាជេត្វា ព្រហ្មលោក្ខបតា អហុ
 អហោសុំ សាវកា តេសំ អនេកានិ សតានិបិ
 ជិរាមតន្តា ករុណេ^(១) វិមុត្តា កាមសញ្ញោជនា
 កាមរាគំ វិរាជេត្វា ព្រហ្មលោក្ខបតា អហុតិ
 អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ជហតិ
 បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាចានន្តិ ។

១ ឱ. ម. ករុណា ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២៩៨] បុប្ផជួន ប្រាសចាករាគៈក្នុងកាមទាំងឡាយ តាំងនៅ ស៊ប់ក្នុងអនាគាមិផល ដំណាលនឹងការត្រាស់ដឹងធម៌ឬ ។ អើ ។ ជន ណាមួយ ត្រាស់ដឹងធម៌ ជនទាំងអស់នោះ រមែងតាំងនៅស៊ប់ ក្នុង អនាគាមិផល ដំណាលនឹងការត្រាស់ដឹងធម៌ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៩៩] អ្នកមិនគួរពោលថា បុប្ផជួន លះកាមរាគនិងព្យាបាទ ឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ក្នុងចំណែក ដែលកន្លងទៅហើយ ពួកគ្រូទាំង ៦ នោះ ជាអ្នកមានយស មិនមានក្លិនឆ្អាប ជាអ្នករួចស្រឡះ ចាក កាមសំយោជនៈ ព្រោះករុណា នឿយណាយនឹងកាមរាគ ហើយចូលទៅកើត ក្នុងព្រហ្មលោក ពួកសាវ័ករបស់គ្រូ ទាំង ៦ នោះ មានចំនួនច្រើនរយ មិនមានក្លិនឆ្អាប ជា អ្នករួចស្រឡះ ចាកកាមសំយោជនៈ ព្រោះករុណា នឿយ ណាយនឹងកាមរាគ ហើយចូលទៅកើត ក្នុងព្រហ្មលោក ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។ អើ ។ បើដូច្នោះ បុប្ផជួន លះ កាមរាគនិងព្យាបាទបានដែរឬ ។

ជហតិកថា

[៣០០] ជហតិ បុត្តជ្ជនោ កាមរាគព្យាបា-
 ទន្តិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វុត្តំ ភកវតា សោ ហិ
 ធាម ភិក្ខុវេ សុនេត្តោ សត្តា ឯវំទីយាយុកោ
 សមាដោ ឯវំចិវដ្ឋិតិកោ អបរិមុត្តោ អហោសិ
 ជាតិយា ជរាមរណោ ន សោកេហិ បរិទេវេហិ
 ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ អបរិមុត្តោ
 ទុក្ខស្មាតិ រទាមិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ចតុដ្ឋំ
 ធម្មានំ អននុពោធា អប្បដិវេធា ។ កតមេសំ
 ចតុដ្ឋំ ។ អរិយស្ស សីលស្ស អននុពោធា អប្ប-
 ដិវេធា អរិយស្ស សមាធិស្ស អរិយាយ បញ្ញាយ
 អរិយាយ វិមុត្តិយា អននុពោធា អប្បដិវេធា តយំទំ
 ភិក្ខុវេ អរិយំ សីលំ អនុពុដ្ឋំ បដិវិដ្ឋំ អរិយោ
 សមាធិ អនុពុទ្ធា បដិវិទ្ធា អរិយា បញ្ញា អនុ-
 ពុទ្ធា បដិវិទ្ធា អរិយា វិមុត្តិ អនុពុទ្ធា បដិវិទ្ធា
 ឧច្ឆិដ្ឋា កវតណ្ហា ទីណា កវនេត្តិ នត្តិទានិ បុ-
 នព្ពរោតិ

ធម្មតិកថា

[៣០០] បុប្ផជួន លះកាមរាគនិងព្យាបាទបានឬ ។ អើ ។
 ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងគ្រូ
 ឈ្មោះសុនេត្តនោះ ដែលមានអាយុវែងយ៉ាងនេះ បិតនៅអស់កាលយូរ
 យ៉ាងនេះ គង់មិនរួច ចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ឧបាយាស តថាគតពោលថា មិនរួចចាកទុក្ខឡើយ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះមិនត្រាស់ដឹង ព្រោះមិនចាក់ធ្លុះ
 នូវធម៌ទាំង ៤ ។ ធម៌ទាំង ៤ តើដូចម្តេច ។ ព្រោះមិនត្រាស់ដឹង មិន
 ចាក់ធ្លុះ នូវសីលដ៏ប្រសើរ ១ ព្រោះមិនត្រាស់ដឹង មិនចាក់ធ្លុះ នូវ
 សមាធិដ៏ប្រសើរ ១ ព្រោះមិនត្រាស់ដឹង មិនចាក់ធ្លុះ នូវបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ១
 ព្រោះមិនត្រាស់ដឹង មិនចាក់ធ្លុះ នូវវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើអរិយសីលនោះ បុគ្គលបានត្រាស់ដឹង ចាក់ធ្លុះហើយ អរិយសមាធិ
 នោះ បុគ្គលបានត្រាស់ដឹង ចាក់ធ្លុះហើយ អរិយបញ្ញានោះ បុគ្គល
 បានត្រាស់ដឹង ចាក់ធ្លុះហើយ អរិយវិមុត្តិនោះ បុគ្គលបានត្រាស់
 ដឹង ចាក់ធ្លុះហើយ ភវតណ្ហា ក៏បុគ្គលនោះ បានផ្តាច់ផ្តិល តណ្ហា
 ជាគ្រឿងនាំសត្វឲ្យទៅកើតក្នុងភព នៃបុគ្គលនោះ ក៏អស់រលីង ភពថ្មី
 នៃបុគ្គលនោះ ក៏មិនមាន ក្នុងកាលឥឡូវនេះទៀតឡើយ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សីលំ សមាធិ បញ្ញា ច វិមុត្តិ ច អនុត្តរា
 អនុពុទ្ធា ឥមេ ធម្មា កោតមេន យសស្សីនា
 ឥតិ ពុទ្ធា អភិញ្ញាយ ធម្មមក្ខាសិ ភិក្ខុនំ
 ទុក្ខស្សន្តករោ សត្វា ចក្កុមា បរិទិព្វតោតិ

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន
 វត្តព្វំ ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទន្តិ ។

ជហតិកថា ។

សព្វមត្តីតិកថា

[៣០១] សព្វមត្តីតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វត្ត
 សព្វមត្តីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ សព្វមត្តីតិ ។
 អាមន្តា ។ សព្វនា សព្វមត្តីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។
 សព្វមត្តីតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វេន សព្វមត្តីតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ សព្វមត្តីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ធម៌ទាំងនេះ គឺ សីល ១ សមាធិ ១ បញ្ញា ១ វិមុត្តិ ១
ជាធម៌ដ៏ប្រសើរ ព្រះគោតម ព្រះអង្គមានយស បាន
ត្រាស់ដឹងហើយ ព្រោះហេតុនោះ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ជ្រាប
ច្បាស់ ទើបទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់ធម៌នោះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ថា ព្រះសាស្តា ទ្រង់អ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ មានបញ្ញាចក្ខុ
បរិនិព្វានហើយ

ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រប្ត ។ អើ ។ បើដូច្នោះ អ្នកមិនគួរ
ពោលថា បុប្ផជន លះកាមរាគនិងព្យាបាទបាន ដូច្នោះឡើយ ។

ចប់ ជហតិកថា ។

សព្វមត្តីតិកថា

[៣០១] ធម្មជាតិទាំងពួង (មានរូបក្ខន្ធជាដើម) មានឬ ។
អើ ។ ធម្មជាតិទាំងពួង មានក្នុងសរីរៈទាំងពួងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ ធម្មជាតិទាំងពួង មានឬ ។ អើ ។ ធម្មជាតិទាំងពួង
មានសព្វកាលឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ ធម្មជាតិទាំង
ពួង មានឬ ។ អើ ។ ធម្មជាតិទាំងពួង មាន ដោយអាការៈទាំងពួង
ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ ធម្មជាតិទាំងពួង មានឬ ។ អើ ។

សព្វមត្តីតិកថា

សព្វេសុ សព្វមត្តីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ សព្វ-
មត្តីតិ ។ អាមន្តា ។ អយោកន្តិ កត្វា សព្វមត្តីតិ ។
ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ សព្វមត្តីតិ ។ អាមន្តា ។
យម្បិ នត្តិ តម្បិ អត្តីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ សព្វ-
មត្តីតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វមត្តីតិ យា ទិដ្ឋិ សា
ទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋិតិ យា ទិដ្ឋិ សា ទិដ្ឋិ សម្មាទិដ្ឋិតិ
ហោវមត្តីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣០២] អតីតំ អត្តីតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ
អតីតំ និរុទ្ធិំ វិកតំ វិបរិណាតំ អត្តដ្ឋតំ អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។
អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អតីតំ និរុទ្ធិំ វិកតំ វិបរិណាតំ
អត្តដ្ឋតំ អព្ពត្តដ្ឋតំ នោ វត វេ វត្តព្វេ អតីតំ
អត្តីតិ ។

[៣០៣] អនាគតំ អត្តីតិ ។ អាមន្តា ។
ននុ អនាគតំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ញាតំ អ-
និព្វត្តំ អនភិទិព្វត្តំ អចាតុភូតន្តិ ។ អាមន្តា ។

សព្វមត្តិតិកថា

ធម្មជាតិទាំងពួង មាន ក្នុងធម៌ទាំងពួងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ ធម្មជាតិទាំងពួង មានឬ ។ អើ ។ ធម្មជាតិ
 ទាំងពួង មានព្រោះធ្វើនូវពាក្យថា មិនគួរឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ ធម្មជាតិទាំងពួង មានឬ ។ អើ ។ ធម្មជាតិណា
 មិនមាន ធម្មជាតិនោះ មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។
 ធម្មជាតិទាំងពួង មានឬ ។ អើ ។ ទិដ្ឋិណា (របស់អ្នក) ថា ធម្មជាតិ
 ទាំងពួង មាន ទិដ្ឋិនោះ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិណា (របស់យើង) ថា
 ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិនោះ ជាសម្មាទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះ មានឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[៣០២] រូប ជាអតីត មានឬ ។ អើ ។ ក្រែងរូប ជាអតីត
 រលត់ ទៅប្រាស ប្រែប្រួល ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តី
 វិនាសក្រែលែងឬ ។ អើ ។ បើរូប ជាអតីត រលត់ ទៅប្រាស
 ប្រែប្រួល ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រែលែងហើយ
 ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា រូប ជាអតីតមាន ដូច្នោះទេ ។

[៣០៣] រូប ជាអនាគត មានឬ ។ អើ ។ ក្រែងរូប ជា
 អនាគត មិនទាន់កើត មិនទាន់មាន មិនទាន់ដុះដាល មិនទាន់លូត
 លាស់ មិនទាន់ចម្រុះចម្រើន មិនទាន់កើតឡើងប្រាកដទេឬ ។ អើ ។

ហញ្ចិ អនាកតំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ញាតំ អនិព្វត្តំ
អនភិនិព្វត្តំ អចាតុភូតំ ណោ វត វេ វត្តព្វេ អនាកតំ
អត្ថិតិ ។

[៣០៤] បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ ជិនិរុទ្ធី
អវិតតំ អវិបរិណាតំ ន អត្ថដ្ឋតំ ន អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។
អាមន្តា ។ អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អនិរុទ្ធី អវិតតំ
អវិបរិណាតំ ន អត្ថដ្ឋតំ ន អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។ ន ហោវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣០៥] បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ ជាតំ ភូតំ
សញ្ញាតំ និព្វត្តំ អភិនិព្វត្តំ ចាតុភូតន្តិ ។ អាមន្តា ។
អនាកតំ អត្ថិ អនាកតំ ជាតំ ភូតំ សញ្ញាតំ និព្វត្តំ
អភិនិព្វត្តំ ចាតុភូតន្តិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣០៦] អតីតំ អត្ថិ អតីតំ ជិនិរុទ្ធី វិតតំ
វិបរិណាតំ អត្ថដ្ឋតំ អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។ អាមន្តា ។
បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ ជិនិរុទ្ធី វិតតំ វិបរិណាតំ
អត្ថដ្ឋតំ អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

បើរូប ជាអនាគត មិនទាន់កើត មិនទាន់មាន មិនទាន់ដុះជាល
មិនទាន់លូតលាស់ មិនទាន់ចម្រុះចម្រើន មិនទាន់កើតឡើងប្រាកដទេ
ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា រូប ជាអនាគត មាន ដូច្នោះទេ ។

[៣០៤] រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មាន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មិនទាន់
រលត់ មិនទាន់ទៅប្រាស មិនទាន់ប្រែប្រួល មិនទាន់ដល់នូវសេចក្តី
វិនាស មិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រៃលែងឬ ។ អើ ។ រូប ជា
អតីត មាន រូប ជាអតីត មិនទាន់រលត់ មិនទាន់ទៅប្រាស មិនទាន់
ប្រែប្រួល មិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីវិនាស មិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីវិនាស
ក្រៃលែងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[៣០៥] រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មាន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន កើត មាន ដុះជាល
លូតលាស់ ចម្រុះចម្រើន កើតឡើងប្រាកដឬ ។ អើ ។ រូប ជា
អនាគត មាន រូប ជាអនាគត កើត មាន ដុះជាល លូតលាស់ ចម្រុះ
ចម្រើន កើតឡើងប្រាកដឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[៣០៦] រូប ជាអតីត មាន រូប ជាអតីត រលត់ ទៅប្រាស
ប្រែប្រួល ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រៃលែងឬ ។
អើ ។ រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មាន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន រលត់ ទៅប្រាស ប្រែ
ប្រួល ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រៃលែងឬ ។ អ្នក
មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

សព្វមត្តីតិកថា

[៣០៧] អនាគតំ អត្ថិ អនាគតំ អជាតំ អភូតំ
 អសញ្ញាតំ អនិព្វតំ អនភិទិព្វតំ អចាតុភូតន្តិ ។
 អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ អជាតំ អភូតំ
 អសញ្ញាតំ អនិព្វតំ អនភិទិព្វតំ អចាតុភូតន្តិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។

[៣០៨] អតីតំ រូបំ អត្ថីតិ ។ អាមន្តា ។
 ននុ អតីតំ រូបំ ទិវុទ្ធិំ វិភតំ វិបរិណាតំ អត្ថដ្ឋតំ
 អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អតីតំ រូបំ
 ទិវុទ្ធិំ ។ បេ ។ អព្ពត្តដ្ឋតំ លោ វត វេ វត្ថុព្វេ
 អតីតំ រូបំ អត្ថីតិ ។

[៣០៩] អនាគតំ រូបំ អត្ថីតិ ។ អាមន្តា ។
 ននុ អនាគតំ រូបំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ញាតំ អ-
 និព្វតំ អនភិទិព្វតំ អចាតុភូតន្តិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ
 អនាគតំ រូបំ អជាតំ ។ បេ ។ អចាតុភូតំ លោ វត
 វេ វត្ថុព្វេ អនាគតំ រូបំ អត្ថីតិ ។

សព្វមគ្គីតិកថា

[៣០៧] រូប ជាអនាគត មាន រូប ជាអនាគត មិន
ទាន់កើត មិនទាន់មាន មិនទាន់ដុះដាល មិនទាន់លូតលាស់ មិន
ទាន់ចម្រុះចម្រើន មិនទាន់កើតប្រាកដប្ប ។ អើ ។ រូប ជាបច្ចុប្បន្ន
មាន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មិនទាន់កើត មិនទាន់មាន មិនទាន់ដុះដាល
មិនទាន់លូតលាស់ មិនទាន់ចម្រុះចម្រើន មិនទាន់កើតឡើងប្រាកដ
ប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។

[៣០៨] រូប ជាអតីត មានប្ប ។ អើ ។ ក្រែង រូប ជាអតីត
រលត់ ទៅប្រាស ប្រែប្រួល ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តី
វិនាសក្រែងលែងហើយប្ប ។ អើ ។ បើរូប ជាអតីត រលត់ ។ បេ ។
ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រែងលែង ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា
រូប ជាអតីត មាន ដូច្នោះទេ ។

[៣០៩] រូប ជាអនាគត មានប្ប ។ អើ ។ ក្រែង រូប
ជាអនាគត មិនទាន់កើត មិនទាន់មាន មិនទាន់ដុះដាល មិនទាន់លូត
លាស់ មិនទាន់ចម្រុះចម្រើន មិនទាន់កើតឡើងប្រាកដប្ប ។ អើ ។
បើ រូប ជាអនាគត មិនទាន់កើត ។ បេ ។ មិនទាន់កើតឡើង
ប្រាកដ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា រូប ជាអនាគត មាន
ដូច្នោះទេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៣១០] បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ
 អនិរុទ្ធិំ អវិកតំ អវិបរិណាតំ ន អត្ថដ្ឋតំ ន
 អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ
 រូបំ អនិរុទ្ធិំ អវិកតំ អវិបរិណាតំ ន អត្ថដ្ឋតំ ន
 អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។

[៣១១] បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ
 ជាតំ ភូតំ សញ្ញាតំ និព្វត្តំ អភិនិព្វត្តំ ចាតុភូតន្តិ ។
 អាមន្តា ។ អនាគតំ រូបំ អត្ថិ អនាគតំ រូបំ
 ជាតំ ភូតំ សញ្ញាតំ និព្វត្តំ អភិនិព្វត្តំ ចាតុភូតន្តិ ។
 ន ហោវំ វត្តព្វេ ។

[៣១២] អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ រូបំ និរុទ្ធិំ
 វិកតំ វិបរិណាតំ អត្ថដ្ឋតំ អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។ អាមន្តា ។
 បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ និរុទ្ធិំ វិកតំ
 វិបរិណាតំ អត្ថដ្ឋតំ អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣១០] រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មាន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មិនទាន់
 រលត់ មិនទាន់ទៅប្រាស មិនទាន់ប្រែប្រួល មិនទាន់ដល់នូវសេចក្តី
 វិនាស មិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រៃលែងឬ ។ អើ ។ រូប ជា
 អតីត មាន រូប ជាអតីត មិនទាន់រលត់ មិនទាន់ទៅប្រាស មិន
 ទាន់ប្រែប្រួល មិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីវិនាស មិនទាន់ដល់នូវសេចក្តី
 វិនាសក្រៃលែងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។

[៣១១] រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មាន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន កើត មាន
 ដុះដាល លូតលាស់ ចម្រុះចម្រើន កើតឡើងប្រាកដឬ ។ អើ ។
 រូប ជាអនាគត មាន រូប ជាអនាគត កើត មាន ដុះដាល លូតលាស់
 ចម្រុះចម្រើន កើតឡើងប្រាកដឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។

[៣១២] រូប ជាអតីត មាន រូប ជាអតីត រលត់ ទៅ
 ប្រាស ប្រែប្រួល ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រៃលែង
 ឬ ។ អើ ។ រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មាន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន រលត់ ទៅ
 ប្រាស ប្រែប្រួល ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់សេចក្តីវិនាសក្រៃលែង
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

សព្វមត្តីតិកថា

[៣១៣] អនាគតំ រូបំ អត្ថិ អនាគតំ រូបំ
 អជាតំ អភូតំ អសញ្ញាតំ អនិព្វតំ អនភិទិព្វតំ
 អចាតុភូតន្តិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិ
 បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ញាតំ អនិព្វតំ
 អនភិទិព្វតំ អចាតុភូតន្តិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣១៤] អតីតា វេទនា អត្ថិ ។ បេ ។ សញ្ញា
 អត្ថិ សដ្ឋារា អត្ថិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ ។
 អាមន្តា ។ ននុ អតីតំ វិញ្ញាណំ និរុទ្ធិ វិភតំ
 វិបរិណាតំ អត្ថដ្ឋតំ អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ហញ្ចិ អតីតំ វិញ្ញាណំ និរុទ្ធិ ។ បេ ។ អព្ពត្តដ្ឋតំ
 ដោ វត វេ វត្តព្វេ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ ។

[៣១៥] អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ ។
 អាមន្តា ។ ននុ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អជាតំ អភូតំ
 អសញ្ញាតំ អនិព្វតំ អនភិទិព្វតំ អចាតុភូតន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អជាតំ
 ។ បេ ។ អចាតុភូតំ ដោ វត វេ វត្តព្វេ អនាគតំ
 វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ ។

សព្វមត្តិតិកថា

[៣១៣] រូប ជាអនាគត មាន រូប ជាអនាគត មិន
ទាន់កើត មិនទាន់មាន មិនទាន់ដុះដាល មិនទាន់លូតលាស់ មិន
ទាន់ចម្រុះចម្រើន មិនទាន់កើតឡើងប្រាកដឬ ។ អើ ។ រូប ជា
បច្ចុប្បន្ន មាន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មិនទាន់កើត មិនទាន់មាន មិនទាន់
ដុះដាល មិនទាន់លូតលាស់ មិនទាន់ចម្រុះចម្រើន មិនទាន់កើតឡើង
ប្រាកដឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣១៤] វេទនា ជាអតីត មាន ។ បេ ។ សញ្ញា មាន
សង្ខារ មាន ។ បេ ។ វិញ្ញាណ មានឬ ។ អើ ។ ក្រែង
វិញ្ញាណ ជាអតីត រលត់ ទៅប្រាស ប្រែប្រួល ដល់នូវសេចក្តីវិនាស
ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រៃលែងឬ ។ អើ ។ បើវិញ្ញាណ ជាអតីត
រលត់ ។ បេ ។ ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រៃលែងហើយ ម្ចាស់អ្នកដ៏
ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា វិញ្ញាណ ជាអតីត មាន ដូច្នោះទេ ។

[៣១៥] វិញ្ញាណ ជាអនាគត មានឬ ។ អើ ។ ក្រែង
វិញ្ញាណ ជាអនាគត មិនទាន់កើត មិនទាន់មាន មិនទាន់ដុះដាល
មិនទាន់លូតលាស់ មិនទាន់ចម្រុះចម្រើន មិនទាន់កើតឡើងប្រាកដ
ឬ ។ អើ ។ បើវិញ្ញាណ ជាអនាគត មិនទាន់កើត ។ បេ ។ មិនទាន់
កើតឡើងប្រាកដទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា វិញ្ញាណ
ជាអនាគត មាន ដូច្នោះទេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៣០៦] បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ
 វិញ្ញាណំ អនិរុទ្ធិ ។ បេ ។ ន អព្ពត្តន្តតន្តិ ។
 អាមន្តា ។ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញាណំ
 អនិរុទ្ធិ ។ បេ ។ ន អព្ពត្តន្តតន្តិ ។ ន ហេវ
 វត្ថព្វេ ។ បេ ។

[៣០៧] បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ
 វិញ្ញាណំ ជាតំ ភូតំ ។ បេ ។ ចាតុភូតន្តិ ។
 អាមន្តា ។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អនាគតំ
 វិញ្ញាណំ ជាតំ ។ បេ ។ ចាតុភូតន្តិ ។ ន ហេវ
 វត្ថព្វេ ។ បេ ។

[៣០៨] អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញា-
 ណំ និរុទ្ធិ ។ បេ ។ អព្ពត្តន្តតន្តិ ។ អាមន្តា ។
 បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ និរុទ្ធិ
 ។ បេ ។ អព្ពត្តន្តតន្តិ ។ ន ហេវ វត្ថព្វេ ។ បេ ។

[៣០៩] អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អនាគតំ
 វិញ្ញាណំ អជាតំ ។ បេ ។ អចាតុភូតន្តិ ។ អាមន្តា ។
 បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អជាតំ
 អភូតំ ។ បេ ។ អចាតុភូតន្តិ ។ ន ហេវ វត្ថព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣១៦] វិញ្ញាណជាបច្ចុប្បន្ន មាន វិញ្ញាណជាបច្ចុប្បន្ន មិនទាន់រលត់ ។ បេ ។ មិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រៃលែងឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណជាអតីត មាន វិញ្ញាណជាអតីត មិនទាន់រលត់ ។ បេ ។ មិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រៃលែងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣១៧] វិញ្ញាណជាបច្ចុប្បន្ន មាន វិញ្ញាណជាបច្ចុប្បន្ន កើតមាន ។ បេ ។ កើតឡើងប្រាកដឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណជាអនាគត មាន វិញ្ញាណជាអនាគត កើត ។ បេ ។ កើតឡើងប្រាកដឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣១៨] វិញ្ញាណជាអតីត មាន វិញ្ញាណជាអតីត រលត់ ។ បេ ។ ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រៃលែងឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណជាបច្ចុប្បន្ន មាន វិញ្ញាណជាបច្ចុប្បន្ន រលត់ ។ បេ ។ ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្រៃលែងឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣១៩] វិញ្ញាណជាអនាគត មាន វិញ្ញាណជាអនាគត មិនទាន់កើត ។ បេ ។ មិនទាន់កើតឡើងប្រាកដឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណជាបច្ចុប្បន្ន មាន វិញ្ញាណជាបច្ចុប្បន្ន មិនទាន់កើត មិនទាន់មាន ។ បេ ។ មិនទាន់កើតឡើងប្រាកដឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិកថា

[៣២០] បច្ចុប្បន្ននិ វា រូបនិ វា រូបនិ វា
 បច្ចុប្បន្ននិ វា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេ
 សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាកេ តជ្ជាតេតិ ។
 អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ និរុជ្ឈមាណំ បច្ចុប្បន្ន-
 ការំ ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ រូបការំ ជហតីតិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣២១] បច្ចុប្បន្ននិ វា រូបនិ វា រូបនិ វា
 បច្ចុប្បន្ននិ វា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អប្បិយំ ករិត្វា
 ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាកេ តជ្ជាតេតិ ។
 អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ និរុជ្ឈមាណំ រូបការំ ន
 ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នការំ ន ជហតីតិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ ឱនាតន្តិ វា វត្តន្តិ វា
 វត្តន្តិ វា ឱនាតន្តិ វា ឱនាតំ វត្តំ អប្បិយំ ករិត្វា
 ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាកេ តជ្ជាតេតិ ។
 អាមន្តា ។ ឱនាតំ វត្តំ រដ្ឋមាណំ ឱនាតការំ
 ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ វត្តការំ ជហតីតិ ។

សព្វមត្តិកថា

[៣២០] (ខ្ញុំ) ធ្វើនូវរូបជាបច្ចុប្បន្ន មិនឲ្យបែកគ្នា រួមហៅ
 ថាបច្ចុប្បន្ន ឬថារូប ថារូប ឬថាបច្ចុប្បន្ន (ហើយសួរថា) កាយ
 នុ៎ះ តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា កើតជា
 មួយគ្នាឬ ។ អើ ។ រូបជាបច្ចុប្បន្ន កាលរលត់ តែងលះបង់ ភាព
 ជាបច្ចុប្បន្នឬ ។ អើ ។ រូបជាបច្ចុប្បន្ន តែងលះបង់ភាពជារូបឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣២១] (ខ្ញុំ) ធ្វើនូវរូបជាបច្ចុប្បន្ន មិនឲ្យបែកគ្នា រួមហៅ
 ថាបច្ចុប្បន្ន ឬថារូប ថារូប ឬថាបច្ចុប្បន្ន (ហើយសួរថា) កាយនុ៎ះ
 តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា កើតជាមួយគ្នា
 ឬ ។ អើ ។ រូបជាបច្ចុប្បន្ន កាលរលត់ តែងមិនលះបង់ភាពជារូប
 ឬ ។ អើ ។ រូបជាបច្ចុប្បន្ន តែងមិនលះបង់ភាពជាបច្ចុប្បន្នឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ (ខ្ញុំ) ធ្វើនូវសំពត់ស មិនឲ្យ
 បែកគ្នា រួមហៅថា ស ឬថាសំពត់ ថាសំពត់ ឬថា-ស (ហើយ
 សួរថា) សំពត់នុ៎ះឯង តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែក
 ស្មើគ្នា កើតជាមួយគ្នាឬ ។ អើ ។ សំពត់ស បុគ្គល កាលជ្រលក់
 រមែងលះបង់ភាពសឬ ។ អើ ។ សំពត់ តែងលះបង់ភាពជាសំពត់ឬ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ ឱនាតន្តិ វា វត្តន្តិ វា វត្តន្តិ វា
 ឱនាតន្តិ វា ឱនាតំ វត្តំ អប្បិយំ កកិក្ខា ឯសេ
 សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាកេ តជ្ជាតេតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ឱនាតំ វត្តំ រជ្ជមាណំ វត្តការំ ន ជហតីតិ ។
 អាមន្តា ។ ឱនាតការំ ន ជហតីតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣២២] រូបំ រូបការំ ន ជហតីតិ ។ អា-
 មន្តា ។ រូបំ និច្ចំ ធុរំ សស្សតំ អរិបរិណាម-
 ធម្មន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ ននុ រូបំ
 រូបការំ ជហតីតិ ។ រូបំ អនិច្ចំ អធុរំ អសស្សតំ
 រិបរិណាមធម្មន្តិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចំ រូបំ អនិច្ចំ
 អធុរំ អសស្សតំ រិបរិណាមធម្មំ ដោ វត វេ វត្តព្វេ
 រូបំ រូបការំ ន ជហតីតិ ។

[៣២៣] និព្វានំ និព្វានការំ ន ជហតីតិ ។
 និព្វានំ និច្ចំ ធុរំ សស្សតំ អរិបរិណាមធម្មន្តិ ។
 អាមន្តា ។ រូបំ រូបការំ ន ជហតីតិ ។ រូបំ និច្ចំ
 ធុរំ សស្សតំ អរិបរិណាមធម្មន្តិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ (ខ្ញុំ) ធ្វើនូវសំពត់ស មិនឲ្យ
 បែកគ្នា រួមហៅថា-ស ឬថាសំពត់ ថាសំពត់ ឬថា-ស (ហើយ
 សួរថា) សំពត់នុ៎ះឯង តាំងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ស្មើគ្នា មានចំណែក
 ស្មើគ្នា កើតជាមួយគ្នាឬ ។ អើ ។ សំពត់ស បុគ្គល កាលជ្រលក់
 រមែងមិនលះបង់ភាពជាសំពត់ឬ ។ អើ ។ សំពត់ តែងមិនលះបង់
 ភាពសទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣២២] រូប មិនលះបង់ភាពជារូបឬ ។ អើ ។ រូប ជា
 ធម្មជាតិទៀង ទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ មិនប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ក្រែងរូប លះបង់ភាពជារូប
 ឬ ។ រូប ជាធម្មជាតិមិនទៀង មិនទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែង
 ប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អើ ។ បើរូប ជាធម្មជាតិមិនទៀង មិន
 ទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជាធម្មតា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
 អ្នកមិនគួរពោលថា រូប មិនលះបង់ភាពជារូប ដូច្នោះទេ ។

[៣២៣] និព្វាន មិនលះបង់ភាពជានិព្វានឬ ។ និព្វានជា
 ធម្មជាតិទៀង ទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ មិនប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។
 អើ ។ រូប មិនលះបង់ភាពជារូបឬ ។ រូប ជាធម្មជាតិទៀង ទៀង
 ទាត់ ពិតប្រាកដ មិនប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិតិកថា

[៣២៤] រូបំ រូបការំ ន ជហតីតិ ។ រូបំ
 អនិច្ចំ អធុរំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ ។ អា-
 មន្តា ។ និព្វានំ និព្វានការំ ន ជហតីតិ ។ និព្វានំ
 អនិច្ចំ អធុរំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ ។ ន
 ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣២៥] អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតការំ ន
 ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតំ អត្ថិ អនាគតំ
 អនាគតការំ ន ជហតីតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។
 អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតការំ ន ជហតីតិ ។ អា-
 មន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នការំ ន
 ជហតីតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣២៦] អនាគតំ អត្ថិ អនាគតំ អនាគត-
 ការំ ន ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ អត្ថិ អតីតំ
 អតីតការំ ន ជហតីតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣២៧] បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្ន-
 ការំ ន ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ អត្ថិ អតីតំ
 អតីតការំ ន ជហតីតិ ។ ន ហេរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិកថា

[៣២៤] រូប មិនលះបង់ភាពជារូបឬ ។ រូប ជាធម្មជាតិមិន
 ទៀង មិនទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អើ ។
 និព្វាន មិនលះបង់ភាពជានិព្វានឬ ។ និព្វាន ជាធម្មជាតិមិនទៀង មិន
 ទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣២៥] អតីត មាន អតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីតឬ ។
 អើ ។ អនាគត មាន អនាគត មិនលះបង់ភាពជាអនាគតឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ អតីត មាន អតីត មិនលះបង់ភាពជា
 អតីតឬ ។ អើ ។ បច្ចុប្បន្ន មាន បច្ចុប្បន្ន មិនលះបង់ភាពជាបច្ចុប្បន្ន
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣២៦] អនាគត មាន អនាគត មិនលះបង់ភាពជាអនាគត
 ឬ ។ អើ ។ អតីត មាន អតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីតឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣២៧] បច្ចុប្បន្ន មាន បច្ចុប្បន្ន មិនលះបង់ភាពជាបច្ចុប្បន្ន
 ឬ ។ អើ ។ អតីត មាន អតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីតឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៣២៨] អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតការំ ន
 ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ និច្ចំ ធុរំ សស្សតំ
 អរិបរិណាមធម្មន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 ននុ អតីតំ អនិច្ចំ អធុរំ អសស្សតំ វិបរិណាម-
 ធម្មន្តិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អតីតំ អនិច្ចំ អធុរំ
 អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មំ ដោ វត បេ វត្តព្វេ អតីតំ
 អត្ថិ អតីតំ អតីតការំ ន ជហតីតិ ។

[៣២៩] និព្វានំ អត្ថិ និព្វានំ និព្វានការំ ន
 ជហតីតិ ។ និព្វានំ និច្ចំ ធុរំ សស្សតំ អរិបរិណា-
 មធម្មន្តិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតី-
 តការំ ន ជហតីតិ ។ អតីតំ និច្ចំ ធុរំ សស្សតំ
 អរិបរិណាមធម្មន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៣០] អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតការំ ន
 ជហតីតិ ។ អតីតំ អនិច្ចំ អធុរំ អសស្សតំ វិបរិ-
 ណាមធម្មន្តិ ។ អាមន្តា ។ និព្វានំ អត្ថិ និព្វានំ
 និព្វានការំ ន ជហតីតិ ។ និព្វានំ អនិច្ចំ អធុរំ
 អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣២៨] អតីត មាន អតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីតបុ ។
 អើ ។ អតីត ទៀង ទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ មិនប្រែប្រួលជាធម្មតា
 បុ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ក្រែងអតីត មិនទៀង
 មិនទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជាធម្មតាបុ ។ អើ ។
 បើអតីត មិនទៀង មិនទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជា
 ធម្មតា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា អតីត មាន អតីត
 មិនលះបង់ភាពជាអតីត ដូច្នោះទេ ។

[៣២៩] និព្វាន មាន និព្វាន មិនលះបង់ភាពជានិព្វានបុ ។
 និព្វាន ជាធម្មជាតិទៀង ទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ មិនប្រែប្រួលជា
 ធម្មតាបុ ។ អើ ។ អតីត មាន អតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីត
 បុ ។ អតីត ជាធម្មជាតិទៀង ទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ មិនប្រែប្រួល
 ជាធម្មតាបុ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៣០] អតីត មាន អតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីតបុ ។ អតីត
 ជាធម្មជាតិ មិនទៀង មិនទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជា
 ធម្មតាបុ ។ អើ ។ និព្វាន មាន និព្វាន មិនលះបង់ភាពជានិព្វាន
 បុ ។ និព្វាន ជាធម្មជាតិ មិនទៀង មិនទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ
 តែងប្រែប្រួលជាធម្មតាបុ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

សព្វមគ្គីតិកថា

[៣៣១] អតីតំ រូបំ អត្តិ អតីតំ រូបំ អតី-
 តការំ ន ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតំ រូបំ
 អត្តិ អនាគតំ រូបំ អនាគតការំ ន ជហតីតិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ រូបំ អត្តិ អតីតំ
 រូបំ អតីតការំ ន ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ
 រូបំ អត្តិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ បច្ចុប្បន្នការំ ន ជហតីតិ ។
 ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៣២] អនាគតំ រូបំ អត្តិ អនាគតំ រូបំ
 អនាគតការំ ន ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ រូបំ
 អត្តិ អតីតំ រូបំ អតីតការំ ន ជហតីតិ ។ ន
 ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៣៣] បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្តិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ
 បច្ចុប្បន្នការំ ន ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ រូបំ
 អត្តិ អតីតំ រូបំ អតីតការំ ន ជហតីតិ ។ ន
 ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិកថា

[៣៣១] រូប ជាអតីត មាន រូប ជាអតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីត
 ឬ ។ អើ ។ រូប ជាអនាគត មាន រូប ជាអនាគត មិនលះបង់ភាព
 ជាអនាគតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ រូប ជា
 អតីត មាន រូប ជាអតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីតឬ ។ អើ ។ រូប ជា
 បច្ចុប្បន្ន មាន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មិនលះបង់ភាពជាបច្ចុប្បន្នឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[៣៣២] រូប ជាអនាគត មាន រូប ជាអនាគត មិនលះបង់ភាព
 ជាអនាគតឬ ។ អើ ។ រូប ជាអតីត មាន រូបជាអតីត មិនលះបង់
 ភាពជាអតីតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[៣៣៣] រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មាន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មិនលះបង់
 ភាពជាបច្ចុប្បន្នឬ ។ អើ ។ រូប ជាអតីត មាន រូប ជាអតីត មិន
 លះបង់ភាពជាអតីតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៣៣៤] អតីតំ រូបំ អត្តិ អតីតំ រូបំ អតី-
 តការំ ន ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ រូបំ
 ជិច្ចំ ធុរំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ ននុ អតីតំ រូបំ អជិច្ចំ អធុរំ អ-
 សស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ
 អតីតំ រូបំ អជិច្ចំ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ នោ វត
 វេ វត្តព្វេ អតីតំ រូបំ អត្តិ អតីតំ រូបំ អតីតការំ
 ន ជហតីតិ ។

[៣៣៥] ជិញ្ចានំ អត្តិ ជិញ្ចានំ ជិញ្ចានការំ ន
 ជហតិ ជិញ្ចានំ ជិច្ចំ ធុរំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ ។
 អាមន្តា ។ អតីតំ រូបំ អត្តិ អតីតំ រូបំ អតីតការំ
 ន ជហតិ អតីតំ រូបំ ជិច្ចំ ធុរំ សស្សតំ អវិបរិ-
 ណាមធម្មន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៣៦] អតីតំ រូបំ អត្តិ អតីតំ រូបំ អតី-
 តការំ ន ជហតិ អតីតំ រូបំ អជិច្ចំ អធុរំ អស-
 ស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ ។ អាមន្តា ។ ជិញ្ចានំ អត្តិ
 ជិញ្ចានំ ជិញ្ចានការំ ន ជហតិ ជិញ្ចានំ អជិច្ចំ អធុរំ
 អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣៣៤] រូប ជាអតីត មាន រូប ជាអតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីត ឬ ។ អើ ។ រូប ជាអតីត ជាធម្មជាតិទៀង ទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ មិន ប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ក្រែង រូបជាអតីត ជាធម្មជាតិមិនទៀង មិនទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែង ប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អើ ។ បើរូប ជាអតីត ជាធម្មជាតិមិនទៀង ។ បេ ។ តែងប្រែប្រួលជាធម្មតា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា រូប ជាអតីត មាន រូប ជាអតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីតដូច្នោះទេ ។

[៣៣៥] និព្វាន មាន និព្វាន មិនលះបង់ភាពជានិព្វាន និព្វាន ជាធម្មជាតិទៀង ទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ មិនប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អើ ។ រូប ជាអតីត មាន រូប ជាអតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីត រូប ជាអតីត ជាធម្មជាតិទៀង ទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ មិនប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៣៦] រូប ជាអតីត មាន រូប ជាអតីត មិនលះបង់ភាព ជាអតីត រូប ជាអតីត ជាធម្មជាតិមិនទៀង មិនទៀងទាត់ មិនពិត ប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អើ ។ និព្វាន មាន និព្វាន មិន លះបង់ភាពជានិព្វាន និព្វាន ជាធម្មជាតិមិនទៀង មិនទៀងទាត់ មិន ពិតប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ ទេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិកថា

[៣៣៧] អតីតា វេទនា អត្តិ ។ បេ ។ អតីតា
សញ្ញា អត្តិ ។ បេ ។ អតីតា សង្ខារ អត្តិ ។ បេ ។

[៣៣៨] អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្តិ អតីតំ វិញ្ញាណំ
អតីតការំ ន ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតំ
វិញ្ញាណំ អត្តិ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អនាគតការំ ន
ជហតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ
វិញ្ញាណំ អត្តិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតការំ ន
ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្តិ
បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ បច្ចុប្បន្នការំ ន ជហតីតិ ។
ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៣៩] អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្តិ អនាគតំ
វិញ្ញាណំ អនាគតការំ ន ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។
អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្តិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតការំ ន
ជហតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៤០] បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្តិ បច្ចុប្បន្នំ
វិញ្ញាណំ បច្ចុប្បន្នការំ ន ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។
អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្តិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតការំ
ន ជហតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិតិកថា

[៣៣៧] វេទនា ជាអតីត មាន ។ បេ ។ សញ្ញា ជាអតីត
មាន ។ បេ ។ សង្ខារ ជាអតីត មាន ។ បេ ។

[៣៣៨] វិញ្ញាណ ជាអតីត មាន វិញ្ញាណ ជាអតីត មិនលះ
បង្គំភាពជាអតីតឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណ ជាអនាគត មាន វិញ្ញាណ ជា
អនាគត មិនលះបង្គំភាពជាអនាគតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ បេ ។ វិញ្ញាណ ជាអតីត មាន វិញ្ញាណ ជាអតីត មិនលះបង្គំ
ភាពជាអតីតឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន វិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន
មិនលះបង្គំភាពជាបច្ចុប្បន្នឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៣៩] វិញ្ញាណ ជាអនាគត មាន វិញ្ញាណ ជាអនាគត មិន
លះបង្គំភាពជាអនាគតឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណ ជាអតីត មាន វិញ្ញាណ
ជាអតីត មិនលះបង្គំភាពជាអតីតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ បេ ។

[៣៤០] វិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន វិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មិន
លះបង្គំភាពជាបច្ចុប្បន្នឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណ ជាអតីត មាន វិញ្ញាណ ជា
អតីត មិនលះបង្គំភាពជាអតីតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៤១] អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្តិ អតីតំ វិញ្ញាណំ
អតីតការំ ន ជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ វិញ្ញាណំ
និច្ចំ ធុរំ សស្សតំ អរិបរិណាមធម្មន្តិ ។ ន ហេរំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។ ននុ អតីតំ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ អធុរំ
អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ
អតីតំ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ អធុរំ អសស្សតំ វិបរិណា-
មធម្មំ នោ វត វេ វត្តព្វេ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្តិ
អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតការំ ន ជហតីតិ ។

[៣៤២] និព្វានំ អត្តិ និព្វានំ និព្វានការំ ន
ជហតិ និព្វានំ និច្ចំ ធុរំ សស្សតំ អរិបរិណាម-
ធម្មន្តិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្តិ អតីតំ
វិញ្ញាណំ អតីតការំ ន ជហតិ អតីតំ វិញ្ញាណំ
និច្ចំ ធុរំ សស្សតំ អរិបរិណាមធម្មន្តិ ។ ន ហេរំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៤៣] អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្តិ អតីតំ វិញ្ញាណំ
អតីតការំ ន ជហតិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ អធុរំ
អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ ។ អាមន្តា ។ និព្វានំ អត្តិ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣៤១] វិញ្ញាណ ជាអតីត មាន វិញ្ញាណ ជាអតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីតឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណ ជាអតីត ជាធម្មជាតិទៀងទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ មិនប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ក្រែងវិញ្ញាណ ជាអតីត ជាធម្មជាតិមិនទៀងមិនទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អើ ។ បើវិញ្ញាណ ជាអតីត ជាធម្មជាតិមិនទៀង មិនទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជាធម្មតា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា វិញ្ញាណ ជាអតីត មាន វិញ្ញាណ ជាអតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីត ដូច្នោះទេ ។

[៣៤២] និព្វាន មាន និព្វាន មិនលះភាពជានិព្វាន និព្វាន ជាធម្មជាតិទៀង ទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ មិនប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណ ជាអតីត មាន វិញ្ញាណ ជាអតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីត វិញ្ញាណ ជាអតីត ជាធម្មជាតិទៀង ទៀងទាត់ ពិតប្រាកដ មិនប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៤៣] វិញ្ញាណ ជាអតីត មាន វិញ្ញាណ ជាអតីត មិនលះបង់ភាពជាអតីត វិញ្ញាណ ជាអតីត ជាធម្មជាតិមិនទៀង មិនទៀងទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជាធម្មតាឬ ។ អើ ។ និព្វាន មាន

សព្វមត្តិតិកថា

និព្វានំ និព្វានការំ ន ជហតិ និព្វានំ អនិច្ចំ អធុរំ
អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៤៤] អតីតំ ទូត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ហព្វិ
អតីតំ ទូត្តិ អតីតំ អត្តិតិ មិច្ឆា ហព្វិ វា បន
អត្តិ ជ្វាតីតំ អត្តិ អតីតន្តិ មិច្ឆា ។ អនាគតំ ទូ-
ត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ហព្វិ អនាគតំ ទូត្តិ អនា-
គតំ អត្តិតិ មិច្ឆា ហព្វិ វា បន អត្តិ ជ្វានាគតំ
អត្តិ អនាគតន្តិ មិច្ឆា ។

[៣៤៥] អនាគតំ ហុត្វា បច្ចុប្បន្នំ ហោតីតិ ។
អាមន្តា ។ តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្នន្តិ ។ ន
ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុ-
ប្បន្នន្តិ ។ អាមន្តា ។ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតីតិ ។
ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា
ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។ ន ហុត្វា ន ហោតិ ន
ហុត្វា ន ហោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិតិកថា

និព្វាន មិនលះបង់ភាពជានិព្វាន និព្វាន ជាធម្មជាតិមិនទៀង មិនទៀង
ទាត់ មិនពិតប្រាកដ តែងប្រែប្រួលជាធម្មតា ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៤៤] អតីត មិនមានឬ ។ អើ ។ បើអតីត មិនមានទេ
ពាក្យថា អតីត មាន ជាពាក្យខុស មួយទៀត បើអតីត មិនមាន
ពាក្យថា អតីត មាន ជាពាក្យខុស ។ អនាគត មិនមានឬ ។ អើ ។
បើអនាគត មិនមាន ពាក្យថាអនាគត មាន ជាពាក្យខុស មួយទៀត
បើអនាគត មិនមាន ពាក្យថា អនាគត មាន ជាពាក្យខុស ។

[៣៤៥] អនាគត កើតហើយ បច្ចុប្បន្ន កំពុងកើតឬ ។ អើ ។
អនាគតនោះឯង គឺបច្ចុប្បន្ននោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ អនាគតនោះឯង គឺបច្ចុប្បន្ននោះឬ ។ អើ ។ ធម្មជាតិកើត
ហើយ រមែងកើតឥឡូវនេះ ឈ្មោះថា ធម្មជាតិកើតហើយ រមែងកើត
ឥឡូវនេះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធម្មជាតិ
កើតហើយ រមែងកើតឥឡូវនេះ ឈ្មោះថា ធម្មជាតិកើតហើយ រមែង
កើតឥឡូវនេះឬ ។ អើ ។ ធម្មជាតិមិនកើតហើយ រមែងមិនកើតឥឡូវ
នេះ ឈ្មោះថា ធម្មជាតិមិនកើតហើយ រមែងមិនកើតឥឡូវនេះឬ ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៣៤៦] បច្ចុប្បន្នំ ហុត្វា អតីតំ ហោតីតិ ។
 អាមន្តា ។ តញ្ញាវ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីតន្តិ ។ ន
 ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ តញ្ញាវ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតី-
 តន្តិ ។ អាមន្តា ។ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតីតិ ។
 ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា
 ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។ ន ហុត្វា ន ហោតិ
 ន ហុត្វា ន ហោតីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៤៧] អនាគតំ ហុត្វា បច្ចុប្បន្នំ ហោតិ
 បច្ចុប្បន្នំ ហុត្វា អតីតំ ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។
 តញ្ញាវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីតន្តិ ។
 ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ តញ្ញាវ អនាគតំ តំ
 បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីតន្តិ ។ អាមន្តា ។ ហុត្វា ហោតិ
 ហុត្វា ហោតីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតីតិ ។ អាមន្តា ។
 ន ហុត្វា ន ហោតិ ន ហុត្វា ន ហោតីតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣២៦] បច្ចុប្បន្នកើតហើយ អតីតកើតឥឡូវនេះឬ ។ អើ ។
 បច្ចុប្បន្ននោះឯង គឺអតីតនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
 ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្ននោះឯង គឺអតីតនោះឬ ។ អើ ។ ធម្មជាតិកើត
 ហើយ រមែងកើតឥឡូវនេះ ឈ្មោះថា ធម្មជាតិកើតហើយ រមែងកើត
 ឥឡូវនេះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធម្មជាតិ
 កើតហើយ រមែងកើតឥឡូវនេះ ឈ្មោះថា ធម្មជាតិកើតហើយ រមែង
 កើតឥឡូវនេះឬ ។ អើ ។ ធម្មជាតិមិនកើតហើយ រមែងមិនកើតឥឡូវ
 នេះ ឈ្មោះថា ធម្មជាតិមិនកើតហើយ រមែងមិនកើតឥឡូវនេះឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣២៧] អនាគតកើតហើយ បច្ចុប្បន្នកើតឥឡូវនេះ បច្ចុប្បន្ន
 កើតហើយ អតីតកើតឥឡូវនេះឬ ។ អើ ។ អនាគតនោះឯង គឺ បច្ចុប្បន្ននោះ
 គឺអតីតនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាគត
 នោះឯង គឺបច្ចុប្បន្ននោះ គឺអតីតនោះឬ ។ អើ ។ ធម្មជាតិកើត
 ហើយ រមែងកើតឥឡូវនេះ ឈ្មោះថា ធម្មជាតិកើតហើយ រមែងកើត
 ឥឡូវនេះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធម្មជាតិកើត
 ហើយ រមែងកើតឥឡូវនេះ ឈ្មោះថា ធម្មជាតិកើតហើយ រមែងកើត
 ឥឡូវនេះឬ ។ អើ ។ ធម្មជាតិមិនកើតហើយ រមែងមិនកើតឥឡូវ
 នេះ ឈ្មោះថា ធម្មជាតិមិនកើតហើយ រមែងមិនកើតឥឡូវនេះឬ ។

សព្វមត្តិតិកថា

ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៤៨] អតីតំ ចក្កំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណំ អត្ថិ អាណោកោ អត្ថិ មនសិកាពោ
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតេន ចក្កុនា អតីតំ រូបំ
 បស្សតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ
 សោតំ អត្ថិ សទ្ធា អត្ថិ សោតវិញ្ញាណំ អត្ថិ
 អាណាសោ អត្ថិ មនសិកាពោ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 អតីតេន សោតេន អតីតំ សទ្ធិំ សុណាតីតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ យានំ អត្ថិ កន្តា
 អត្ថិ យានវិញ្ញាណំ អត្ថិ វាយោ អត្ថិ មនសិ-
 កាពោ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតេន យានេន
 អតីតំ កន្តំ យាយតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អតីតា ជិវ្ហា អត្ថិ រសា អត្ថិ ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ អត្ថិ
 អាចោ អត្ថិ មនសិកាពោ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 អតីតាយ ជិវ្ហាយ អតីតំ រសំ សាយតីតិ ។ ន
 ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតោ កាយោ អត្ថិ
 ដោដ្ឋព្វា អត្ថិ កាយវិញ្ញាណំ អត្ថិ បឋវី អត្ថិ

សព្វមត្តិកថា

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៤៨] ចក្ខុ រូប ចក្ខុវិញ្ញាណ ពន្លឺ មនសិការៈ ជាអតីត
 មានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលឃើញរូបជាអតីត ដោយចក្ខុជាអតីតឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ត្រចៀក សំឡេង សោត-
 វិញ្ញាណ អាកាស មនសិការៈ ជាអតីត មានឬ ។ អើ ។ បុគ្គល
 ស្តាប់សំឡេងជាអតីត ដោយត្រចៀកជាអតីតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ច្រមុះ ក្លិន ឃានវិញ្ញាណ ខ្យល់ មនសិការៈ
 ជាអតីត មានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលហិតក្លិនជាអតីត ដោយច្រមុះជា
 អតីតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អណ្តាត រស
 ជិវ្ហាវិញ្ញាណ ទឹក មនសិការៈ ជាអតីត មានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលលិទ្ធុ
 ភ្នក្សរសជាអតីត ដោយអណ្តាតជាអតីតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។ កាយ ផ្សព្វ កាយវិញ្ញាណ ដី មនសិការៈ ជាអតីត

មនសិកាហោ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតេន កាយេន
អតីតំ ដោជ្ជព្វំ ធុស្សតីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
អតីតោ មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ
វត្ថុំ អត្ថិ មនសិកាហោ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតី-
តេន មនេន អតីតំ ធម្មំ វិជានាតីតិ ។ ន ហោវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៤៩] អនាគតំ ចក្កំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ
ចក្កវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាសោកោ អត្ថិ មនសិកាហោ
អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតេន ចក្កេន អនាគតំ
រូបំ បស្សតីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនាគតំ
សោតំ អត្ថិ យានំ អត្ថិ ជិវ្ហា អត្ថិ កាយោ អត្ថិ
មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ
អត្ថិ មនសិកាហោ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតេន
មនេន អនាគតំ ធម្មំ វិជានាតីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ
។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

មានឫ ។ អើ ។ បុគ្គលប៉ះពាល់ផ្សព្វជាអតីត ដោយកាយជាអតីត
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ចិត្ត ធម៌ មនោ-
 វិញ្ញាណ វត្ថុ មនសិការៈ ជាអតីត មានឫ ។ អើ ។ បុគ្គលដឹង
 ច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ជាអតីត ដោយចិត្តជាអតីតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៤៧] ចក្ក រូប ចក្កវិញ្ញាណ ពន្លឺ មនសិការៈ ជា
 អនាគត មានឫ ។ អើ ។ បុគ្គលឃើញរូបជាអនាគត ដោយចក្កជា
 អនាគតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ត្រចៀក ច្រមុះ
 អណ្តាត កាយ ចិត្ត ធម្មារម្មណ៍ មនោវិញ្ញាណ វត្ថុ មនសិការៈ
 ជាអនាគត មានឫ ។ អើ ។ បុគ្គលដឹងច្បាស់ នូវធម្មារម្មណ៍ជា
 អនាគត ដោយចិត្តជាអនាគតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិតិកថា

[៣៥០] បច្ចុប្បន្នំ ចក្កំ អត្តិ រូបា អត្តិ
 ចក្កុវិញ្ញាណំ អត្តិ អាណោកោ អត្តិ មនសិកាហ
 អត្តិ បច្ចុប្បន្នេន ចក្កុនា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ បស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។ អតីតំ ចក្កំ អត្តិ រូបា អត្តិ ចក្កុវិញ្ញាណំ
 អត្តិ អាណោកោ អត្តិ មនសិកាហ អត្តិ អតី-
 តេន ចក្កុនា អតីតំ រូបំ បស្សតីតិ ។ ន ហេវ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ សោតំ អត្តិ យានំ អត្តិ
 ជិវ្ហា អត្តិ កាយោ អត្តិ មនោ អត្តិ ធម្មា អត្តិ
 មនោវិញ្ញាណំ អត្តិ វត្ថុំ អត្តិ មនសិកាហ អត្តិ
 បច្ចុប្បន្នេន មនេន បច្ចុប្បន្នំ ធម្មំ វិជានាតីតិ ។
 អាមន្តា ។ អតីតោ មនោ អត្តិ ធម្មា អត្តិ មនោ-
 វិញ្ញាណំ អត្តិ វត្ថុំ អត្តិ មនសិកាហ អត្តិ អតី-
 តេន មនេន អតីតំ ធម្មំ វិជានាតីតិ ។ ន ហេវ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៣៥១] បច្ចុប្បន្នំ ចក្កំ អត្តិ រូបា អត្តិ
 ចក្កុវិញ្ញាណំ អត្តិ អាណោកោ អត្តិ មនសិកាហ
 អត្តិ បច្ចុប្បន្នេន ចក្កុនា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ បស្សតីតិ ។

សព្វមត្តិកថា

[៣៥០] ចក្ក រូប ចក្កវិញ្ញាណ ពន្លឺ មនសិការៈ ជាបច្ចុ-
 ប្បន្ន បុគ្គលឃើញរូបជាបច្ចុប្បន្ន ដោយចក្កជាបច្ចុប្បន្នឬ ។ អើ ។
 ចក្ក រូប ចក្កវិញ្ញាណ ពន្លឺ មនសិការៈ ជាអតីត បុគ្គលឃើញរូបជា
 អតីត ដោយចក្កជាអតីតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 ត្រចៀក ច្រមុះ អណ្តាត កាយ ចិត្ត ធម្មារម្មណ៍ មនោវិញ្ញាណ
 វត្ថុ មនសិការៈ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន បុគ្គលដឹងច្បាស់ នូវធម្មារម្មណ៍
 ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយចិត្តជាបច្ចុប្បន្នឬ ។ អើ ។ ចិត្ត ធម៌ មនោ-
 វិញ្ញាណ វត្ថុ មនសិការៈ ជាអតីត មាន បុគ្គលដឹងច្បាស់ នូវធម្មា-
 រម្មណ៍ជាអតីត ដោយចិត្តជាអតីតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។

[៣៥១] ចក្ក រូប ចក្កវិញ្ញាណ ពន្លឺ មនសិការៈ ជា
 បច្ចុប្បន្ន មាន បុគ្គលឃើញរូបជាបច្ចុប្បន្ន ដោយចក្កជាបច្ចុប្បន្នឬ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អាមន្តា ។ អនាគតំ ចក្កំ អត្ថិ រូចា អត្ថិ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណំ អត្ថិ អាណោកោ អត្ថិ មនសិកាហ
 អត្ថិ អនាគតេន ចក្កុនា អនាគតំ រូបំ បស្សតីតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ មេ ។ បច្ចុប្បន្នំ សោតំ អត្ថិ
 ។ មេ ។ ឃានំ អត្ថិ ជិវ្ហា អត្ថិ កាយោ អត្ថិ
 មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុ
 អត្ថិ មនសិកាហ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នេន មនេន បច្ចុ-
 ប្បន្នំ ធម្មំ វិជានាតីតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតោ
 មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុ
 អត្ថិ មនសិកាហ អត្ថិ អនាគតេន មនេន អនា-
 គតំ ធម្មំ វិជានាតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ មេ ។

[៣៥២] អតីតំ ចក្កំ អត្ថិ រូចា អត្ថិ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណំ អត្ថិ អាណោកោ អត្ថិ មនសិកាហ អត្ថិ
 ន ច អតីតេន ចក្កុនា អតីតំ រូបំ បស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ ចក្កំ អត្ថិ រូចា អត្ថិ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណំ អត្ថិ អាណោកោ អត្ថិ មនសិកាហ អត្ថិ ន
 ច បច្ចុប្បន្នេន ចក្កុនា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ បស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អើ ។ ចក្ក រូប ចក្កវិញ្ញាណ ពន្លឺ មនសិការៈ ជាអនាគត មាន
 បុគ្គលឃើញរូបជាអនាគត ដោយចក្កជាអនាគតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ត្រចៀកជាបច្ចុប្បន្ន ។ បេ ។ ច្រមុះ អណ្តាត
 កាយ ចិត្ត ធម្មារម្មណ៍ មនោវិញ្ញាណ វត្ថុ មនសិការៈ មាន បុគ្គល
 ដឹងច្បាស់ នូវធម្មារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយចិត្តជាបច្ចុប្បន្នឬ ។ អើ ។
 ចិត្ត ធម៌ មនោវិញ្ញាណ វត្ថុ មនសិការៈ ជាអនាគត មាន បុគ្គល
 ដឹងច្បាស់ នូវធម្មារម្មណ៍ជាអនាគត ដោយចិត្តជាអនាគតឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៥២] ចក្ក រូប ចក្កវិញ្ញាណ ពន្លឺ មនសិការៈ ជា
 អតីត មាន តែបុគ្គលមិនឃើញរូបជាអតីត ដោយចក្កជាអតីតឬ ។
 អើ ។ ចក្ក រូប ចក្កវិញ្ញាណ ពន្លឺ មនសិការៈ ជាបច្ចុប្បន្ន
 មាន តែបុគ្គលមិនឃើញរូបជាបច្ចុប្បន្ន ដោយចក្កជាបច្ចុប្បន្នឬ ។

សព្វមត្តិតិកថា

ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ សោតំ អត្តិ
 ។ បេ ។ យានំ អត្តិ ជិហ្គា អត្តិ កាយោ អត្តិ
 ។ បេ ។ មនោ អត្តិ ធម្មា អត្តិ មនោវិញ្ញាណំ
 អត្តិ វត្ថុំ អត្តិ មនសិកាហោ អត្តិ ន ច អតី-
 តេន មនេន អតីតំ ធម្មំ វិជាណាតីតិ ។ អាមន្តា ។
 បច្ចុប្បន្នោ មនោ អត្តិ ធម្មា អត្តិ មនោវិញ្ញាណំ
 អត្តិ វត្ថុំ អត្តិ មនសិកាហោ អត្តិ ន ច បច្ចុប្ប-
 ន្នេន មនេន បច្ចុប្បន្នំ ធម្មំ វិជាណាតីតិ ។ ន
 ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៥៣] អនាគតំ ចក្កំ អត្តិ រូចា អត្តិ
 ចក្កវិញ្ញាណំ អត្តិ អាសោកោ អត្តិ មនសិកា-
 ហោ អត្តិ ន ច អនាគតេន ចក្កេន អនាគតំ
 រូបំ បស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ ចក្កំ អត្តិ
 រូចា អត្តិ ចក្កវិញ្ញាណំ អត្តិ អាសោកោ អត្តិ
 មនសិកាហោ អត្តិ ន ច បច្ចុប្បន្នេន ចក្កេន
 បច្ចុប្បន្នំ រូបំ បស្សតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អនាគតំ សោតំ អត្តិ យានំ អត្តិ ជិហ្គា អត្តិ

សព្វមត្តិកថា

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ត្រចៀកជាអតីត ។ បេ ។
 ច្រមុះ អណ្តាត កាយ ។ បេ ។ ចិត្ត ធម្មារម្មណ៍ មនោវិញ្ញាណ
 វត្ថុ មនសិការៈ មាន តែបុគ្គលមិនដឹងច្បាស់ នូវធម្មារម្មណ៍ជាអតីត
 ដោយចិត្តជាអតីតឬ ។ អើ ។ ចិត្ត ធម៌ មនោវិញ្ញាណ វត្ថុ មន-
 សិការៈ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន តែបុគ្គលមិនដឹងច្បាស់ នូវធម្មារម្មណ៍ជា
 បច្ចុប្បន្ន ដោយចិត្តជាបច្ចុប្បន្នឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
 ។ បេ ។

[៣៥៣] ចក្ខុ រូប ចក្ខុវិញ្ញាណ ពន្លឺ មនសិការៈ ជា
 អនាគត មាន តែបុគ្គលមិនឃើញរូបជាអនាគត ដោយចក្ខុជាអនាគត
 ឬ ។ អើ ។ ចក្ខុ រូប ចក្ខុវិញ្ញាណ ពន្លឺ មនសិការៈ ជាបច្ចុប្បន្ន
 មាន តែបុគ្គលមិនឃើញរូបជាបច្ចុប្បន្ន ដោយចក្ខុជាបច្ចុប្បន្នឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ត្រចៀក ច្រមុះ អណ្តាត

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

កាយោ អត្ថិ ។ បេ ។ មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោ-
វិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិកាហេ អត្ថិ ន ច
អនាគតេន មនេន អនាគតំ ធម្មំ វិជានាតីតិ ។

អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នោ មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ
មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិកាហេ អត្ថិ
ន ច បច្ចុប្បន្នេន មនេន បច្ចុប្បន្នំ ធម្មំ វិជានា-
តីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៥៤] អតីតំ ញ្ញាណំ អត្ថីតិ ។ អាមន្តា ។

តេន ញ្ញាលោន ញ្ញាលាករណីយំ កហេតីតិ ។
ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ តេន ញ្ញាលោន ញ្ញាលា-
ករណីយំ កហេតីតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ញ្ញាលោន
ទុក្ខំ បរិជានាតិ សមុទយំ បដហាតិ និរោធំ
សច្ចិកហេតិ មក្កំ កាវេតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
។ បេ ។

[៣៥៥] អនាគតំ ញ្ញាណំ អត្ថីតិ ។ អាមន្តា ។

តេន ញ្ញាលោន ញ្ញាលាករណីយំ កហេតីតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

កាយ ជាអនាគត មាន ។ បេ ។ ចិត្ត ធម្មារម្មណ៍ មនោវិញ្ញាណ
 វត្ថុ មនសិការៈ មាន តែបុគ្គលមិនដឹងច្បាស់ នូវធម្មារម្មណ៍ជាអនាគត
 ដោយចិត្តជាអនាគតឬ ។ អើ ។ ចិត្ត ធម្មារម្មណ៍ មនោវិញ្ញាណ
 វត្ថុ មនសិការៈ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន តែបុគ្គលមិនដឹងច្បាស់ នូវធម្មា-
 រម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយចិត្តជាបច្ចុប្បន្នឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។

[២៥២] ញាណ ជាអតីត មានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលធ្វើ
 នូវអំពើដែលគួរធ្វើដោយញាណ ព្រោះញាណនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលធ្វើ នូវអំពើដែលគួរធ្វើដោយ
 ញាណ ព្រោះញាណនោះឬ ។ អើ ។ បុគ្គល កំណត់ដឹងនូវទុក្ខ
 លះបង់នូវសមុទ័យ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធ អប់រំនូវមគ្គ ដោយ
 ញាណនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៥៥] ញាណ ជាអនាគត មានឬ ។ អើ ។
 បុគ្គលធ្វើ នូវអំពើដែលគួរធ្វើដោយញាណ ព្រោះញាណនោះឬ ។

សព្វមត្តិតិកថា

ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ តេន ញ្ញាលោន ញ្ញាលា-
ករណីយំ ករោតីតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ញ្ញាលោន
ទុក្ខំ បរិជាណតិ សមុទយំ បជហតិ និរោធំ សច្ចិ-
ករោតិ មក្កំ កាវេតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៥៦] បច្ចុប្បន្នំ ញ្ញាលំ អត្ថិ តេន ញ្ញាលោន
ញ្ញាលាករណីយំ ករោតីតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ
ញ្ញាលំ អត្ថិ តេន ញ្ញាលោន ញ្ញាលាករណីយំ
ករោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ
ញ្ញាលំ អត្ថិ តេន ញ្ញាលោន ទុក្ខំ បរិជាណតិ
សមុទយំ បជហតិ និរោធំ សច្ចិករោតិ មក្កំ
កាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ ញ្ញាលំ អត្ថិ តេន
ញ្ញាលោន ទុក្ខំ បរិជាណតិ សមុទយំ បជហតិ
និរោធំ សច្ចិករោតិ មក្កំ កាវេតីតិ ។ ន ហេវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ ញ្ញាលំ អត្ថិ តេន
ញ្ញាលោន ញ្ញាលាករណីយំ ករោតីតិ ។ អាមន្តា ។
អនាគតំ ញ្ញាលំ អត្ថិ តេន ញ្ញាលោន ញ្ញាលា-
ករណីយំ ករោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
បច្ចុប្បន្នំ ញ្ញាលំ អត្ថិ តេន ញ្ញាលោន ទុក្ខំ

សព្វមត្តិកថា

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុគ្គលធ្វើ នូវអំពើដែលគួរធ្វើ
ដោយញ្ញាណ ព្រោះញ្ញាណនោះឬ ។ អើ ។ បុគ្គល កំណត់ដឹង
នូវទុក្ខ លះបង់នូវសមុទ័យ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធ អប់រំនូវមគ្គ
ដោយញ្ញាណនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៥៦] ញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន បុគ្គលធ្វើ នូវអំពើដែល
គួរធ្វើដោយញ្ញាណ ព្រោះញ្ញាណនោះឬ ។ អើ ។ ញ្ញាណ ជាអតីត
មាន បុគ្គលធ្វើ នូវអំពើដែលគួរធ្វើដោយញ្ញាណ ព្រោះញ្ញាណនោះ
ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន
បុគ្គលកំណត់ដឹងនូវទុក្ខ លះបង់នូវសមុទ័យ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធ
អប់រំនូវមគ្គ ដោយញ្ញាណនោះឬ ។ អើ ។ ញ្ញាណ ជាអតីត មាន
បុគ្គល កំណត់ដឹងនូវទុក្ខ លះបង់នូវសមុទ័យ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធ
អប់រំនូវមគ្គ ដោយញ្ញាណនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
ញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន បុគ្គលធ្វើ នូវអំពើដែលគួរធ្វើដោយញ្ញាណ
ព្រោះញ្ញាណនោះឬ ។ អើ ។ ញ្ញាណ ជាអនាគត មាន បុគ្គលធ្វើ
នូវអំពើដែលគួរធ្វើដោយញ្ញាណ ព្រោះញ្ញាណនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន បុគ្គលកំណត់ដឹងនូវទុក្ខ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

បរិជាតាតិ សមុទយំ បដហាតិ និរោធំ សច្ចិករោតិ
 មក្កំ ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតំ ញ្ញាណំ
 អត្ថិ តេន ញ្ញាណោន ទុក្ខំ បរិជាតាតិ សមុទយំ
 បដហាតិ និរោធំ សច្ចិករោតិ មក្កំ ភាវេតីតិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៣៥៧] អតីតំ ញ្ញាណំ អត្ថិ ន ច តេន
 ញ្ញាណោន ញ្ញាណាករណីយំ ករោតីតិ ។ អាមន្តា ។
 បច្ចុប្បន្នំ ញ្ញាណំ អត្ថិ ន ច តេន ញ្ញាណោន
 ញ្ញាណាករណីយំ ករោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ
 ។ បេ ។ អតីតំ ញ្ញាណំ អត្ថិ ន ច តេន ញ្ញា-
 ណោន ទុក្ខំ បរិជាតាតិ សមុទយំ បដហាតិ និរោធំ
 សច្ចិករោតិ មក្កំ ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ
 ញ្ញាណំ អត្ថិ ន ច តេន ញ្ញាណោន ទុក្ខំ បរិ-
 ជាតាតិ សមុទយំ បដហាតិ និរោធំ សច្ចិករោតិ
 មក្កំ ភាវេតីតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៣៥៨] អនាគតំ ញ្ញាណំ អត្ថិ ន ច តេន
 ញ្ញាណោន ញ្ញាណាករណីយំ ករោតីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

លះបង់នូវសមុទ័យ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធ អប់រំនូវមគ្គ ដោយ
ញាណនោះឬ ។ អើ ។ ញាណ ជាអនាគត មាន បុគ្គល កំណត់
ដឹងនូវទុក្ខ លះបង់នូវសមុទ័យ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធ អប់រំនូវមគ្គ
ដោយញាណនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៥៧] ញាណ ជាអតីត មាន តែបុគ្គលមិនធ្វើ នូវអំពើដែល
គួរធ្វើដោយញាណ ព្រោះញាណនោះទេឬ ។ អើ ។ ញាណ ជា
បច្ចុប្បន្ន មាន តែបុគ្គលមិនធ្វើ នូវអំពើដែលគួរធ្វើដោយញាណ ព្រោះ
ញាណនោះទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ញាណ ជា
អតីត មាន តែបុគ្គល មិនកំណត់ដឹងនូវទុក្ខ មិនលះបង់នូវសមុទ័យ មិនធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធ មិនអប់រំនូវមគ្គ ដោយញាណនោះទេឬ ។ អើ ។
ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន តែបុគ្គល មិនកំណត់ដឹងនូវទុក្ខ មិនលះបង់នូវ
សមុទ័យ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធ មិនអប់រំនូវមគ្គ ដោយញាណ
នោះទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៥៨] ញាណ ជាអនាគត មាន តែបុគ្គលមិនធ្វើ នូវ
អំពើដែលគួរធ្វើដោយញាណ ព្រោះញាណនោះទេឬ ។ បេ ។

សព្វមត្តីតិកថា

បច្ចុប្បន្នំ ញាណំ អត្តំ ន ច តេន ញាណេន
 ញាណាករណីយំ កកោតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អនាគតំ ញាណំ អត្តំ ន ច តេន
 ញាណេន ទុក្ខំ បរិជាណាតិ សមុទយំ បជហាតិ
 និរោធំ សច្ចិកកោតិ មក្កំ ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។
 បច្ចុប្បន្នំ ញាណំ អត្តំ ន ច តេន ញាណេន
 ទុក្ខំ បរិជាណាតិ សមុទយំ បជហាតិ និរោធំ សច្ចិ-
 កកោតិ មក្កំ ភាវេតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 [៣៥៩] អរហតោ អតីតោ វាកោ អត្តីតិ ។
 អាមន្តា ។ អរហា តេន វាកេន សវាកោតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អរហតោ អតីតោ ទោសោ
 អត្តីតិ ។ អាមន្តា ។ អរហា តេន ទោសេន
 សទោសោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អរហតោ
 អតីតោ មោហោ អត្តីតិ ។ អាមន្តា ។ អរហា
 តេន មោហេន សមោហោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អរហតោ អតីតោ មាណោ អត្តីតិ ។
 អាមន្តា ។ អរហា តេន មាណេន សមាណោតិ ។

សព្វមត្តិកថា

ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន តែបុគ្គលមិនធ្វើ នូវអំពើដែលគួរធ្វើដោយ
ញាណ ព្រោះញាណនោះទេ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
ញាណ ជាអនាគត មាន តែបុគ្គល មិនកំណត់ដឹងនូវទុក្ខ មិនលះបង់
នូវសមុទ័យ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធ មិនអប់រំនូវមគ្គ ដោយញាណ
នោះទេ ។ អើ ។ ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មាន តែបុគ្គល មិនកំណត់
ដឹងនូវទុក្ខ មិនលះបង់នូវសមុទ័យ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធ មិន
អប់រំនូវមគ្គ ដោយញាណនោះទេ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ បេ ។

[៣៥៧] ព្រះអរហន្ត មានរាគៈជាអតីតប្ត ។ អើ ។ ព្រះ
អរហន្ត ប្រកបដោយរាគៈ ព្រោះរាគៈនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត មានទោសៈជាអតីតប្ត ។ អើ ។
ព្រះអរហន្ត ប្រកបដោយទោសៈ ព្រោះទោសៈនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរ
ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត មានមោហៈជាអតីតប្ត ។
អើ ។ ព្រះអរហន្ត ប្រកបដោយមោហៈ ព្រោះមោហៈនោះឬ ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត មានមានៈជា
អតីតប្ត ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ប្រកបដោយមានៈ ព្រោះមានៈនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អរហតោ អតីតា ទិដ្ឋិ
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អរហា តាយ ទិដ្ឋិយា សទិ-
 ដ្ឋិកោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អរហតោ
 អតីតា វិចិត្តិច្ឆា អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អរហា
 តាយ វិចិត្តិច្ឆាយ សវិចិត្តិច្ឆាតិ ។ ន ហេវំ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អរហតោ អតីតំ ដីនំ អត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ អរហា តេន ដីនេន សដីនោតិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អរហតោ អតីតំ ឧទ្ធច្ចំ
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អរហា តេន ឧទ្ធច្ចេន សឧទ្ធច្ច-
 ច្ឆោតិ^(១) ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អរហតោ
 អតីតំ អហិរិកំ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អរហា តេន
 អហិរិកេន សអហិរិកោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ
 ។ បេ ។ អរហតោ អតីតំ អនោត្តប្បំ អត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ អរហា តេន អនោត្តប្បេន សអនោត្តប្បីតិ ។
 ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

១ ឱ. សឧទ្ធច្ចកោតិ ។ ម. សឧទ្ធច្ចតោតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត មានទិដ្ឋិ ជា
អតីតប្ត ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ប្រកបដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះប្ត ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត មានវិចិត្តិក្ខា ជា
អតីតប្ត ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ប្រកបដោយវិចិត្តិក្ខា ព្រោះវិចិត្តិក្ខានោះ
ប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត មាន
ចិនៈជាអតីតប្ត ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ប្រកបដោយចិនៈ ព្រោះ
ចិនៈនោះប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរ-
ហន្ត មានឧទ្ធច្ចៈជាអតីតប្ត ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ប្រកបដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ព្រោះឧទ្ធច្ចៈនោះប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
ព្រះអរហន្ត មានអហិរិកៈជាអតីតប្ត ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត ប្រកប
ដោយអហិរិកៈ ព្រោះអហិរិកៈនោះប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត មានអនោត្តប្បៈជាអតីតប្ត ។ អើ ។ ព្រះ
អរហន្ត ប្រកបដោយអនោត្តប្បៈ ព្រោះអនោត្តប្បៈនោះប្ត ។ អ្នក
មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិតិកថា

[៣៦០] អនាគាមិស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ
អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគាមី តាយ ទិដ្ឋិយា
សទិដ្ឋិកោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អនាគា-
មិស្ស អតីតា វិចិកិច្ចា អត្ថិ អតីតោ សីលពូតប-
រាមាសោ អត្ថិ អតីតោ អណុសហាគតោ កាមរា-
កោ អត្ថិ អតីតោ អណុសហាគតោ ព្យាចាទោ
អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគាមី តេន ព្យាចាទេន
ព្យាបន្នចិត្តោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៣៦១] សកនាគាមិស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ
អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ សកនាគាមី តាយ ទិដ្ឋិយា
សទិដ្ឋិកោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ សក-
នាគាមិស្ស អតីតា វិចិកិច្ចា អត្ថិ អតីតោ សីល-
ពូតបរាមាសោ អត្ថិ អតីតោ ឱទ្ធហិកោ កាមរា-
កោ អត្ថិ អតីតោ ឱទ្ធហិកោ ព្យាចាទោ អត្ថិតិ ។
អាមន្តា ។ សកនាគាមី តេន ព្យាចាទេន ព្យា-
បន្នចិត្តោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

សព្វមត្តីតិកថា

[៣៦០] អនាគាមិបុគ្គល មានសក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីតបុ ។ អើ ។
 អនាគាមិបុគ្គល ប្រកបដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាគាមិបុគ្គល មានវិចិកិច្ចា ជាអតីត
 មានសីលពូតបរាមាសៈជាអតីត មានកាមរាគៈដ៏ស្រាលស្មើង ជាអតីត
 មានព្យាបាទដ៏ស្រាលស្មើងជាអតីតបុ ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល មាន
 ចិត្តព្យាបាទ ព្រោះព្យាបាទនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។

[៣៦១] សកទាគាមិបុគ្គល មានសក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីតបុ ។
 អើ ។ សកទាគាមិបុគ្គល ប្រកបដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សកទាគាមិបុគ្គល មាន
 វិចិកិច្ចា ជាអតីត មានសីលពូតបរាមាសៈ ជាអតីត មានកាមរាគៈដ៏គ្រោត
 គ្រោត ជាអតីត មានព្យាបាទដ៏គ្រោតគ្រោត ជាអតីតបុ ។ អើ ។ សក-
 ទាគាមិបុគ្គល មានចិត្តព្យាបាទ ព្រោះព្យាបាទនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៦២] សោតាបន្នស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ
អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ សោតាបន្នោ តាយ ទិដ្ឋិយា
សទិដ្ឋិកោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ សោ-
តាបន្នស្ស អតីតា វិចិត្តិច្ឆា អត្ថិ អតីតោ សីល-
ព្វតបរាមាសោ អត្ថិ អតីតោ អចាយកមនិយោ រាគោ
អត្ថិ អតីតោ អចាយកមនិយោ ទោសោ អត្ថិ អតីតោ
អចាយកមនិយោ មោហា អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
សោតាបន្នោ តេន មោហេន សមោហោតិ ។ ន
ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៣៦៣] បុច្ឆន្តស្ស អតីតោ រាគោ អត្ថិ
បុច្ឆន្តោ តេន រាគេន សរាគោតិ ។ អាមន្តា ។
អរហតោ អតីតោ រាគោ អត្ថិ អរហា តេន រាគេន
សរាគោតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ បុច្ឆន្តស្ស
អតីតោ ទោសោ អត្ថិ ។ បេ ។ អតីតំ អនោត្តប្បំ
អត្ថិ បុច្ឆន្តោ តេន អនោត្តប្បេន អនោត្តប្បីតិ ។
អាមន្តា ។ អរហតោ អតីតំ អនោត្តប្បំ អត្ថិ
អរហា តេន អនោត្តប្បេន អនោត្តប្បីតិ ។ ន
ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣៦២] សោតាបន្នបុគ្គល មានសក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីតប្ត ។
 អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល ប្រកបដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះប្ត ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សោតាបន្នបុគ្គល មានវិចិកិច្ចា
 ជាអតីត មានសីលពូតបរាមាសៈ ជាអតីត មានរាគៈ ជាដំណើរទៅកាន់
 អបាយ ជាអតីត មានទោសៈ ជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ជាអតីត មាន
 មោហៈ ជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ជាអតីតប្ត ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល
 ប្រកបដោយមោហៈ ព្រោះមោហៈនោះប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៦៣] បុប្ផជ្ជន មានរាគៈ ជាអតីត បុប្ផជ្ជន ប្រកបដោយ
 រាគៈ ព្រោះរាគៈនោះប្ត ។ អើ ។ ព្រះអរហន្ត មានរាគៈ ជាអតីត
 ព្រះអរហន្ត ប្រកបដោយរាគៈ ព្រោះរាគៈនោះប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុប្ផជ្ជន មានទោសៈ ជាអតីត ។ បេ ។ មាន
 អនោត្តប្បៈជាអតីត បុប្ផជ្ជនមានអនោត្តប្បៈ ព្រោះអនោត្តប្បៈនោះប្ត ។
 អើ ។ ព្រះអរហន្ត មានអនោត្តប្បៈ ជាអតីត ព្រះអរហន្ត មាន
 អនោត្តប្បៈ ព្រោះអនោត្តប្បៈនោះប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិតិកថា

[៣៦៤] បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ
អត្ថិ បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ ។
អាមន្តា ។ អនាតាមិស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ
អត្ថិ អនាតាមី តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ ។ ន
ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតា វិចិកិច្ចា
អត្ថិ ។ បេ ។ អតីតោ អណុសហាភតោ ព្យាបា-
នោ អត្ថិ បុថុជ្ជនោ តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិ-
ត្តោតិ ។ អាមន្តា ។ អនាតាមិស្ស អតីតោ អណុ-
សហាភតោ ព្យាបាទោ អត្ថិ អនាតាមី តេន ព្យា-
បាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៦៥] បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ
អត្ថិ បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ ។
អាមន្តា ។ សកទាតាមិស្ស អតីតា សក្កាយ-
ទិដ្ឋិ អត្ថិ សកទាតាមី តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិ-
កោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បុថុជ្ជនស្ស
អតីតា វិចិកិច្ចា អត្ថិ ។ បេ ។ អតីតោ ឱទ្យារិ-
កោ ព្យាបាទោ អត្ថិ បុថុជ្ជនោ តេន ព្យាបាទេន

សព្វមត្តិតិកថា

[៣៦៤] បុប្ផជួន មានសក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីត បុប្ផជួន ប្រកប
 ដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះឬ ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល មាន
 សក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីត អនាគាមិបុគ្គល ប្រកបដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះ
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុប្ផជួន មានវិចិក្ខុ
 ជាអតីត ។ បេ ។ មានព្យាបាទដ៏ស្រាលស្មើងជាអតីត បុប្ផជួន មានចិត្ត
 ព្យាបាទ ព្រោះព្យាបាទនោះឬ ។ អើ ។ អនាគាមិបុគ្គល មាន
 ព្យាបាទដ៏ស្រាលស្មើង ជាអតីត អនាគាមិបុគ្គល មានចិត្តព្យាបាទ
 ព្រោះព្យាបាទនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៦៥] បុប្ផជួន មានសក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីត បុប្ផជួន ប្រកប
 ដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះឬ ។ អើ ។ សកទាគាមិបុគ្គល មានសក្កាយទិដ្ឋិ
 ជាអតីត សកទាគាមិបុគ្គល ប្រកបដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុប្ផជួន មានវិចិក្ខុ ជាអតីត
 ។ បេ ។ មានព្យាបាទដ៏គ្រោតគ្រោត ជាអតីត បុប្ផជួន មានចិត្តព្យាបាទ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ព្យាបន្នចិត្តោតិ ។ អាមន្តា ។ សកទាតាមិស្ស
 អតីតោ ឱទ្ធារិកោ ព្យាបាទោ អត្ថិ សកទាតាមិ
 តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ ។ ន ហេវ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៣៦៦] បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ
 បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ ។ អាមន្តា ។
 សោតាបន្នស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ សោតា-
 បន្នោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ ។ ន ហេវ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតា វិចិត្តិច្ឆា អត្ថិ
 ។ បេ ។ អតីតោ អទាយតមនិយោ មោហោ អត្ថិ
 បុថុជ្ជនោ តេន មោហេន សមោហោតិ ។ អា-
 មន្តា ។ សោតាបន្នស្ស អតីតោ អទាយតមនិយោ
 មោហោ អត្ថិ សោតាបន្នោ តេន មោហេន សមោ-
 ហោតិ ។ ន ហេវ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៣៦៧] អរហតោ អតីតោ វាគោ អត្ថិ
 ន ច អរហា តេន វាគេន សវាគោតិ ។
 អាមន្តា ។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតោ វាគោ អត្ថិ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ព្រោះព្យាបាទនោះឬ ។ អើ ។ សកទាតាមិបុគ្គល មានព្យាបាទដ៏គ្រោត
គ្រោត ជាអតីត សកទាតាមិបុគ្គល មានចិត្តព្យាបាទ ព្រោះព្យាបាទនោះ
ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៦៦] បុប្ផជួន មានសក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីត បុប្ផជួន ប្រកប
ដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះឬ ។ អើ ។ សោតាបន្នបុគ្គល មាន
សក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីត សោតាបន្នបុគ្គល ប្រកបដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិ
នោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បុប្ផជួន មាន
វិចិកិត្ធា ជាអតីត ។ បេ ។ មានមោហៈ ជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ជា
អតីត បុប្ផជួន ប្រកបដោយមោហៈ ព្រោះមោហៈនោះឬ ។ អើ ។
សោតាបន្នបុគ្គល មានមោហៈ ជាដំណើរទៅកាន់អបាយ ជាអតីត
សោតាបន្នបុគ្គល ប្រកបដោយមោហៈ ព្រោះមោហៈនោះឬ ។ អ្នក
មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៦៧] ព្រះអរហន្ត មានរាគៈ ជាអតីត តែព្រះអរហន្ត មិន
ប្រកបដោយរាគៈ ព្រោះរាគៈនោះឬ ។ អើ ។ បុប្ផជួន មានរាគៈ ជាអតីត

សព្វមត្តិតិកថា

ន ច បុថុជ្ជនោ តេន វាគេន សវាកោតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ អរហតោ អតីតោ ទោសោ អត្ថិ
 ។ បេ ។ អតីតំ អនោត្តប្បំ អត្ថិ ន ច អរហា
 តេន អនោត្តប្បេន អនោត្តប្បីតិ ។ អាមន្តា ។
 បុថុជ្ជនស្ស អតីតំ អនោត្តប្បំ អត្ថិ ន ច បុថុជ្ជ-
 នោ តេន អនោត្តប្បេន អនោត្តប្បីតិ ។ ន ហោរំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៦៨] អនាគាមិស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ
 អត្ថិ ន ច អនាគាមី តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ ។
 អាមន្តា ។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ
 ន ច បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ ។ ន
 ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនាគាមិស្ស អតីតា វិចិត្តិច្ឆា
 អត្ថិ ។ បេ ។ អតីតោ អណុសហាគតោ ព្យាទានោ
 អត្ថិ ន ច អនាគាមី តេន ព្យាទានេន ព្យាបន្ន-
 ចិត្តោតិ ។ អាមន្តា ។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតោ អ-
 ណុសហាគតោ ព្យាទានោ អត្ថិ ន ច បុថុជ្ជនោ
 តេន ព្យាទានេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។

សព្វមត្តិតិកថា

តែបុប្ផជួន មិនប្រកបដោយរាគៈ ព្រោះរាគៈនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ព្រះអរហន្ត មានទោសៈ ជាអតីត
 ។ បេ ។ មានអនោត្តប្បៈ ជាអតីត តែព្រះអរហន្ត មិនមានអនោត្តប្បៈ
 ព្រោះអនោត្តប្បៈនោះឬ ។ អើ ។ បុប្ផជួន មានអនោត្តប្បៈ ជាអតីត
 តែបុប្ផជួន មិនមានអនោត្តប្បៈ ព្រោះអនោត្តប្បៈនោះឬ ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៦៨] អនាគាមិបុគ្គល មានសក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីត តែអនាគា-
 មិបុគ្គល មិនប្រកបដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះឬ ។ អើ ។ បុប្ផជួន មាន
 សក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីត តែបុប្ផជួន មិនប្រកបដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះ
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាគាមិបុគ្គល
 មានវិចិក្ខុជា ជាអតីត ។ បេ ។ មានព្យាបាទដ៏ស្រាលស្មើង ជាអតីត
 តែអនាគាមិបុគ្គល មិនមានចិត្តព្យាបាទ ព្រោះព្យាបាទនោះទេឬ ។
 អើ ។ បុប្ផជួន មានព្យាបាទដ៏ស្រាលស្មើង ជាអតីត តែបុប្ផជួន
 មិនមានចិត្តព្យាបាទ ព្រោះព្យាបាទនោះទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៣៦៩] សកណាកាមិស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ
 អត្ថិ ន ច សកណាកាមី តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិ-
 កោតិ ។ អាមន្តា ។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កា-
 យទិដ្ឋិ អត្ថិ ន ច បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា
 សទិដ្ឋិកោតិ ។ ន ហៅ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ សកណា-
 កាមិស្ស អតីតា វិចិកិច្ចា អត្ថិ ។ បេ ។ អតីតោ
 ឱណ្ណារិកោ ព្យាចានោ អត្ថិ ន ច សកណាកាមី
 តេន ព្យាចានេន ព្យាបន្នចិត្តោ ។ អាមន្តា ។
 បុថុជ្ជនស្ស អតីតោ ឱណ្ណារិកោ ព្យាចានោ អត្ថិ
 ន ច បុថុជ្ជនោ តេន ព្យាចានេន ព្យាបន្នចិត្តោ-
 តិ ។ ន ហៅ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៣៧០] សោតាបន្នស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ
 អត្ថិ ន ច សោតាបន្នោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិ-
 កោតិ ។ អាមន្តា ។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កា-
 យទិដ្ឋិ អត្ថិ ន ច បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា ស-
 ទិដ្ឋិកោតិ ។ ន ហៅ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ សោតា-
 បន្នស្ស អតីតា វិចិកិច្ចា អត្ថិ ។ បេ ។ អតីតោ
 អចាយកមនិយោ មោហោ អត្ថិ ន ច សោតាបន្នោ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣៦៩] សកទាគាមិបុគ្គល មានសក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីត តែ
 សកទាគាមិបុគ្គល មិនប្រកបដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះទេ ។ អើ ។
 បុប្ផជួន មានសក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីត តែបុប្ផជួន មិនប្រកបដោយទិដ្ឋិ
 ព្រោះទិដ្ឋិនោះទេ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 សកទាគាមិបុគ្គល មានវិចិកិច្ចា ជាអតីត ។ បេ ។ មានព្យាបាទ
 ដ៏គ្រោតគ្រោត ជាអតីត តែសកទាគាមិបុគ្គល មិនមានចិត្តព្យាបាទ
 ព្រោះព្យាបាទនោះទេ ។ អើ ។ បុប្ផជួន មានព្យាបាទដ៏គ្រោត
 គ្រោត ជាអតីត តែបុប្ផជួន មិនមានចិត្តព្យាបាទ ព្រោះព្យាបាទនោះទេ
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៧០] សោតាបន្នបុគ្គល មានសក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីត តែសោ-
 តាបន្នបុគ្គល មិនប្រកបដោយទិដ្ឋិ ព្រោះទិដ្ឋិនោះទេ ។ អើ ។
 បុប្ផជួន មានសក្កាយទិដ្ឋិ ជាអតីត តែបុប្ផជួន មិនប្រកបដោយទិដ្ឋិ
 ព្រោះទិដ្ឋិនោះទេ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សោ-
 តាបន្នបុគ្គល មានវិចិកិច្ចា ជាអតីត ។ បេ ។ មានមោហៈដំណើរ
 ទៅកាន់អបាយ ជាអតីត តែសោតាបន្នបុគ្គល មិនប្រកបដោយមោហៈ

សព្វមត្តិតិកថា

តេន មោហេន សមោហោតិ ។ អាមន្តា ។

បុប្ផនស្ស អតីតោ អចាយកមនិយោ មោហោ

អត្ថំ ន ច បុប្ផនោ តេន មោហេន សមោ-

ហោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៧០] អតីតា ហត្ថា អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។

អតីតេសុ ហត្ថេសុ សតិ អាណានិក្ខេបនំ បញ្ញា-

យតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតា ចាទា

អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតេសុ ចាទេសុ សតិ អ-

ភិក្កមប្បជីក្កមោ បញ្ញាយតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ

។ បេ ។ អតីតា បញ្ចា អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អ-

តីតេសុ បញ្ចេសុ សតិ សម្មិញ្ញនប្បសារណំ បញ្ញា-

យតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតោ កុច្ឆិ

អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតស្មី កុច្ឆិស្មី សតិ ជិយច្ចា-

បិទាសា បញ្ញាយតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អតីតោ កាយោ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតោ

កាយោ បក្កហនិក្កហ្មបកោ ឆេទនកេទន្ធមកោ កា-

កេហិ តិជ្ឈេហិ កុលលេហិ សាធារណោតិ ។

សព្វមត្តិតិកថា

ព្រោះមោហៈនោះទេ ។ អើ ។ បុប្ផជួន មានមោហៈ ជាដំណើរ
ទៅកាន់អបាយ ជាអតីត តែបុប្ផជួន មិនប្រកបដោយមោហៈ ព្រោះ
មោហៈនោះទេ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៧១] ដៃ ជាអតីត ។ អើ ។ កាលបើដៃ ជាអតីត មាន
ការកាន់និងការដាក់ចុះ ក៏ប្រាកដ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ ជើង ជាអតីត មាន ។ អើ ។ កាលបើជើង ជាអតីត
មាន ការឈានទៅមុខនិងការថយក្រោយ ក៏ប្រាកដ ។ អ្នកមិន
គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សន្ធាក់ ជាអតីត មាន ។ អើ ។
កាលបើសន្ធាក់ ជាអតីត មាន ការបត់ចូលនិងការលាចេញ ក៏ប្រាកដ
។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ពោះ ជាអតីត មាន ។
អើ ។ កាលបើពោះ ជាអតីត មាន សេចក្តីឃ្នាននិងការស្រែក ក៏
ប្រាកដ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ កាយ ជាអតីត មាន
។ អើ ។ កាយ ជាអតីត ដែលគួរដល់ការផ្គងឡើងនិងសង្កត់សង្កិន
គួរដល់ការដាច់ធ្លុះធ្លាយ ជាសាធារណ៍ដល់ពួកសត្វក្អែកក្អាតនិងខ្លែង ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតោ កាយោ វិសំ កមេយ្យ
 សត្តំ កមេយ្យ អត្តិ កមេយ្យាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ លព្ពា អតីតោ កាយោ អន្ទុពន្ធនេន^(១) ពន្ធិ-
 តំ រដ្ឋពន្ធនេន ពន្ធិតំ សដ្ឋលិកពន្ធនេន ពន្ធិតំ
 កាមពន្ធនេន ពន្ធិតំ និកមពន្ធនេន ពន្ធិតំ នករពន្ធនេន
 ពន្ធិតំ ជនបទពន្ធនេន ពន្ធិតំ កណ្តាបព្យាមេហិ
 ពន្ធនេហិ ពន្ធិតុន្តិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៧២] អតីតោ អាចោ អត្តិតិ ។ អាមន្តា ។
 តេន អាបេន អាបករណីយំ ករោតីតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតោ តេជោ អត្តិតិ ។ អាមន្តា ។
 តេន តេជេន តេជករណីយំ ករោតីតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតោ វាយោ អត្តិតិ ។ អាមន្តា ។
 តេន វាយេន វាយករណីយំ ករោតីតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៧៣] អតីតោ រូបក្ខន្ធា អត្តិ អនា-
 កតោ រូបក្ខន្ធា អត្តិ បច្ចុប្បន្នោ រូបក្ខន្ធា
 អត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ តាយោ រូបក្ខន្ធាតិ ។

១ ឱ. អនុពន្ធនេន ។ ម. អន្ទុពន្ធនេន ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ថ្នាំពិសគប្បីចូលទៅ គ្រឿង
 សស្រ្តាគប្បីចូលទៅ ភ្លើងគប្បីចូលទៅ ក្នុងកាយជាអតីតឬ ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ កាយ ជាអតីត គួរបានជាប់ដោយ
 ចំណងគឺខ្មោះ ជាប់ដោយចំណងគឺខ្សែ ជាប់ដោយចំណងគឺច្រវាក់ ជាប់
 ដោយចំណងគឺស្រុក ជាប់ដោយចំណងគឺនិគម ជាប់ដោយចំណងគឺ
 នគរ ជាប់ដោយចំណងគឺជនបទ ជាប់ដោយចំណងទាំងឡាយ មាន
 ចំណងកជាគម្រប់៥ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៧២] ទឹក ជាអតីត មានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលធ្វើ នូវអំពើ
 ដែលគួរធ្វើដោយទឹក ព្រោះទឹកនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។ ភ្លើង ជាអតីត មានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលធ្វើ នូវអំពើដែល
 គួរធ្វើដោយភ្លើង ព្រោះភ្លើងនោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
 ។ បេ ។ ខ្យល់ ជាអតីត មានឬ ។ អើ ។ បុគ្គលធ្វើ នូវអំពើដែលគួរធ្វើ
 ដោយខ្យល់ ព្រោះខ្យល់នោះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៧៣] រូបក្ខន្ធ ជាអតីត មាន រូបក្ខន្ធ ជាអនាគត មាន
 រូបក្ខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។ រូបក្ខន្ធ មាន ៣ ឬ ។

សព្វមត្តិតិកថា

ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតា បញ្ចក្ខន្ធា អត្តិ
អនាគតា បញ្ចក្ខន្ធា អត្តិ បច្ចុប្បន្នា បញ្ចក្ខន្ធា
អត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ បន្ទុវស ខន្ធាតិ ។ ន ហេវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៧៤] អតីតំ ចក្ខាយតនំ អត្តិ អនាគតំ
ចក្ខាយតនំ អត្តិ បច្ចុប្បន្នំ ចក្ខាយតនំ អត្តិតិ ។
អាមន្តា ។ តីណិ ចក្ខាយតនានីតិ ។ ន ហេវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតានិ ទ្វាទសាយតនានិ អត្តិ
អនាគតានិ ទ្វាទសាយតនានិ អត្តិ បច្ចុប្បន្នានិ
ទ្វាទសាយតនានិ អត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ឆត្តិសា-
យតនានីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៧៥] អតីតា ចក្កុណតុ អត្តិ អនាគតា
ចក្កុណតុ អត្តិ បច្ចុប្បន្នា ចក្កុណតុ អត្តិតិ ។
អាមន្តា ។ តិស្សោ ចក្កុណតុយោតិ ។ ន ហេវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតា អដ្ឋាវស ណតុយោ អត្តិ
អនាគតា អដ្ឋាវស ណតុយោ អត្តិ បច្ចុប្បន្នា
អដ្ឋាវស ណតុយោ អត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ចតុប្ប-
ញ្ញាស ណតុយោតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិតិកថា

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បញ្ចក្ខន្ធ ជាអតីត មាន បញ្ចក្ខន្ធ ជាអនាគត មាន បញ្ចក្ខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។ ខន្ធ មាន ១៥ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៧២] ចក្ខុយតនៈ ជាអតីត មាន ចក្ខុយតនៈ ជាអនាគត មាន ចក្ខុយតនៈ ជាបច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។ ចក្ខុយតនៈ មាន ៣ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ ១២ ជាអតីត មាន អាយតនៈ ១២ ជាអនាគត មាន អាយតនៈ ១២ ជាបច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។ អាយតនៈមាន ៣៦ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៧៥] ចក្ខុធាតុ ជាអតីត មាន ចក្ខុធាតុ ជាអនាគត មាន ចក្ខុធាតុ ជាបច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។ ចក្ខុធាតុ មាន ៣ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធាតុ ជាអតីត មាន ១៨ ធាតុ ជាអនាគត មាន ១៨ ធាតុជាបច្ចុប្បន្ន មាន ១៨ ឬ ។ អើ ។ ធាតុ មាន ៥៤ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៧៦] អតីតំ ចក្កុន្ទ្រិយំ អត្ថិ អនាគតំ
 ចក្កុន្ទ្រិយំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ ចក្កុន្ទ្រិយំ អត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ តិណ្ឌា ចក្កុន្ទ្រិយានីតិ ។ ន ហេវ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតានិ ពារីសតិន្ទ្រិយានិ អត្ថិ
 អនាគតានិ ពារីសតិន្ទ្រិយានិ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នានិ
 ពារីសតិន្ទ្រិយានិ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ ឆស្សន្ទ្រិ-
 យានីតិ ។ ន ហេវ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៧៧] អតីតោ រាជា ចក្កវត្តិ អត្ថិ អនា-
 គតោ រាជា ចក្កវត្តិ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នោ រាជា ចក្កវត្តិ
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ តិណ្ឌា រាជ្ជនំ ចក្កវត្តិនំ
 សម្មទិកាវោ ហោតីតិ ។ ន ហេវ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៧៨] អតីតោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អត្ថិ អនា-
 គតោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ តិណ្ឌា សម្មាសម្ពុទ្ធានំ
 សម្មទិកាវោ ហោតីតិ ។ ន ហេវ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣៧៦] ចក្កន្ទ្រិយ ជាអតីត មាន ចក្កន្ទ្រិយ ជាអនាគត មាន
 ចក្កន្ទ្រិយ ជាបច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។ ចក្កន្ទ្រិយ មាន ៣ ឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយ ២២ ជាអតីត មាន
 ឥន្ទ្រិយ ២២ ជាអនាគត មាន ឥន្ទ្រិយ ២២ ជាបច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។
 ឥន្ទ្រិយ មាន ៦៦ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៧៧] ស្តេចចក្រពត្តិ ជាអតីត មាន ស្តេចចក្រពត្តិ ជាអនាគត
 មាន ស្តេចចក្រពត្តិ ជាបច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។ ស្តេចចក្រពត្តិ ៣
 អង្គ មានក្នុងទីចំពោះមុខឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៧៨] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាអតីត មាន ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ជាអនាគត មាន ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ៣ ព្រះអង្គ មានក្នុងទីចំពោះមុខឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

សព្វមត្តិកថា

[៣៧៩] អតីតំ អត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ អត្តិ
អតីតន្តិ ។ អត្តិ សិយា អតីតំ សិយា ដ្ឋាតីតន្តិ ។
អាជាធាហិ និក្កហំ ហញ្ចិ អតីតំ អត្តិ អត្តិ សិយា
អតីតំ សិយា ដ្ឋាតីតំ តេជាតីតំ ដ្ឋាតីតំ ដ្ឋាតីតំ
អតីតន្តិ យំ តត្ថ វេសិ វត្តព្វេ ខោ អតីតំ អត្តិ អត្តិ
សិយា អតីតំ សិយា ដ្ឋាតីតំ តេជាតីតំ ដ្ឋាតីតំ
ដ្ឋាតីតំ អតីតន្តិ មិច្ឆា ឆោ ចេ បន អតីតំ ដ្ឋាតីតំ
ដ្ឋាតីតំ អតីតន្តិ ឆោ វត វេ វត្តព្វេ អតីតំ អត្តិ
អត្តិ សិយា អតីតំ សិយា ដ្ឋាតីតន្តិ យំ តត្ថ វេ-
សិ វត្តព្វេ ខោ អតីតំ អត្តិ អត្តិ សិយា អតីតំ
សិយា ដ្ឋាតីតំ តេជាតីតំ ដ្ឋាតីតំ ដ្ឋាតីតំ អតីតន្តិ
មិច្ឆា ។

[៣៨០] អនាគតំ អត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ អត្តិ
អនាគតន្តិ ។ អត្តិ សិយា អនាគតំ សិយា ដ្ឋាតា-
កតន្តិ ។ អាជាធាហិ និក្កហំ ហញ្ចិ អនាគតំ អត្តិ
អត្តិ សិយា អនាគតំ សិយា ដ្ឋាតាកតំ តេជ

សព្វមត្តិតិកថា

[៣៧៩] អតីត មានឬ ។ អើ ។ មានអតីតឬ ។ មាន
អតីតក៏មាន មិនមែនអតីតក៏មាន ។ ចូរអ្នកដឹងនូវកំហុសចុះ បើ
អតីតមាន មានអតីតក៏មាន មិនមែនអតីតក៏មាន ព្រោះហេតុនោះ
អតីត ទៅជាមិនមែនអតីត មិនមែនអតីត ទៅជាអតីតវិញ បណ្តាពាក្យ
ទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែពាក្យនោះថា
អតីតមាន មានអតីតក៏មាន មិនមែនអតីតក៏មាន ព្រោះហេតុនោះ
អតីត ទៅជាមិនមែនអតីត មិនមែនអតីត ទៅជាអតីតវិញ ពាក្យ
ដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស មួយទៀត បើមិនមានអតីត ទៅជាមិនមែន
អតីត មិនមែនអតីត ទៅជាអតីតវិញ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរ
ពោលថា អតីតមាន មានអតីតក៏មាន មិនមែនអតីតក៏មាន ដូច្នោះទេ
បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែពាក្យ
នោះថា អតីតមាន មានអតីតក៏មាន មិនមែនអតីតក៏មាន ព្រោះ
ហេតុនោះ អតីត ទៅជាមិនមែនអតីត មិនមែនអតីត ទៅជាអតីត
វិញ ពាក្យដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស ។

[៣៨០] អនាគត មានឬ ។ អើ ។ មានអនាគតឬ ។ មាន
អនាគតក៏មាន មិនមែនអនាគតក៏មាន ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុសចុះ បើ
អនាគតមាន មានអនាគតក៏មាន មិនមែនអនាគតក៏មាន ព្រោះហេតុនោះ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អនាគតំ ដ្ឋានាគតំ ដ្ឋានាគតំ អនាគតន្តិ យំ តត្ថ
 វទេសិ វត្ថុព្វេ ខោ អនាគតំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា
 អនាគតំ សិយា ដ្ឋានាគតំ តេន អនាគតំ ដ្ឋានាគតំ
 ដ្ឋានាគតំ អនាគតន្តិ មិច្ឆា នោ ចេ បន អនា-
 គតំ ដ្ឋានាគតំ ដ្ឋានាគតំ អនាគតន្តិ នោ វត វេ
 វត្ថុព្វេ អនាគតំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា អនាគតំ សិយា
 ដ្ឋានាគតន្តិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្ថុព្វេ ខោ អនាគតំ
 អត្ថិ អត្ថិ សិយា អនាគតំ សិយា ដ្ឋានាគតំ
 តេន អនាគតំ ដ្ឋានាគតំ ដ្ឋានាគតំ អនាគតន្តិ
 មិច្ឆា ។

[៣៨០] បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ
 បច្ចុប្បន្នន្តិ ។ អត្ថិ សិយា បច្ចុប្បន្នំ សិយា នោ
 បច្ចុប្បន្នន្តិ ។ អាជាណាហិ និក្កហំ ហាព្វិ បច្ចុប្បន្នំ
 អត្ថិ អត្ថិ សិយា បច្ចុប្បន្នំ សិយា នោ បច្ចុប្បន្នំ
 តេន បច្ចុប្បន្នំ នោ បច្ចុប្បន្នំ នោ បច្ចុប្បន្នំ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អនាគត ទៅជាមិនមែនអនាគត មិនមែនអនាគត ទៅជាអនាគត
 វិញ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បី
 ពោលតែពាក្យនោះថា អនាគត មាន មានអនាគត ក៏មាន មិនមែន
 អនាគត ក៏មាន ព្រោះហេតុនោះ អនាគត ទៅជាមិនមែនអនាគត
 មិនមែនអនាគត ទៅជាអនាគតវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស មួយ
 ទៀត បើអនាគត មិនមាន ទៅជាមិនមែនអនាគត មិនមែនអនាគត
 ទៅជាអនាគតវិញ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា អនាគត
 មាន មានអនាគត ក៏មាន មិនមែនអនាគត ក៏មាន ដូច្នោះទេ បណ្តា
 ពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែពាក្យនោះ
 ថា អនាគតមាន មានអនាគត ក៏មាន មិនមែនអនាគត ក៏មាន
 ព្រោះហេតុនោះ អនាគត ទៅជាមិនមែនអនាគត មិនមែនអនាគត
 ទៅជាអនាគតវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស ។

[៣៨១] បច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។ មានបច្ចុប្បន្នឬ ។ មាន
 បច្ចុប្បន្ន ក៏មាន មិនមែនបច្ចុប្បន្ន ក៏មាន ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុសចុះ
 បើបច្ចុប្បន្ន មាន មានបច្ចុប្បន្ន ក៏មាន មិនមែនបច្ចុប្បន្ន ក៏មាន
 ព្រោះហេតុនោះ បច្ចុប្បន្ន ទៅជាមិនមែនបច្ចុប្បន្ន មិនមែនបច្ចុប្បន្ន

សព្វមគ្គីតិកថា

បច្ចុប្បន្នន្តិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ បច្ចុប្បន្នំ
 អត្ថិ អត្ថិ សិយា បច្ចុប្បន្នំ សិយា ណោ បច្ចុប្បន្នំ
 តេន បច្ចុប្បន្នំ ណោ បច្ចុប្បន្នំ ណោ បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុ-
 ប្បន្នន្តិ មិច្ឆា ណោ ចេ បន បច្ចុប្បន្នំ ណោ បច្ចុប្បន្នំ
 ណោ បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នន្តិ ណោ វត វេ វត្តព្វេ
 បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា បច្ចុប្បន្នំ សិយា ណោ
 បច្ចុប្បន្នន្តិ យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ បច្ចុប្បន្នំ
 អត្ថិ អត្ថិ សិយា បច្ចុប្បន្នំ សិយា ណោ បច្ចុប្បន្នំ
 តេន បច្ចុប្បន្នំ ណោ បច្ចុប្បន្នំ ណោ បច្ចុប្បន្នំ
 បច្ចុប្បន្នន្តិ មិច្ឆា ។

[៣៨២] និព្វានំ អត្ថីតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថិ
 និព្វានន្តិ ។ អត្ថិ សិយា និព្វានំ សិយា ណោ
 និព្វានន្តិ ។ អាជាតាហិ និក្កហំ ហាព្វិ និព្វានំ
 អត្ថិ អត្ថិ សិយា និព្វានំ សិយា ណោ និព្វានំ
 តេន និព្វានំ ណោ និព្វានំ ណោ និព្វានំ និព្វានន្តិ
 យំ តត្ថ វទេសិ វត្តព្វេ ខោ និព្វានំ អត្ថិ អត្ថិ
 សិយា និព្វានំ សិយា ណោ និព្វានំ តេន

សព្វមត្តីតិកថា

ទៅជាបច្ចុប្បន្នវិញ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា
 អ្នកគប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បច្ចុប្បន្ន មាន មានបច្ចុប្បន្ន ក៏មាន មិន
 មែនបច្ចុប្បន្ន ក៏មាន ព្រោះហេតុនោះ បច្ចុប្បន្ន ទៅជាមិនមែនបច្ចុប្បន្ន
 មិនមែនបច្ចុប្បន្ន ទៅជាបច្ចុប្បន្នវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស
 មួយទៀត បើមិនមែនបច្ចុប្បន្ន ទៅជាមិនមែនបច្ចុប្បន្ន មិនមែនបច្ចុប្បន្ន
 ទៅជាបច្ចុប្បន្នវិញ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា បច្ចុប្បន្ន មាន
 មានបច្ចុប្បន្នក៏មាន មិនមែនបច្ចុប្បន្នក៏មាន ដូច្នោះទេ បណ្តាពាក្យទាំងពីរ
 នោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែពាក្យនោះថា បច្ចុប្បន្ន
 មាន មានបច្ចុប្បន្ន ក៏មាន មិនមែនបច្ចុប្បន្ន ក៏មាន ព្រោះហេតុនោះ
 បច្ចុប្បន្ន ទៅជាមិនមែនបច្ចុប្បន្ន មិនមែនបច្ចុប្បន្ន ទៅជាបច្ចុប្បន្នវិញ
 ពាក្យដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស ។

[៣៨២] និព្វាន មានឬ ។ អើ ។ មាននិព្វានឬ ។ មាន
 និព្វាន ក៏មាន មិនមែននិព្វាន ក៏មាន ។ អ្នកចូរដឹងនូវកំហុសចុះ បើ
 និព្វានមាន មាននិព្វាន ក៏មាន មិនមែននិព្វាន ក៏មាន ព្រោះហេតុនោះ
 និព្វាន ទៅជាមិនមែននិព្វាន មិនមែននិព្វាន ទៅជានិព្វានវិញ បណ្តា
 ពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែពាក្យនោះ
 ថានិព្វានមាន មាននិព្វាន ក៏មាន មិនមែននិព្វាន ក៏មាន ព្រោះហេតុនោះ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

និព្វានំ នោ និព្វានំ នោ និព្វានំ និព្វានន្តិ មិច្ឆា នោ
 ចេ បន និព្វានំ នោ និព្វានំ នោ និព្វានំ និព្វានន្តិ
 នោ វត វេ វត្តព្វេ និព្វានំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា
 និព្វានំ សិយា នោ និព្វានន្តិ យំ តត្ថ វនេសិ
 វត្តព្វេ ខោ និព្វានំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា និព្វានំ
 សិយា នោ និព្វានំ តេន និព្វានំ នោ និព្វានំ
 នោ និព្វានំ និព្វានន្តិ មិច្ឆា ។

[៣៨៣] ន វត្តព្វំ អតីតំ អត្ថិ អនាគតំ
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វត្តំ ភកវតា យំ កិញ្ចិ
 ភិក្ខុវេ រូបំ អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា
 វា ឱទ្ធារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណ្ឌិតំ វា
 យំ ទូរេ សន្តិកេ វា អយំ វុច្ចតិ រូបក្ខន្ធវោ យា
 កាចិ វេននា ។ មេ ។ យា កាចិ សញ្ញា ។ មេ ។
 យេ កេចិ សដ្ឋារា ។ មេ ។ យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ
 អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱទ្ធា-
 រិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណ្ឌិតំ វា យំ
 ទូរេ សន្តិកេ វា អយំ វុច្ចតិ វិញ្ញាណក្ខន្ធវោតិ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

និព្វាន ទៅជាមិនមែននិព្វាន មិនមែននិព្វាន ទៅជានិព្វានវិញ ពាក្យ
 ដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស មួយទៀត បើមិនមែននិព្វាន ទៅជាមិនមែន
 និព្វាន មិនមែននិព្វាន ទៅជានិព្វានវិញ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរ
 ពោលថា និព្វានមាន មាននិព្វាន ក៏មាន មិនមែននិព្វាន ក៏មាន ដូច្នោះ
 ទេ បណ្តាពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា អ្នកគប្បីពោលតែ
 ពាក្យនោះថា និព្វាន មាន មាននិព្វាន ក៏មាន មិនមែននិព្វាន ក៏មាន
 ព្រោះហេតុនោះ និព្វាន ទៅជាមិនមែននិព្វាន មិនមែននិព្វាន ទៅជា
 និព្វានវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះ ជាពាក្យខុស ។

[៣៨៣] អ្នកមិនគួរពោលថា អតីត មាន អនាគត មានឬ ។
 អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 រូបណាមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី
 គ្រាតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ខ្ពង់ខ្ពស់ក្តី រូបណា ដែលនៅ
 ក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី នេះហៅថា រូបក្ខន្ធ វេទនាណាមួយ ។ បេ ។
 សញ្ញាណាមួយ ។ បេ ។ សង្ខារណាមួយ ។ បេ ។ វិញ្ញាណណា
 មួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រាត
 គ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ខ្ពង់ខ្ពស់ក្តី វិញ្ញាណណា ដែលនៅ
 ក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី នេះហៅថា វិញ្ញាណក្ខន្ធ ពាក្យដូច្នោះ

សព្វមត្តិតិកថា

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ

អតីតំ អត្ថិ អនាគតំ អត្ថិតិ ។

[៣៨៤] អតីតំ អត្ថិ អនាគតំ អត្ថិតិ ។

អាមន្តា ។ ននុ រុត្តំ ភកវតា តយោមេ ភិក្ខុវេ

ជិវុត្តិបថា អជិវចនបថា បញ្ញត្តិបថា អសង្កណ្ណា

អសង្កណ្ណាបុព្វា ន សង្កិយន្តិ ន សង្កិយិស្សន្តិ

អប្បជិក្កដ្ឋា សមណោហិ ព្រាហ្មណោហិ វិញ្ញាហិ ។

កតមេ តយោ ។ យំ ភិក្ខុវេ រូបំ អតីតំ ជិវុទ្ធំ

វិតតំ វិបរិណាតំ អហោសីតិ តស្ស សង្ខា អហោ-

សីតិ តស្ស សមញ្ញា អហោសីតិ តស្ស បញ្ញត្តិ

ន តស្ស សង្ខា អត្ថិតិ ន តស្ស សង្ខា ភវិស្ស-

តីតិ យា វេទនា ។ បេ ។ យា សញ្ញា ។ បេ ។

យេ សង្ខារា ។ បេ ។ យំ វិញ្ញាណំ អតីតំ ជិវុទ្ធំ

វិតតំ វិបរិណាតំ អហោសីតិ តស្ស សង្ខា អហោ-

សីតិ តស្ស សមញ្ញា អហោសីតិ តស្ស បញ្ញត្តិ

សព្វមត្តិតិកថា

មានក្នុងព្រះសូត្រប្ត ។ អើ ។ បើដូច្នោះ អតីត មាន អនាគត មាន ។

[៣៨២] អតីត មាន អនាគត មានឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ
ជាគន្លងនៃពាក្យសម្រាប់និយាយគ្នា ជាគន្លងនៃពាក្យសម្រាប់ហៅ ជា
គន្លងនៃពាក្យបញ្ញត្តិ ជាធម៌មិនច្រឡកច្រឡំ មិនធ្លាប់ច្រឡកច្រឡំ មិន
ច្រឡកច្រឡំ ឥឡូវនេះ នឹងមិនច្រឡកច្រឡំ ក្នុងអនាគត ជាធម៌គឺអ្នក
ប្រាជ្ញទាំងឡាយ ជាសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ មិនតិះដៀលហើយ ។ ធម៌
៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបណា ដែលកន្លង
ទៅហើយ រលត់ទៅហើយ ទៅប្រាសហើយ ប្រែប្រួលហើយ វាចា
សម្រាប់ហៅនូវរូបនោះថា មានហើយ ក្នុងអតីត ឈ្មោះនៃរូបនោះ
ថា មានហើយ ក្នុងអតីត បញ្ញត្តិនៃរូបនោះថា មានហើយ ក្នុងអតីត
វាចាសម្រាប់ហៅនូវរូបនោះថា មិនមាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន វាចាសម្រាប់
ហៅនូវរូបនោះថា នឹងមិនមានក្នុងអនាគត វេទនាណា ។ វេ ។
សញ្ញាណា ។ វេ ។ សង្ខារទាំងឡាយណា ។ វេ ។ វិន្ញាណណា
ដែលកន្លងទៅហើយ រលត់ទៅហើយ ទៅប្រាសហើយ ប្រែ
ប្រួលហើយ វាចាសម្រាប់ហៅនូវវិន្ញាណនោះថា មានហើយ ក្នុង
អតីត ឈ្មោះនៃវិន្ញាណនោះថា មានហើយ ក្នុងអតីត បញ្ញត្តិ

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ន តស្ស សង្ខា អត្ថិតិ ន តស្ស សង្ខា ភវិស្ស-
 ត្ថិតិ យំ ភិក្ខុវេ រូបំ អជាតំ អចាតុក្ខតំ ភវិស្សត្ថិតិ
 តស្ស សង្ខា ភវិស្សត្ថិតិ តស្ស សមញ្ញា ភវិស្ស-
 ត្ថិតិ តស្ស បញ្ញត្តិ ន តស្ស សង្ខា អត្ថិតិ ន
 តស្ស សង្ខា អហោសីតិ យា វេទនា ។ បេ ។
 យា សញ្ញា ។ បេ ។ យេ សង្ខារា ។ បេ ។ យំ
 វិញ្ញាណំ អជាតំ អចាតុក្ខតំ ភវិស្សត្ថិតិ តស្ស សង្ខា
 ភវិស្សត្ថិតិ តស្ស សមញ្ញា ភវិស្សត្ថិតិ តស្ស បញ្ញត្តិ
 ន តស្ស សង្ខា អត្ថិតិ ន តស្ស សង្ខា អហោ-
 សីតិ យំ ភិក្ខុវេ រូបំ ជាតំ ចាតុក្ខតំ អត្ថិតិ តស្ស
 សង្ខា អត្ថិតិ តស្ស សមញ្ញា អត្ថិតិ តស្ស បញ្ញត្តិ
 ន តស្ស សង្ខា អហោសីតិ ន តស្ស សង្ខា
 ភវិស្សត្ថិតិ យា វេទនា ។ បេ ។ យា សញ្ញា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

នៃវិញ្ញាណនោះថា មានហើយ ក្នុងអតីត វាចាសម្រាប់ហៅនូវវិញ្ញាណ
នោះថា មិនមាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន វាចាសម្រាប់ហៅនូវវិញ្ញាណនោះថា
នឹងមិនមាន ក្នុងអនាគត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបណាដែលមិនទាន់កើត
មិនទាន់កើតប្រាកដ វាចាសម្រាប់ហៅនូវរូបនោះថា នឹងមាន ក្នុងអនា-
គត ឈ្មោះនៃរូបនោះថា នឹងមាន ក្នុងអនាគត បញ្ញត្តិនៃរូបនោះថានឹង
មាន ក្នុងអនាគត វាចាសម្រាប់ហៅនូវរូបនោះថា មិនមាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
វាចាសម្រាប់ហៅនូវរូបនោះថា មិនមានហើយ ក្នុងអតីត វេទនាណា
។ បេ ។ សញ្ញាណា ។ បេ ។ សង្ខារទាំងឡាយណា ។ បេ ។
វិញ្ញាណណា ដែលមិនទាន់កើត មិនទាន់កើតប្រាកដ វាចាសម្រាប់ហៅ
នូវវិញ្ញាណនោះថា នឹងមាន ក្នុងអនាគត ឈ្មោះនៃវិញ្ញាណនោះថា
នឹងមាន ក្នុងអនាគត បញ្ញត្តិនៃវិញ្ញាណនោះថា នឹងមាន ក្នុងអនាគត
វាចាសម្រាប់ហៅនូវវិញ្ញាណនោះថា មិនមាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន វាចា
សម្រាប់ហៅនូវវិញ្ញាណនោះថា មិនមានហើយ ក្នុងអតីត ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ រូបណា ដែលកើតហើយ កើតប្រាកដហើយ វាចាសម្រាប់
ហៅនូវរូបនោះថា មាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឈ្មោះនៃរូបនោះថា មាន ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន បញ្ញត្តិនៃរូបនោះថា មាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន វាចាសម្រាប់ហៅ
នូវរូបនោះថា មិនមានហើយ ក្នុងអតីត វាចាសម្រាប់ហៅនូវរូបនោះថា
នឹងមិនមាន ក្នុងអនាគត វេទនាណា ។ បេ ។ សញ្ញាណា ។ បេ ។

សព្វមត្តីតិកថា

យេ សង្ខារា ។ បេ ។ យំ វិញ្ញាណំ ជាតំ
 ចាតុភូតំ អត្ថិតិ តស្ស សង្ខា អត្ថិតិ តស្ស
 សមញ្ញា អត្ថិតិ តស្ស បញ្ញត្តិ ន តស្ស សង្ខា
 អហោសីតិ ន តស្ស សង្ខា ភវិស្សតិ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ តយោ និរុត្តិបថា អធិវចនបថា បញ្ញត្តិបថា
 អសង្កណ្ណា អសង្កណ្ណបុញ្ញា ន សង្កយន្តិ ន សង្ក-
 យិស្សន្តិ អប្បជិក្កដ្ឋា សមណោហិ ព្រាហ្មណោហិ
 វិញ្ញាហិ យេបិ តេ ភិក្ខុវេ អហោសុំ ឧត្តលា
 វស្សភញ្ញា អហោតុកវាទា អភិរិយវាទា នត្ថិកវាទា
 តេបិមេ តយោ និរុត្តិបថេ អធិវចនបថេ បញ្ញត្តិប-
 ថេ ន ករហិតពុំ ន បដិក្កោសិតពុំ អមញ្ញិសុ ។
 តំ កិស្ស ហោតុ ។ និដ្ឋាព្យាហេសនាឧចារម្ពកយាតិ
 អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន
 វត្តពុំ អតីតំ អត្ថិ អនាគតំ អត្ថិតិ ។

សព្វមត្តិតិកថា

សង្ខារទាំងឡាយណា ។ វេ ។ វិញ្ញាណណា ដែលកើតហើយ
 កើតប្រាកដហើយ វាចាសម្រាប់ហៅនូវវិញ្ញាណនោះថា មាន ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ឈ្មោះនៃវិញ្ញាណនោះថា មាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន បញ្ញត្តិ
 នៃវិញ្ញាណនោះថា មាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន វាចាសម្រាប់ហៅនូវវិញ្ញាណ
 នោះថា មិនមានហើយ ក្នុងអតីត វាចាសម្រាប់ហៅនូវវិញ្ញាណនោះថា
 នឹងមិនមាន ក្នុងអនាគត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ជា
 គន្លងនៃពាក្យសម្រាប់និយាយគ្នា ជាគន្លងនៃពាក្យសម្រាប់ហៅ ជាគន្លង
 នៃពាក្យបញ្ញត្តិ ជាធម៌មិនច្រឡំក្រឡំ មិនធ្លាប់ច្រឡំក្រឡំ មិនច្រឡំក្រឡំ
 ច្រឡំតឡូវនេះ នឹងមិនច្រឡំក្រឡំ ក្នុងអនាគត ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញ
 ទាំងឡាយ ជាសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ មិនតិះដៀលហើយ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណា ជាអ្នកលើកខ្លួន មានពាក្យដូចជា
 ទឹកភ្លៀង ជាអហេតុកវាទ ជាអភិរិយវាទ ជានតិកវាទ បុគ្គលទាំង ៣
 ពួកនេះ មិនបានសម្គាល់នូវពាក្យដែលគួរតិះដៀល មិនបានសម្គាល់នូវ
 ពាក្យដែលគួរហាមឃាត់ ក្នុងគន្លងនៃពាក្យសម្រាប់និយាយ ក្នុងគន្លងនៃ
 ពាក្យសម្រាប់ហៅ ក្នុងគន្លងនៃពាក្យបញ្ញត្តិទេ ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ព្រោះខ្លាចអំពីការនិន្ទា ការបៀតបៀន និងការប្រណាំង
 ប្រជែង ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។ អើ ។ បើដូច្នោះ
 អ្នកមិនគួរពោលថា អតីតមាន អនាគតមាន ដូច្នោះទេ ។

[៣៨៥] អតីតំ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ
 អាយស្មា ដក្កុណា ភកវន្តំ ឯតទវោច អត្ថិ នុ ខោ
 តំ ភន្តេ ចក្កំ យេន ចក្កុណា អតីតេ ពុទ្ធវិ
 ជិត្តេ ជិន្នបបញ្ចេ ជិន្នវដុមេ បរិយាទិន្នវដ្តេ សព្វ-
 ទុក្ខវិវត្តេ បញ្ញាបយមាណោ បញ្ញាបេយ្យ ។ បេ ។
 អត្ថិ នុ ខោ សា ភន្តេ ជិហ្គា ។ បេ ។ អត្ថិ នុ
 ខោ សោ ភន្តេ មណោ យេន មនេន អតីតេ
 ពុទ្ធវិ ជិត្តេ ជិន្នបបញ្ចេ ជិន្នវដុមេ បរិយាទិន្ន-
 វដ្តេ សព្វទុក្ខវិវត្តេ បញ្ញាបយមាណោ បញ្ញាបេ-
 យ្យាតិ ។ នត្ថិ ខោ តំ ដក្កុណា ចក្កំ យេន
 ចក្កុណា អតីតេ ពុទ្ធវិ ជិត្តេ ជិន្នបបញ្ចេ ជិន្ន-
 វដុមេ បរិយាទិន្នវដ្តេ សព្វទុក្ខវិវត្តេ បញ្ញាបយមា-
 ណោ បញ្ញាបេយ្យ ។ បេ ។ នត្ថិ ខោ សា ដក្កុណា
 ជិហ្គា ។ បេ ។ នត្ថិ ខោ សោ ដក្កុណា មណោ
 យេន មនេន អតីតេ ពុទ្ធវិ ជិត្តេ ជិន្នប-
 បញ្ចេ ជិន្នវដុមេ បរិយាទិន្នវដ្តេ សព្វទុក្ខវិវត្តេ

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣៨៥] អតីត មានឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះធម្មគុណមានអាយុ
បានក្រាបទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន កាលព្រះពុទ្ធ ជាអតីត មានដំណើរយឺតយូរកាត់បង់ហើយ មាន
ផ្លូវកាត់បង់ហើយ មានវដ្តៈអស់ហើយ ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវទុក្ខទាំងពួងហើយ
ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ បុគ្គលកាលបញ្ញត្ត គប្បីបញ្ញត្តដោយចក្ខុណា ចក្ខុ
នោះ មានឬ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ជិវ្ហានោះ មានឬ ។ បេ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលព្រះពុទ្ធ ជាអតីត មានដំណើរយឺតយូរ
កាត់បង់ហើយ មានផ្លូវកាត់បង់ហើយ មានវដ្តៈអស់ហើយ ប្រព្រឹត្ត
កន្លងនូវទុក្ខទាំងពួងហើយ ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ បុគ្គល កាលបញ្ញត្ត
គប្បីបញ្ញត្តដោយចិត្តណា ចិត្តនោះ មានឬ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ថា ម្នាលធម្មគុណ កាលព្រះពុទ្ធ ជាអតីត មានដំណើរយឺតយូរកាត់បង់
ហើយ មានផ្លូវកាត់បង់ហើយ មានវដ្តៈអស់ហើយ ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវទុក្ខ
ទាំងពួងហើយ ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ បុគ្គល កាលបញ្ញត្ត គប្បីបញ្ញត្ត
ដោយចក្ខុណា ចក្ខុនោះ មិនមានទេ ។ បេ ។ ម្នាលធម្មគុណ ជិវ្ហានោះ
មិនមានទេ ។ បេ ។ ម្នាលធម្មគុណ កាលព្រះពុទ្ធ ជាអតីត មាន
ដំណើរយឺតយូរកាត់បង់ហើយ មានផ្លូវកាត់បង់ហើយ មានវដ្តៈអស់ហើយ
ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវទុក្ខទាំងពួងហើយ ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ បុគ្គល កាល

សព្វមត្តីតិកថា

បញ្ញាបយមាណោ បញ្ញាបេយ្យាតិ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។

អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្តព្វំ អតីតំ អត្តីតិ ។

[៣៨៦] អតីតំ អត្តីតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ

អាយស្មា នន្ទកោ ឯតទរោច អហុ បុព្វេ លោ-

កោ តទហុ អកុសលំ សោ ឯតរហិ នត្តិ ឥច្ឆេតំ

កុសលំ អហុ បុព្វេ ទោសោ ។ បេ ។ អហុ បុព្វេ

មោហោ តទហុ អកុសលំ សោ ឯតរហិ នត្តិ

ឥច្ឆេតំ កុសលន្តិ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។

តេន ហិ ន វត្តព្វំ អតីតំ អត្តីតិ ។

[៣៨៧] ន វត្តព្វំ អនាគតំ អត្តីតិ ។ អា-

មន្តា ។ ននុ វត្តំ ភកវតា កពជ្ជីការេ ចេ

ភិក្ខុវេ អាហារេ អត្តិ រាគោ អត្តិ នន្ទិ អត្តិ

តណ្ហា បតិដ្ឋិតំ តត្ថ វិញ្ញាណំ វិរុដ្ឋំ យត្ថ បតិ-

ដ្ឋិតំ វិញ្ញាណំ វិរុដ្ឋំ អត្តិ តត្ថ ជាមរូបស្ស អវ-

ក្កន្តិ យត្ថ អត្តិ ជាមរូបស្ស អវក្កន្តិ អត្តិ តត្ថ

សព្វមត្តិកថា

បញ្ញត្តិ គប្បីបញ្ញត្តិ ដោយចិត្តណា ចិត្តនោះ មិនមានទេ ពាក្យ
ដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។ អើ ។ បើដូច្នោះ អ្នកមិនគួរពោលថា
អតីតមាន ដូច្នោះទេ ។

[៣៨៦] អតីត មានឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះនន្ទកៈមានអាយុ
បានពោលពាក្យនេះថា លោភៈ មានហើយក្នុងកាលមុន លោភៈនោះ
ជាអកុសល លោភៈនោះ មិនមានក្នុងកាលឥឡូវនេះ នេះជាអកុសល
ទោសៈ មានហើយក្នុងកាលមុន ។ បេ ។ មោហៈ មានហើយក្នុងកាល
មុន មោហៈនោះ ជាអកុសល មោហៈនោះ មិនមានក្នុងកាលឥឡូវ
នេះ នេះជាអកុសល ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។ អើ ។ បើ
ដូច្នោះ អ្នកមិនគួរពោលថា អតីតមាន ដូច្នោះទេ ។

[៣៨៧] អ្នកមិនគួរពោលថា អនាគត មានឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសេចក្តីត្រេកត្រអាល
មាន សេចក្តីរីករាយមាន ចំណង់មាន ក្នុងកិច្ចឡើងរាហារ វិញ្ញាណដែល
តាំងនៅក្នុងកិច្ចឡើងរាហារនោះ ក៏លូតលាស់ឡើង វិញ្ញាណដែលតាំង
នៅក្នុងកិច្ចឡើងរាហារណា លូតលាស់ហើយ ការចុះកាន់នាមរូប ក៏មាន
ក្នុងកិច្ចឡើងរាហារនោះ ការចុះកាន់នាមរូប មានក្នុងកិច្ចឡើងរាហារណា

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សង្ខារានំ វុឌ្ឍិ យត្ថ អត្ថិ សង្ខារានំ វុឌ្ឍិ អត្ថិ តត្ថ
 អាយតី បុណ្ណវារិទិព្វត្តិ យត្ថ អត្ថិ អាយតី បុណ្ណ-
 វារិទិព្វត្តិ អត្ថិ តត្ថ អាយតី ជាតិជរាមរណំ យត្ថ
 អត្ថិ អាយតី ជាតិជរាមរណំ សសោកន្តំ^(១) ភិក្ខុវេ
 សរជំ សឧចាយាសន្តិ វេទមិ ជស្សេ ចេ ភិក្ខុវេ
 អាយាវេ... មនោសញ្ចេតនាយ ចេ ភិក្ខុវេ អាយាវេ...
 វិញ្ញាណោ ចេ ភិក្ខុវេ អាយាវេ អត្ថិ រាគោ អត្ថិ
 នន្ទិ ។ បេ ។ សរជំ សឧចាយាសន្តិ វេទមីតិ អត្ថេវ
 សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្ថុព្វេ^(២)
 អនាគតំ អត្ថីតិ ។

[៣៨៨] អនាគតំ អត្ថីតិ ។ អាមន្តា ។ នន្ទ
 វុត្តំ ភកវតា កតទ្បីកាវេ ចេ ភិក្ខុវេ អាយាវេ
 នត្ថិ រាគោ នត្ថិ នន្ទិ នត្ថិ តណ្ហា អប្បតិដ្ឋិតំ
 តត្ថ វិញ្ញាណំ អវិរុទ្ធកំ យត្ថ អប្បតិដ្ឋិតំ វិញ្ញាណំ
 អវិរុទ្ធកំ នត្ថិ តត្ថ ជាមរុបស្ស អវក្កន្តិ យត្ថ

១ ឱ. សសោកន្តិ ។ ម. សសោកំ តំ ។ ២ ឱ. ន វត្ថុព្វំ ។ ម. អយំ បាហោ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ការចម្រើនឡើង នៃសង្ខារទាំងឡាយ ក៏មាន ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារនោះ
 ការចម្រើនឡើង នៃសង្ខារទាំងឡាយ មាន ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារណា
 ការកើតក្នុងភពប្តីតទៅទៀត ក៏មាន ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារនោះ ការកើត
 ក្នុងភពប្តីតទៅទៀត មាន ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារណា ជាតិជរាមរណៈតទៅ
 ក៏មានក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារនោះ ជាតិជរាមរណៈតទៅ មាន ក្នុងកតឡិដ្ឋា-
 រាហារណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវកតឡិដ្ឋារាហារនោះ
 ថា ប្រកបដោយសោក ប្រកបដោយធូលី ប្រកបដោយសេចក្តីចង្អៀត
 ចង្អល់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើក្នុងផស្សារាហារ... ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ បើក្នុងមនោសញ្ចេតនារាហារ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 សេចក្តីត្រេកត្រអាលមាន សេចក្តីរីករាយមាន ក្នុងវិញ្ញាណារាហារ ។ បេ ។
 តថាគតពោលថា ប្រកបដោយធូលី ប្រកបដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់
 ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រប្ត ។ អើ ។ បើដូច្នោះ អ្នកមិនគួរពោល
 ថា អនាគត មាន ដូច្នោះទេ ។

[៣៨៨] អនាគត មានឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះ
 ភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសេចក្តីត្រេកត្រអាល មិន
 មាន សេចក្តីរីករាយ មិនមាន ចំណង់ មិនមាន ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារ
 វិញ្ញាណដែលមិនតាំងនៅ ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារនោះ ក៏មិនលូតលាស់
 ឡើង វិញ្ញាណដែលមិនតាំងនៅ ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារណា មិនលូត
 លាស់ហើយ ការចុះកាន់នាមរូប ក៏មិនមាន ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារនោះ

សព្វមគ្គីតិកថា

នត្តិ នាមរូបស្ស អវក្កន្តិ នត្តិ តត្ថ សង្ខារានំ វុឌ្ឍិ
 យត្ថ នត្តិ សង្ខារានំ វុឌ្ឍិ នត្តិ តត្ថ អាយតី បុ-
 នព្ពវាកិនិព្វត្តិ យត្ថ នត្តិ អាយតី បុនព្ពវាកិនិព្វត្តិ
 នត្តិ តត្ថ អាយតី ជាតិជរាមរណំ យត្ថ នត្តិ
 អាយតី ជាតិជរាមរណំ អសោកន្តំ ភិក្ខុវេ អរជំ
 អនុចាយាសន្តិ វេទមិ ជស្សេ ចេ ភិក្ខុវេ អាយា-
 វេ... មនោសញ្ចេតនាយ ចេ ភិក្ខុវេ អាយាវេ...
 វិញ្ញាណោ ចេ ភិក្ខុវេ អាយាវេ នត្តិ រាគោ នត្តិ
 នន្ទិ ។ បេ ។ អរជំ អនុចាយាសន្តិ វេទមីតិ អត្ថេវ
 សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្ថុពុំ
 អនាគតំ អត្ថីតិ ។

សព្វមគ្គីតិកថា ។

សព្វមត្តិតិកថា

ការចុះកាន់នាមរូប មិនមាន ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារណា សេចក្តីចម្រើន នៃ
សង្ខារទាំងឡាយ ក៏មិនមាន ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារនោះ សេចក្តីចម្រើន នៃ
សង្ខារទាំងឡាយ មិនមាន ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារណា ការកើតក្នុងកតថ្មីត
ទៅទៀត ក៏មិនមាន ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារនោះ ការកើតក្នុងកតថ្មីតទៅ
ទៀត មិនមាន ក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារណា ជាតិជរាមរណៈតទៅ ក៏មិន
មានក្នុងកតឡិដ្ឋារាហារនោះ ជាតិជរាមរណៈតទៅទៀត មិនមាន ក្នុង
កតឡិដ្ឋារាហារណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោល នូវកតឡិដ្ឋា-
រាហារនោះថា មិនប្រកបដោយសោក មិនប្រកបដោយធូលី មិនប្រកប
ដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើក្នុងផស្ស្សាហារ...
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើក្នុងមនោសញ្ចេតនាហារ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បើសេចក្តីត្រេកត្រអាល មិនមាន សេចក្តីរីករាយ មិនមាន ។ បេ ។
ក្នុងវិញ្ញាណាហារ តថាគតពោលថា មិនប្រកបដោយធូលី មិនប្រកប
ដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។ អើ ។
បើដូច្នោះ អ្នកមិនគួរពោលថា អនាគត មាន ដូច្នោះទេ ។

ចប់ សព្វមត្តិតិកថា ។

អតីតំ ខន្ធាតិកថា

[៣៨៩] អតីតំ ខន្ធាតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ
អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ អា-
យតនន្តិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។
អតីតំ អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ
ខន្ធាតុកាយតនន្តិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ អត្ថិតិ ។
ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៩០] អនាគតំ ខន្ធាតិ ។ អាមន្តា ។
អនាគតំ អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនា-
គតំ កាយតនន្តិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតំ អត្ថិតិ ។
ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនាគតំ ធាតុតិ ។ អា-
មន្តា ។ អនាគតំ អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
អនាគតំ ខន្ធាតុកាយតនន្តិ ។ អាមន្តា ។ អនា-
គតំ អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៩១] បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិតិ ។

អតីត ខន្ធតិកថា

[៣៨៧] ខន្ធទាំងឡាយ ជាអតីតប្ត ។ អើ ។ អតីត
 មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ ជា
 អតីតប្ត ។ អើ ។ អតីត មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។ ធាតុ ជាអតីតប្ត ។ អើ ។ អតីត មានប្ត ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ ជាអតីត
 ប្ត ។ អើ ។ អតីត មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៨០] ខន្ធទាំងឡាយ ជាអនាគតប្ត ។ អើ ។ អនា-
 គត មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ
 ជាអនាគតប្ត ។ អើ ។ អនាគត មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធាតុ ជាអនាគតប្ត ។ អើ ។ អនាគត
 មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ខន្ធ ធាតុ
 អាយតនៈ ជាអនាគតប្ត ។ អើ ។ អនាគត មានប្ត ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៨១] ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន មានប្ត ។

អតីតំ ខន្ធតិកថា

អាមន្តា ។ អតីតំ ខន្ធា អតីតំ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ អតីតំ អាយតនំ អតីតំ អត្ថិតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ ធាតុ បច្ចុប្បន្នំ
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ ធាតុ អតីតំ អត្ថិតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធធាតុអាយតនំ
 បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ ខន្ធធាតុអាយតនំ
 អតីតំ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 [៣៩២] បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ អនាគតំ ខន្ធា អនាគតំ អត្ថិតិ ។ ន
 ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតំ អាយតនំ
 អនាគតំ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 បច្ចុប្បន្នំ ធាតុ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 អនាគតំ ធាតុ អនាគតំ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធធាតុអាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិតិ
 ។ អាមន្តា ។ អនាគតំ ខន្ធធាតុអាយតនំ អនាគតំ
 អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អតីត ខន្ធតិកថា

អើ ។ ខន្ធទាំងឡាយ ជាអតីត អតីត មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន មានឬ ។
 អើ ។ អាយតនៈ ជាអតីត អតីត មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធាតុ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។
 ធាតុ ជាអតីត អតីត មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។ ខន្ធ
 ធាតុ អាយតនៈ ជាអតីត អតីត មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៩២] ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន មានឬ ។
 អើ ។ ខន្ធទាំងឡាយ ជាអនាគត អនាគត មានឬ ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន មាន
 ឬ ។ អើ ។ អាយតនៈ ជាអនាគត អនាគត មានឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធាតុ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន
 មានឬ ។ អើ ។ ធាតុ ជាអនាគត អនាគត មានឬ ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ ជាបច្ចុប្បន្ន
 បច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ អើ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ ជាអនាគត
 អនាគត មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៣៩៣] អតីតំ ខន្ធ អតីតំ នត្ថិតិ ។ អា-
មន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធ បច្ចុប្បន្នំ នត្ថិតិ ។ ន
ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ អាយតនំ អតីតំ
នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ
នត្ថិតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ ធាតុ
អតីតំ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ ធាតុ បច្ចុប្បន្នំ
នត្ថិតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ ខន្ធ-
ធាតុអាយតនំ អតីតំ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុ-
ប្បន្នំ ខន្ធធាតុអាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ នត្ថិតិ ។ ន
ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៩៤] អនាគតំ ខន្ធ អនាគតំ នត្ថិតិ ។
អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធ បច្ចុប្បន្នំ នត្ថិតិ ។
ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនាគតំ អាយតនំ
។ បេ ។ អនាគតំ ធាតុ ។ បេ ។ អនាគតំ ខន្ធ-
ធាតុអាយតនំ អនាគតំ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធធាតុអាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ នត្ថិតិ ។ ន
ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៣៩៣] ខន្ធទាំងឡាយ ជាអតីត អតីត មិនមានឬ ។
 អើ ។ ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន មិនមានឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ ជាអតីត អតីត មិន
 មានឬ ។ អើ ។ អាយតនៈ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន មិនមាន
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធាតុ ជាអតីត
 អតីត មិនមានឬ ។ អើ ។ ធាតុ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន មិន
 មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ខន្ធ ធាតុ
 អាយតនៈ ជាអតីត អតីត មិនមានឬ ។ អើ ។ ខន្ធ ធាតុ
 អាយតនៈ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
 នេះទេ ។ បេ ។

[៣៩៤] ខន្ធទាំងឡាយ ជាអនាគត អនាគត មិនមាន
 ឬ ។ អើ ។ ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្ន មិនមានឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ ជាអនាគត ។ បេ ។
 ធាតុ ជាអនាគត ។ បេ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ ជាអនាគត
 អនាគត មិនមានឬ ។ អើ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ ជាបច្ចុប្បន្ន
 បច្ចុប្បន្ន មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អតីតំ ខន្ធតិកថា

[៣៩៥] អតីតំ រូបំ ខន្ធជាតិ ។ អាមន្តា ។
អតីតំ រូបំ អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
អតីតំ រូបំ អាយតនន្តិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ រូបំ
អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ រូបំ
ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ រូបំ អត្ថិតិ ។ ន
ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ រូបំ ខន្ធជាតុអាយ-
តនន្តិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ រូបំ អត្ថិតិ ។ ន
ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៩៦] អនាគតំ រូបំ ខន្ធជាតិ ។ អាមន្តា ។
អនាគតំ រូបំ អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
អនាគតំ រូបំ អាយតនំ ។ បេ ។ អនាគតំ រូបំ
ធាតុ ។ បេ ។ អនាគតំ រូបំ ខន្ធជាតុអាយតនន្តិ ។
អាមន្តា ។ អនាគតំ រូបំ អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៩៧] បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធជាតិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិតិ ។
អាមន្តា ។ អតីតំ រូបំ ខន្ធជាតិ អតីតំ រូបំ អត្ថិតិ ។
ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អាយតនំ ។ បេ ។

អតីត ខន្ធតិកថា

[៣៩៥] ខន្ធ គឺរូប ជាអតីតប្ត ។ អើ ។ រូប ជាអតីត
 មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ គឺ
 រូប ជាអតីតប្ត ។ អើ ។ រូប ជាអតីត មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធាតុ គឺរូប ជាអតីតប្ត ។ អើ ។
 រូប ជាអតីត មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺរូប ជាអតីតប្ត ។ អើ ។ រូប ជាអតីត
 មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៩៦] ខន្ធ គឺរូប ជាអនាគតប្ត ។ អើ ។ រូប ជាអនាគត
 មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ
 គឺរូប ជាអនាគតប្ត ។ បេ ។ ធាតុ គឺរូប ជាអនាគត ។ បេ ។
 ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺរូប ជាអនាគតប្ត ។ អើ ។ រូប ជាអនា-
 គត មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៣៩៧] ខន្ធ គឺរូប ជាបច្ចុប្បន្ន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មានប្ត ។
 អើ ។ ខន្ធ គឺរូប ជាអតីត រូប ជាអតីត មានប្ត ។ អ្នកមិនគួរ
 ពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ គឺរូប ជាបច្ចុប្បន្ន ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ធាតុ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធ-
 ធាតុអាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 អតីតំ រូបំ ខន្ធធាតុអាយតនំ អតីតំ រូបំ អត្ថិតិ ។
 ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៩៨] បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតំ រូបំ ខន្ធា អនាគតំ
 រូបំ អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ
 រូបំ អាយតនំ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ធាតុ ។ បេ ។
 បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធធាតុអាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតំ រូបំ ខន្ធធាតុអាយតនំ
 អនាគតំ រូបំ អត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៣៩៩] អតីតំ រូបំ ខន្ធា អតីតំ រូបំ នត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ នត្ថិតិ ។
 ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតំ រូបំ អាយតនំ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ធាតុ គឺរូប ជាបច្ចុប្បន្ន ។ លេ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺរូប ជា
បច្ចុប្បន្ន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មានឫ ។ អើ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ
គឺរូប ជាអតីត រូប ជាអតីត មានឫ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ លេ ។

[៣៩៨] ខន្ធ គឺរូប ជាបច្ចុប្បន្ន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មានឫ ។
អើ ។ ខន្ធ គឺរូប ជាអនាគត រូប ជាអនាគត មានឫ ។ អ្នកមិន
គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ អាយតនៈ គឺ រូប ជាបច្ចុប្បន្ន ។ លេ ។
ធាតុ គឺរូប ជាបច្ចុប្បន្ន ។ លេ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺរូប ជា
បច្ចុប្បន្ន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មានឫ ។ អើ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺ
រូប ជាអនាគត រូប ជាអនាគត មានឫ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
នេះទេ ។ លេ ។

[៣៩៩] ខន្ធ គឺរូប ជាអតីត រូប ជាអតីត មិនមានឫ ។ អើ ។
ខន្ធ គឺរូប ជាបច្ចុប្បន្ន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមានឫ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ អាយតនៈ គឺរូប ជាអតីត ។ លេ ។

អតីតំ ខន្ធាតិកថា

អតីតំ រូបំ ធាតុ ។ បេ ។ អតីតំ រូបំ ខន្ធធាតុ-
 អាយតនំ អតីតំ រូបំ នត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ
 រូបំ ខន្ធធាតុអាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ នត្តិតិ ។ ន
 ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនាកតំ រូបំ ខន្ធាតុ អនាកតំ
 រូបំ នត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធាតុ
 បច្ចុប្បន្នំ រូបំ នត្តិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អនាកតំ រូបំ អាយតនំ ។ បេ ។ អនាកតំ រូបំ
 ធាតុ ។ បេ ។ អនាកតំ រូបំ ខន្ធធាតុអាយតនំ អ-
 នាកតំ រូបំ នត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ
 ខន្ធធាតុអាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ នត្តិតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ អតីតា វេទនា ។ បេ ។ អតីតា
 សញ្ញា ។ បេ ។ អតីតា សង្ខារា ។ បេ ។

[៤០០] អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធាតិ ។ អាមន្តា ។
 អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អតីតំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ ។ បេ ។ អតីតំ វិញ្ញាណំ
 ធាតុ ។ បេ ។ អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធធាតុអាយតនន្តិ ។
 អាមន្តា ។ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

អតីត ខន្ធតិកថា

ធាតុ គឺរូប ជាអតីត ។ បេ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺរូប ជាអតីត រូប
 ជាអតីត មិនមានឬ ។ អើ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺរូប ជា
 បច្ចុប្បន្ន រូបជាបច្ចុប្បន្ន មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។ ខន្ធ គឺរូប ជាអនាគត រូប ជាអនាគត មិនមានឬ ។
 អើ ។ ខន្ធ គឺរូប ជាបច្ចុប្បន្ន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមានឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ គឺរូប ជាអនាគត
 ។ បេ ។ ធាតុ គឺរូប ជាអនាគត ។ បេ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ
 គឺរូប ជាអនាគត រូប ជាអនាគត មិនមានឬ ។ អើ ។ ខន្ធ
 ធាតុ អាយតនៈ គឺរូប ជាបច្ចុប្បន្ន រូប ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមានឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វេទនា ជាអតីត ។ បេ ។
 សញ្ញា ជាអតីត ។ បេ ។ សង្ខារទាំងឡាយ ជាអតីត ។ បេ ។

[២០០] ខន្ធ គឺ វិញ្ញាណ ជាអតីតឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណ ជា
 អតីត មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយ-
 តនៈ គឺវិញ្ញាណ ជាអតីត ។ បេ ។ ធាតុ គឺវិញ្ញាណ ជាអតីត ។ បេ ។
 ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ ជាអតីតឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណ
 ជាអតីត មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៤០១] អនាគតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធចាតិ ។
 អាមន្តា ។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ ។ បេ ។
 អនាគតំ វិញ្ញាណំ ធាតុ ។ បេ ។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ
 ខន្ធធាតុអាយតនន្តិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតំ វិញ្ញា-
 ណំ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤០២] បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធចាតិ បច្ចុប្បន្នំ
 វិញ្ញាណំ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធចាតិ
 អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ
 វិញ្ញាណំ ធាតុ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធឪ-
 ធាតុអាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធឪធាតុអាយតនំ
 អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤០៣] បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធចាតិ បច្ចុប្បន្នំ
 វិញ្ញាណំ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធចាតិ
 អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២០១] ខន្ធ គឺវិញ្ញាណ ជាអនាគតប្ប ។ អើ ។ វិញ្ញាណ ជា
 អនាគត មានប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ
 គឺវិញ្ញាណ ជាអនាគត ។ បេ ។ ធាតុ គឺវិញ្ញាណ ជាអនាគត ។ បេ ។
 ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ ជាអនាគតប្ប ។ អើ ។ វិញ្ញាណ
 ជាអនាគត មានប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២០២] ខន្ធ គឺវិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន វិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន
 មានប្ប ។ អើ ។ ខន្ធ គឺវិញ្ញាណ ជាអតីត វិញ្ញាណ ជាអតីត មានប្ប ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ ជា
 បច្ចុប្បន្ន ។ បេ ។ ធាតុ គឺវិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន ។ បេ ។ ខន្ធ ធាតុ
 អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណជាបច្ចុប្បន្ន វិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មានប្ប ។ អើ ។
 ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ ជាអតីត វិញ្ញាណ ជាអតីត មានប្ប ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២០៣] ខន្ធ គឺវិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន វិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន
 មានប្ប ។ អើ ។ ខន្ធ គឺវិញ្ញាណ ជាអនាគត វិញ្ញាណ
 ជាអនាគត មានប្ប ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អតីតំ ខន្ធតិកថា

បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ
 វិញ្ញាណំ ធាតុ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធធា-
 តុអាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អតីតិ ។ អាមន្តា ។
 អនាគតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធធាតុអាយតនំ អនាគតំ
 វិញ្ញាណំ អតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤០៤] អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា អតីតំ វិញ្ញា-
 ណំ នតីតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា
 បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ នតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ អតីតំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ ។ បេ ។ អតីតំ
 វិញ្ញាណំ ធាតុ ។ បេ ។ អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធធាតុ-
 អាយតនំ អតីតំ វិញ្ញាណំ នតីតិ ។ អាមន្តា ។
 បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធធាតុអាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ
 វិញ្ញាណំ នតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤០៥] អនាគតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា អនាគតំ
 វិញ្ញាណំ នតីតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញា-
 ណំ ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ នតីតិ ។

អតីត ខន្ធតិកថា

អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន ។ បេ ។ ធាតុ គឺវិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន
 ។ បេ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន វិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន
 មានឬ ។ អើ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ ជាអនាគត វិញ្ញាណ
 ជាអនាគត មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២០៤] ខន្ធ គឺវិញ្ញាណ ជាអតីត វិញ្ញាណ ជាអតីត មិនមាន
 ឬ ។ អើ ។ ខន្ធ គឺវិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន វិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន
 មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ
 គឺវិញ្ញាណ ជាអតីត ។ បេ ។ ធាតុ គឺវិញ្ញាណ ជាអតីត ។ បេ ។
 ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ ជាអតីត វិញ្ញាណ ជាអតីត មិនមាន
 ឬ ។ អើ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន វិញ្ញាណ
 ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២០៥] ខន្ធ គឺវិញ្ញាណ ជាអនាគត វិញ្ញាណ ជាអនាគត មិនមាន
 ឬ ។ អើ ។ ខន្ធ គឺវិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន វិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមានឬ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ
 ។ បេ ។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ ធាតុ ។ បេ ។ អនាគតំ វិញ្ញា-
 ណំ ខន្ធធាតុអាយតនំ អនាគតំ វិញ្ញាណំ នត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធធាតុអាយតនំ
 បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ នត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៤០៦] ន វត្ថុព្វំ អតីតានាគតា ខន្ធា ធាតុ
 អាយតនំ នត្ថិ ចេតេតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វត្ថុ
 ភកវតា តយោមេ ភិក្ខុវេ ជិវត្តិបថា អជិវចនបថា
 បញ្ញត្តិបថា ។ បេ ។ វិញ្ញាហិតិ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។
 អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្ថុព្វំ អតីតានាគតា
 ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ នត្ថិ ចេតេតិ ។

[៤០៧] អតីតានាគតា ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ
 នត្ថិ ចេតេតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វត្ថុ ភកវតា
 យំ កិញ្ចំ ភិក្ខុវេ រូបំ អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នំ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ
ជាអនាគត ។ បេ ។ ធាតុ គឺវិញ្ញាណ ជាអនាគត ។ បេ ។ ខន្ធ
ធាតុ អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ ជាអនាគត វិញ្ញាណ ជាអនាគត មិន
មានឬ ។ អើ ។ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ គឺវិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន
វិញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ បេ ។

[២០៦] អ្នកមិនគួរពោលថា ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ ទាំង
នេះ ជាអតីត អនាគត មិនមានឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ ជា
គន្លងនៃពាក្យសម្រាប់និយាយគ្នា ជាគន្លងនៃពាក្យសម្រាប់ហៅ ជាគន្លង
នៃបញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិនតិះដៀលហើយ
ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។ អើ ។ ព្រោះហេតុនោះ អ្នក
មិនគួរពោលថា ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ ទាំងនេះ ជាអតីត អនាគត
មិនមាន ដូច្នោះឡើយ ។

[២០៧] ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ ទាំងនេះ ជាអតីត អនាគត
មិនមានឬ ។ អើ ។ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ រូបណាមួយ ជាអតីត អនាគត និងបច្ចុប្បន្ន ។ បេ ។

ឯកច្ចមត្តីតិកថា

អយំ វុច្ចតិ រូបក្ខន្ធា យា កាចិ វេទនា ។ បេ ។
 យា កាចិ សញ្ញា ។ បេ ។ យេ កេចិ សដ្ឋា-
 រា ។ បេ ។ យំ កិញ្ចំ វិញ្ញាណំ អតីតាណកត-
 ប្បុច្ចប្បដ្ឋំ ។ បេ ។ អយំ វុច្ចតិ វិញ្ញាណក្ខន្ធាតិ
 អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ តេន ហិ ន
 វត្តព្វំ អតីតាណកតា ខន្ធា ជាតុ អាយតនំ នត្តិ
 ចេតេតិ ។

អតីតំ ខន្ធាតិកថា ។

ឯកច្ចមត្តីតិកថា

[៤០៨] អតីតំ អត្តីតិ ។ ឯកច្ចំ អត្តិ ឯកច្ចំ
 នត្តិ ។ ឯកច្ចំ និរុទ្ធិ ឯកច្ចំ ន និរុទ្ធិ ឯកច្ចំ
 វិភតំ ឯកច្ចំ អវិភតំ ឯកច្ចំ អត្តដ្ឋតំ ឯកច្ចំ ន
 អត្តដ្ឋតំ ឯកច្ចំ អព្ពត្តដ្ឋតំ ឯកច្ចំ ន អព្ពត្តដ្ឋតន្តិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤០៩] អតីតំ ឯកច្ចំ អត្តិ ឯកច្ចំ នត្តីតិ ។
 អាមន្តា ។ អតីតា អរិបក្កវិហាកា ធម្មា ឯកច្ចេ
 អត្តិ ឯកច្ចេ នត្តីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

ឯកច្ចមត្តិតិកថា

នេះហៅថា រូបក្ខន្ធវេទនាណាមួយ ។ បេ ។ សញ្ញាណាមួយ ។ បេ ។
សង្ខារទាំងឡាយណាមួយ ។ បេ ។ វិញ្ញាណាណាមួយ ជាអតីត អនាគត
និងបច្ចុប្បន្ន ។ បេ ។ នេះហៅថា វិញ្ញាណក្ខន្ធពាក្យដូច្នោះ មានក្នុង
ព្រះសូត្រប្ត ។ អើ ។ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកមិនគួរពោលថា ខន្ធ
ធាតុ អាយតនៈ ទាំងនេះ ជាអតីត អនាគត មិនមាន ដូច្នោះឡើយ ។

ចប់ អតីត ខន្ធតិកថា ។

ឯកច្ចមត្តិតិកថា

[២០៨] អតីត មានឬ ។ មានខ្លះ មិនមានខ្លះ ។ អតីត
រលត់ខ្លះ មិនរលត់ខ្លះ ទៅប្រាសខ្លះ មិនទៅប្រាសខ្លះ វិនាសខ្លះ
មិនវិនាសខ្លះ សូន្យខ្លះ មិនសូន្យខ្លះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
នេះទេ ។ បេ ។

[២០៩] អតីត មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំង-
ឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៤១០] អតីតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ ឯកច្ចំ នត្ថិតិ ។
អាមន្តា ។ អតីតា វិបក្កវិចារា ធម្មា ឯកច្ចេ
អត្ថិ ឯកច្ចេ នត្ថិតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤១១] អតីតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ ឯកច្ចំ នត្ថិតិ ។
អាមន្តា ។ អតីតា អវិចារា ធម្មា ឯកច្ចេ អត្ថិ
ឯកច្ចេ នត្ថិតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤១២] អតីតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ ឯកច្ចំ នត្ថិតិ ។
អាមន្តា ។ កី អត្ថិ កី នត្ថិតិ ។ អតីតា
អវិបក្កវិចារា ធម្មា តេ អត្ថិ អតីតា វិបក្កវិ-
ចារា ធម្មា តេ នត្ថិតិ ។

[៤១៣] អតីតា អវិបក្កវិចារា ធម្មា តេ
អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតា វិបក្កវិចារា ធម្មា
តេ អត្ថិតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤១៤] អតីតា អវិបក្កវិចារា ធម្មា តេ
អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតា អវិចារា ធម្មា តេ
អត្ថិតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២១០] អតីត មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកចាស់ ជាអតីត មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២១១] អតីត មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មិនមានវិបាក ជាអតីត មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២១២] អតីត មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ អើ ។ អ្វីមាន អ្វីមិនមាន ។ ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះ តែងមាន ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកចាស់ ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះ តែងមិនមាន ។

[២១៣] ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះមានឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកចាស់ ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះ មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២១៤] ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះ មានឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មិនមានវិបាក ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះ មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

ឯកច្ចមត្តិកថា

[៤០៥] អតីតា វិបក្កវិចារកា ធម្មា តេ
 នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតា អវិបក្កវិចារកា
 ធម្មា តេ នត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។
 អតីតា វិបក្កវិចារកា ធម្មា តេ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 អតីតា អវិចារកា ធម្មា តេ នត្ថិតិ ។ ន ហេវំ
 វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

[៤០៦] អតីតា អវិបក្កវិចារកា ធម្មា តេ
 អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ អតីតា អវិបក្កវិចារកា
 ធម្មា និរុទ្ធាតិ ។ អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អតីតា អវិ-
 បក្កវិចារកា ធម្មា និរុទ្ធា ដោ វត វេ វត្ថុព្វេ អតីតា
 អវិបក្កវិចារកា ធម្មា និរុទ្ធា តេ អត្ថិតិ ។

[៤០៧] អតីតា អវិបក្កវិចារកា ធម្មា និរុទ្ធា
 តេ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតា វិបក្កវិចារកា
 ធម្មា និរុទ្ធា តេ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។
 អតីតា អវិបក្កវិចារកា ធម្មា និរុទ្ធា តេ អត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ អតីតា អវិចារកា ធម្មា និរុទ្ធា តេ អត្ថិតិ ។

ឯកច្ឆមត្តិកថា

[២១៥] ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកចាស់ ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះ មិនមានឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះ មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកចាស់ ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះ មិនមានឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មិនមានវិបាក ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះ មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២១៦] ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះមានឬ ។ អើ ។ ក្រែងធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ បើធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត រលត់ហើយ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត រលត់ហើយ ធម៌ទាំងនោះមាន ដូច្នោះឡើយ ។

[២១៧] ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត រលត់ហើយ ធម៌ទាំងនោះមានឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកចាស់ ជាអតីត រលត់ហើយ ធម៌ទាំងនោះមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាក មិនទាន់ចាស់ ជាអតីត រលត់ហើយ ធម៌ទាំងនោះមានឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មិនមានវិបាក ជាអតីត រលត់ហើយ ធម៌ទាំងនោះមានឬ ។ អ្នកមិន

ន ហោរំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អតីតា វិបក្កវិចារ-
 កា ធម្មា និរុទ្ធា តេ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 អតីតា អវិបក្កវិចារកា ធម្មា និរុទ្ធា តេ នត្ថិតិ ។
 ន ហោរំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។ អតីតា វិបក្កវិចារកា
 ធម្មា និរុទ្ធា តេ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតា អវិ-
 ចារកា ធម្មា និរុទ្ធា តេ នត្ថិតិ ។ ន ហោរំ វត្ថុព្វេ
 ។ បេ ។

[៤១៨] អតីតា អវិបក្កវិចារកា ធម្មា និរុទ្ធា
 តេ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតា វិបក្កវិចារកា
 ធម្មា និរុទ្ធា តេ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតា
 ឯកទេសំ វិបក្កវិចារកា ធម្មា ឯកទេសំ អវិបក្ក-
 វិចារកា ធម្មា និរុទ្ធា តេ ឯកច្ចេ អត្ថិ ឯកច្ចេ
 នត្ថិតិ ។ ន ហោរំ វត្ថុព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកចាស់
 ជាអតីត រលត់ហើយ ធម៌ទាំងនោះ មិនមានឬ ។ អើ ។ ធម៌
 ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត រលត់ហើយ ធម៌ទាំង
 នោះ មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធម៌ទាំង-
 ឡាយ មានវិបាកចាស់ ជាអតីត រលត់ហើយ ធម៌ទាំងនោះ មិន
 មានឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មិនមានវិបាក ជាអតីត រលត់
 ហើយ ធម៌ទាំងនោះ មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។

[២១៨] ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត
 រលត់ហើយ ធម៌ទាំងនោះ មានឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ
 មានវិបាកចាស់ ជាអតីត រលត់ហើយ ធម៌ទាំងនោះ មិនមានឬ ។
 អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកចាស់ ចំណែកមួយ ជាអតីត
 ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ចំណែកមួយ រលត់ហើយ ធម៌
 ទាំងនោះ មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។

ឯកច្ចមត្តិកថា

[៤១៩] ន វត្តព្វំ អតីតា អរិយក្កវិចារកា ធម្មា
 តេ អត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ អតីតា អរិយក្កវិ-
 ចារកា ធម្មា វិបច្ចិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ ហព្វំ
 អតីតា អរិយក្កវិចារកា ធម្មា វិបច្ចិស្សន្តិ តេន វត
 វេ វត្តព្វេ អតីតា អរិយក្កវិចារកា ធម្មា តេ អត្តិតិ ។
 អតីតា អរិយក្កវិចារកា ធម្មា វិបច្ចិស្សន្តិតិ កត្វា
 តេ អត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ វិបច្ចិស្សន្តិតិ កត្វា បច្ចុ-
 ប្បន្នាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ វិបច្ចិស្សន្តិតិ
 កត្វា បច្ចុប្បន្នាតិ ។ អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ កត្វា តេ នត្តិតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤២០] អនាគតំ អត្តិតិ ។ ឯកច្ចំ អត្តិ
 ឯកច្ចំ នត្តិតិ ។ ឯកច្ចំ ជាតំ ឯកច្ចំ អនាគតំ
 ឯកច្ចំ សញ្ញាតំ ឯកច្ចំ អសញ្ញាតំ ឯកច្ចំ និព្វត្តំ
 ឯកច្ចំ អនិព្វត្តំ ឯកច្ចំ ចាតុក្កតំ ឯកច្ចំ អចាតុ-
 ក្កតន្តិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

ឯកច្ចមត្តិតិកថា

[២១៩] អ្នកមិនគប្បីពោលថា ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាក
 មិនទាន់ចាស់ ជាអតីត ធម៌ទាំងនោះមាន ដូច្នោះឬ ។ អើ ។
 ក្រែងធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាក មិនទាន់ចាស់ ជាអតីត នឹងឲ្យផល
 ក្នុងអនាគតឬ ។ អើ ។ បើធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាក មិនទាន់ចាស់
 ជាអតីត នឹងឲ្យផល ក្នុងអនាគត ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ
 អ្នកគប្បីពោលថា ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាកមិនទាន់ចាស់ ជាអតីត
 ធម៌ទាំងនោះមាន ដូច្នោះដែរ ។ ធម៌ទាំងឡាយនោះមាន ព្រោះអាងថា
 ធម៌ទាំងឡាយ មានវិបាក មិនទាន់ចាស់ ជាអតីត នឹងឲ្យផល ក្នុង
 អនាគត ដូច្នោះឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ ជាបច្ចុប្បន្ន ព្រោះអាងថា
 នឹងឲ្យផល ក្នុងអនាគតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 ធម៌ទាំងឡាយ ជាបច្ចុប្បន្ន ព្រោះអាងថា នឹងឲ្យផល ក្នុងអនាគតឬ ។
 អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនមាន ព្រោះអាងថា ធម៌ទាំងឡាយ
 ជាបច្ចុប្បន្ន នឹងរលត់ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២០] អនាគត មានឬ ។ មានខ្លះ មិនមានខ្លះ ។ កើតខ្លះ
 មិនកើតខ្លះ ដុះដាលខ្លះ មិនដុះដាលខ្លះ លូតលាស់ខ្លះ មិនលូត
 លាស់ខ្លះ កើតប្រាកដខ្លះ មិនកើតប្រាកដខ្លះឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៤២១] អនាគតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ ឯកច្ចំ នត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ អនាគតា ឧប្បាទិណោ ធម្មា ឯកច្ចេ
 អត្ថិ ឯកច្ចេ នត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អនាគតំ ឯកច្ចំ ។ បេ ។ អនុប្បាទិណោ ធម្មា ។ បេ ។

[៤២២] អនាគតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ ឯកច្ចំ នត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ កី អត្ថិ កី នត្ថិតិ ។ អនាគតា
 ឧប្បាទិណោ ធម្មា តេ អត្ថិ អនាគតា អនុប្បាទិណោ
 ធម្មា តេ នត្ថិតិ ។ អនាគតា ឧប្បាទិណោ ធម្មា
 តេ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតា អនុប្បាទិណោ
 ធម្មា តេ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 អនាគតា អនុប្បាទិណោ ធម្មា តេ នត្ថិតិ ។
 អាមន្តា ។ អនាគតា ឧប្បាទិណោ ធម្មា តេ នត្ថិតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ អនាគតា ឧប្បាទិណោ ធម្មា
 តេ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ អនាគតា ឧប្បាទិ-
 ណោ ធម្មា អនាគតា ។ អាមន្តា ។ ហាព្វិ អនា-
 គតា ឧប្បាទិណោ ធម្មា អនាគតា ណោ វត វេ
 វត្តព្វេ អនាគតា ឧប្បាទិណោ ធម្មា តេ អត្ថិតិ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២២១] អនាគត មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ អើ ។ ធម៌
ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។
អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាគត មានខ្លះ ។ បេ ។
ធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនប្រុងនឹងកើត ។ បេ ។

[២២២] អនាគត មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ អើ ។ អ្វីមាន អ្វី
មិនមាន ។ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត ធម៌ទាំងនោះ
មាន ធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត ធម៌ទាំង
នោះ មិនមាន ។ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត ធម៌
ទាំងនោះ មានឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនប្រុងនឹងកើត ជា
អនាគត ធម៌ទាំងនោះ មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
ធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត ធម៌ទាំងនោះ
មិនមានឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត
ធម៌ទាំងនោះ មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
ធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត ធម៌ទាំងឡាយនោះ
មានឬ ។ អើ ។ ក្រែងធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត
មិនកើតឬ ។ អើ ។ បើធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត
មិនកើតទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកមិនគួរពោលថា ធម៌ទាំងឡាយ
ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត ធម៌ទាំងនោះមាន ដូច្នោះទេ ។

ឯកច្ឆមន្តីតិកថា

[៤២៣] អនាគតា ឧប្បាទិណោ ធម្មា អជាតា
 តេ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតា អនុប្បាទិណោ
 ធម្មា អជាតា តេ អត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វ
 ។ បេ ។ អនាគតា អនុប្បាទិណោ ធម្មា អជាតា
 តេ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អនាគតា ឧប្បាទិណោ
 ធម្មា អជាតា តេ នត្ថិតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វ
 ។ បេ ។

[៤២៤] ន វត្តព្វំ អនាគតា ឧប្បាទិណោ ធម្មា
 តេ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ អនាគតា ឧប្បា-
 ទិណោ ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តីតិ ។ អាមន្តា ។ ហត្ថិ
 អនាគតា ឧប្បាទិណោ ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តេន វត
 វេ វត្តព្វ អនាគតា ឧប្បាទិណោ ធម្មា តេ អត្ថិតិ ។

[៤២៥] អនាគតា ឧប្បាទិណោ ធម្មា ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តីតិ កត្វា តេ អត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តីតិ កត្វា បច្ចុប្បន្នាតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វ
 ។ បេ ។ ឧប្បជ្ជិស្សន្តីតិ កត្វា បច្ចុប្បន្នាតិ ។ អាមន្តា ។

ឯកច្ចមត្តិតិកថា

[២២៣] ធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត មិន
 កើតទេ ធម៌ទាំងនោះ មានឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ ដែល
 មិនប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត មិនកើតទេ ធម៌ទាំងនោះ មានឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនប្រុង
 នឹងកើត ជាអនាគត មិនកើតទេ ធម៌ទាំងនោះ មិនមានឬ ។ អើ ។
 ធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត មិនកើតទេ ធម៌ទាំង
 នោះ មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។

[២២៤] អ្នកមិនគួរពោលថា ធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹង
 កើត ជាអនាគត ធម៌ទាំងនោះ មាន ដូច្នោះឬ ។ អើ ។ ក្រែងធម៌
 ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត នឹងកើតឬ ។ អើ ។ បើ
 ធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត នឹងកើត ម្នាលអ្នកដ៏
 ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា ធម៌ទាំងឡាយដែលប្រុង
 នឹងកើត ជាអនាគត ធម៌ទាំងនោះ មាន ដូច្នោះដែរ ។

[២២៥] ធម៌ទាំងនោះ មាន ព្រោះអាងថា ធម៌ទាំងឡាយ ដែល
 ប្រុងនឹងកើត ជាអនាគត នឹងកើតឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងឡាយ ជាបច្ចុប្បន្ន
 ព្រោះអាងថា នឹងកើតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ លេ ។
 ធម៌ទាំងឡាយ ជាបច្ចុប្បន្ន ព្រោះអាងថា នឹងកើត មានឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

បច្ចុប្បន្នា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តីតិ កត្វា តេ នត្ថីតិ ។
ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

ឯកច្ចមគ្គីតិកថា ។

សតិប្បដ្ឋានកថា

[៤២៦] សព្វេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានាតិ ។ អាមន្តា ។
សព្វេ ធម្មា សតិ សតិទ្ធិយំ សតិពលំ សម្មាសតិ
សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឯកាយនមក្កោ ខយតាមី ពោជ-
តាមី អបចយតាមី អនាសវា អសញ្ញាជនិយា អកន្ត-
និយា អនោយនិយា អយោគនិយា អនីវរណានិយា
អបរាមដ្ឋា អនុចាណានិយា អសង្កិលេសិកា សព្វេ
ធម្មា ពុទ្ធានុស្សតិ ធម្មានុស្សតិ សង្ឃានុស្សតិ
សីលានុស្សតិ ចាកានុស្សតិ ទេវតានុស្សតិ អាណាចា-
នុស្សតិ មរណានុស្សតិ កាយកតាសតិ ឧបសមា-
នុស្សតីតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ធម៌ទាំងនោះ មិនមាន ព្រោះអាងថា ធម៌ទាំងឡាយ ជាបច្ចុប្បន្ន
នឹងរលត់ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

ចប់ ឯកច្ចមត្តិតិកថា ។

សតិប្បដ្ឋានកថា

[៤២៦] ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ឬ ។ អើ ។
ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិ សតិទ្រិយ សតិពលៈ សម្មាសតិ
សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលជាផ្លូវជាទីទៅនៃបុគ្គលម្នាក់ ដល់នូវការអស់ទៅ
ដល់នូវការត្រាស់ដឹង ដល់នូវការមិនសន្សឹកពូនឡើង មិនមានអាសវៈ
មិនជាប្រយោជន៍ដល់សញ្ញាជនៈ ជាធម៌ដែលគន្លុះ មិនគប្បីដោតក្រុង
ដែលឱយៈមិនគប្បីប្រព្រឹត្តកន្លង ដែលយោគៈមិនគប្បីប្រព្រឹត្តកន្លង មិន
ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ជាធម៌ដែលបរាមាសៈមិនស្លាបអង្កែល មិន
ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ធម៌ទាំងអស់
ឈ្មោះថា ពុទ្ធានុស្សតិ ធម្មានុស្សតិ សង្ឃានុស្សតិ សីលានុស្សតិ
ចាគានុស្សតិ ទេវតានុស្សតិ អានាបានស្សតិ មរណានុស្សតិ កាយ-
គតាសតិ ឧបសមាសុស្សតិ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

សតិប្បដ្ឋានកថា

[៤២៧] សព្វេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានាតិ ។ អា-
មន្តា ។ ចក្ខាយតនំ សតិប្បដ្ឋានន្តិ ។ ន ហេវ
វត្តព្វេ ។ បេ ។ ចក្ខាយតនំ សតិប្បដ្ឋានន្តិ ។ អា-
មន្តា ។ ចក្ខាយតនំ សតិ សតិទ្រិយំ សតិពលំ
សម្មាសតិ សតិសម្ពោជ្ឈង្កោ ឯកាយនមក្កោ ខយ-
តាមី ពោធិតាមី អបចយតាមី អនាសវំ អសញ្ញា-
ជនិយំ ។ បេ ។ អសង្កិលេសិកំ ចក្ខាយតនំ ពុទ្ធានុ-
ស្សតិ ធម្មានុស្សតិ សង្ឃានុស្សតិ សីលានុស្សតិ
ចាកានុស្សតិ ទេវតានុស្សតិ អាណាចានុស្សតិ មរ-
ណានុស្សតិ កាយកតាសតិ ឧបសមាទុស្សតិ ។
ន ហេវ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សោតាយតនំ ។ បេ ។
ឃានាយតនំ ជិវ្ហាយតនំ កាយាយតនំ ។ បេ ។
រូចាយតនំ សន្ទាយតនំ កន្ទាយតនំ រសាយតនំ
ដោជ្ជញ្ចាយតនំ ។ បេ ។ រាគោ ទោសោ មោហោ
មាណោ ទិដ្ឋិ វិចិត្តិកិច្ចា បីនំ ឧទ្ធច្ចំ អហិរិកំ ។ បេ ។
អនោត្តប្បំ សតិប្បដ្ឋានន្តិ ។ ន ហេវ វត្តព្វេ ។ បេ ។

សតិប្បដ្ឋានកថា

[២២៧] ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ឬ ។ អើ ។
 ចក្ខាយតនៈ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
 ទេ ។ បេ ។ ចក្ខាយតនៈ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋានឬ ។ អើ ។
 ចក្ខាយតនៈ ឈ្មោះថា សតិ សតិស្រ្តិយ សតិពលៈ សម្មាសតិ សតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ ដែលជាផ្លូវជាទីទៅ នៃបុគ្គលម្នាក់ ដល់នូវការអស់ទៅ
 ដល់នូវការត្រាស់ដឹង ដល់នូវការមិនសន្សឹកពូនឡើង មិនមានអាសវៈ
 មិនជាប្រយោជន៍ដល់សំយោជនៈ ។ បេ ។ មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
 ចក្ខាយតនៈ ឈ្មោះថា ពុទ្ធានុស្សតិ ធម្មានុស្សតិ សង្ឃានុស្សតិ
 សីលានុស្សតិ ចាគានុស្សតិ ទេវតានុស្សតិ អានាបានស្សតិ មរណា-
 នុស្សតិ កាយគតាសតិ ឧបសមាទុស្សតិ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ សោតាយតនៈ ។ បេ ។ ឃានាយតនៈ
 ជិវ្ហាយតនៈ កាយាយតនៈ ។ បេ ។ រូបាយតនៈ សទ្ធាយតនៈ គន្ធា-
 យតនៈ រសាយតនៈ ផោដ្ឋញ្ចាយតនៈ ។ បេ ។ វាគៈ ទោសៈ មោហៈ
 មានៈ ទិដ្ឋិ វិចិកិច្ចា បីនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ ។ បេ ។ អនោត្តប្បៈ
 ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

អនោត្តប្បំ សតិប្បដ្ឋានន្តិ ។ អាមន្តា ។ អនោត្តប្បំ
 សតិ សតិទ្រិយំ សតិពលំ សម្មាសតិ ។ បេ ។
 កាយកតាសតិ ឧបសមាទុស្សតីតិ ។ ន ហេវំ
 វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤២៨] សតិ សតិប្បដ្ឋានា សា ច សតីតិ ។
 អាមន្តា ។ ចក្ខាយតនំ សតិប្បដ្ឋានំ តព្វ
 សតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សតិ សតិប្ប-
 ដ្ឋានា សា ច សតីតិ ។ អាមន្តា ។ សោតាយ-
 តនំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ រូបាយតនំ ។ បេ ។
 ដោដ្ឋព្វាយតនំ រាគោ ទោសោ មោហោ មាណោ
 ។ បេ ។ អនោត្តប្បំ សតិប្បដ្ឋានំ តព្វ សតីតិ ។
 ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤២៩] ចក្ខាយតនំ សតិប្បដ្ឋានំ តព្វ ន
 សតីតិ ។ អាមន្តា ។ សតិ សតិប្បដ្ឋានា សា ច
 ន សតីតិ ។ ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សោតាយ-
 តនំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ រូបាយតនំ ។ បេ ។
 ដោដ្ឋព្វាយតនំ រាគោ ទោសោ មោហោ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

អនោត្តប្បៈ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ឬ ។ អើ ។ អនោត្តប្បៈ ឈ្មោះ
ថា សតិ សតិទ្រិយ សតិពលៈ សម្មាសតិ ។ បេ ។ កាយគតាសតិ
ឧបសមាទុស្សតិ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២៨] សតិ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ទាំងសតិប្បដ្ឋាននោះ
ឈ្មោះថា សតិ ឬ ។ អើ ។ ចក្ខាយតនៈ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ទាំង
សតិប្បដ្ឋាននោះ ឈ្មោះថា សតិ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ
។ បេ ។ សតិ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ទាំងសតិប្បដ្ឋាននោះ ឈ្មោះថា
សតិ ឬ ។ អើ ។ សោតាយតនៈ ។ បេ ។ កាយាយតនៈ រូបាយ-
តនៈ ។ បេ ។ ផោដ្ឋញាយតនៈ វាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ។ បេ ។
អនោត្តប្បៈ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ទាំងសតិប្បដ្ឋាននោះ ឈ្មោះថា
សតិ ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២៩] ចក្ខាយតនៈ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ទាំងសតិប្បដ្ឋាន
នោះ មិនឈ្មោះថា សតិ ទេឬ ។ អើ ។ សតិ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន
ទាំងសតិប្បដ្ឋាននោះ មិនឈ្មោះថា សតិ ទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាង
នេះទេ ។ បេ ។ សោតាយតនៈ ។ បេ ។ កាយាយតនៈ រូបាយ-
យតនៈ ។ បេ ។ ផោដ្ឋញាយតនៈ វាគៈ ទោសៈ មោហៈ ។ បេ ។

សតិប្បដ្ឋានកថា

អនោត្តប្បំ សតិប្បដ្ឋានំ តញ្ច ន សតីតិ ។ អា-
មន្តា ។ សតិ សតិប្បដ្ឋានា សា ច ន សតីតិ ។
ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤៣០] ន វត្តព្វំ សព្វេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋា-
នាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ សព្វេ ធម្មេ អារត្ត
សតិ សន្តិដ្ឋតីតិ ។ អាមន្តា ។ ហព្វំ សព្វេ
ធម្មេ អារត្ត សតិ សន្តិដ្ឋតិ តេន វត វេ វត្តព្វេ
សព្វេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានាតិ ។

[៤៣១] សព្វំ ធម្មំ អារត្ត សតិ សន្តិដ្ឋតីតិ
សព្វេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានាតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វំ
ធម្មំ អារត្ត ផស្សោ សន្តិដ្ឋតីតិ សព្វេ ធម្មា ផស្ស-
ប្បដ្ឋានាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤៣២] សព្វំ ធម្មំ អារត្ត សតិ សន្តិដ្ឋតីតិ
សព្វេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានាតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វំ
ធម្មំ អារត្ត វេទនា សន្តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ សញ្ញា សន្តិ-
ដ្ឋតិ ។ បេ ។ ចេតនា សន្តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ ចិត្តំ សន្តិ-
ដ្ឋតីតិ សព្វេ ធម្មា ចិត្តប្បដ្ឋានាតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ
។ បេ ។

សតិប្បដ្ឋានកថា

អនោត្តប្បៈ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ទាំងសតិប្បដ្ឋាននោះ មិនឈ្មោះថា សតិ ទេឬ ។ អើ ។ សតិ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ទាំងសតិប្បដ្ឋាន នោះ មិនឈ្មោះថា សតិ ទេឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៣០] អ្នកមិនគួរពោលថា ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិ- ប្បដ្ឋានទេឬ ។ អើ ។ ក្រែងសតិទាំងនៅនឹង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ ទាំងអស់ឬ ។ អើ ។ បើសតិទាំងនៅនឹង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ទាំងអស់ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ដូច្នោះដែរ ។

[២៣១] សតិទាំងនៅនឹង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ទាំងអស់ ព្រោះ ហេតុនោះ ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋានឬ ។ អើ ។ ផស្សៈ ទាំងនៅនឹង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ទាំងអស់ ព្រោះហេតុនោះ ធម៌ទាំង អស់ ឈ្មោះថាជាទីតាំងនៅ នៃផស្សៈឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៣២] សតិទាំងនៅនឹង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ទាំងអស់ ព្រោះ ហេតុនោះ ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋានឬ ។ អើ ។ វេទនាទាំង នៅនឹង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ទាំងអស់ ។ បេ ។ សញ្ញាទាំងនៅនឹង ។ បេ ។ ចេតនាទាំងនៅនឹង ។ បេ ។ ចិត្តទាំងនៅនឹង ព្រោះហេតុនោះ ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថាជាទីតាំងនៃចិត្តឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៤៣៣] សព្វេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានាតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វេ សត្តា ឧបដ្ឋិតស្សតិណោ សតិយា សមន្តាកតា សតិយា សមោហិតា សព្វេសំ សត្តានំ សតិ បច្ចុបដ្ឋិតាតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤៣៤] សព្វេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វុត្តំ ភកវតា អមតន្តេ ភិក្ខុវេ ន បរិកុញ្ញន្តិ យេ កាយកតាសតី^(១) ន បរិកុញ្ញន្តិ អមតន្តេ ភិក្ខុវេ បរិកុញ្ញន្តិ យេ កាយកតាសតិ បរិកុញ្ញន្តិតិ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ សព្វេ សត្តា កាយកតាសតិ បរិកុញ្ញន្តិ បដិសព្ពន្តិ អាសេវន្តិ ភាវន្តិ ពហុសីកោន្តិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤៣៥] សព្វេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានាតិ ។ អាមន្តា ។ ននុ វុត្តំ ភកវតា ឯកាយណោ អយំ ភិក្ខុវេ មក្កោ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្តជ្ជមាយ ញាយស្ស អធិតមាយ និព្វានស្ស សច្ចិកិរិយាយ យទិទំ

១ ឱ. ម. កាយគតំ សតី ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២៣៣] ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋានឬ ។ អើ ។
សត្វទាំងអស់ មានសតិតាំងមាំ ប្រកបដោយសតិ ខ្ជាប់ខ្ជួនដោយសតិ
សតិរបស់សត្វទាំងអស់ ឈ្មោះថា តាំងមាំឬ ។ អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាង
នេះទេ ។ បេ ។

[២៣៤] ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋានឬ ។ អើ ។
ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ
ណា មិនបរិភោគកាយគតាសតិ ពួកសត្វនោះ ឈ្មោះថាមិនបរិភោគ
អមតៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វណា បរិភោគកាយគតាសតិ ពួក
សត្វនោះ ឈ្មោះថាបរិភោគអមតៈ ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។
អើ ។ សត្វទាំងអស់ បរិភោគ បានចំពោះ សេពគប់ អប់រំ ធ្វើឲ្យ
ច្រើន នូវកាយគតាសតិឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៣៥] ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋានឬ ។ អើ ។
ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្លូវនេះឯង
សម្រាប់ជាទីទៅនៃបុគ្គលម្នាក់ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធដោយវិសេស នៃ
សត្វទាំងឡាយ ដើម្បីកន្លង នូវសេចក្តីសោក និងសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល
ដើម្បីរំលត់ នូវទុក្ខ និងទោមនស្សៈ ដើម្បីបាន នូវអរិយមគ្គ ប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ប្រការ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវព្រះនិព្វាន ផ្លូវនេះ

សតិប្បដ្ឋានកថា

ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានាតិ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អា-
មន្តា ។ សព្វេ ធម្មា ឯកាយនមក្កោតិ ។ ន
ហេវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤៣៦] សព្វេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានាតិ ។ អា-
មន្តា ។ ននុ វត្តំ ភកវតា រញ្ញោ ភិក្ខុវេ ចក្ក្ត-
វត្តិស្ស ចាតុកាវា សត្តន្នំ រតនានំ ចាតុកាវោ ហោតិ ។
កតមេសំ សត្តន្នំ ។ ចក្ក្តរតនស្ស ចាតុកាវោ
ហោតិ ហត្ថិរតនស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ អស្សរត-
នស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ មណីរតនស្ស ចាតុកា-
វោ ហោតិ ឥត្តិរតនស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ កហ-
បតិរតនស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ បរិណាយករតនស្ស
ចាតុកាវោ ហោតិ រញ្ញោ ភិក្ខុវេ ចក្ក្តវត្តិស្ស
ចាតុកាវា ឥមេសំ សត្តន្នំ រតនានំ ចាតុកាវោ
ហោតិ តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុកាវា អរហ-
តោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គរតនានំ
ចាតុកាវោ ហោតិ ។ កតមេសំ សត្តន្នំ ។

សតិប្បដ្ឋានកថា

គឺសតិប្បដ្ឋាន ៤ ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រឬ ។ អើ ។ ធម៌ទាំងអស់
ឈ្មោះថា ផ្លូវជាទីទៅនៃបុគ្គលម្នាក់ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះ
ទេ ។ បេ ។

[៤៣៦] ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋាន ឬ ។ អើ ។
ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើត
ប្រាកដ នៃរតនៈ ៧ ប្រការ ព្រោះការកើតប្រាកដ នៃស្តេចចក្រ-
ពត្តិ ។ រតនៈ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ការកើតប្រាកដនៃចក្ខុរតនៈ ១
ការកើតប្រាកដនៃហត្ថិរតនៈ ១ ការកើតប្រាកដនៃអស្សរតនៈ ១ ការ
កើតប្រាកដនៃមណិរតនៈ ១ ការកើតប្រាកដនៃឥន្ទ្រិរតនៈ ១ ការកើត
ប្រាកដនៃគហបតិរតនៈ ១ ការកើតប្រាកដនៃបរិណាយករតនៈ ១ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃរតនៈ ៧ ប្រការនេះឯង ព្រោះ
ការកើតប្រាកដនៃព្រះរាជាចក្រពត្តិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រា-
កដនៃពោជ្ឈង្គរតនៈ ៧ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតិ អរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ការកើតប្រាកដនៃពោជ្ឈង្គ ៧ តើដូចម្តេច ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

សតិសម្ពោជ្ឈង្គ័រតនស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ័រតនស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ វិរិយសម្ពោ-
 ជ្ឈង្គ័រតនស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ័រត-
 នស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈង្គ័រតនស្ស
 ចាតុកាវោ ហោតិ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គ័រតនស្ស ចាតុ-
 កាវោ ហោតិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ័រតនស្ស ចាតុកាវោ
 ហោតិ តថាកតស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុកាវោ អរហតោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឥមេសំ សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គ័រតនានំ
 ចាតុកាវោ ហោតិ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ។ អាមន្តា ។
 តថាកតស្ស ចាតុកាវោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 សព្វេ ធម្មា សតិសម្ពោជ្ឈង្គ័រតនា ហោន្តីតិ ។ ន
 ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សព្វេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានាតិ ។
 អាមន្តា ។ សព្វេ ធម្មា សម្មប្បដ្ឋានា ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិចាណា ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា ។ បេ ។ ពលា ។ បេ ។
 ពោជ្ឈង្គ័រតិ ។ ន ហោរំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

សតិប្បដ្ឋានកថា ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ការកើតប្រាកដនៃសតិសម្មោជ្ឈង្គវតនៈ ១ ការកើតប្រាកដនៃធម្មវិចយ-
សម្មោជ្ឈង្គវតនៈ ១ ការកើតប្រាកដនៃវិរិយសម្មោជ្ឈង្គវតនៈ ១ ការ
កើតប្រាកដនៃបីតិសម្មោជ្ឈង្គវតនៈ ១ ការកើតប្រាកដនៃបស្សន្ធិសម្មោ-
ជ្ឈង្គវតនៈ ១ ការកើតប្រាកដនៃសមាធិសម្មោជ្ឈង្គវតនៈ ១ ការកើត
ប្រាកដនៃឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គវតនៈ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដ
នៃពោជ្ឈង្គវតនៈ ៧ នេះ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគត អរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធ ពាក្យដូច្នោះ មានក្នុងព្រះសូត្រប្ត ។ អើ ។ ធម៌ទាំងអស់
ឈ្មោះថា សតិសម្មោជ្ឈង្គវតនៈ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគត
អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ ធម៌
ទាំងអស់ ឈ្មោះថា សតិប្បដ្ឋានប្ត ។ អើ ។ ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា
សម្មប្បដ្ឋាន ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិបាទ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ពលៈ
។ បេ ។ ពោជ្ឈង្គប្ត ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

ចប់ សតិប្បដ្ឋានកថា ។

ហោវត្តិតិកថា

[៤៣៧] អតីតំ អត្តិតិ ។ ហោវត្តិ ហោវ នត្តិតិ ។
 សេវត្តិ សេវ នត្តិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 សេវត្តិ សេវ នត្តិតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថដ្ឋា នត្ត-
 ដ្ឋា នត្ថដ្ឋា អត្ថដ្ឋា អត្តិកាវោ នត្តិកាវោ នត្តិកា-
 វោ អត្តិកាវោ អត្តិតិ វា នត្តិតិ វា នត្តិតិ វា
 អត្តិតិ វា ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមកាកេ
 តដ្ឋាតេតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤៣៨] អនាគតំ អត្តិតិ ។ ហោវត្តិ ហោវ
 នត្តិតិ ។ សេវត្តិ សេវ នត្តិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ សេវត្តិ សេវ នត្តិតិ ។ អាមន្តា ។
 អត្ថដ្ឋា នត្ថដ្ឋា នត្ថដ្ឋា អត្ថដ្ឋា អត្តិកាវោ នត្តិកាវោ
 នត្តិកាវោ អត្តិកាវោ អត្តិតិ វា នត្តិតិ វា នត្តិតិ វា
 អត្តិតិ វា ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមកាកេ
 តដ្ឋាតេតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

ហោរវត្តីតិកថា

[២៣៧] អតីត មានឬ ។ អតីត មានយ៉ាងនេះ មិនមាន
 យ៉ាងនេះ ។ អតីតនោះមាន អតីតនោះឯង ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អ្នក
 មិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អតីតនោះមាន អតីតនោះឯង
 ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អើ ។ អត្ថថា មាន ឈ្មោះអត្ថថា មិនមាន
 អត្ថថាមិនមាន ឈ្មោះអត្ថថា មាន ភាពមាន ឈ្មោះថា ភាពមិនមាន
 ភាពមិនមាន ឈ្មោះថា ភាពមាន ពាក្យថា មានក្តី ថា មិនមានក្តី ឬថា
 មិនមានក្តី ថា មានក្តី សភាវៈទាំងនេះ មានអត្ថតែមួយស្មើគ្នា មានចំណែក
 ស្មើគ្នា មានកំណើតជាមួយគ្នាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២៣៨] អនាគត មានឬ ។ អនាគត មានយ៉ាងនេះ មិន
 មានយ៉ាងនេះ ។ អនាគតនោះមាន អនាគតនោះឯង ឈ្មោះថា មិន
 មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាគតនោះមាន
 អនាគតនោះឯង ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អើ ។ អត្ថថា មាន ឈ្មោះ
 អត្ថថា មិនមាន អត្ថថា មិនមាន ឈ្មោះអត្ថថា មាន ភាពមាន ឈ្មោះ
 ថា ភាពមិនមាន ភាពមិនមាន ឈ្មោះថា ភាពមាន ពាក្យថា មានក្តី
 ថា មិនមានក្តី ឬថា មិនមានក្តី ថា មានក្តី សភាវៈទាំងនេះ មានអត្ថ
 តែមួយ ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានកំណើតជាមួយគ្នាឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៤៣៩] បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិតិ ។ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិតិ ។
 សេវត្ថិ សេវ នត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 សេវត្ថិ សេវ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថដ្ឋោ នត្ថ-
 ដ្ឋោ ។ បេ ។ សមេ សមភាកេ តជ្ជាតេតិ ។ ន
 ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤៤០] អតីតំ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 កិណ្តត្ថិ កិណ្ត នត្ថិតិ ។ អតីតំ អតីតន្តិ ហោវត្ថិ អតីតំ
 អនាកតន្តិ ហោវ នត្ថិ អតីតំ បច្ចុប្បន្នំ ហោវ
 នត្ថិតិ ។ សេវត្ថិ សេវ នត្ថិតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ
 ។ បេ ។ សេវត្ថិ សេវ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។
 អត្ថដ្ឋោ នត្ថដ្ឋោ នត្ថដ្ឋោ អត្ថដ្ឋោ អត្ថិកាវោ នត្ថិ-
 កាវោ នត្ថិកាវោ អត្ថិកាវោ អត្ថិតិ វា នត្ថិតិ វា
 នត្ថិតិ វា អត្ថិតិ វា ឯសេ សេ ឯកជ្ជេ សមេ
 សមភាកេ តជ្ជាតេតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[៤៣៧] បច្ចុប្បន្ន មានឬ ។ បច្ចុប្បន្ន មានយ៉ាងនេះ មិនមាន
 យ៉ាងនេះ ។ បច្ចុប្បន្ននោះ មាន បច្ចុប្បន្ននោះឯង ឈ្មោះថា មិន
 មានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្ននោះ មាន
 បច្ចុប្បន្ននោះឯង ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អើ ។ អត្ថថា មាន ឈ្មោះ
 អត្ថថា មិនមាន ។ បេ ។ ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានកំណើត
 ជាមួយគ្នាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[៤៤០] អតីត មានយ៉ាងនេះ មិនមានយ៉ាងនេះឬ ។ អើ ។
 អតីត មានដូចម្តេច មិនមានដូចម្តេច ។ អតីត មានយ៉ាងនេះ គឺអតីត
 នៅជាអតីត អតីត មិនមាន យ៉ាងនេះ គឺអតីត ជាអនាគត អតីត មិន
 មាន យ៉ាងនេះ គឺអតីត ជាបច្ចុប្បន្ន ។ អតីតនោះ មាន អតីតនោះឯង
 ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 អតីតនោះ មាន អតីតនោះឯង ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អើ ។ អត្ថ
 ថា មាន ឈ្មោះអត្ថថា មិនមាន អត្ថថា មិនមាន ឈ្មោះអត្ថថា មាន
 ភាពមាន ឈ្មោះថា ភាពមិនមាន ភាពមិនមាន ឈ្មោះថា ភាពមាន
 ពាក្យថា មានក្តី ថា មិនមានក្តី ឬថា មិនមានក្តី ថា មានក្តី សភាវៈ
 ទាំងនេះ មានអត្ថតែមួយ ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានកំណើត
 ជាមួយគ្នាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

ហោវត្ថីតិកថា

[៤៤០] អនាគតំ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិតិ ។ អា-
មណ្ឌា ។ កិណ្ឌត្ថិ កិណ្ឌ នត្ថិតិ ។ អនាគតំ អនាគ-
តន្តិ ហោវត្ថិ អនាគតំ អតីតន្តិ ហោវ នត្ថិ អនាគតំ
បច្ចុប្បន្នន្តិ ហោវ នត្ថិតិ ។ សោវត្ថិ សោវ នត្ថិតិ ។
ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សោវត្ថិ សោវ នត្ថិតិ ។
អាមណ្ឌា ។ អត្តជ្ជោ នត្តជ្ជោ នត្តជ្ជោ អត្តជ្ជោ
។ បេ ។ សមេ សមភាកេ តជ្ជាតេតិ ។ ន ហោវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។

[៤៤២] បច្ចុប្បន្នំ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិតិ ។ អាមណ្ឌា ។
កិណ្ឌត្ថិ កិណ្ឌ នត្ថិតិ ។ បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នន្តិ ហោវត្ថិ
បច្ចុប្បន្នំ អតីតន្តិ ហោវ នត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ អនាគតន្តិ
ហោវ នត្ថិតិ ។ សោវត្ថិ សោវ នត្ថិតិ ។ ន ហោវំ
វត្តព្វេ ។ បេ ។ សោវត្ថិ សោវ នត្ថិតិ ។ អាមណ្ឌា ។
អត្តជ្ជោ នត្តជ្ជោ ។ បេ ។ សមេ សមភាកេ តជ្ជា-
តេតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។

ហេវត្តីតិកថា

[២២១] អនាគត មាន យ៉ាងនេះ មិនមាន យ៉ាងនេះឬ ។
 អើ ។ អនាគត មានដូចម្តេច មិនមានដូចម្តេច ។ អនាគត មាន
 យ៉ាងនេះ គឺអនាគត នៅជាអនាគត អនាគត មិនមានយ៉ាងនេះ គឺ
 អនាគត ជាអតីត អនាគត មិនមានយ៉ាងនេះ គឺអនាគត ជាបច្ចុប្បន្ន ។
 អនាគតនោះមាន អនាគតនោះឯង ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ អនាគតនោះមាន អនាគតនោះឯង
 ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អើ ។ អត្ថថា មាន ឈ្មោះអត្ថថា មិនមាន
 អត្ថថា មិនមាន ឈ្មោះអត្ថថា មាន ។ បេ ។ ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា
 មានកំណើតជាមួយគ្នាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២២] បច្ចុប្បន្ន មានយ៉ាងនេះ មិនមានយ៉ាងនេះឬ ។ អើ ។
 បច្ចុប្បន្ន មានដូចម្តេច មិនមានដូចម្តេច ។ បច្ចុប្បន្ន មានយ៉ាងនេះ
 គឺបច្ចុប្បន្ន នៅជាបច្ចុប្បន្ន មិនមានយ៉ាងនេះ គឺបច្ចុប្បន្ន ជា
 អតីត បច្ចុប្បន្ន មិនមានយ៉ាងនេះ គឺបច្ចុប្បន្ន ជាអនាគត ។ បច្ចុប្បន្ន
 នោះមាន បច្ចុប្បន្ននោះឯង ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្ននោះមាន បច្ចុប្បន្ននោះឯង ឈ្មោះថា
 មិនមានឬ ។ អើ ។ អត្ថថា មាន ឈ្មោះអត្ថថា មិនមាន ។ បេ ។
 ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានកំណើតជាមួយគ្នាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ កថាវត្ថុ

[៤៤៣] ន វត្ថុពុំ អតីតំ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិ
អនាកតំ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ ហោវត្ថិ ហោវ
នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតំ អនាកតន្តិ ហោវត្ថិ
អតីតំ បច្ចុប្បន្នន្តិ ហោវត្ថិ អនាកតំ អតីតន្តិ ហោ-
វត្ថិ អនាកតំ បច្ចុប្បន្នន្តិ ហោវត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ អតីតន្តិ
ហោវត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ អនាកតន្តិ ហោវត្ថិតិ ។ ន ហោវ
វត្ថុពេ ។ បេ ។ តេន ហិ អតីតំ ហោវត្ថិ ហោវ
នត្ថិ អនាកតំ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ ហោវត្ថិ
ហោវ នត្ថិតិ ។

[៤៤៤] រូបំ អត្ថិតិ ។ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិតិ ។
សេវត្ថិ សេវ នត្ថិតិ ។ ន ហោវ វត្ថុពេ ។ បេ ។
សេវត្ថិ សេវ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថដ្ឋោ
នត្ថដ្ឋោ នត្ថដ្ឋោ អត្ថដ្ឋោ អត្ថិកាវោ នត្ថិកាវោ
នត្ថិកាវោ អត្ថិកាវោ អត្ថិតិ វា នត្ថិតិ វា នត្ថិតិ
វា អត្ថិតិ វា ឯសេ សេ ឯកដ្ឋេ សមេ សម-
ភាកេ តដ្ឋាតេតិ ។ ន ហោវ វត្ថុពេ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

[២២៣] អ្នកមិនគួរពោលថា អតីត មានយ៉ាងនេះ មិនមាន
 យ៉ាងនេះ អនាគត មានយ៉ាងនេះ មិនមានយ៉ាងនេះ បច្ចុប្បន្ន មាន
 យ៉ាងនេះ មិនមានយ៉ាងនេះឬ ។ អើ ។ អតីត មានយ៉ាងនេះ គឺអតីត
 ជាអនាគត អតីត មានយ៉ាងនេះ គឺអតីត ជាបច្ចុប្បន្ន អនាគត មានយ៉ាង
 នេះ គឺអនាគត ជាអតីត អនាគត មានយ៉ាងនេះ គឺអនាគត ជាបច្ចុប្បន្ន
 បច្ចុប្បន្ន មានយ៉ាងនេះ គឺបច្ចុប្បន្ន ជាអតីត បច្ចុប្បន្ន មានយ៉ាងនេះ គឺ
 បច្ចុប្បន្ន ជាអនាគតឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បើ
 ដូច្នោះ អតីត មានយ៉ាងនេះ មិនមានយ៉ាងនេះ អនាគត មានយ៉ាងនេះ
 មិនមានយ៉ាងនេះ បច្ចុប្បន្ន មានយ៉ាងនេះ មិនមានយ៉ាងនេះ ។

[២២៤] រូប មានឬ ។ រូប មានយ៉ាងនេះ មិនមានយ៉ាងនេះ ។
 រូបនោះ មាន រូបនោះឯង ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល
 យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ រូបនោះ មាន រូបនោះឯង ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។
 អើ ។ អត្ថថា មាន ឈ្មោះអត្ថថា មិនមាន អត្ថថា មិនមាន ឈ្មោះ
 អត្ថថា មាន ភាពមាន ឈ្មោះថា ភាពមិនមាន ភាពមិនមាន ឈ្មោះ
 ថា ភាពមាន ពាក្យថា មានក្តី ថា មិនមានក្តី ឬថា មិនមានក្តី ថា
 មានក្តី សភាវៈទាំងនេះ មានអត្ថតែមួយ ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា
 មានកំណើតជាមួយគ្នា ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

ហោវត្ថីតិកថា

វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ បេ ។ សង្ខារ ។ បេ ។
 វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ ។ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថីតិ ។ សេវត្ថិ
 សេវ នត្ថីតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សេវត្ថិ សេវ
 នត្ថីតិ ។ អាមន្តា ។ អត្តដ្ឋោ នត្តដ្ឋោ ។ បេ ។ សមេ
 សមភាកេ តជ្ជាតេតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 រូបំ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថីតិ ។ អាមន្តា ។ កិណ្ឌត្ថិ
 កិណ្ឌ នត្ថីតិ ។ រូបំ រូបន្តិ ហោវត្ថិ រូបំ វេទនាតិ
 ហោវ នត្ថិ ។ បេ ។ រូបំ សញ្ញាតិ ហោវ នត្ថិ
 ។ បេ ។ រូបំ សង្ខារតិ ហោវ នត្ថិ ។ បេ ។ រូបំ
 វិញ្ញាណន្តិ ហោវ នត្ថីតិ ។ សេវត្ថិ សេវ នត្ថីតិ ។
 ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។ សេវត្ថិ សេវ នត្ថីតិ ។
 អាមន្តា ។ អត្តដ្ឋោ នត្តដ្ឋោ ។ បេ ។ សមេ
 សមភាកេ តជ្ជាតេតិ ។ ន ហោវំ វត្តព្វេ ។ បេ ។
 វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ បេ ។ សង្ខារ ។ បេ ។

ហេតុតិកថា

វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ បេ ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។
 វិញ្ញាណ មានឬ ។ វិញ្ញាណ មានយ៉ាងនេះ មិនមានយ៉ាងនេះ ។
 វិញ្ញាណនោះមាន វិញ្ញាណនោះឯង ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អ្នកមិន
 គួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វិញ្ញាណនោះមាន វិញ្ញាណនោះឯង
 ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អើ ។ អត្តថា មាន ឈ្មោះអត្តថា មិនមាន
 ។ បេ ។ ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានកំណើតជាមួយគ្នាឬ ។
 អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ រូប មានយ៉ាងនេះ មិនមាន
 យ៉ាងនេះឬ ។ អើ ។ រូប មានដូចម្តេច មិនមានដូចម្តេច ។
 រូប មានយ៉ាងនេះ គឺរូប នៅជារូប រូប មិនមានយ៉ាងនេះ គឺរូប
 ជាវេទនា ។ បេ ។ រូប មិនមានយ៉ាងនេះ គឺរូប ជាសញ្ញា ។ បេ ។ រូប
 មិនមានយ៉ាងនេះ គឺរូប ជាសង្ខារ ។ បេ ។ រូប មិនមានយ៉ាងនេះ
 គឺរូប ជាវិញ្ញាណ ។ រូបនោះមាន រូបនោះឯង ឈ្មោះថា មិនមាន
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ រូបនោះមាន រូប
 នោះឯង ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អើ ។ អត្តថា មាន ឈ្មោះ
 អត្តថា មិនមាន ។ បេ ។ ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មាន
 កំណើតជាមួយគ្នាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។
 វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ បេ ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។

វិញ្ញាណំ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ កិណ្ឌត្ថិ
 កិណ្ឌ ទត្ថិតិ ។ វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណានិ ហោវត្ថិ វិញ្ញា-
 ណំ រូបនិ ហោវ នត្ថិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ វេទនាតិ
 ហោវ នត្ថិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ សញ្ញាតិ ហោវ នត្ថិ
 ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ សង្ខារតិ ហោវ នត្ថិតិ ។ សេ-
 វត្ថិ សេវ នត្ថិតិ ។ ន ហោវ វត្ថុព្វ ។ បេ ។
 សេវត្ថិ សេវ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ អត្ថដ្ឋោ នត្ថ-
 ដ្ឋោ ។ បេ ។ សមេ សមភាកេ តដ្ឋាតេតិ ។ ន
 ហោវ វត្ថុព្វ ។ បេ ។

[៤៤៥] ន វត្ថុព្វំ រូបំ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិតិ ។
 វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ បេ ។ សង្ខារ ។ បេ ។
 វិញ្ញាណំ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិតិ ។ អាមន្តា ។ រូបំ
 វេទនាតិ ហោវត្ថិ ។ បេ ។ រូបំ សញ្ញាតិ ហោវត្ថិ
 ។ បេ ។ រូបំ សង្ខារតិ ហោវត្ថិ ។ បេ ។ រូបំ វិញ្ញា-
 ណានិ ហោវត្ថិ វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណំ
 រូបនិ ហោវត្ថិ វិញ្ញាណំ វេទនាតិ ហោវត្ថិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

វិញ្ញាណ មានយ៉ាងនេះ មិនមានយ៉ាងនេះឬ ។ អើ ។ វិញ្ញាណ មាន
 ដូចម្តេច មិនមានដូចម្តេច ។ វិញ្ញាណ មានយ៉ាងនេះ គឺវិញ្ញាណ នៅជា
 វិញ្ញាណ វិញ្ញាណ មិនមានយ៉ាងនេះ គឺវិញ្ញាណ ជារូប ។ បេ ។ វិញ្ញាណ
 មិនមានយ៉ាងនេះ គឺវិញ្ញាណ ជាវេទនា ។ បេ ។ វិញ្ញាណ មិនមានយ៉ាង
 នេះ គឺវិញ្ញាណ ជាសញ្ញា ។ បេ ។ វិញ្ញាណ មិនមានយ៉ាងនេះ គឺវិញ្ញាណ
 ជាសង្ខារ ។ វិញ្ញាណនោះមាន វិញ្ញាណនោះឯង ឈ្មោះថា មិនមាន
 ឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ វិញ្ញាណនោះមាន
 វិញ្ញាណនោះឯង ឈ្មោះថា មិនមានឬ ។ អើ ។ អត្តថា មាន ឈ្មោះ
 អត្តថា មិនមាន ។ បេ ។ ស្មើគ្នា មានចំណែកស្មើគ្នា មានកំណើត
 ជាមួយគ្នាឬ ។ អ្នកមិនគួរពោល យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។

[២២៥] អ្នកមិនគួរពោលថា រូប មានយ៉ាងនេះ មិនមាន
 យ៉ាងនេះ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ បេ ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។
 វិញ្ញាណ មានយ៉ាងនេះ មិនមានយ៉ាងនេះឬ ។ អើ ។ រូប មានយ៉ាង
 នេះ គឺរូប ជាវេទនា ។ បេ ។ រូប មានយ៉ាងនេះ គឺរូប ជាសញ្ញា ។ បេ ។
 រូប មានយ៉ាងនេះ គឺរូប ជាសង្ខារ ។ បេ ។ រូប មានយ៉ាងនេះ គឺរូប
 ជាវិញ្ញាណ វេទនា មានយ៉ាងនេះ គឺវេទនា ជាសញ្ញា ជាសង្ខារ ជា
 វិញ្ញាណ ជារូប វិញ្ញាណ មានយ៉ាងនេះ គឺវិញ្ញាណ ជាវេទនា ។ បេ ។

ហោវត្ថីតិកថា

វិញ្ញាណំ សង្ខារតិ ហោវត្ថីតិ ។ ន ហោវ វត្តព្វ
 ។ បេ ។ តេន ហិ រូបំ ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិ
 វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណំ ហោវត្ថិ ហោវ
 នត្ថិ ។

ហោវត្ថីតិកថា ។

បឋមោ មហាវគ្គោ ។

តិស្ស ឧទ្ធានំ

ឧបលញ្ឆោ បរិហានំ ព្រហ្ម-
 ចរិយវាសោ ឱទិសោ បរិញ្ញា
 កាមរាគប្បហានំ សព្វត្ថិ
 វាទោ អាយតនំ អតីតា-
 នាគតេសុ ភាកោ សព្វេ ធម្មា
 សតិប្បដ្ឋានា ហោវត្ថិ ហោវ នត្ថិ ។

ហេតុតិកថា

វិញ្ញាណ មានយ៉ាងនេះ គឺវិញ្ញាណ ជាសង្ខារបូ ។ អ្នកមិនគួរពោល
យ៉ាងនេះទេ ។ បេ ។ បើដូច្នោះ រូប មានយ៉ាងនេះ មិនមាន
យ៉ាងនេះ វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណមាន យ៉ាងនេះ
មិនមានយ៉ាងនេះ ។

ចប់ ហេតុតិកថា ។

ចប់ មហាវគ្គទី ១ ។

ឧទ្ទានកថានៃមហាវគ្គទី ១

ពោលអំពីបុគ្គល ១ ការសាបសូន្យ ១ ការនៅដោយ
ព្រហ្មចរិយៈ ១ ការលះកាមរាគ ដោយការកំណត់
ដឹងដោយចំណែក ១ វាទៈទាំងអស់មាន ១ អាយតនៈ
ជាចំណែកក្នុងអតីត អនាគត ១ ធម៌ទាំងអស់ ឈ្មោះថា
សតិប្បដ្ឋាន ១ សភាវៈ មានយ៉ាងនេះ មិនមាន
យ៉ាងនេះ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ

កថាវត្ថុស្ស បឋមោ ភាគោ

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	មហាបណ្ណាសកោ	អង្កេ
	មហាវគ្គោ	
បុគ្គលកថា		១
បរិហានិកថា.....		១៣៧
ព្រហ្មចរិយកថា		១៨០
ឱធិសោកថា.....		១៩៧
ជហតិកថា		២០៨
សព្វមត្តិកថា.....		២១៨
អតីតំ ខន្ធាតិកថា.....		២៦៦
ឯកច្ចមត្តិកថា		២៧៥
សតិប្បដ្ឋានកថា		២៨២
ហេវត្តិកថា.....		២៨៩

អភិធម្មបិដក

កថាវគ្គ បឋមភាគ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	មហាបណ្ណសកៈ	ទំព័រ
	មហាវគ្គ	
បុគ្គលកថា		១
បរិហានិកថា.....		១៣៧
ព្រហ្មចរិយកថា		១៨០
ឱទ្ធិសោកថា.....		១៩៧
ដហតិកថា		២០៨
សព្វមត្តិកថា.....		២១៨
អតីត ខន្ធាតិកថា.....		២៦៦
ឯកច្ចមត្តិកថា		២៧៥
សតិប្បដ្ឋានកថា		២៨២
ហោវត្តិកថា.....		២៨៩

